

Nasdaq Vilnius
vilnius@nasdaqomx.com

2020-03-10 Nr. 30220 - 20KR-SD-264:

ATSAKINGŲ ASMENŲ PATVIRTINIMAS

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 12 straipsnio nuostatomis ir Lietuvos banko Informacijos atskleidimo taisyklėmis, mes, AB „Energijos skirstymo operatorius“ generalinis direktorius Mindaugas Keizeris, AB „Energijos skirstymo operatorius“ finansų ir administravimo tarnybos direktorius Augustas Dragūnas ir UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ Apskaitos departamento vadovė Giedruolė Guobienė, veikianti pagal 2020 m. vasario 26 d. įsakymą Nr. IS-73-20, patvirtiname, kad, mūsų žiniomis pateikiamos AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2019 metų finansinės ataskaitos, parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, atitinka tikrovę ir teisingai parodo AB „Energijos skirstymo operatorius“ turta, įsipareigojimus, finansinę būklę, laikotarpio pelną arba nuostolius ir pinigų srautus, o AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2019 metų pranešime yra teisingai nurodyta verslo plėtros ir veiklos apžvalga, AB „Energijos skirstymo operatorius“ būklė kartu su pagrindinių rizikų bei neapibrėžtumų, su kuriais susiduriama, aprašymu.

AB „Energijos skirstymo operatorius“
Generalinis direktorius

Mindaugas Keizeris

AB „Energijos skirstymo operatorius“
Finansų ir administravimo
tarnybos direktorius

Augustas Dragūnas

UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“
Apskaitos departamento vadovė,
veikianti pagal 2020 m. vasario 26 d.
įsakymą Nr. IS-73-20

Giedruolė Guobienė

Klientų aptarnavimas

Klientų aptarnavimo tel. 1852 arba 8 697 61 852*

Nemokama elektros sutrikimų linija 1852

Nemokama dujų tiekimo sutrikimo linija 1804

Svetainė www.eso.lt

*ilgasis numeris apmokestinamas pagal kliento ryšio operatoriaus plano
kainius

Įmonės rekvizitai

AB „Energijos skirstymo operatorius“

Aguonų g. 24, 03212 Vilnius, Lietuva

El. p. info@eso.lt

Juridinio asmens kodas 304151376

PVM mokėtojo kodas LT100009860612

Registru tvarkytojas VĮ Registru Centras

E. pristatymas 304151376

2019

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“

2019 M. BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS, PARENGTOS PAGAL TARPTAUTINIUS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTUS, PRIIMTUS TAIKYTI EUROPOS SĄJUNGOJE, METINIS PRANEŠIMAS BEI NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

eso

www.eso.lt

AB „Energijos skirstymo operatorius“
Aguonų g. 24, 03212 Vilnius, Lietuva
El. p. info@eso.lt
Juridinio asmens kodas 304151376

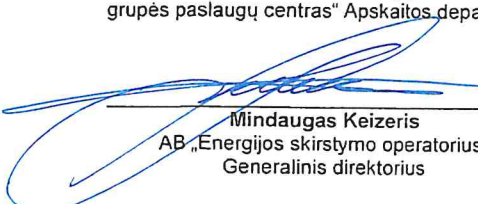

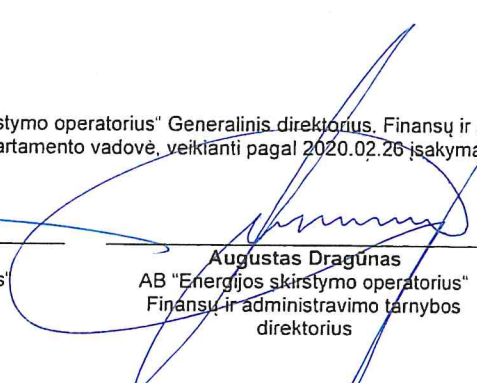
TURINYS

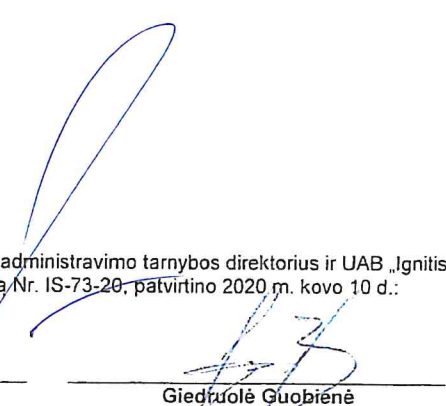
FINANSINĖS ATASKAITOS

Nepriklausomo auditoriaus išvada	3-8
Finansinės padėties ataskaita	9
Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita	10
Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita	11
Pinigų srautų ataskaita	12
Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas	13-63
Metinis pranešimas	64-119

Finansines ataskaitas AB „Energijos skirstymo operatorius“ Generalinis direktorius, Finansų ir administravimo tarnybos direktorius ir UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ Apskaitos departamento vadovė, veikianti pagal 2020.02.26 įsakymą Nr. IS-73-20, patvirtino 2020 m. kovo 10 d.:

Mindaugas Keizeris
AB „Energijos skirstymo operatorius“
Generalinis direktorius

Augustas Dragūnas
AB „Energijos skirstymo operatorius“
Finansų ir administravimo tarnybos
direktorius

Giedrūolė Guobienė
UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“
Apskaitos departamento vadovė,
veikianti pagal 2020.02.26 įsakymą Nr.
IS-73-20

UAB „Ernst & Young Baltic“
Subačiaus g. 7
LT-01302 Vilnius
Lietuva
Tel.: (8 5) 274 2200
Faks.: (8 5) 274 2333
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com/lt
Juridinio asmens kodas 110878442
PVM mokėtojo kodas LT108784411
Juridinių asmenų registras

Ernst & Young Baltic UAB
Subačiaus t. 7
LT-01302 Vilnius
Lithuania
Tel.: +370 5 274 2200
Fax: +370 5 274 2333
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com/lt
Code of legal entity 110878442
VAT payer code LT108784411
Register of Legal Entities

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

AB „Energijos skirstymo operatorius“ akcininkams

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Nuomonė

Mes atlikome AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau - Bendrovė) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2019 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita ir tą dieną pasibaigusių metų pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, pinigų srautų ataskaita bei aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, toliau pateiktos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Bendrovės 2019 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir jos tą dieną pasibaigusių metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Mes atlikome auditą pagal Tarptautinius audito standartus (toliau - TAS) ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų (Europos parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 537/2014). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinti šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Bendrovės pagal Tarptautinį buhalterijų profesionalų etikos kodeksą (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo standartus) (toliau - TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikėmės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai - tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame.

Mes įvykdėme atsakomybes apibūdintas šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“, įskaitant susijusias su pagrindiniais audito dalykais. Atitinkamai, mūsų auditas apėmė procedūrų atlikimą, kurios buvo suplanuotos kaip atsakas į finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo riziką. Atliktų procedūrų rezultatai, įskaitant procedūras atliktas kaip atsaką į dalykus pateiktus toliau, suteikia pagrindą mūsų nuomonei, pareikštai apie toliau pateiktas finansines ataskaitas.

Pagrindinis audito dalykas

Pajamos pagal sutartis su klientais

2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiais finansiniais metais pajamos pagal sutartis su klientais siekė 413 mln. eurų (2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiais finansiniais metais - 463 mln. eurų). Per 2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius finansinius metus Bendrovė daugiausiai pajamų uždirbo iš elektros energijos tiekimo ir skirstymo, dujų skirstymo veiklos ir naujų vartotojų prijungimo prie elektros ir dujų skirstymo sistemos (toliau - skirstymo sistema).

Tinkamas tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pajamų pagal sutartis su klientais pripažinimui yra sudėtingas ir reikalauja reikšmingų vadovybės sprendimų. Be to, kaip atskleista toliau pateiktų finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 4-oje pastaboje, Bendrovės vadovybė pakeitė savo sprendimus dėl 15-ojo TFAS taikymo naujų vartotojų prijungimo prie skirstymo sistemos pajamų pripažinimui ir vertinimui, ar teikdama elektros skirstymo paslaugas, kurios įtraukia Viešuosius interesus atitinkančias paslaugas (VIAP), Bendrovė veikė kaip agentas ar pagrindinė sandorio šalis. Atsižvelgdama į 15-ojo TFAS taikymo pakeitimus, Bendrovė pakoregavo 2019 metų finansinėse ataskaitose pateiktą palyginamąją informaciją.

Pajamų pripažinimas yra reikšmingas mums atliekant auditą dėl pajamų pagal sutartis su klientais reikšmingumo finansinėms ataskaitoms ir vadovybės priimtų sprendimų dėl naujo pajamos reglamentuojančio standarto taikymo konkrečiose Bendrovės situacijose įtakos 2019 metų finansinėms ataskaitoms.

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Mūsų audito procedūros dėl pajamų pripažinimo, be kita ko, apėmė šias audito procedūras:

- susipažinome su pajamų pripažinimo ir vertinimo procesu bei susijusiomis pajamų srauto iš elektros energijos tiekimo ir skirstymo, dujų skirstymo ir naujų vartotojų prijungimo prie skirstymo sistemos vidaus kontrolės priemonėmis;
- atlikome naujų vartotojų prijungimo prie skirstymo sistemos ir elektros energijos tiekimo ir skirstymo procesų pagrindinių kontrolės priemonių testus;
- naudodami atitinkamus bendrų IT kontrolės priemonių testus patikrinome pasirinktas Bendrovės pajamų pripažinimo ir vertinimo procese naudotas sistemas (įskaitant sąskaitų išrašymo sistemas);
- gavome išorės patvirtinimus iš atrinktų didžiausių dujų skirstymo paslaugų klientų dėl Bendrovės pripažintų pajamų, uždirbtų iš dujų skirstymo veiklos;
- atsižvelgdami į informaciją apie praėjusių laikotarpių pajamas ir patvirtintų tarifų pasikeitimus suformavome lūkesčius dėl prognozuojamų pajamų ir atlikome analitines peržiūros procedūras prognozuojamas pajamas palyginę su faktiniais rezultatais;
- testavome atrinktą pajamų sandorių imtį prieš metų pabaigą, kad įsitikintume, jog pajamos buvo pripažintos tinkamame ataskaitiniame laikotarpyje.

Kadangi per 2019 metus buvo atlikti pakeitimai dėl 15-ojo TFAS taikymo, atlikdami toliau nurodytas procedūras daugiausiai dėmesio skyrėme vadovybės padarytų sprendimų įvertinimui ir tam, ar nauji apskaitos metodai geriau atspindi Bendrovės sudarytų sandorių esmę:

- perskaitėme atrinktą sutartis su klientais ir peržiūrėjome vadovybės parengtą 15-ojo TFAS analizę, kad galėtume nustatyti, ar veiklos įsipareigojimai pagal sutartis su klientais dėl naujų vartotojų prijungimo prie skirstymo sistemos ir teikiamų skirstymo paslaugų buvo tinkamai identifikuoti, ir ar su veiklos įsipareigojimais susijusios pajamos buvo pripažintos remiantis 15-ojo TFAS reikalavimais;
- peržiūrėjome vadovybės analizę siekdami įvertinti, ar Bendrovė yra VIAP komponento, taikomo elektros skirstymo sandorio kainai, pagrindinė sandorio šalis ar agentas pagal taikomus 15-ojo TFAS reikalavimus;
- kreipėmės į savo TFAS specialistus, kurie mums padėjo įvertinti vadovybės padarytus sprendimus;
- peržiūrėjome dėl pasikeitimų apskaitoje pakoreguotos palyginamosios informacijos, kaip tai aprašyta 4-oje pastaboje, skaičiavimus.

Be to, įvertinome atskleidimų finansinėse ataskaitose apie šiuos dalykus pakankumą:

- taikytą apskaitos politiką dėl pajamų pagal sutartis su klientais pripažinimo ir vertinimo (2 pastaba);
- reikšmingus vadovybės sprendimus dėl tinkamos apskaitos politikos nustatymo (3 pastaba); ir
- apskaitos metodų pakeitimus dėl pajamų iš naujų vartotojų prijungimo prie skirstymo sistemos pripažinimo ir VIAP sumų, surenkamų teikiant elektros skirstymo paslaugas, sudengimo, taip pat apie atliktų pakeitimų įtaką finansinėms ataskaitoms (4 pastaba).

Elektros energijos skirstymo segmentui priskiriamo ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės įvertinimas

Elektros energijos skirstymo segmentui priskiriamo ilgalaikio materialiojo turto (toliau – elektros energijos IMT), kuris apskaitomas perkainota verte, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius, 2019 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė buvo 1 244 mln. eurų.

2018 metais Bendrovė perkainavo elektros energijos IMT ir apskaitoje pripažino perkainojimo rezultatą. Pagal 16-ąjį TAS reikalaujama, kad jeigu perkainoto turto tikroji vertė reikšmingai skiriasi nuo jo apskaitinės vertės, Bendrovė turi papildomai perkainoti turtą.

Kaip atskleista 5-oje pastaboje, Bendrovės vadovybė patikrino tikėtiną elektros energijos IMT tikrosios vertės pasikeitimą naudodama diskontuotų pinigų srautų metodą ir palygindama tikėtiną tikrąją vertę, gautą pritaikius modelį, su elektros energijos IMT apskaitine verte.

Ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės įvertinimas yra reikšmingas mums atliekant auditą, nes jis apima vadovybės sprendimus dėl prielaidų, susijusių su pinigų srautų prognozėmis ir joms taikoma diskonto norma, kaip atskleista 5-oje pastaboje. Be to, elektros energijos IMT apskaitinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė apie 73 proc. viso Bendrovės turto.

Mūsų audito procedūros, be kita ko, apėmė šias audito procedūras:

- susipažinome su procesu (įskaitant naudotas prielaidas ir metodus), kaip vadovybė atlieka elektros energijos IMT tikrosios vertės pasikeitimo įvertinimą;
- apsvaistėme svarbias prielaidas, kuriomis vadovybė rėmėsi vertindama pinigų srautų prognozes, palygindami ankstesnius vadovybės pinigų srautus sudarančių komponentų apskaitinius įvertinimus su faktiniais dydžiais;
- pasitarkėme turto vertinimo specialistus, kurie padėjo įvertinti diskonto normą ir skaičiavimo modelį, kuriais vadovaudamasi vadovybė atliko tikrosios vertės įvertinimą;
- patikrinome diskontuotų pinigų srautų modelyje atliktų matematinių skaičiavimų tikslumą;
- patikrinome potencialių elektros energijos IMT tikrosios vertės pasikeitimų jautrumą siekdami nustatyti, ar dėl pagrįstai tikėtinų prielaidų (atskleistų 5-oje pastaboje) pasikeitimo tikroji vertė gerokai skirtųsi nuo apskaitinės vertės;
- perskaitėme vadovybės parengtą informaciją apie ilgalaikį materialųjį turtą, atskleistą 5-oje pastaboje, ir ją palyginome su duomenų šaltiniais ir pagrindžiančiais apskaitos registras;
- taip pat apsvaistėme Bendrovės atskleistas informacijos, pateiktos 5-oje pastaboje, apie tikrosios vertės įvertinime naudotas prielaidas ir patikrinimo rezultatus, pakankumą, įskaitant modelio prielaidų jautrumo atskleidimus.

Dujų skirstymo segmentui priskiriamo ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimo įvertinimas

Dujų skirstymo pinigus generuojančio vieneto segmentui priskiriamo ilgalaikio materialiojo turto (toliau - dujų PGV), kuris apskaitomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius, 2019 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė buvo 319 mln. eurų.

2019 metais mažėjantys dujų skirstymo segmento veiklos rezultatai buvo laikomi požymiu, kad turto vertė gali būti sumažėjusi. Todėl Bendrovės vadovybė atliko dujų PGV vertės sumažėjimo patikrinimą remdamasi atsiperkamosios vertės apskaičiavimu (pagal diskontuotų pinigų srautų metodą), kaip atskleista aiškinamojo rašto 5-oje pastaboje, ir papildomo vertės sumažėjimo nenustatė.

Vertės sumažėjimo patikrinimas yra reikšmingas mums atliekant auditą, nes jis apima vadovybės sprendimą dėl apskaitinių įvertinimų, susijusių su pinigų srautų prognozėmis ir diskonto norma, kuri taikoma skaičiuojant atsiperkamąją vertę, kaip atskleista 5-oje pastaboje. Be to, dujų PGV apskaitinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė apie 19 proc. viso Bendrovės turto.

Mūsų audito procedūros, be kita ko, apėmė šias audito procedūras:

- susipažinome su procesu (įskaitant naudotas prielaidas ir metodus), kaip vadovybė atlieka dujų PGV vertės sumažėjimo įvertinimą;
- apsvaistėme svarbias prielaidas, kuriomis vadovybė rėmėsi vertindama pinigų srautų prognozes, palygindami ankstesnius vadovybės pinigų srautus sudarančių komponentų apskaitinius įvertinimus su faktiniais dydžiais;
- pasitarkėme turto vertinimo specialistus, kurie padėjo įvertinti diskonto normą ir skaičiavimo modelį, kuriais vadovaudamasi vadovybė atliko vertės sumažėjimo vertinimą;
- patikrinome diskontuotų pinigų srautų modelyje atliktų matematinių skaičiavimų tikslumą;
- patikrinome, kiek dujų PGV atsiperkamoji vertė viršija apskaitinę vertę, ir apsvaistėme, ar pagrįstai tikėtinas prielaidų pokytis (kaip atskleista 5-oje pastaboje) galėtų sąlygoti tai, kad apskaitinė vertė viršytų atsiperkamąją vertę;
- perskaitėme vadovybės parengtą informaciją apie ilgalaikį materialųjį turtą, atskleistą 5-oje pastaboje, ir ją palyginome su duomenų šaltiniais ir pagrindžiančiais apskaitos registrais;
- taip pat apsvaistėme Bendrovės atskleistos informacijos, pateiktos 5-oje pastaboje, apie vertės sumažėjimo patikrinime naudotas prielaidas ir patikrinimo rezultatus, pakankamumą, įskaitant modelio prielaidų jautrumo atskleidimus.

Kitą informaciją

Kitą informaciją sudaro informacija pateikta Bendrovės 2019 m. metiniame pranešime, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitos priedą, ir Socialinės atskaitomybės ataskaitos skyrių, tačiau ji neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie jas. Vadovybė yra atsakinga už kitos informacijos pateikimą.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos ir mes nepateikiame jokios formos užtikrinimo išvados apie ją, išskyrus kaip nurodyta žemiau.

Atliekant finansinių ataskaitų auditą, mūsų atsakomybė yra perskaityti kitą informaciją ir apsvaistyti ar yra reikšmingų neatitikimų informacijai, pateiktai finansinėse ataskaitose ar mūsų žinioms, pagrįstoms atliktu auditu, ir ar ji neatrodo kitaip reikšmingai iškraipyta. Jeigu remiantis mūsų atliktu darbu, mes pastebime reikšmingą kitos informacijos iškraipymą, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Mes taip pat privalome įvertinti, ar Bendrovės metiniame pranešime, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitos priedą, pateikta finansinė informacija atitinka tų pačių finansinių metų finansines ataskaitas bei ar Bendrovės metinis pranešimas, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitos priedą, buvo parengtas laikantis taikomų teisinių reikalavimų. Mūsų nuomone, pagrįsta finansinių ataskaitų audito metu atliktu darbu, visais reikšmingais atžvilgiais:

- Bendrovės metiniame pranešime, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitos priedą, pateikti finansiniai duomenys atitinka tų pačių finansinių metų finansinių ataskaitų duomenis; ir
- Bendrovės metinis pranešimas, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitos priedą, buvo parengtas laikantis LR įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimų.

Be to, mes privalome patikrinti, ar buvo pateikta Socialinės atskaitomybės ataskaita. Jeigu nustatome, kad Socialinės atskaitomybės ataskaita nebuvo pateikta, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Bendrovės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei reikalinga) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys yra atsakingi už Bendrovės finansinių ataskaitų rengimo proceso priežiūrą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, bet ne garantija, kad reikšmingas iškraipymas, jeigu jis yra, visuomet bus nustatytas atliekant auditą pagal TAS. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos ir yra laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- ▶ Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidos riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidinantis aiškinimas arba vidaus kontrolės nepaisymas.
- ▶ Įgyjame su auditu susijusios vidaus kontrolės supratimą, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, bet ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- ▶ Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- ▶ Nusprendžiame dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų sprendimai pagrįsti audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- ▶ Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikiame už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo ir juos informavome apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui, ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu labai retomis aplinkybėmis nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Kiti auditoriaus išvados reikalavimai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014.

Auditoriaus paskyrimas ir patvirtinimas

2019 m. Bendrovės akcininkų sprendimu, buvome paskirti atlikti Bendrovės finansinių ataskaitų auditą. Mūsų paskyrimas atlikti Bendrovės finansinių ataskaitų auditą Bendrovės akcininkų sprendimu apima trijų metų laikotarpį. 2019 m. finansinių ataskaitų auditas buvo mūsų pirmas metinis Bendrovės auditas.

Suderinimas su audito ataskaita, teikiama audito komitetui

Patvirtiname, kad skyriuje „Nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Bendrovei ir UAB „Ignitis Grupė“ Audito komitetui.

Ne audito paslaugos

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, Bendrovei suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį nesuteikėme kitų nei finansinių ataskaitų auditas ir finansinių ataskaitų vertimo paslaugų.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partneris yra Kęstutis Juozaitis.

UAB „ERNST & YOUNG BALTIC“
Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335

Kęstutis Juozaitis
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000550

2020 m. kovo 10 d.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

	Pastabos	2019-12-31	2018-12-31 (pertvarkyta*)	2018-01-01 (pertvarkyta*)
TURTAS				
Ilgalaikis turtas				
Ilgalaikis materialusis turtas	5	1.563.522	1.471.101	1.188.748
Nematerialusis turtas	6	44.819	35.751	5.451
Naudojimo teise valdomas turtas	7	20.430	-	-
Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį turą		3	3	3
Investicijos į asocijuotas įmones	8	2.628	2.459	2.382
Kitas finansinis turtas	9	415	210	849
Ilgalaikio turto iš viso		1.631.817	1.509.524	1.197.433
Trumpalaikis turtas				
Atsargos	10	1.892	1.992	2.135
Prekybos ir kitos gautinos sumos	11	65.744	115.427	64.052
Išankstiniai apmokėjimai, ateinančių laikotarpių sąnaudos ir turtas pagal sutartis su klientais	12	917	2.226	7.224
Iš anksto sumokėtas pelno mokestis		1.461	2.779	174
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	13	4.775	2.266	6.449
Trumpalaikio turto iš viso		74.789	124.690	80.034
TURTO IŠ VISO		1.706.606	1.634.214	1.277.467
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI				
Nuosavas kapitalas				
Įstatinis kapitalas	14	259.443	259.443	259.443
Perkainojimo rezervas	15	141.020	154.834	44.680
Įstatymų numatytas rezervas	15	25.944	25.944	25.910
Nepaskirstytasis pelnas		237.510	189.413	214.957
Nuosavo kapitalo iš viso		663.917	629.634	544.990
ĮSIPAREIGOJIMAI				
Ilgalaikiai įsipareigojimai				
Paskolos	17	465.633	448.534	239.648
Nuomos įsipareigojimai	18	15.555	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	19	8.417	8.441	370
Įsipareigojimai pagal prijungimo sutartis su klientais	20	205.332	193.736	186.520
Dotacijos ir subsidijos	21	15.156	13.052	19.758
Ilgalaikės išmokos darbuotojams	22	2.575	1.710	1.763
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai		3	3	3
Atidėjiniai	23	23.018	27.982	-
Ilgalaikių įsipareigojimų iš viso		735.689	693.458	448.062
Trumpalaikiai įsipareigojimai				
Paskolos	17	176.268	182.930	133.040
Nuomos įsipareigojimų einamųjų metų dalis	18	5.029	-	-
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	24	67.351	77.045	116.529
Sukauptos sąnaudos ir sutartiniai įsipareigojimai	25	46.131	51.147	34.846
Atidėjiniai	23	12.221	-	-
Trumpalaikių įsipareigojimų iš viso		307.000	311.122	244.415
Įsipareigojimų iš viso		1.042.689	1.004.580	732.477
NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO		1.706.606	1.634.214	1.277.467

* Kai kurios nurodytos sumos nesutampa su 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniu ir atspindi apskaitos metodų pakeitimus, atskleistus 4 pastaboje.

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
PELNO (NUOSTOLIŲ) IR KITŲ BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA
 Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

	Pastabos	2019 m.	2018 m. (pertvarkyta*)
Pajamos pagal sutartis su klientais	26	413.144	463.048
Kitos pajamos	32	5.706	20.367
Elektros energijos ir susijusių paslaugų pirkimai		(180.830)	(278.094)
Gamtinių dujų ir perdavimo paslaugų pirkimų (sąnaudos)		(5.268)	(4.404)
Nusidėvėjimas ir amortizacija		(81.621)	(57.353)
Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo įmokos	27	(45.999)	(41.542)
Remonto ir techninės priežiūros sąnaudos		(21.745)	(13.810)
Transporto sąnaudos		(3.874)	(4.823)
Telekomunikacijos ir IT paslaugos		(9.058)	(9.095)
Komunalinės paslaugos		(2.012)	(4.032)
Vertės sumažėjimo ir nurašymų sąnaudos	28	(8.712)	24.068
Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo sąnaudos	5	-	(78.382)
Kitos sąnaudos	29	(15.494)	(16.483)
Veiklos pelnas		44.237	(535)
Finansinės veiklos pajamos	30	27	89
Finansinės veiklos sąnaudos	30	(10.265)	(6.627)
Finansinės veiklos sąnaudos, grynąja verte		(10.238)	(6.538)
Asocijuotųjų įmonių pelno dalis		292	179
Pelnas prieš apmokestinimą		34.291	(6.894)
Pelno mokesčio (sąnaudos) / pajamos	19	22	12.159
Grynasis pelnas		34.313	5.265
Kitos bendrosios pajamos			
Straipsniai, kurie nebus perklasifikuojami į pelną (nuostolius)			
Pelnas (nuostoliai) dėl ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo	5	-	134.713
Atidėtojo pelno mokesčio įtaka dėl ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo	5	-	(20.207)
Apibrėžtųjų išmokų plano įsipareigojimo perskaičiavimas, atėmus atidėtąjį pelno mokestį	22	(30)	77
Kitos bendrosios pajamos (sąnaudos)		(30)	114.583
Laikotarpio bendrasis pelnas		34.283	119.848
Akcijų skaičiaus svertinis vidurkis	16	894.630.333	894.630.333
Pelnas ir sąlyginis pelnas, priskirtinas Bendrovės akcininkams, tenkantis vienai akcijai (eurais)	31	0,038	0,006

* Kai kurios nurodytos sumos nesutampa su 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniu ir atspindi apskaitos metodų pakeitimus, atskleistus 4 pastaboje.

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguočių g. 24, Vilnius, Lietuva
NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

	Pasta- bos	Išstatinis kapitalas	Perkainojimo rezervas	Išstatymų numatytas rezervas	Nepaskirstytas pelnas (pertvarkyta*)	Nuosavo kapitalo iš viso (pertvarkyta*)
Likutis 2018 m. sausio 1 d.		259.443	44.680	25.910	214.957	544.990
Laikotarpio grynas pelnas (pertvarkyta*)		-	-	-	5.265	5.265
Ilgalaikio turto perkainojimas, atėmus atidėtojo pelno mokesčio įtaką		-	114.506	-	-	114.506
Apibrėžtųjų išmokų plano įsipareigojimo perskaičiavimas, atėmus atidėtąjį pelno mokestį		-	-	-	77	77
Bendrųjų pajamų iš viso		-	114.506	-	5.342	119.848
Pervedimai į nepaskirstytą pelną (perkeltas perkainojimo rezervo nusidėvėjimas, atėmus atidėtąjį pelno mokestį) (15 pastaba)		-	(4.352)	-	4.352	-
Pervedimai į įstatymų numatytą rezervą		-	-	34	(34)	-
Dividendai	16	-	-	-	(35.204)	(35.204)
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d. (pertvarkyta*)		259.443	154.834	25.944	189.413	629.634
Likutis 2019 m. sausio 1 d. (pertvarkyta*)		259.443	154.834	25.944	189.413	629.634
Laikotarpio grynas pelnas		-	-	-	34.313	34.313
Apibrėžtųjų išmokų plano įsipareigojimo perskaičiavimas, atėmus atidėtąjį pelno mokestį		-	-	-	(30)	(30)
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	-	34.283	34.283
Pervedimai į nepaskirstytą pelną (perkeltas perkainojimo rezervo nusidėvėjimas, atėmus atidėtąjį pelno mokestį) (15 pastaba)		-	(13.814)	-	13.814	-
Likutis 2019 m. gruodžio 31 d.		259.443	141.020	25.944	237.510	663.917

* Kai kurios nurodytos sumos nesutampa su 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniu ir atspindi apskaitos metodų pakeitimus, atskleistus 4 pastaboje.

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

	Pasta- bos	2019 m.	2018 m. (pertvarkyta*)
Pagrindinės veiklos pinigų srautai			
Grynasis pelnas		34.313	5.265
Atstatymai:			
Pelno mokesčio sąnaudos	19	(22)	(12.160)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	5,6,7	82.695	58.467
Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo rezultatas	5	-	78.382
Ilgalaikio materialiojo turto vertės pokytis	5	4.020	(28.791)
Dotacijų amortizacija	21	(1.074)	(1.114)
Visuomeninio tiekimo veiklos perleidimo pelnas	32	-	(17.330)
Asocijuotų įmonių (pelno) dalis	8	(292)	(179)
Parduoto ir nurašyto turto (pelnas) nuostoliai		3.703	4.752
Finansinės veiklos (pajamos)	30	(27)	(89)
Finansinės veiklos sąnaudos	30	10.265	6.627
Kitos nepiniginės veiklos eliminavimas		1.272	(45)
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:			
Prekybos ir kitos gautinos sumos		21.566	(40.581)
Atsargos, išankstiniai apmokėjimai, ateinančio laikotarpio sąnaudos ir turtas pagal sutartis su klientais		1.763	(1.712)
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos, gauti avansai ir įsipareigojimai pagal sutartis su klientais		(4.503)	(18.504)
Mokėtinos sumos už ilgalaikį materialųjį turtą		9.607	39.395
Pinigų srautai iš veiklos		163.286	72.383
Sumokėtas pelno mokestis		-	(1.128)
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai		163.286	71.255
Investicinės veiklos pinigų srautai			
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas		(187.900)	(302.933)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimas		910	146
Gautos dotacijos	21	3.178	4.411
Gauti dividendai	8	123	102
Gautos palūkanos	30	27	-
Visuomeninio tiekimo veiklos perleidimas	32	27.441	-
Kiti investicinės veiklos pinigų srautų padidėjimai (sumažėjimai)		(261)	5.560
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		(156.482)	(292.714)
Finansinės veiklos pinigų srautai			
Paskolų gavimas	17	50.000	266.287
Paskolų grąžinimas	17	(57.401)	(95.052)
Tarpusavio paskolų įplaukos (grynąja verte)	17	16.813	94.843
Nuomos mokėjimai	18	(4.543)	-
Bendrovės akcininkams išmokėti dividendai		(26)	(35.105)
Sumokėtos palūkanos		(9.138)	(3.042)
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai		(4.295)	227.931
Pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)		2.509	6.472
Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pradžioje (įskaitant sąskaitos perviršio likutį)	13	2.266	(4.206)
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje (įskaitant sąskaitos perviršio likutį)	13	4.775	2.266

Nepiniginis naudojimo teise valdomo turto ir nuomos įsipareigojimų padidėjimas per finansinius metus lygus 20.430 tūkst. eurų.

** Kai kurios nurodytos sumos nesutampa su 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniu ir atspindi apskaitos metodų pakeitimus, atskleistus 4 pastaboje.*

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

1 Bendroji informacija

AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – Bendrovė) yra Lietuvos Respublikoje registruota akcinė bendrovė. Bendrovė Juridinių asmenų registre užregistruota 2015 m. gruodžio 11 d. Bendrovė veiklą pradėjo vykdyti nuo 2016 m. sausio 1 d. Bendrovės akcijos nuo 2016 m. sausio 11 d. įtrauktos į vertybinių popierių biržos NASDAQ Vilnius oficialųjį prekybos sąrašą. Jos buveinės adresas yra:

Aguonų g. 24,
LT-03212 Vilnius,
Lietuva.

Pagrindinė Bendrovės veikla yra elektros energijos tiekimas ir skirstymas bei gamtinių dujų skirstymas.

2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės akcininkai buvo:

	2019 m. gruodžio 31 d.		2018 m. gruodžio 31 d.	
	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis
UAB "Ignitis grupė"	849.743.761	94,98%	849.743.761	94,98%
Kiti akcininkai	44.886.572	5,02%	44.886.572	5,02%
Iš viso	894.630.333	100%	894.630.333	100%

2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. UAB "Ignitis grupė", kuri anksčiau vadinosi UAB „Lietuvos energija“ (įmonės kodas 301844044, registruota adresu: Žvejų g. 14, Vilnius) buvo Bendrovės patronuojanti įmonė. 100 proc. UAB "Ignitis grupė" akcijų priklauso Lietuvos Respublikos Vyriausybei, kurią atstovauja LR finansų ministerija.

Visos Bendrovės akcijos yra paprastosios vardinės akcijos, kurių kiekvienos nominalas 0,29 eurų.

2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės investicijas į asocijuotas įmones sudarė:

Asocijuota įmonė	Šalis	Įsigijimo metai*	Bendrovės dalis (%)		Veiklos pobūdis
			2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d.	
UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ (anksčiau - UAB Technologijų ir inovacijų centras)	Lietuva	2013 m.	26,84%	29,012%	Informacinių technologijų ir telekomunikacijų bei kitos paslaugos akcininkams
UAB Verslo aptarnavimo centras	Lietuva	2014 m.	22,25%	22,25%	Viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo, apskaitos ir personalo administravimo paslaugos, klientų aptarnavimo paslaugos.

*Bendrovė buvo įsteigta reorganizavus AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“ susijungimo būdu. Investicijas į asocijuotas įmones atliko AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“.

2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovėje dirbo 2.374 darbuotojai (2018 m. gruodžio 31 d. – 2.387 darbuotojai).

Bendrovės veiklos reguliavimas

Bendrovės veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas, kiti norminiai aktai.

Bendrovė vykdo šias licencijuojamas veiklas:

- elektros energijos skirstymas;
- iki 2018 m. rugsėjo 30 d. - elektros energijos visuomeninis tiekimas;
- gamtinių dujų skirstymas.

Licencijas išduoda ir licencijuojamą veiklą kontroliuoja Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba, Komisija).

Taryba nustato elektros skirstymo paslaugos, elektros energijos visuomeninio tiekimo paslaugos ir gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainų viršutinės ribas.

1. Kainų viršutinių ribų nustatymas elektros energetikos sektoriuje:

Elektros energijos skirstymo paslaugos, elektros energijos visuomeninio tiekimo paslaugos kainų viršutinės ribos yra nustatomos vadovaujantis Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodika, patvirtinta Tarybos 2015 m. sausio 15 d. nutarimu Nr.O3-3.

Elektros energijos skirstymo paslaugos ir visuomeninio tiekimo paslaugos kainų viršutinės ribos yra nustatomos 5 metų reguliavimo periodui (šiuo metu elektros energetikos sektoriui yra taikomas 2016 - 2020 metų reguliavimo periodas) ir gali būti koreguojamos ne dažniau kaip du kartus per metus, kai yra esminių vieno ar kelių veiksnių, kuriais remiantis buvo nustatytos viršutinės kainų ribos, pokyčių, įskaitant esminį paslaugų apimtį, infliacijos, mokesčių, kitų objektyvių (nuo rinkos dalyvio nepriklausančių) veiksnių pokyčių.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguočių g. 24, Vilnius, Lietuva FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

2019 m. spalio 17 d. Taryba nustatė elektros energijos skirstymo paslaugos kainos viršutinės ribas 2020 metams:

- skirstymo paslaugos vidutinės įtampos tinklais – 1,076 Euro ct/kWh (2019 m. – 0,862 Euro centų/kWh be PVM);
- skirstymo paslaugos žemos įtampos tinklais – 2,092 Euro centų/kWh be PVM (2019 m. – 1,871 Euro centų/kWh be PVM).

Elektros energijos skirstymo paslaugos viršutinės kainos augimą lemia Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatai, įsigaliosiantys nuo 2020 m. sausio 1 d. Juose numatyta prievolė įregistruoti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas tais atvejais, kai žemės sklypuose yra įrengti Bendrovės įrenginiai reikalingi elektros energijos skirstymo veiklai vykdyti. Skirstymo paslaugos viršutinei kainai įtaką daro ir Vyriausybės 2018 m. liepos 25 d. patvirtintų žemės servitutų vienkartinį kompensacijų mokėjimo ir administravimo išlaidos.

2. Kainų viršutinių ribų nustatymas gamtinių dujų sektoriuje:

Gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainodara yra reguliuojama Tarybos vadovaujantis Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodika, patvirtinta Tarybos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367.

Gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainos ir (ar) pajamų viršutinė riba yra nustatomos 5 metų reguliavimo periodui (šiuo metu gamtinių dujų sektoriuje yra taikomas 2019 – 2023 metų reguliavimo periodas) ir gali būti koreguojama kartą per metus pasikeitus infliacijos lygiui, importuojamų (atgabenamų) gamtinių dujų kainoms, mokesčiams, teisės aktų reikalavimams, gamtinių dujų įmonėms įgyvendinus su Taryba suderintas investicijas, nepasiekus arba viršijus pajamų viršutinę ribą ar nukrypus nuo pagal metodiką, patvirtintą Tarybos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367, nustatytų rodiklių. 2019 m. spalio 31 d. Taryba nustatė gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainos viršutinę ribą 2020 metams:

2019 m. spalio 31 d. VERT nustatė gamtinių dujų skirstymo paslaugos pajamų lygio viršutinę ribą 2020 metams – 36 965 476 Eur, atitinkamai padalinus iš 2020 metams numatyto skirstomųjų dujų metinio kiekio 7 254 GWh, prognozuojama gamtinių dujų skirstymo paslaugos kaina 2020 metams – 5,10 Euro centų/MWh be PVM, (2018 m. – 5,32 Euro centų/MWh be PVM).

Finansinių ataskaitų patvirtinimas

Bendrovės vadovybė patvirtino šias finansines ataskaitas 2020 m. kovo 10 d. Bendrovės akcininkai turi įstatyminę teisę patvirtinti šias ataskaitas arba nepatvirtinti jų ir reikalauti vadovybės parengti naujas finansines ataskaitas.

Bendrovės akcininkai turi teisę reikalauti pakeisti šias finansines ataskaitas po jų patvirtinimo Lietuvos Respublikos įstatymuose ir teisės aktuose numatyta tvarka.

2 Apskaitos principai

Toliau pateikiami pagrindiniai apskaitos principai, kuriais vadovaujantis buvo parengtos šios finansinės ataskaitos. Šie apskaitos principai buvo nuosekliai taikomi visiems ataskaitose pateiktiems laikotarpiams, jeigu nenurodyta kitaip.

2.1. *Finansinių ataskaitų rengimo pagrindai*

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos remiantis istorinės įsigijimo savikainos samprata, išskyrus ilgalaikį materialųjį turtą, kuris įvertintas perkainota verte ir tam tikrą finansinį turtą, įvertintą tikrąja verte.

Bendrovės finansinės ataskaitos yra pateiktos eurais (Eur), kurie yra Bendrovės funkcinė ir pateikimo valiuta, ir visos sumos yra suapvalintos iki artimiausio tūkstančio (000 eurų), jei nenurodyta kitaip.

Bendrovės finansinės ataskaitos yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje (toliau - ES).

Finansiniai Bendrovės metai sutampa su kalendoriniais metais.

2.2. *Apskaitos politika*

Apskaitos principai, taikyti rengiant sutrumpintą tarpinę finansinę informaciją, yra tokie patys kaip ir taikyti ankstesniais finansiniais metais, išskyrus žemiau aprašytų naujai įsigaliojusių standartų įtaką.

a) Nauji standartai, standartų pakeitimai ir aiškinimai

Bendrovės apskaitos principai nesikeitė, išskyrus šias TFAS pataisas, kurias Bendrovė pradėjo taikyti nuo 2019 m. sausio 1 d.:

- **16-asis TFAS „Nuoma“**

2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu dvylikos mėnesių atskaitiniu laikotarpiu Bendrovė pirmą kartą pritaikė 16-ąjį TFAS „Nuoma“, kuris turėjo reikšmingą įtaką Bendrovės finansinėms ataskaitoms.

16-asis TFAS pakeičia 17-ąjį TAS, 4-ąjį TFAAK „Sutarties patikrinimas, ar ji yra nuomos sutartis“, 15-ąjį NAK „Veiklos nuoma. Skatinimas“ ir 27-ąjį NAK „Sandorių, susijusių su juridine nuomos forma, esmės įvertinimas“. Standartas nustato nuomos pripažinimo, vertinimo pateikimo ir atskleidimo principus ir reikalauja, kad nuomininkas didžiąją dalį nuomos sutarčių pripažintų finansinės padėties ataskaitoje. 16-ojo TFAS

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

apskaitos reikalavimai nuomotojui iš esmės nesiskiria nuo 17-ojo TAS reikalavimų. Nuomotojai ir toliau nuomos sutartis skirsto į finansinės ir veiklos nuomą remdamasis panašiais principais kaip ir 17-ajame TAS.

Nuo 16-ojo TFAS pradžios taikymo datos, kuri yra 2019 m. sausio 1 d., Bendrovė pradėjo taikyti standartą naudodama modifikuotą retrospektyvinį metodą. Pagal šį metodą standartas taikomas retrospektyviai, kai sukauptas standarto pirminio taikymo poveikis yra pripažįstamas nepaskirstytame pelne pirminio taikymo dieną, o lyginamoji informacija nėra koreguojama.

16 TFAS taikymo pirmąjį kartą įtaka Bendrovės finansinės padėties ataskaitos straipsniams pateikiama lentelėje žemiau:

	2018 m. gruodžio 31 d.	16 TFAS	2019 m. sausio 1 d.
TURTAS			
Ilgalaikis turtas			
Naudojimo teise valdomas turtas	-	15.864	15.864
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI			
Ilgalaikiai įsipareigojimai			
Nuomos įsipareigojimai	-	12.984	12.984
Trumpalaikiai įsipareigojimai			
Nuomos įsipareigojimų einamųjų metų dalis	-	2.880	2.880

Nuomos įsipareigojimo, pripažinto 2019 m. sausio 1 d. suderinimas su būsimosiomis minimaliomis įmokomis pagal neatšaukiamas veiklos nuomos sutartis 2018 m. gruodžio 31 d. yra pateikiamas žemiau:

	2019 m. sausio 1 d.
Būsimosios minimalios įmokos pagal neatšaukiamas veiklos nuomos sutartis 2018 m. gruodžio 31 d.	32.028
Atimti: transporto priemonių nuomos sutarčių aptarnavimo išlaidos*	(7.532)
Atimti: sutartys, kurios nebuvo atnaujintos ar nutrauktos iki 2019 m. sausio 1 d.*	(147)
Atimti: skirtumai tarp maksimaliai išsiniuoti galimų kiekių pagal transporto nuomos sutartis ir faktinių kiekių*	(13.741)
Pridėti: skirtumai tarp maksimaliai išsiniuoti galimų kiekių pagal patalpų nuomos sutartis ir faktinių kiekių*	3.964
Pridėti: žemės nuomos sutartys*	1.309
Pridėti: pirminio pripažinimo koregavimas	776
Pakoreguotos būsimosios minimalios įmokos pagal neatšaukiamas veiklos nuomos sutartis 2018 m. gruodžio 31 d.	16.657
Svertinė palūkanų norma 2019 m. sausio 1 d.	1,05 %
Nuomos įsipareigojimas pritaikius palūkanų normą pripažintas 2019 m. sausio 1 d.	15.864
Nuomos įsipareigojimas pripažintas 2019 sausio 1 d.	15.864
Iš kurio:	
Trumpalaikis nuomos įsipareigojimas	2.880
Ilgalaikis nuomos įsipareigojimas	12.984

*2018 metais taikant 17-ąjį TAS, veiklos nuomos sutartys buvo įvertintos pagal maksimaliai galimą išnaudoti sutarčių sumą ir maksimalias įmokas, nebuvo žinoma, koks yra tikrasis išnaudojimo poreikis. Į pirminį vertinimą taip pat buvo įtrauktos transporto priemonių priežiūros ir aptarnavimo išlaidos pagal sutartis. Žemės nuomos sutartys nebuvo įtrauktos į pirminį vertinimą. Peržiūrėjus nuomos sutartis dėl 16 TFAS „Nuoma“ įgyvendinimo, būsimieji mokėjimai pagal neatšaukiamas nuomos sutartis perskaiciuoti pagal faktinius sutarčių išnaudojimo kiekius ir įmokas, eliminavus transporto priemonių priežiūros sąnaudas.

Bendrovė yra sudariusi įvairaus turto nuomos sutarčių: žemės, patalpų, transporto priemonių ir kito turto. Prieš pradėdama taikyti 16-ąjį TFAS, pradžios datą kiekvieną nuomos sutartį Bendrovė (kaip nuomininkas) pripažino kaip veiklos nuomą. Žr. 2.13 pastabą „Nuoma“ dėl apskaitos politikos, taikytos iki 2019 m. sausio 1 d.

Pradėjusi taikyti 16-ąjį TFAS, visoms nuomos sutartims, išskyrus trumpalaikes ir mažaverčio turto nuomos sutartis, Bendrovė taiko vieną pripažinimo ir vertinimo metodą. Žr. 2.13 pastabą „Nuoma“ dėl apskaitos politikos, taikytos nuo 2019 m. sausio 1 d. Standarte pateikiami specialūs pereinamojo laikotarpio reikalavimai ir praktinės priemonės, kuriomis Bendrovė pasinaudojo.

Bendrovė pereinamuoju laikotarpiu pritaikė žemiau aprašytas praktines priemones atskirai kiekvienam nuomos atvejui:

- taikė vieną diskonto normą panašiomis savybėmis pasižyminčių nuomos sutarčių portfeliu (t. y. nuomos sutarčių, kurių likęs nuomos terminas, nuomojamo turto klasė ir ekonominė aplinka yra panašūs);
- išimtį dėl trumpalaikės nuomos taikė nuomos sutartims, kurių laikotarpis pradžios datą yra trumpesnis nei 12 mėnesių;
- neįtraukė pirminių tiesioginių išlaidų tokioms nuomos sutartims, kurios anksčiau buvo klasifikuojamos kaip veiklos nuoma, pritaikant standartą pradžios datai;
- naudojo ankstesnių laikotarpių informaciją, pavyzdžiui, nustatydama nuomos laikotarpį, jei sutartyje yra numatyta pasirinkimo teisė pratęsti arba nutraukti nuomą.

• 9 - ojo TFAS pataisos: Išankstiniai apmokėjimai, turintys neigiamos kompensacijos požymių

Pakeitimas leidžia finansinį turtą: išankstinius apmokėjimus, kurie leidžia arba reikalauja kontrakto šaliai mokėti ar gauti pagrįstą kompensaciją už išankstinį kontrakto nutraukimą (taip, kad iš turto turėtojo perspektyvos galima „neigiama kompensacija“), vertinti amortizuota savikaina arba

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas. Bendrovės vadovybės vertinimu, pataisos taikymas pirmąjį kartą reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms neturėjo.

• 28 - ojo TAS pataisos: Ilgalaikės dalys į asocijuotąsias įmones ir bendras įmones

Pataisa siejama su tuo ar vertinimas, pagal tam tikrus nuvertėjimo reikalavimus, ilgalaikės dalies į asocijuotąją ir bendrą įmonę, kuri iš esmės yra dalis „neto investicijos“ į asocijuotąją ar bendrą įmonę, turėtų būti atliekamas vadovaujantis 9-uju TFAS, 28-uju TAS ar kombinacija abiejų. Pakeitimas išaiškina, kad įmonės taiko 9-ąjį TFAS Finansinės priemonės prieš taikydamos 28-ąjį TAS, tokiai ilgalaikiai daliai, kuriai nuosavybės metodas netaikomas. Taikydama 9-ojo TFAS reikalavimus, įmonė nepritaiko jokių koregavimų ilgalaikės dalies balansinei vertei, kurie nurodomi 28-ajame TAS. Bendrovės vadovybės vertinimu, pataisos taikymas pirmąjį kartą reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms neturėjo.

• 23 - ojo TFAIK išaiškinimas: Pelno mokesčio neapibrėžtumų traktavimas

Išaiškinimas paaiškina pelno mokesčio apskaitą, kai mokesčio traktavimas apima neapibrėžtumo efektus taikant 12-ąjį TAS. Išaiškinimas pateikia gaires nagrinėjant neapibrėžtumo mokesčio traktavimus atskirai arba kartu, mokesčių administratoriaus patikrinimus, tinkamus metodus atspindint neapibrėžtumą ir apskaitą keičiantis faktams ir aplinkybėms. Bendrovės vadovybės vertinimu, išaiškinimo taikymas pirmąjį kartą reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms neturėjo.

• 19-ojo TAS pataisos, išmokų pakeitimas, sumažinimas ar atsiskaitymas

Pataisos reikalauja, kad įmonės naudotų atnaujintas aktuarines prielaidas, kad būtų nustatyti dabartiniai paslaugų įkainiai ir grynoji dalis likusiam metiniam ataskaitiniam periodui po išmokų pakeitimo kada sumažinimas ar atsiskaitymas įvyko. Pataisos taip pat išaiškina kaip apskaityti išmokų pakeitimą, sumažinimo ar atsiskaitymo efektus taikant turto „lubų“ (ribų) reikalavimus. Bendrovės vadovybės vertinimu, pataisos taikymas pirmąjį kartą reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms neturėjo.

2015–2017 m. ciklo Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų metiniai patobulinimai:

- **3 – asis TFAS „Verslo jungimai“ ir 11 – asis TFAS „Jungtinė veikla“**
3-iojo TFAS patobulinimuose paaiškinta, kad kai ūkio subjektas įgyja verslo, kuris yra jungtinė veikla, kontrolę, jis turi iš naujo įvertinti prieš tai valdytą šio verslo dalį. 11-ojo TFAS patobulinimuose paaiškinta, kad kai ūkio subjektas įgyja verslo, kuris yra jungtinė veikla, kontrolę, jis neturi iš naujo įvertinti prieš tai valdytos verslo dalies.
- **12 – asis TAS „Pelno mokesčiai“**
Pataisose išaiškinta, kad pelno mokesčio nuo mokėjimų už finansines priemones, kurios priskiriamos nuosavybės priemonėms, rezultatas turėtų būti pripažįstamas pagal tai, kur buvo pripažinti praeities sandoriai ar įvykiai, dėl kurių buvo gautas paskirstytinas pelnas.
- **23 – asis TAS 23 „Skolinimosi išlaidos“**
Pataisose paaiškintas standarto 14 punktą, t. y., kai ilgo parengimo turtas yra parengtas jo numatytam naudojimui ar pardavimui ir tam momentui yra likusių negražintų tikslinių paskolų, susijusių su ilgo parengimo turtu, tokios paskolos turi būti įtrauktos į subjekto bendrųjų paskolų fondą.

Bendrovės vadovybės vertinimu, standartų metinių patobulinimų taikymas pirmąjį kartą reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms neturėjo.

b) Dar neįsigalioję nauji standartai, pakeitimai ir išaiškinimai

• 10 – ojo TFAS Konsoliduotosios finansinės ataskaitos ir 28 - ojo TAS Investicijos į asocijuotąsias įmones ir bendras įmones. Turto pardavimas ar įnašai tarp investuotojo ir jo asocijuotos bendrovės ar bendros įmonės“ (pataisos)

Pataisose analizuojama pripažinta neatitiktis tarp 10-ojo TFAS ir 28-ojo TAS reikalavimų, susijusių su turto pardavimu ar įnašais tarp investuotojo ir jo asocijuotosios ar bendros įmonės. Pagrindinė pataisų pasekmė yra ta, kad visos pajamos ar nuostoliai pripažįstami tada, kai sandoris apima verslą (nepriklausomai nuo to, ar jis vykdomas patronuojamojoje įmonėje ar ne). Dalis pajamų ar nuostolių pripažįstama, kai sandoris apima turtą, kuris neatitinka verslo apibrėžties, net jei šis turtas priklauso patronuojamajai įmonei. 2015 m. gruodį TASV atidėjo įsigaliojimo datą neribotam laikui, atsižvelgdama į nuosavybės apskaitos metodo tyrimo projekto rezultatus. Pataisos kol kas nepatvirtintos Europos Sąjungos. Bendrovės vadovybės vertinimu pataisų taikymas reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms neturės.

• TFAS standartų koncepcinė sistema.

2018 m. kovo 29 d. TASV paskelbė persvarstytą Konceptualią finansinės atskaitomybės sistemą. Konceptualioje sistemoje pateikiamas išsamus rinkinys sąvokų, kurios taikomos rengiant finansines ataskaitas, leidžiant standartus, rengėjams ruošiant nuosekliai taikomą apskaitos politikas. Jos taip pat gali padėti tiems, kas nori suprasti ir aiškinti standartus. TASV taip pat išleido atskirą pridedamąjį dokumentą „Nuorodų į TFAS standartų konceptualią sistemą pakeitimai“, kuriame pateikti susijusių standartų pakeitimai, siekiant atnaujinti nuorodas į persvarstytą Konceptualią sistemą. Jis taip pat skirtas palengvinti įmonėms perėjimą prie persvarstytos Konceptualios sistemos, kai tokios įmonės rengia apskaitos politiką remdamosi Konceptualia sistema ir kai konkrečiam atvejui negali būti pritaikytas nė vienas TFAS. Jeigu rengėjai apskaitos politiką rengia remdamiesi Konceptualia sistema, jie turėtų jos laikytis 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedančiais finansiniais laikotarpiais. Bendrovės vadovybės vertinimu pataisų taikymas reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms neturės.

• 3 – iojo TFAS Verslo jungimai (pataisos)

TASV išleido „Verslo apibrėžimas“ pataisas (3-iojo TFAS pataisos), siekdama išspręsti sunkumus, kylančius tais atvejais, kai ūkio subjektas turi nustatyti, ar jis įsigijo verslą, ar turto grupę. Pataisos galioja verslo jungimams, kurie buvo įsigyti pirmame metiniame ataskaitiniame laikotarpyje, prasidedančiame 2020 m. sausio 1 d., ir turtui, kuris įsigijamas tokio laikotarpio pradžioje arba vėliau. Galima standartą pradėti taikyti anksčiau. Pataisos kol kas nepatvirtintos Europos Sąjungos. Šiuo metu Bendrovė vertina, kokios įtakos ši pataisa turės jos finansinėms ataskaitoms.

• 1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ ir 8-ojo TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos: sąvokos „reikšminga“ apibrėžimas“ (pataisos)

Pataisos įsigalioja 2020 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisose paaiškinta sąvoka „reikšminga“ ir tai, kaip ji turi būti taikoma. Naujoje apibrėžtyje nurodoma, kad „<...>Reikšminga yra tokia informacija, kurios nepateikimas arba klaidingas ar neiškus pateikimas pagrįstai tikėtina gali daryti įtaką sprendimams, kuriuos pagrindiniai bendrosios paskirties finansinių ataskaitų vartotojai priima remdamiesi tomis finansinėmis ataskaitomis, kuriose pateikiame finansinę informaciją apie konkretų ataskaitas teikiančių ūkio subjektą. <...>“ Be to, buvo patobulinti kartu su apibrėžtimi pateikiami paaiškinimai. Pataisose taip pat nurodoma, kad reikšmingumo apibrėžtis nuosekliai vartojama visuose TFAS. Šiuo metu Bendrovė vertina, kokią įtaką ši pataisa turės jos finansinėms ataskaitoms.

• Palūkanų normų lyginamojo indekso reforma – 9-asis TFAS, 39-asis TAS ir 7-asis TFAS (pataisos)

Pataisos įsigalioja 2020 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais ir turi būti taikomos retrospektyviai. Leidžiama taikyti anksčiau. 2019 m. rugsėjį TASV paskelbė 9-ojo TFAS, 39-ojo TAS ir 7-ojo TFAS pataisas, kadangi tais pakeitimais siekiama numatyti bendrą lengvatą prieš vykdant tarpbankinės palūkanų normos (IBOR) pakeitimo „1 etapas“. „2 etapas“ bus orientuotas į problemas, kurios gali turėti įtakos finansinei atskaitomybei, kai esamas palūkanų normos lyginamasis indeksas keičiamas į beveik nerizikingą palūkanų normą (RFR). Šiose paskelbtose pataisose nagrinėjamos problemos, kurios turi įtakos finansinei atskaitomybei laikotarpiu iki esamo palūkanų normos lyginamojo indekso pakeitimo alternatyvia palūkanų norma, ir analizuojamas poveikis, kurį gali sukelti konkretūs apsidraudimo sandorių apskaitos reikalavimai, nustatyti 9-ajame TFAS „Finansinės priemonės“ ir 39-ajame TAS „Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas“, kai dėl tokio poveikio būtina atlikti į ateitį orientuotą analizę. Remiantis pataisomis, leidžiama naudotis laikinu atleidimu, taikytinu visiems apsidraudimo sandoriams, kuriems palūkanų normų lyginamojo indekso reforma turi tiesioginės įtakos, kai pagal tokią reformą apsidraudimo apskaita tęsiama neapibrėžtumo laikotarpiu, kol esamas palūkanų normos lyginamasis indeksas nekeičiamas į alternatyvią beveik nerizikingą palūkanų normą. Taip pat buvo atliktos pataisos ir 7-ajame TFAS „Finansinės priemonės. Atskleidimas“ dėl papildomos informacijos apie neapibrėžtumą, kuris atsiranda dėl palūkanų normų lyginamojo indekso reformos, atskleidimo. Pataisos kol kas nepatvirtintos Europos Sąjungos. Šiuo metu Bendrovė vertina, kokią įtaką ši pataisa turės jos finansinėms ataskaitoms.

• 1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas. Įsipareigojimų priskyrimas trumpalaikiams ir ilgalaikiams įsipareigojimams“ (pataisos)

Pataisos įsigalioja 2022 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisomis siekiama paskatinti nuosekliai taikyti reikalavimus ir padėti įmonėms nustatyti, ar skolos ir kiti įsipareigojimai finansinės būklės ataskaitoje turėtų būti priskiriami trumpalaikiams ar ilgalaikiams įsipareigojimams. Pataisos turi įtakos įsipareigojimų pateikimui finansinės būklės ataskaitoje, tačiau jos nekeičia galiojančių reikalavimų dėl turto, įsipareigojimų, pajamų ar sąnaudų vertinimo ar pripažinimo laiko, taip pat ir nekeičia informacijos, kurią įmonės atskleidžia apie tokius straipsnius. Taip pat pataisose paaiškinamas skolų klasifikavimo reikalavimas, kai už tokias skolas įmonė gali atsiskaityti naudodama savo nuosavybės priemones. Pataisos kol kas nepatvirtintos Europos Sąjungos. Šiuo metu Bendrovė vertina, kokią įtaką ši pataisa turės jos finansinėms ataskaitoms.

Bendrovės vadovybė nemano, kad kiti nauji ir pakeisti standartai ir jų aiškinimai, kuriuos Bendrovė privalo taikyti ataskaitiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2020 m. sausio 1 d. ir vėliau, turės reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms.

2.3 Investicijos į asocijuotas įmones

Investicijos į asocijuotas įmones, kurioms Bendrovė daro reikšmingą įtaką, yra apskaitomos nuosavybės metodu, išskyrus atvejus, kai investicija įgyjama ir laikoma vien tam, kad būtų parduota artimiausiu laiku (ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo įsigijimo) ir vadovybė aktyviai ieško pirkėjo.

Vadovaujantis nuosavybės metodu, investicijos pradžioje pripažįstamos įsigijimo savikaina, o balansinė vertė didinama arba mažinama, atsižvelgiant į investuotojui tenkančią įsigytos įmonės grynojo turto pokyčio dalį po įsigijimo.

Bendrovei tenkanti pelno ar nuostolio dalis po įsigijimo datos yra pripažįstama pelne (nuostolyje), o jai tenkantys kitų bendrųjų pajamų pasikeitimai po įsigijimo datos yra pripažįstami kitose bendrosiose pajamose, atitinkamai koreguojant investicijos balansinę vertę. Kai Bendrovei tenkanti asocijuotos įmonės nuostolių dalis lygi ar viršija jos turimą nuosavybės dalį asocijuotoje įmonėje, įskaitant visas užtikrinimo priemones negarantuotas gautinas sumas, Bendrovė toliau nepripažįsta nuostolių, nebent ji prisiėmė įsipareigojimus ar atliko mokėjimus asocijuotos įmonės vardu.

Kiekvieną finansinių ataskaitų sudarymo dieną Bendrovė įvertina, ar yra objektyvių įrodymų, kad investicijos į asocijuotą įmonę vertė sumažėjo. Jei tokių požymių yra, Bendrovė apskaičiuoja vertės sumažėjimo sumą, kurios dydis lygus asocijuotos įmonės atsiperkamosios ir balansinės vertės skirtumui ir pripažįsta šia sumą asocijuotų įmonių pelno (nuostolių) dalies ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos straipsnyje pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.4 Segmentų atskleidimas

Informacija apie veiklos segmentus atskleidžiama vadovaujantis tuo pačiu metodu, kuris naudojamas teikiant informaciją ūkio subjekto pagrindiniam sprendimui priimančiam asmeniui. Pagrindinis sprendimas priimantis asmuo, kuris yra atsakingas už išteklių paskirstymą ir veiklos segmentų veiklos rezultatų įvertinimą, yra Valdyba, priimanči strateginius sprendimus.

Vadovybės vertinimu, Bendrovė turi du verslo segmentus - elektros energijos tiekimas ir skirstymas, bei dujų skirstymas. Bendrovė veiklą vykdo Lietuvos Respublikoje. Pagrindinis sprendimas priimančias asmuo stebi rezultatus remdamasis finansinėmis ataskaitomis, kurios yra parengtos naudojant tuos pačius apskaitos principus kaip ir finansinėse ataskaitose pagal TFAS, t. y. informaciją apie pelną ar nuostolius, įskaitant nurodytas pajamas ir sąnaudas. Pagrindinis sprendimas priimančias asmuo neanalizuoja segmentų pagal informaciją apie turtą ir įsipareigojimus.

2.5 Nematerialusis turtas

(a) Kompiuterių programinė įranga

Įsigytos kompiuterių programinės įrangos licencijos kapitalizuojamos remiantis su konkrečios programinės įrangos įsigijimu ir parengimu naudojimui susijusiomis išlaidomis. Šios išlaidos amortizuojamos per jų įvertintą naudingo tarnavimo laikotarpį (3 metai).

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguočių g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

(b) Servitutai

Bendrovės nematerialaus turto grupėje „Servitutai“ apskaitomos Bendrovės teisės naudoti trečiųjų asmenų žemės sklypus, servitutų pagrindais. Servitutai yra įstatyminiai ir sutartiniai. Įstatyminiai servitutai – tai Bendrovės teisės naudoti trečiųjų asmenų žemės sklypus, kuriuose iki 2004 m. liepos 10 d. buvo įrengti elektros tinklai, įstatyminių servitutų pagrindais. Sutartiniai servitutai – tai Bendrovės teisės naudoti trečiųjų asmenų žemės sklypus, kuriuose nuo 2018 m. įrengti elektros tinklai, servitutų pagrindais. Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas yra neribotas, todėl turtas neamortizuojamas. Naudingo tarnavimo laikas nėra ribotas, kadangi teisės naudotis nustatytais žemės plotais suteikiamos neterminuotam laikui, vadovaujantis servituto išmokų sutarties nuostatomis bei civilinio kodekso 4.130 punktu. Tai reiškia, kad nepriklausomai nuo Bendrovės ilgalaikio materialaus turto, kuris pastatytas minėtuose plotuose, būklės, teisė naudotis nustatytu plotu išlieka ir, atstačius fizinę turto būklę ar sukūrus naują, plotu bus naudojamas ir toliau neribota laiką. Įstatyminių servitutų turtui yra formuojamas ir ilgalaikių įsipareigojimų atidėjinytis pagal TAS 37 (žr. 2.17 pastabą „Atidėjiniai“). Vertinant įsipareigojimų sumą yra atsižvelgiama į tikėtiną atsiskaitymo laiką ir besikreipiančių asmenų kiekį, atidėjinytis apskaičiuotas diskontuota verte.

Bendrovė tikrina servitutų nematerialiojo turto galimą vertės sumažėjimą, lygindama jo atsiperkamąją vertę su balansine verte bent kartą per metus, arba tais atvejais, kai yra vertės sumažėjimo požymių. Pasikeitus turto vertei, toks pokytis apskaitomas mažinant/didinant servitutų turto vertę.

(c) Specialiosios žemės naudojimo sąlygos (apsaugos zonos)

Atskiroje Bendrovės nematerialaus turto grupėje apskaitomos Bendrovės pareigos įregistruoti ir teisės naudoti trečiųjų asmenų žemės sklypus specialiųjų žemės naudojimo sąlygų pagrindais. Taikomi apskaitos principai analogiški (b) „Servitutai“ taikomiems apskaitos principams.

(d) Kitas nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas, iš kurio Bendrovė tikisi gauti ekonominės naudos ateityje, apskaitomas įsigijimo savikaina, sumažinta sukauptos amortizacijos ir vertės sumažėjimo nuostolio suma. Amortizacija skaičiuojama taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą per 3-4 metų įvertintą ekonominės naudos gavimo laikotarpį.

2.6 Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas perkainota verte, nustatyta remiantis periodiškais (pakankamai reguliariais, kad būtų užtikrinta, jog balansinė vertė reikšmingai nesiskiria nuo tos, kuri būtų buvusi nustatyta remiantis tikrąja verte balanso dieną), nepriklausomų turto vertintojų atliktais vertinimais, ir sumažinta sukaupto nusidėvėjimo bei vertės sumažėjimo suma, išskyrus skirstomuosius dujotiekius ir jų įrenginius, dujų technologinę įrangą ir statinius, kurie apskaitomi savikainos metodu. Visas sukauptas nusidėvėjimas bei vertės sumažėjimas perkainojimo metu sudengiamas su bendrąja turto verte ir likusi suma koreguojama iki perkainotos turto vertės.

Ilgalaikio materialiojo turto grupėms, apskaitomoms savikainos metodu, iš ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo vertės yra atimamas sukauptas nusidėvėjimas ir sukaupti vertės sumažėjimo nuostoliai.

Pradinę ilgalaikio materialiojo turto vertę sudaro įsigijimo kaina, įskaitant negražinamus įsigijimo mokesčius ir visas tiesiogiai priskirtinas išlaidas, susijusias su turto parengimu jo numatytam naudojimui, bei palūkanos už paskolas (2.12 pastaba).

Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo metu susidariusi apskaitinės vertės padidėjimo suma yra pripažįstama kitose bendrosiose pajamose, o paskui didinamas perkainojimo rezervas nuosavame kapitale. Vėlesnio turto perkainojimo metu susidariusi apskaitinės turto vertės sumažėjimo suma, kuri padengia ankstesnius to paties turto vertės padidėjimus, pripažįstama kitose bendrosiose pajamose ir šia suma yra mažinamas perkainojimo rezervas nuosavame kapitale. Visi kiti sumažėjimai apskaitomi pelno (nuostolių) dalyje. Vertės padidėjimas, kuris padengia ankstesnius pelno (nuostolių) dalyje apskaitytus vertės sumažėjimus, pripažįstamas pelno (nuostolių) dalyje. Visos kitos ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo metu susidariusios apskaitinės vertės padidėjimo sumos yra pripažįstamos kitose bendrosiose pajamose, o paskui didinamas perkainojimo rezervas nuosavame kapitale. Kiekvienais metais skirtumas tarp perkainoto turto nusidėvėjimo, parodyto pelno (nuostolių) dalyje, bei nusidėvėjimo, apskaičiuoto remiantis turto pradine verte, perkeliamas iš perkainojimo rezervo į nepaskirstytą pelną, įvertinus atidėtojo pelno mokesčio poveikį.

Turto nusidėvėjimas apskaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą, nurašant turto perkainotą vertę arba savikainą iki likvidacinės vertės per šiuos nustatytus naudingo tarnavimo laikotarpius:

	Apskaitos metodas	Naudingo tarnavimo laikotarpis
Pastatai	Perkainota verte	15 - 60 metų
<i>Įskaitant:</i>		
Pastatai inžinieriniai	Perkainota vertė	50 metų
35 - 110 kV transformatorinių pastočių pastatai	Perkainota vertė	35 metai
6-10 kV skirstomųjų punktų pastatai	Perkainota vertė	35 metai
10/0.4 kV transformatorinių pastatai	Perkainota vertė	35 metai
Ryšių ir valdymo sistemos pastatai	Perkainota vertė	15-25 metai
Statiniai ir elektros tinklai	Perkainota vertė	5 - 50 metų
<i>Įskaitant:</i>		
35 - 110 kV transformatorių pastočių el. įrenginiai (išskyrus pastatus)	Perkainota vertė	30 metų
6-10 kV skirstomųjų punktų el. įrenginiai (išskyrus pastatus)	Perkainota vertė	30 metų
10/0.4 kV galios transformatoriai	Perkainota vertė	30 metų
35 kV kabelių ir oro linijos	Perkainota vertė	40-45 metai
0.4 - 10 kV kabelių ir oro linijos	Perkainota vertė	15 - 40 metų

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

35-110 kV galios transformatoriai	Perkainota vertė	40 metų
Ryšų ir valdymo sistemos įranga (išskyrus pastatus)	Perkainota vertė	5 - 45 metų
Hidrotechniniai įrenginiai ir statiniai	Perkainota vertė	50-75 metai
Skirstomieji dujotiekiai ir jų įrenginiai	Savikaina	13-55 metai
Dujų technologinė įranga ir statiniai	Savikaina	18-36 metai
Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Perkainota vertė	3 - 50 metų

Turto likvidacinės vertės ir naudingo tarnavimo laikotarpiai reguliariai peržiūrimi ir, prireikus, tikslinami Bendrovėje nustatyta tvarka.

Kai ilgalaikis materialusis turtas nurašomas arba kitaip perleidžiamas, jo įsigijimo vertė bei susijęs sukauptas nusidėvėjimas nebeapskaitomi finansinėse ataskaitose, o su tuo susijęs pelnas arba nuostolis apskaitomas pelno (nuostolių) dalyje. Pelnas arba nuostoliai, perleidus ilgalaikį materialųjį turtą, yra apskaičiuojami iš gautų pajamų atimant parduoto turto likutinę vertę. Pardavus perkainotą turtą, atitinkama perkainojimo rezervo dalis perkeliama į nepaskirstytąjį pelną.

Vėliau patiriamos išlaidos pridedamos prie turto balansinės vertės arba pripažįstamos kaip atskiras turtas tik tuo atveju, jeigu tikėtina, kad ateityje Bendrovė iš šio turto gaus ekonominės naudos ir šio turto savikaina gali būti patikimai įvertinta. Pakeistos dalies apskaitinės vertės pripažinimas finansinėse ataskaitose nutraukiamas. Visos kitos remonto ir eksploatacijos išlaidos yra apskaitomos to laikotarpio, kai jos buvo patirtos, pelne ar nuostoliuose.

Nebaigta statyba perkeliama į atitinkamas ilgalaikio materialiojo turto grupes tuomet, kai ji užbaigiama ir turtas yra parengtas jo numatytam naudojimui.

Skolinimosi išlaidos, susijusios su turto, kurio parengimas naudojimui ilgai trunka (virš 6 mėn.) ir tokio turto vertė viršija 100.000 eur, įsigijimu, statyba ar gamyba, kapitalizuojamos kaip to turto savikainos dalis.

2.7 Finansinis turtas

Bendrovė pripažįsta finansinį turtą finansinės būklės ataskaitoje tik tada, kai tampa finansinės priemonės sutarties nuostatų šalimi. Finansinio turto pirkimas arba pardavimas apskaitomas taikant apskaitą pagal prekybos datą.

Pirminio pripažinimo metu finansinio turto skirstymas priklauso nuo finansinio turto sutartinių pinigų srautų ir Bendrovės verslo modelio, skirto jiems valdyti. Išskyrus prekybos gautinas sumas, kuriose nėra reikšmingo finansavimo komponento arba kurioms Bendrovė pritaikė praktinę priemonę, Bendrovė iš pradžių įvertina finansinį turtą tikrąja verte, pridėjus finansinio turto, kuris nėra vertinamas tikrąja verte per pelną arba nuostolį, sandorio išlaidas. Prekybos gautinos sumos, tarp kurių nėra reikšmingo finansavimo komponento arba kurioms Bendrovė pritaikė praktinę priemonę, yra įvertinamos 2.18 pastaboje aprašyta sandorio kaina. Sandorio išlaidos apima visus mokesčius ir komisinius, kurių Bendrovė nebūtų mokėjusi, jei nebūtų sudariusi finansinės priemonės sutarties.

Tam, kad finansinis turtas būtų priskiriamas ir vertinamas amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, pinigų srautai atsirandantys iš finansinio turto turi būti tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai (solely payments of principal and interest – SPPI) nuo pagrindinės nepadengtos sumos. Šis vertinimas vadinamas SPPI testu ir atliekamas kiekvienai finansinei priemonei.

Po pirminio pripažinimo Bendrovė finansinį turtą skirsto į žemiau nurodytas 3 kategorijas:

- finansinį turtą, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas amortizuota savikaina;
- finansinį turtą, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis; ir
- finansinį turtą, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais.

Finansinio turto skirstymas po pirminio pripažinimo į aukščiau aprašytas kategorijas remiasi verslo modeliu, kurį Bendrovė taiko valdant finansinį turtą bei turto pinigų srautų ypatybes. Finansinio turto grupei taikomas verslo modelis nustatomas lygmeniu, kuriuo matyti, kaip visos finansinio turto grupės kartu valdomos siekiant konkrečių Bendrovės verslo tikslų. Bendrovė gali taikyti daugiau nei vieną verslo modelį savo finansiniam turtui valdyti.

Finansiniam turtui valdyti taikomas verslo modelis grindžiamas ne vien tvirtinimu, bet faktais, kuriuos galima matyti iš veiklos, kurią Bendrovė vykdo siekdama verslo modelio tikslų. Nustatant finansiniam turtui valdyti taikomą verslo modelį, Bendrovė priima sprendimą įvertinant ne pavienius veiksnius arba veiklą, bet atsižvelgiant į visus turimus įrodymus atliekant vertinimą.

Atsižvelgiant į verslo modelį, taikomą valdant finansinio turto grupę, finansinio turto apskaita yra tokia:

Finansinis turtas, vertinamas amortizuota verte

Bendrovės išduotos paskolos, gautinos sumos bei pinigai ir pinigų ekvivalentai apskaitomi atsižvelgiant į verslo modelį, kurio tikslas – laikyti finansinį turtą siekiant surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus, kuriuos gali sudaryti pinigų srautai susiję su pagrindinės skolos dengimu bei palūkanų įplaukomis. Šis turtas įvertinamas amortizuota savikaina, taikant faktinių palūkanų metodą. Amortizuota savikaina yra suma, kuria finansinė priemonė buvo pradžioje pripažinta, atėmus pagrindinės sumos grąžinimus, pridėjus sukauptas palūkanas ir, finansiniam turtui – atėmus bet kokius nurašymus dėl tikėtinų kredito nuostolių. Faktinių palūkanų metodas – tai metodas, taikomas palūkanų pajamoms paskirstyti per atitinkamą laikotarpį taip, kad sudarytų pastovią periodinę palūkanų normą (faktinių palūkanų normą) balansinei vertei. Faktinių palūkanų norma – tai palūkanų norma, tiksliai diskontuojanti numatomas būsimas grynujų pinigų išmokas ar įplaukas (neskaitant ateityje numatomų kredito nuostolių) iki finansinės priemonės bendros balansinės vertės per numatytą finansinės priemonės galiojimo laikotarpį ar, jeigu būtina, per trumpesnį laikotarpį.

Finansinis turtas pripažįstamas trumpalaikiu turtu, išskyrus tuos atvejus, kuomet jo terminas yra ilgesnis nei 12 mėnesių nuo finansinės padėties ataskaitos parengimo dienos; tokiu atveju jis pripažįstamas ilgalaikiu turtu.

Turtas, kuris yra laikomas surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus, kurie yra tik pagrindinės sumos ir pagrindinės nepadengtosios sumos palūkanų mokėjimai vertinami amortizuota savikaina. Nuo šio finansinio turto apskaičiuotos palūkanų pajamos yra pripažįstamos finansinės veiklos pajamomis amortizuojant faktinių palūkanų metodu. Visas pelnas arba nuostoliai, atsirandantys dėl turto nurašymo, pripažįstami pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje. Vertės sumažėjimo nuostoliai yra apskaitomi kaip vertės sumažėjimo ir nurašymų sąnaudos pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas

Bendrovė tokių skolos priemonių neturėjo.

Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius)

Bendrovė tokių skolos priemonių neturėjo.

Tikėtini kredito nuostoliai

Bendrovė atlieka į ateitį orientuotą tikėtinų kredito nuostolių, susijusių su jos skolos priemonėmis, vertinamos amortizuota savikaina, vertinimą nepaisant to, ar egzistuoja vertės sumažėjimo požymių.

Bendrovės patiriami kredito nuostoliai apskaičiuojami, kaip visų sutartyje numatytų pinigų srautų, kuriuos Bendrovė turi gauti pagal sutartį, ir visų pinigų srautų, kuriuos Bendrovė tikisi gauti, skirtumas (t. y. visas pinigų trūkumas), diskontuotas taikant pirminę faktinių palūkanų normą. Pinigų srautus Bendrovė apskaičiuoja atsižvelgiant į visas finansinės priemonės sutarties sąlygas per tikėtiną tos finansinės priemonės galiojimo laikotarpį, įskaitant turimo užstato pardavimo arba kitokio kredito vertės didinimo, kuris yra neatskiriamas nuo sutarties sąlygų, pinigų srautus.

Tikėtini kredito nuostoliai vertinami taip, kad atspindėtų nešališką ir tikėtiną svertinę sumą, nustatomą atsižvelgiant į galimus gauti rezultatus; pinigų laiko vertę; pagrįstą ir patvirtinamą informaciją apie įvykius praeityje ir dabartines sąlygas; bei pagrįstas ir patvirtinamas prognozes dėl įvykių ateityje ir ekonominių sąlygų finansinių ataskaitų sudarymo dieną.

Tikėtini galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai - tai tikėtini kredito nuostoliai, susidarantys dėl visų galimų įsipareigojimų neįvykdymo įvykių per laikotarpį nuo finansinio turto pirminio pripažinimo iki vėlesnės, finansinio turto padengimo, arba finansinio turto galutinio nurašymo, datos.

Bendrovė siekia, kad tikėtini galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai būtų pripažįstami prieš tai, kai finansinė priemonė tampa laiku neapmokėta. Paprastai kredito rizika reikšmingai padidėja prieš tai, kai finansinė priemonė tampa laiku neapmokėta arba pastebima kitų su skolininku susijusių delsos veiksnių (pvz., pakeitimas arba restruktūrizacija). Todėl, jei ne per didelėmis išlaidomis ar pastangomis galima gauti pagrįstos ir patvirtinamos informacijos, kuri yra labiau orientuota į ateitį nei apie pradelstus mokėjimus, ja būtina remtis vertinant kredito rizikos pasikeitimus. Tikėtini kredito nuostoliai pripažįstami atsižvelgiant į individualiai arba bendrai įvertinta išduotų paskolų ir prekybos gautinų sumų kredito riziką, kurios vertinimas remiasi visa pagrįsta informacija, įskaitant į ateitį orientuotą informaciją.

Trumpalaikėms prekybos gautinoms sumoms, į kurias neįtrauktas reikšmingas finansavimo komponentas, Bendrovė taiko supaprastintą metodą, kaip reikalaujama pagal 9-ąjį TFAS, ir apskaito atidėjinius nuostolius viso galiojimo laikotarpio kredito nuostolių atžvilgiu nuo gautinų sumų pirminio pripažinimo. Bendrovė naudoja atidėjinių matricą, pagal kurią atidėjiniai nuostoliai skaičiuojami prekybos gautinų sumų, kurioms būdingi skirtingi senėjimo ir pradelsto mokėjimo terminai, atžvilgiu. Siekiant apskaičiuoti tikėtinius kredito nuostolius, prekybos gautinos sumos suskirstomos į atskiras grupes pagal bendras kredito rizikos ypatybes, t. y. iš UAB „Ignitis grupė“ grupės įmonių gautinos sumos, iš kitų verslo klientų gautinos sumos ir iš fizinių asmenų gautinos sumos. Neatgautinumo analizė atliekama už pastaruosius 3 metus, siekiant nustatyti įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį.

Kitų gautinų sumų viso galiojimo laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai (pvz., gautinos sumos už perleistą visuomeninio tiekimo veiklą) vertinami taikant individualųjį vertinimą. Bendrovės vadovybė atlieka individualųjį vertinimą atsižvelgiant į galimybę gauti informaciją apie konkretaus skolininko kredito istoriją, finansinę būklę vertinimo datai, įskaitant į ateitį orientuotą informaciją, kuri leistų laiku nustatyti konkretaus skolininko reikšmingą kredito rizikos padidėjimą, tokiu būdu įgalinant priimti sprendimą dėl viso galiojimo laikotarpio kredito nuostolių pripažinimo konkretaus skolininko atžvilgiu.

Bendrovė išduodant paskolą įvertina ir apskaito 12 mėnesių tikėtinius kredito nuostolius. Vėlesniais atskaitiniais laikotarpiais, nesant reikšmingo kredito rizikos padidėjimo, susijusio su paskolos gavėju, Bendrovė koreguoja 12 mėnesių tikėtinų kredito nuostolių likutį atsižvelgiant į vertinimo datai likusią nepadengtą paskolos sumą. Nustačius, kad paskolos gavėjo finansinė būklė reikšmingai pablogėjo, lyginant su būkle, buvusia paskolos išdavimo metu, Bendrovė apskaito visus paskolos galiojimo laikotarpio tikėtinius kredito nuostolius. Vėliausias momentas, kai Bendrovė pripažįsta visus išduotai paskolai tenkančius tikėtinius galiojimo laikotarpio kredito nuostolius, identifikuojamas, kai skolininkas vėluoja apmokėti eilinę įmoką, arba visą skolą ilgiau negu 30 dienų.

Suteiktų paskolų ir pinigų bei pinigų ekvivalentų tikėtinų kredito nuostolių pripažinimo stadijos:

1. Suteikus paskolą, gavus pinigų ar pinigų ekvivalentus, Bendrovė pripažįsta dvylikos mėnesio tikėtinius kredito nuostolius. Paskolos (finansinio lizingo) ar pinigų ekvivalentų palūkanų pajamos apskaičiuojamos nuo finansinio turto balansinės vertės nekoreguojant ją tikėtinų kredito nuostolių suma.
2. Nustačius, kad kredito rizika, susijusi su paskolos gavėju arba banku, kuriame laikomi pinigai ir pinigų ekvivalentai, reikšmingai padidėjo (o tai parodo gautinos sumos, kurios yra pradelstos daugiau kaip nei 30 dienų, bei reikšminga neigiama informacija apie pokyčius, darančius įtaką skolininkui ir pan.), Bendrovė apskaito visą paskolos ar pinigų ekvivalentų galiojimo tikėtinius kredito nuostolius. Visi finansinės priemonės galiojimo laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai apskaičiuojami tik esant reikšmingam kredito rizikos, susijusios su paskolos gavėju, padidėjimui. Paskolos (finansinio lizingo) ar pinigų ekvivalentų palūkanų pajamos apskaičiuojamos nuo finansinio turto balansinės vertės nekoreguojant ją tikėtinų kredito nuostolių suma.
3. Bendrovė laiko finansinį turtą neįvykdytu, kai pagal sutartį vėluojama sumokėti 90 dienų. Tačiau tam tikrais atvejais Bendrovė taip pat gali laikyti finansinį turtą neįvykdytu, kai vidinė ar išorinė informacija rodo, kad įmonė, prieš pradėdama atsižvelgti į visus kredito pagerinimus, mažai tikėtina, kad gaus visą negrąžintą sutarties sumą.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Palūkanų pajamos už paskolą (finansinį lizingą) ar pinigų ekvivalentus apskaičiuojamos nuo finansinio turto balansinės vertės, atėmus numatomų kredito nuostolių sumą.

Finansinis turtas yra nurašomas, kai nėra pagrįstų lūkesčių atgauti sutartinius pinigų srautus.

Tikėtini gautinų paskolų ir prekybos gautinų sumų tikėtini kredito nuostoliai per visą laikotarpį pripažįstami pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje per kontrarinę abejotinų gautinų sumų sąskaitą.

Finansinio turto pripažinimo nutraukimas

Bendrovė nutraukia finansinio turto pripažinimą kai:

- baigiasi teisės į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas;
- Bendrovė išlaiko teisę į pinigų srautus, bet prisiima įsipareigojimą sumokėti visą sumą trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį per trumpą laiką; arba
- Bendrovė perleidžia savo teisę gauti pinigines įplaukas iš turto ir/arba (a) perleidžia iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, arba (b) nei perleidžia, nei išlaiko su finansiniu turto susijusios rizikos ir naudos, bet perleidžia šio turto kontrolę:
 - jei Bendrovė neišlaikė kontrolės, ji nutraukia finansinio turto pripažinimą, o visos perduodant sukurtos arba išlaikytos teisės ir prievolės pripažįstamos atskirai turtu arba įsipareigojimais;
 - jei Bendrovė išlaikė kontrolę, ji toliau pripažįsta finansinį turtą tiek, kiek toliau kontroliuoja finansinį turtą.

Vertinant ar Bendrovė išlaikė perduoto turto kontrolę, atsižvelgiama į gavėjo gebėjimą parduoti šį turtą. Jei gavėjas praktiškai geba parduoti visą turtą nesusijusiai trečiajai šaliai ir atlikti tai vienašališkai, netaikydamas perdavimui papildomų apribojimų, laikoma, kad Bendrovė kontrolės neišlaikė. Visais kitais atvejais Bendrovė kontrolę išlaikė.

2.8 Naudojimo teise valdomas turtas

Politika, kurios laikomasi nuo 2019 m. sausio 1 d.

Naudojimo teise valdomas turtas yra turtas, kuris parodo Bendrovės teisę naudotis nuomojamu turtu nuomos laikotarpiu. Nuo 2019 m. sausio 1 d. Bendrovė pripažįsta naudojimo teise valdomą turtą visų rūšių nuomai, įskaitant naudojimo teise valdomo turto nuomą subnuomos atveju, išskyrus nematerialiojo turto nuomą, trumpalaikę nuomą ir mažaverčio turto nuomą.

Naudojimo teise valdomo turto pirminis vertinimas

Nuomos pradžios datą Bendrovė naudojimo teise valdomą turtą įvertina savikaina. Naudojimo teise valdomo turto savikainą sudaro: nuomos įsipareigojimo pirminio vertinimo suma, bet kokios nuomos mokesčiai pradžios datą arba iki jos, atėmus bet kokias gautas nuomos paskatas. Bendrovė prisiima su šiomis išlaidomis susijusį įsipareigojimą pradžios datą arba pasinaudojusi nuomojamu turtu tam tikrą konkretų laikotarpį. Bendrovė pripažįsta šias išlaidas kaip dalį naudojimo teise valdomo turto savikainos, kai yra prisiimamas įsipareigojimas dėl šių išlaidų.

Naudojimo teise valdomo turto vėlesnis vertinimas

Po pradžios datos Bendrovė naudojimo teise valdomą turtą vertina taikydama savikainos metodą. Taikydama savikainos metodą, Bendrovė naudojimo teise valdomą turtą vertina savikaina: atėmus visą sukauptą nusidėvėjimą ir visus sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius; ir pakoregavus dėl nuomos įsipareigojimo pakartotinio įvertinimo.

Apskaičiuodama naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimą, Bendrovė taiko 16-ojo TAS „Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai“ nusidėvėjimo reikalavimus.

Toliau nurodyta, kaip naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimas per visą nuomos laikotarpį skaičiuojamas pagal tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą:

• Žemė	nuo 2 iki 99 metų
• Transporto priemonės	nuo 3 iki 5 metų
• Patalpos	nuo 2 iki 10 metų
• Kitas naudojimo teise valdomas turtas	nuo 3 iki 38 metų

Jeigu iki nuomos laikotarpio pabaigos Bendrovei perleidžiama nuomojamo turto nuosavybės teisė arba jeigu naudojimo teise valdomo turto kaina rodo, kad Bendrovė pasinaudos pasirinkimo pirkti teise, Bendrovė apskaičiuoja naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimą nuo pradžios datos iki nuomojamo turto naudingo tarnavimo laiko pabaigos. Kitu atveju Bendrovė naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimą skaičiuoja nuo pradžios datos iki ankstesnės iš šių datų: naudojimo teise valdomo turto naudingo tarnavimo laiko pabaigos arba nuomos laikotarpio pabaigos.

Bendrovė naudojimo teise valdomą turtą pateikia atskirai nuo nematerialaus ir materialaus turto finansinės būklės ataskaitoje.

2.9 Atsargos

Atsargos apskaitomos savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte, priklausomai nuo to, kuri iš jų yra mažesnė. Gamtinių dujų likučio savikaina nustatoma pagal svertinį vidurkį, o likusių atsargų savikaina nustatoma pagal FIFO metodą. Atsargų savikaina apima pirkimo kainą, mokesčius (išskyrus tuos, kurie vėliau Bendrovės susigrąžinami iš mokesčių institucijų), transportavimo, tvarkymo ir kitas išlaidas, tiesiogiai priskirtinas atsargų įsigijimui. Į savikainą neįeina skolinimosi išlaidos.

Grynoji galimo realizavimo vertė yra įvertinta pardavimo kaina, esant įprastoms verslo sąlygoms, atėmus pardavimo sąnaudas.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguočių g. 24, Vilnius, Lietuva FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Atsargų vertės sumažėjimas skaičiuojamas tik senstančioms, jau pasenusioms ir netinkamoms naudoti atsargoms.

2.10 Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai apima pinigus kasoje, indėlius iki pareikalavimo bankuose ir kitas trumpalaikes labai likvidžias investicijas, kurių terminas yra ne ilgesnis kaip trys mėnesiai.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigai ir pinigų ekvivalentai apima pinigus kasoje, indėlius einamosiose sąskaitose ir kitas trumpalaikes labai likvidžias investicijas, kurių terminas yra ne ilgesnis nei trys mėnesiai, bei banko sąskaitos kreditus (angl. *overdrafts*). Banko sąskaitos kreditai (*overdraft*) apskaitomi finansinės būklės ataskaitos trumpalaikių įsipareigojimų paskolų straipsnyje.

2.11 Prekybos skolos

Prekybos mokėtinos sumos yra pripažįstamos, kuomet kita šalis įvykdo savo įsipareigojimus pagal sutartį, ir pradžioje pripažįstamos tikrąja verte, o vėliau amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą.

2.12 Paskolos

Paskolos pradžioje apskaitomos tikrąja verte, atėmus patirtas sandorio išlaidas. Vėliau paskolos apskaitomos amortizuota savikaina. Bet koks skirtumas, susidaręs tarp pradžioje pripažintos sumos ir išpirkimo vertės, pripažįstamas pelno (nuostolių) dalyje per skolinimosi laikotarpį, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą.

Paskolos priskiriamos prie trumpalaikių įsipareigojimų, nebent Bendrovė turi besąlyginę teisę atidėti įsipareigojimo įvykdymą ne mažiau kaip 12 mėnesių po finansinės būklės ataskaitos parengimo dienos.

Skolinimosi išlaidos, susijusios su turto, kurio parengimas naudojimui ilgai (virš 6 mėnesių) trunka, įsigijimu, statyba ar gamyba, ir kurio vertė yra didesnė nei 100.000 Eur, kapitalizuojamos kaip to turto savikainos dalis. Kitos skolinimosi išlaidos yra pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos.

2.13 Nuomos įsipareigojimai

- a) Apskaitos politika, taikoma nuo 2019 m. sausio 1 d.

Nuomos įsipareigojimo pirminis vertinimas

Sutarties pradžioje Bendrovė vertina, ar sutartis yra nuoma ar ją apima. Tai reiškia, kad vertinama, ar pagal sutartį suteikiama teisė valdyti identifiukuoto turto panaudojimą tam tikrą laiką už atlygį.

Pradžios datą Bendrovė vertina nuomos įsipareigojimus, apskaitomus nuomos įmokų, kurios turės būti sumokėtos per nuomos laikotarpį, dabartine verte. Nuomos mokesčiai diskontuojami naudojant nuomos sutartyje numatytą palūkanų normą, jei tą normą galima lengvai nustatyti. Jeigu tos normos negalima lengvai nustatyti, Bendrovė naudoja nuomininko priskaitytą skolinimosi palūkanų normą.

Pradžios datą nuomos mokesčiai, įtraukti į nuomos įsipareigojimo vertinimą, apima toliau nurodytus mokesčius už teisę naudoti nuomojamą turtą nuomos laikotarpiu, kurie nėra sumokami pradžios datą: fiksuotuosius mokesčius, atėmus bet kokias gautinas nuomos paskatas; kintamuosius nuomos mokesčius, kurie priklauso nuo indekso ar normos, iš pradžių įvertinamus naudojant indeksą ar normą pradžios datą; sumas, kurias Bendrovė turėtų mokėti pagal likvidacinės vertės garantijas; pasirinkimo pirkti sandorio vykdymo kainą, jei yra pagrįstai žinoma, kad Bendrovė ta pasirinkimo teise pasinaudos; ir baudas už nuomos nutraukimą, jeigu daroma prielaida, kad per nuomos laikotarpį Bendrovė pasinaudos pasirinkimo teise nutraukti nuomą. Kintamieji nuomos mokesčiai, kurie priklauso nuo indekso ar normos, apima, pavyzdžiui, mokesčius, susietus su vartojimo kainų indeksu, mokesčius, susietus su lyginamąja palūkanų norma (tokia kaip LIBOR), arba mokesčius, kurie kinta siekiant atspindėti rinkos nuomos kainų pokyčius.

Nuomos įsipareigojimo vėlesnis vertinimas

Po pirminio pripažinimo Bendrovė nuomos įsipareigojimą vertina: padidindama balansinę vertę, kad būtų atsižvelgta į nuomos įsipareigojimo palūkanas; sumažindama balansinę vertę, kad būtų atsižvelgta į sumokėtus nuomos mokesčius; ir pakartotinai vertindama balansinę vertę, kad būtų atsižvelgta į bet kokią pakartotinį vertinimą ar nuomos pakeitimus, arba į peržiūrėtus mokesčius, prilygintus fiksuotiesiems nuomos mokesčiams.

Nuomos įsipareigojimo palūkanos kiekvienu laikotarpiu per nuomos laikotarpį yra suma, dėl kurios susidaro pastovi periodinė palūkanų norma likusiai nuomos įsipareigojimo sumai. Periodinė palūkanų norma yra diskonto norma, arba, jei taikoma, peržiūrėta diskonto norma.

Išskyrus atvejus, kai išlaidos yra įtrauktos į kito turto balansinę vertę taikant kitus taikytinus standartus, po pirminio pripažinimo datos Bendrovė pelnu arba nuostoliais pripažįsta: nuomos įsipareigojimo palūkanas; kintamuosius nuomos mokesčius, neįtrauktus į nuomos įsipareigojimo vertinimą laikotarpiu, kuriuo įvyksta įvykis ar atsiranda sąlyga, dėl kurių mokami šie mokesčiai.

Nuomos įsipareigojimo pakartotinis vertinimas

Po pirminio pripažinimo, pakartotinai įvertinamas nuomos įsipareigojimas, kad būtų atsižvelgta į nuomos mokesčių pakeitimus. Bendrovė pripažįsta nuomos įsipareigojimo pakartotinio įvertinimo sumą kaip naudojimo teise valdomo turto koregavimą. Tačiau, jeigu naudojimo teise valdomo turto balansinė vertė sumažinama iki nulio ir dar sumažinamas nuomos įsipareigojimo vertinimas, bet kokią likusią pakartotinio įvertinimo sumą Bendrovė pripažįsta pelnu arba nuostoliais.

Peržiūrėta diskonto norma

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Bendrovė pakartotinai įvertina nuomos įsipareigojimą diskontuodama peržiūrėtus nuomos mokesčius, naudodama peržiūrėtą diskonto normą, jeigu pasikeičia nuomos laikotarpis. Bendrovė nustato peržiūrėtus nuomos mokesčius remdamasi peržiūrėtu nuomos laikotarpiu arba kai pasikeičia pasirinkimo teisės pirkti nuomojamą turtą vertinimas, atsižvelgiant į įvykius ir aplinkybes, pasirinkimo teisės pirkti kontekste. Bendrovė nustato peržiūrėtus nuomos mokesčius, kad parodytų mokėtinų sumų pasikeitimą, atsižvelgiant į pasirinkimo pirkti teisę.

Pasikeitus nuomos laikotarpiui ar pasikeitus pasirinkimo teisės pirkti vertinimui, Bendrovė nustato peržiūrėtą diskonto normą kaip nuomos sutartyje numatytą palūkanų normą likusiam nuomos laikotarpiui, jei tą normą galima lengvai nustatyti, arba kaip nuomininko priskaitytiną skolinimosi palūkanų normą pakartotinio įvertinimo datą, jeigu nuomos sutartyje numatytos palūkanų normos negalima lengvai nustatyti.

Nepakeista diskonto norma

Bendrovė pakartotinai įvertina nuomos įsipareigojimą diskontuodama peržiūrėtus nuomos mokesčius, jeigu:

- pasikeičia sumos, kurias Bendrovė turėtų mokėti pagal likvidacinės vertės garantiją. Bendrovė nustato peržiūrėtus nuomos mokesčius, kad parodytų sumų, kurios, tikėtina, turėtų būti mokėtinos pagal likvidacinės vertės garantiją, pasikeitimą;
- pasikeičia būsimi nuomos mokesčiai dėl indekso ar normos, naudotos tiems mokesčiams nustatyti, pasikeitimo, įskaitant, pavyzdžiui, pokytį siekiant atsižvelgti į rinkos nuomos kainų pokyčius po nuomos kainų rinkoje peržiūros. Bendrovė pakartotinai įvertina nuomos įsipareigojimą, kad būtų atsižvelgta į tuos peržiūrėtus nuomos mokesčius, tik kai pasikeičia pinigų srautai (t. y. kai įsigalioja nuomos mokesčių koregavimas).

Bendrovė nustato peržiūrėtus nuomos mokesčius likusiam nuomos laikotarpiui remdamasi peržiūrėtais sutartyje numatytais mokėjimais.

Diskontuodama peržiūrėtus nuomos mokesčius, Bendrovė naudoja nepakeistą diskonto normą, nebent nuomos mokesčiai pasikeičia dėl kintamųjų palūkanų normų pasikeitimo. Tokiu atveju Bendrovė naudoja peržiūrėtą diskonto normą, kuri parodo palūkanų normos pokyčius.

Nuomos pakeitimai

Bendrovė nuomos pakeitimą apskaito kaip atskirą nuomą, jeigu įvykdomos abi šios sąlygos:

- dėl pakeitimo padidėja nuomos apimtis, nes papildomai suteikiama teisė naudoti vieną ar daugiau nuomojamo turto objektų; ir
- atlygis už nuomą padidėja suma, kuri atitinka atskirą apimties padidėjimo kainą ir bet kokius tos atskiros kainos koregavimus siekiant atsižvelgti į konkrečios sutarties aplinkybes.

Kai nuomos pakeitimas neapskaitomas kaip atskira nuoma, pakeitimo įsigaliojimo datą Bendrovė:

- paskirsto atlygį pakeistoje sutartyje;
- nustato pakeistos nuomos terminą; ir
- pakartotinai įvertina nuomos įsipareigojimą diskontuodama peržiūrėtus nuomos mokesčius, naudodama peržiūrėtą diskonto normą.

Kai nuomos pakeitimas neapskaitomas kaip atskira nuoma, Bendrovė apskaito nuomos įsipareigojimo pakartotinį įvertinimą:

- sumažindama naudojimo teise valdomo turto balansinę vertę, kad būtų atsižvelgta į visišką ar dalinį nuomos nutraukimą dėl nuomos pakeitimų, kuriais sumažinama nuomos apimtis. Bet kokį pelną arba nuostolius, susijusius su visišku ar daliniu nuomos nutraukimu, Bendrovė pripažįsta pelnu arba nuostoliais;
- atitinkamai koreguojamas naudojimo teise valdomas turtas dėl visų kitų nuomos pakeitimų.

Bendrovė nuomos įsipareigojimus pateikia atskirai nuo kitų įsipareigojimų finansinės būklės ataskaitoje. Nuomos įsipareigojimo palūkanų sąnaudos pateikiamos atskirai nuo naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimo. Nuomos įsipareigojimo palūkanų sąnaudos yra finansinių sąnaudų komponentas, pateikiamas pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje.

b) Apskaitos politika, taikoma iki 2019 m. sausio 1 d.

Palyginamuoju laikotarpiu, Bendrovė, būdama nuomininku, nuomos sutartis, pagal kurias perduodama iš esmės visa nuosavybei būdinga rizika ir nauda, klasifikavo kaip finansinės nuomos sutartis, o visas kitas sutartis – kaip veiklos nuomos sutartis. Pagal finansinę nuomą, nuomojamas turtas pirminio pripažinimo metu buvo vertinamas suma, kuri lygi išsinuomoto turto tikrajai vertei, arba, jeigu jos mažesnės, dabartinei minimalių įmokų pagal nuomos sutartį vertei. Vėliau toks turtas buvo apskaitomas remiantis tokiam turtui taikoma apskaitos politika. Pagal veiklos nuomą nuomojamas turtas nebuvo pripažįstamas Bendrovės finansinės būklės ataskaitoje. Pagal tokią nuomą sumokėtos įmokos buvo pripažįstamos pelnu (nuostoliais) tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį.

Bendrovė yra nuomotojas

Būdama nuomotoju, nuomos pradžioje Bendrovė nustato, ar sudaryta sutartis yra finansinė ar veiklos nuoma. Jeigu Bendrovė nustato, kad pagal nuomos sutartį perduodama iš esmės visa nuomojamo turto nuosavybei būdinga rizika ir nauda, tokias nuomos sutartis ji priskiria finansinei nuomai. Nuomos sutartis, pagal kurias Bendrovė neperduoda iš esmės visos nuomojamo turto nuosavybei būdingos rizika ir naudos, ji priskiria veiklos nuomai. Įplaukos iš nuomos apskaitomos tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį ir pripažįstamos pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos pajamų straipsnyje atsižvelgiant į nuomos pobūdį. Pirminės tiesioginės išlaidos, kurios patiriamos dėl derybų ir nuomos organizavimo, turi būti įskaičiuojamos į išnuomoto turto balansinę vertę ir pripažįstamos nuomos laikotarpio sąnaudomis tuo pačiu pagrindu, kaip ir pagal nuomos sutartį gaunamos pajamos. Neapibrėžtosios įmokos pripažįstamos pajamomis tuo laikotarpiu, kuriuo jos uždirbamos.

Bendrovės, kaip nuomininko, palyginamuoju laikotarpiu taikyta apskaitos politika nesiskyrė nuo 16-ojo TFAS reikalavimų.

2.14 Pelno mokesčiai

Pelno mokesčio sąnaudos arba pajamos už laikotarpį apima atskaitinio laikotarpio pelno mokesčių ir atidėtajį pelno mokesčių.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

(a) Pelno mokesčiai

Ataskaitinių metų pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra apskaityti suma, kuri, tikimasi, bus atgauta arba sumokėta mokesčius administruojančiai institucijai. Skaičiuojant pelno mokesį yra vadovaujama mokesčių įstatymais ir taikomi mokesčio tarifai, kurie galioja finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną.

Standartinis Lietuvos Respublikos įmonėms taikomas pelno mokesčio tarifas 2019 m. buvo 15 proc. (2018 m. –15 proc.).

(b) Atidėtasis pelno mokesčiai

Atidėtasis pelno mokesčiai apskaitomas balansinių įsipareigojimų metodu. Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra pripažįstami būsimų mokesčių tikslais, pažymint skirtumus tarp turimo turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės finansinėse ataskaitose ir jų atitinkamos mokesstinės bazės. Atidėtųjų mokesčių įsipareigojimai yra pripažįstami visiems laikiniams skirtumams, kurie vėliau didins apmokestinamąjį pelną, o atidėtųjų mokesčių turtas pripažįstamas tik ta dalimi, kuri tikėtina ateityje sumažins apmokestinamąjį pelną. Toks turtas ir įsipareigojimai yra nepripažįstami, jei laikini skirtumai yra susiję su prestižu (arba neigiamu prestižu), arba jei nesusijusio su verslo jungimu sandorio metu pripažintas turtas ar įsipareigojimai neįtakoja nei apmokestinamojo, nei finansinio pelno ar nuostolio.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra peržiūrimas finansinės padėties ataskaitos sudarymo datai ir yra sumažinamas, jei nėra tikėtina, kad Bendrovė ateityje turės pakankamai apmokestinamojo pelno šiam turtui realizuoti. Sumažinama iki sumos, kuri tikėtina ateityje sumažins apmokestinamąjį pelną. Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra įvertinami naudojant mokesčio tarifą, kuris taikomas metų, kuriais šiuos laikinus skirtumus numatoma padengti arba apmokėti, pelno mokesčiui apskaičiuoti.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai sudengiami tarpusavyje, kai jie yra susiję su mokesčiais, nustatytais tų pačių institucijų ir kuomet egzistuoja teisė padengti einamojo laikotarpio mokėtinus mokesčius grynąja verte.

(c) Pelno mokesčiai ir atidėtasis pelno mokesčiai už ataskaitinį laikotarpį

Ataskaitinio laikotarpio ir atidėtieji mokesčiai turi būti pripažinti pajamomis ar sąnaudomis ir įtraukti į laikotarpio grynąjį pelną ar nuostolį, išskyrus atvejus, kai mokesčiai yra susiję su sumomis, apskaitomomis per kitas bendrąsias pajamas, ir kai mokesčiai atsiranda iš sandorio ar įvykio, kuris pripažįstamas tiesiogiai nuosavybėje tą patį ar kitą laikotarpį.

Sukauptų mokesčių nuostolių perleidimas

Perleidus sukauptus mokesčius nuostolius Grupės įmonėms Bendrovė nutraukia atidėtojo pelno mokesčio, tenkančio perleistiems mokesčiniams nuostoliams, pripažinimą o gautiną atlygį apskaito Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos atidėtojo pelno mokesčio sąnaudų straipsnyje.

P pinigų srautų ataskaitoje gautas atlygis rodomas straipsnyje „Realizuotas (sumokėtas) pelno mokesčiai“.

2.15 Išmokos darbuotojams

(a) Socialinio draudimo sąnaudos

Bendrovė moka socialinio draudimo įmokas į Valstybinį socialinio draudimo fondą (toliau - Fondas) už savo darbuotojus pagal nustatytą įmokų planą ir vadovaujantis šalies įstatymų reikalavimais. Nustatytų įmokų planas – tai planas, pagal kurį Bendrovė moka fiksuoto dydžio įmokas į Fondą ir neturi teisinio ar konstruktyvaus įsipareigojimo toliau mokėti įmokas, jei Fondas neturi pakankamai turto, kad sumokėtų visas išmokas darbuotojams, susijusias su jų darbu dabartiniu ir ankstesniais laikotarpiais. Socialinio draudimo įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų.

(b) Išėtinės kompensacijos

Išėtinės išmokos darbuotojams mokamos nutraukus darbo santykius su darbuotoju iki jo įprasto išėjimo į pensiją dienos arba darbuotojui priėmus sprendimą savo noru išėiti iš darbo mainais į tokias išmokas. Bendrovė pripažįsta išėtines išmokas tada, kai ji yra akivaizdžiai įpareigota nutraukti darbo santykius su esamais darbuotojais pagal detalų oficialių darbo santykių nutraukimo planą ir pasirašytus susitarimus su darbuotojais be galimybės jo atsisakyti arba įpareigota mokėti išėtines išmokas po to, kai jos buvo pasiūlytos už išėjimą iš darbo savo noru ir kurių negali būti atsisakyta. Ilgalaikės išmokos yra pripažįstamos dabartine verte, taikant rinkos palūkanų normą.

(c) Išmokos darbuotojams išėinant į pensiją sulaukus pensinio amžiaus

Kiekvienam Bendrovės darbuotojui, išėinančiam iš darbo sulaukus pensinio amžiaus, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus priklauso 2 mėnesių atlyginimų dydžio išmoka. Jei darbuotojas priklauso Bendrovės profesinei sąjungai, jis taip pat turi teisę į papildomą ištamauto laiko išmoką pagal Bendrovės kolektyvinę sutartį. Išmokų darbuotojams įsipareigojimas pripažįstamas finansinės būklės ataskaitoje ir atspindi uždirbtų tų išmokų dabartinę vertę finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną. Aprašytas ilgalaikis išmokų darbuotojams įsipareigojimas finansinės būklės ataskaitos dieną yra apskaičiuojamas remiantis aktuariniais įvertinimais. Nustatytos ilgalaikės išmokos įsipareigojimo dabartinė vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimus pinigų srautus, naudojant palūkanų normas, nustatytas ilgalaikėms įvairaus pobūdžio obligacijoms, t.y. nuo 5 metų trukmės. Vadovybės vertinimu, toks diskontavimo koeficientas geriausiai atspindi būsimų išmokų vertę.

2.16 Dotacijos

Dotacijos, susijusios su turto

Valstybės suteiktos dotacijos pripažįstamos tikrąja verte, jeigu pagrįstai užtikrinama, kad dotacija bus gauta Bendrovė laikysis visų jai keliamų sąlygų. Valstybės dotacijos, susijusios su ilgalaikio materialiojo turto pirkimu, pripažįstamos finansinės būklės ataskaitoje ilgalaikių įsipareigojimų straipsnyje ir pagal tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą pelno (nuostolių) dalyje pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje per susijusio turto įvertintą naudingą tarnavimo laiką.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Ilgalaikio turto perkainojimo metu, dotacijos, susijusios su ilgalaikiu turtu, kuriam turto vertinimo metu buvo suformuotas vertės sumažėjimas apskaitytas per pelną (nuostolius), yra sumažinamos ta pačia verte, kuria buvo sumažinta atitinkamo turto vieneto vertė, apskaityta per pelną (nuostolius) (pateikta atėmus apskaitinės vertės sumažėjimą).

Dotacijos, susijusios su pajamomis

Valstybės dotacijos, gaunamos ataskaitinio ar praėjusio laikotarpio išlaidoms ar negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskiriamos dotacijoms, susijusioms su turtu yra laikomos dotacijomis, susijusioms su pajamomis. Dotacijos, susijusios su pajamomis, suma pripažįstama panaudota dalimi tiek, kiek per ataskaitinį laikotarpį patiriama sąnaudų, arba kiek apskaičiuojama negautų pajamų, kurioms kompensuoti skirta dotacija. Šios dotacijos apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitoje atėmus susijusias išlaidas.

2.17 Atidėjiniai

Atidėjiniai apskaitomi tada, kai dėl įvykio Bendrovė turi teisinį įsipareigojimą ar neatšaukiamą pasižadėjimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys išteklių, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Kai Bendrovė tikisi, kad dalis ar visa atidėjinų suma bus kompensuota, gautina kompensacija yra pripažįstama kaip atskiras turtas, bet tik tada, kai kompensavimas yra garantuotas. Su atidėjiniiais susijusios išlaidos yra apskaitomos pelno (nuostolių) dalyje pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje grynąja verte, atsižvelgiant į kompensuojamas sumas. Jei pinigų laiko vertė yra reikšminga, atidėjiniai yra diskontuojami naudojant efektyvią laikotarpio palūkanų normą (prieš mokesčius), jei reikia, atsižvelgiant į konkrečią įsipareigojimų specifinę riziką. Kai naudojamas diskontavimas, atidėjinio padidėjimas, atspindintis praėjusio laiko tarpą, yra apskaitomas kaip finansinės sąnaudos.

Atidėjiniai servitutams

Atidėjiniai servitutams apskaitomi tada, kai Bendrovė turi teisinį įsipareigojimą ar neatšaukiamą pasižadėjimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys išteklių, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Su atidėjiniiais servitutams susijusios išlaidos yra pripažįstamos ilgalaikiu nematerialiuoju turtu, atsižvelgiant į kompensuojamas sumas. Jei pinigų laiko vertė yra reikšminga, atidėjiniai yra diskontuojami naudojant efektyvią laikotarpio palūkanų normą (prieš mokesčius), atsižvelgiant į konkrečią įsipareigojimų specifinę riziką. Kai naudojamas diskontavimas, atidėjinio padidėjimas, atspindintis praėjusio laiko tarpą, yra apskaitomas kaip finansinės sąnaudos.

Išmokos už kompensacijas žemės savininkams apskaitomos mažinant atidėjinius, o atidėjinų perskaičiavimas dėl prielaidų pasikeitimo – atitinkamai kaip nematerialiojo turto pokytis (2.5 pastaba).

Atidėjiniai Specialiosios žemės naudojimo sąlygoms (apsaugos zonom)

Atidėjiniai apsaugos zonų registravimui ir kompensacijoms apskaitomi tada, kai Bendrovė turi teisinį įsipareigojimą ar neatšaukiamą pasižadėjimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys išteklių, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Su atidėjiniiais apsaugos zonų registravimui ir kompensacijoms susijusios išlaidos yra pripažįstamos ilgalaikiu nematerialiuoju turtu, atsižvelgiant į kompensuojamas sumas. Jei pinigų laiko vertė yra reikšminga, atidėjiniai yra diskontuojami naudojant efektyvią laikotarpio palūkanų normą (prieš mokesčius), atsižvelgiant į konkrečią įsipareigojimų specifinę riziką. Kai naudojamas diskontavimas, atidėjinio padidėjimas, atspindintis praėjusio laiko tarpą, yra apskaitomas kaip finansinės sąnaudos.

Išmokos už kompensacijas žemės savininkams apskaitomos mažinant atidėjinius, o atidėjinų perskaičiavimas dėl prielaidų pasikeitimo – atitinkamai kaip nematerialiojo turto pokytis. (2.5 pastaba)

2.18 Pajamų pripažinimas

Paslaugų teikimo pajamos pripažįstamos ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo paslaugų kontrolė perduodama klientui, t. y. suteikus paslaugą. Tam tikrų paslaugų sutarčių atveju pajamos pripažįstamos remiantis iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos suteikta faktine paslauga kaip visų teiktinų paslaugų dalimi, nes naudą iš teikiamų paslaugų klientas gauna ir ja naudojasi vienu metu. Pripažindama pajamas Bendrovė atsižvelgia į sutarčių su klientais sąlygas ir į visus svarbius faktus bei aplinkybes, įskaitant pinigų srautų, atsirandančių dėl sutarties su klientu, pobūdį, sumą, laiką ir neapibrėžtumą.

(a) Elektros energijos tiekimo ir skirstymo pajamos

Elektros energijos tiekimo ir skirstymo gyventojams pajamos pripažįstamos kiekvieną ataskaitinį laikotarpį remiantis deklaruotais arba faktiniais, t. y. patikrinimo metu nustatytais arba gautais per išmaniuosius skaitiklius, rodmenimis. Jei deklaruoti arba faktiniai skaitiklių duomenys nėra žinomi, elektros energijos pajamos yra pripažįstamos vidurkiniu numanomo sunaudojimo metodu. Nuo spalio 1 d. Bendrovė nebevykdo tiesioginės elektros energijos tiekimo ir skirstymo gyventojams veiklos (32 pastaba).

Elektros energijos tiekimo ir skirstymo įmonėms pajamos pripažįstamos per laikotarpį, remiantis faktiniu elektros energijos tiekimu, atsižvelgiant į skaitiklių rodmenis.

Pajamos už elektros energijos skirstymą pripažįstamos per laikotarpį, remiantis vartotojų pateiktais matavimo prietaisų rodmenimis.

Elektros energijos tiekimo ir skirstymo pajamos yra reguliuojamos.

(b) Gamtinių dujų skirstymo pajamos

Pajamos iš nebutinių vartotojų už gamtinių dujų skirstymą pripažįstamos per laikotarpį, remiantis vartotojų pateiktais matavimo prietaisų rodmenimis arba, jei vartotojai nepateikė matavimo prietaisų parodymų, dujų kiekiais, apskaičiuotais pagal patvirtintą gamtinių dujų kiekių apskaičiavimo metodiką, suderintą su Taryba (kaupimo principu).

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Pajamos iš buitinių vartotojų pripažįstamos per laikotarpį, remiantis dujų kiekiais, apskaičiuotais pagal patvirtintą gamtinių dujų kiekių apskaičiavimo metodiką, t. y. apskaičiuojant pajamas yra įvertinti neatitiktimai tarp buitinių vartotojų deklaruotų ir jiems išskirstytų dujų kiekių (kaupimo principas). Pajamos iš buitinių vartotojų nesudaro reikšmingos dujų skirstymo pajamų dalies.

(c) Pajamos už naujų vartotojų prijungimą

Bendrovės gautos įmokos už naujų vartotojų prijungimą, pripažįstamos pajamomis per laikotarpį, kuriuo Bendrovė užtikrina kliento prijungimą prie elektros ir dujų skirstomųjų tinklų. Bendrovė pasirašo atskiras sutartis su klientais dėl prijungimo prie skirstomojo tinklo paslaugos. Taip pat, Bendrovė pasirašo skirstymo sutartis su verslo klientais dėl skirstymo paslaugų arba turi menamą sutartį (dėl vadovybės sprendimo žr. 4 pastabą) dėl elektros energijos skirstymo paslaugų su buitinais klientais ir dujų skirstymo paslaugų su verslo ir buitinais klientais. Prijungimas prie skirstomojo tinklo yra ne atskiras įvykdymo įsipareigojimas, o veikiau neatsiejama elektros energijos ir dujų tiekimo ir skirstymo paslaugos dalis. Iš kliento gauti mokesčiai apskaitomi kaip sutartiniai įsipareigojimai ir yra proporcingai pripažįstami pajamomis per numatomą santykių su klientais laikotarpį, kurio trukmę riboja susijusio ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpis, kurio trukmė – 27 metai elektros tinklui ir 46-55 metai dujų tinklui. Prijungimo mokesčiai, gauti iš klientų, finansinės būklės ataskaitoje apskaitomi kaip įsipareigojimai pagal sutartis su klientais.

(d) VIAP

Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (VIAP) lėšos yra neatsiejama elektros energijos tarifo vartotojui dalis. Bendrovė surenka VIAP lėšas iš verslo klientų, prijungtų prie elektros skirstomųjų tinklų bei iš elektros energijos tiekėjo, teikiančio tiekimo paslaugas privatiems asmenims. Surinktos VIAP lėšos gražinamos VIAP lėšų administratoriui UAB Baltpool UAB. VIAP lėšos skirtos remti ir skatinti energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos šaltinių, rezervinėms elektrinėms, kurios užtikrina šalies rezervus ir valstybės energetinį saugumą bei kitoms su viešaisiais interesais susijusioms paslaugoms. VIAP remiamų paslaugų sąrašą nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

2019 metais Bendrovė nusprendė pakeisti VIAP apskaitos metodą, laikydama Bendrovę VIAP paslaugos agentu. Toks sprendimas buvo priimtas išsamiai išanalizavus atitinkamą rinkos praktiką ir atsižvelgiant į faktus, kad įmonė nėra atsakinga už VIAP projektus / iniciatyvas, todėl neatsako už tai, kad VIAP lėšos būtų naudojamos pagal paskirtį. Bendrovei nėra taikoma atsargų rizika, taip pat Bendrovė neturi teisinės galios nustatyti VIAP tarifo dydžio.

2.19 Turto vertės sumažėjimas

(a) Nefinansinis turtas

Bendrovės nefinansinio turto vertės sumažėjimas yra įvertinamas tuomet, kai įvykiai ar aplinkybės parodo, kad turto vertė gali būti neatgautina. Kai apskaitinė vertė viršija turto atsiperkamąją vertę, vertės sumažėjimas apskaitomas pelne (nuostolyje). Turto atstatomoji vertė yra turto tikroji vertė, atėmus pardavimo sąnaudas, arba naudojimo vertė, priklausomai nuo to, kuri iš jų yra didesnė. Nustatant turto vertės sumažėjimą, turtas yra sugrupuojamas į mažiausias grupes, kurių atžvilgiu galima nustatyti atskirus pinigų srautus (pinigus kuriančius vienetus). Vertės sumažėjimo, apskaityto ankstesniais laikotarpiais, atstatymas apskaitomas, kai yra požymių, kad pripažinti nuostoliai dėl turto vertės sumažėjimo nebeegzistuoja ar reikšmingai sumažėjo. Atstatymas yra apskaitomas pelne (nuostolyje) tame pačiame straipsnyje, kuriame buvo apskaityti vertės sumažėjimo nuostoliai.

Nematerialusis turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas yra neapibrėžtas, nėra amortizuojamas, bet yra tikrinamas dėl vertės sumažėjimo kiekvienais metais atskirai arba pinigų generuojančio vieneto lygiu.

2.20 Dividendų paskirstymas

Dividendų paskirstymas Bendrovės akcininkams pripažįstamas įsipareigojimu Bendrovės finansinėse ataskaitose tuo laikotarpiu, kuomet dividendus patvirtina Bendrovės akcininkai.

2.21 Vienai akcijai tenkantis pelnas

Vienai akcijai tenkantis pagrindinis pelnas apskaičiuojamas, dalijant akcininkams tenkantį grynąjį pelną iš išleistų paprastųjų vardinių akcijų vidutinio svertinio vidurkio. Tuo atveju, kai akcijų skaičius pasikeičia, tačiau tai neįtakoja ekonominių resursų pasikeitimo, vidutinis svertinis išleistų paprastųjų vardinių akcijų vidurkis pakoreguojamas proporcingai akcijų skaičiaus pasikeitimui taip, lyg šis pasikeitimas įvyko ankstesniojo pateikiamo laikotarpio pradžioje. Kadangi nėra jokių pelno (nuostolių) vienai akcijai mažinančių instrumentų, vienai akcijai tenkantis pagrindinis ir sumažintasis pelnas nesiskiria. (16 pastaba)

2.22 Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra aprašomi finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą duodantys ištekliai bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas, tačiau jis yra aprašomas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

2.23 Susijusios šalys

Susijusiomis šalimis pripažįstami akcininkai, Valdybos nariai, jų artimi giminės, valstybės valdomos įmonės bei įmonės, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai per tarpininką kontroliuoja Bendrovę arba yra kontroliuojamos atskirai ar kartu su kita šalimi, kuri taip pat pripažįstama susijusia šalimi, galiojant sąlygai, kad šis ryšys suteikia galimybę vienai iš šalių kontroliuoti kitą šalį arba daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai, priimant finansinius ir valdymo sprendimus.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

2.24 Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų užskaita

Finansinis turtas ir įsipareigojimai sudengiami ir neto suma parodoma finansinės padėties ataskaitoje, kai yra teisinė galimybė užskaityti pripažintas sumas ir yra ketinimas atsiskaityti neto suma arba realizuoti turtą ir įsipareigojimus vienu metu. Įgyvendinama teisė nepriklauso nuo ateities įvykių ir teisiškai įgyvendinama ūkio subjekto ir visų sandorio šalių tiek įprastomis veiklos sąlygomis, tiek įsipareigojimų nevykdymo, nemokumo ar bankroto atveju.

2.25 Tikroji vertė

Tikroji vertė yra apibrėžiama kaip kaina, už kurią vertinimo dieną būtų parduodamas turtas arba perleidžiamas įsipareigojimas pagal tvarkingą sandorį tarp rinkos dalyvių. Tikrosios vertės nustatymas grindžiamas prielaida, kad turto pardavimo ar įsipareigojimo perkėlimo sandoris įvyks:

- pagrindinėje turto ar įsipareigojimų rinkoje, arba
- Jei pagrindinės rinkos nėra, naudingiausioje turto ar įsipareigojimo rinkoje.

Bendrovė turi turėti prieinamą pagrindinę, arba palankiausią rinką.

Turto arba įsipareigojimo tikroji vertė matuojama taikant prielaidas, kuriomis rinkos dalyviai įsigytų tokį turtą ar įsipareigojimus, veikdami pagal savo ekonominius interesus.

Nefinansinio turto tikrosios vertė nustatoma atsižvelgiant į rinkos dalyvio sugebėjimą gauti ekonominę naudą, naudojant turtą geriausiu būdu arba parduodant jį kitam rinkos dalyviui, kuris turtą naudotų geriausiai.

Bendrovė naudoja tokius vertinimo metodus, kurie yra tinkami esamoms sąlygoms ir kuriems yra pakankamai informacijos reikalingos įvertinti tikrajai vertei, maksimizuojant atitinkamų stebimų duomenų naudojimą ir minimizuojant nestebimų duomenų naudojimą.

Visas turtas ir įsipareigojimai, kuriems yra pritaikyta tikroji vertė, yra įvertinti ir atskleisti pagal tikrosios vertės hierarchiją, pateiktą žemiau. Hierarchija yra sudaryta remiantis žemiausio lygmens indėliu, kuris yra svarbus tikrosios vertės nustatymui.

Lygis 1: turto vienetų tikroji vertė, kuri nustatyta remiantis identiško turto kotiruojamomis (nekoreguotomis) kainomis, aktyviose rinkose.

Lygis 2: turto vienetų tikroji vertė, kai žemiausio lygio kintamieji, turintys reikšmingą įtaką tikrajai vertei, nustatyta remiantis kitais tiesiogiai arba netiesiogiai stebimais rodikliais.

Lygis 3: turto vienetų tikroji vertė, kai žemiausio lygio kintamieji turintys reikšmingą įtaką tikrajai vertei, nustatyta remiantis nestebimais rodikliais

2.26 Įvykiai po finansinės padėties ataskaitos sudarymo datos

Visi po finansinės padėties ataskaitos sudarymo dienos įvykę įvykiai (koreguojantys įvykiai) yra apskaitomi finansinėse ataskaitose, jei jie susiję su ataskaitiniu laikotarpiu ir turi reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms. Visi įvykiai, kurie yra reikšmingi, tačiau nėra koreguojantys įvykiai, yra atskleidžiami finansinių ataskaitų pastabose.

2.27 Reguluojama veikla

Bendrovės pelningumas yra reguliuojamas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos tvirtinant paslaugų kainas ateinantiems metams. Kainų lygis priklauso nuo numatomų ateinančių metų sąnaudų, prognozuojamos teikiamų paslaugų apimtys, ankstesniais laikotarpiais uždirbto pelno nukrypimo nuo reguliuojamo dydžio ir kitų dalykų.

Faktinės per metus Bendrovės patirtos sąnaudos gali skirtis nuo prognozuojamų tvirtinant kainas, taip pat faktinė paslaugų apimtis gali skirtis nuo prognozuojamos. Tokiu būdu, Bendrovės faktinis pelnas gali nukrypti nuo reguliuojamo lygio, ir skirtumas turės įtakos ateities paslaugų kainoms.

Bendrovė nepripažįsta reguliuojamos veiklos turto ar įsipareigojimų, kurių paskirtis būtų išlyginti einamųjų metų pelną iki reguliuojamo lygio, jei šis skirtumas bus atgautas / gražintas per paslaugų teikimą ateityje.

3 Reikšmingi apskaitiniai sprendimai, vertinimai ir prielaidos

Rengdama finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, Bendrovė daro tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie turi įtakos pateiktoms turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumoms bei neapibrėžtumų atskleidimui. Nesant šioms prielaidoms ir vertinimams, ateityje galimai atsirastų reikšmingų skirtumų, dėl kurių būtų reikalingos turto ir įsipareigojimų korekcijos.

a) Sprendimai

Taikydama Bendrovės apskaitos politiką, Bendrovės vadovybė priėmė žemiau aprašytus sprendimus, kurie turėjo reikšmingos įtakos finansinių ataskaitų sumoms:

Nustatymas, ar sutartis yra nuoma

Bendrovės vadovybė išanalizavo, ar įstatyminiai ir sutartiniai servitutai patenka į 16-ojo TFAS „Nuoma“ taikymo sritį, ir padarė išvadą, kad 16 TFAS netaikomas, nes įstatymų numatyti ir sutartiniai servitutai nėra apriboti laike ir Bendrovė gali juos naudoti neribotą laiką.

Bendrovė, kuri yra nuomininkė, nustatė nuomos sutarties laikotarpį esant pratęsimo ar nutraukimo pasirinkimo teisei

Bendrovė nuomos laikotarpį nustato kaip neatšaukiamą nuomos laikotarpį, apimančią laikotarpius, kuriems taikoma pasirinkimo teisė pratęsti nuomą, jei yra pagrįstai žinoma, kad ta pasirinkimo teise bus pasinaudota, arba laikotarpius, kuriems taikoma pasirinkimo teisė nutraukti nuomą, jei yra pagrįstai žinoma, kad ta pasirinkimo teise nebus pasinaudota.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Bendrovė yra pasirašiusi kelias nuomos sutartis su pratęsimo ar nutraukimo pasirinkimo teisėmis. Nustatydamas, ar yra pagrįstai žinoma, kad bus pasinaudota pasirinkimo teise pratęsti nuomą arba nepasinaudota pasirinkimo teise nutraukti nuomą, Bendrovė priima sprendimą. Ji apsvaisto visus svarbius veiksnius, kurie sukuria ekonominę paskatą pasinaudoti pasirinkimo teise pratęsti nuomą arba nepasinaudoti pasirinkimo teise nutraukti nuomą. Po pradinio įvertinimo Bendrovė iš naujo įvertina, ar ji pagrįstai žino, kad pasinaudos pasirinkimo teise pratęsti nuomą arba nepasinaudos pasirinkimo teise nutraukti nuomą, kai įvyksta reikšmingas įvykis arba reikšmingai pasikeičia Bendrovės kontroliuojamos aplinkybės (pvz., esminiai atlikti nuomojamo turto pagerinimai arba esminis nuomojamo turto pritaikymas).

Bendrovė įtraukė patalpų ir infrastruktūros, kurių neatšaukiamas nuomos laikotarpis yra trumpesnis, nuomos pratęsimo laikotarpį (t. y. nuo vienerių iki trijų, nuo trijų iki penkių, nuo penkių iki septynių metų ir t.t.). Bendrovė paprastai pasinaudoja pasirinkimo teise pratęsti tokias nuomos sutartis. Patalpų nuomos, kurių neatšaukiamas nuomos laikotarpis yra ilgesnis (t. y. 10 metų), sutartys neturi pratęsimo teisės. Be to, transporto priemonių nuomos pratęsimo laikotarpis nėra įtraukiamas į nuomos laikotarpį, nes Bendrovė paprastai nuomojasi transporto priemones ne ilgesniam kaip penkių metų laikotarpiui, todėl pasirinkimo teise nebus pasinaudota. Transporto priemonių nuomos pratęsimo galimybės neįtraukiamos į nuomos termino dalį, nes Bendrovė paprastai nuomoja motorines transporto priemones ne ilgesniam kaip penkerių metų laikotarpiui. Valstybinės žemės nuomai netaikoma pratęsimo sąlyga, po kurios nuomininkas turi pirmumo teisę pratęsti nuomos sutartį. Laikotarpiai, kuriems taikoma pasirinkimo teisė nutraukti nuomą, yra įtraukiami į nuomos laikotarpį tik, jeigu yra pagrįstai žinoma, kad tokia teise bus pasinaudota.

Nustatymas, ar įmonė veikia kaip pagrindinė sutarties šalis ar tarpinė elektros energijos perdavimo srityje

Teikdama elektros energijos skirstymo paslaugas, Bendrovė perka elektros perdavimo paslaugas iš perdavimo tinklo operatoriaus. Bendrovės vadovybė išanalizavo susijusias sutartis su perdavimo tinklo operatoriumi ir sutartis su klientais, taip pat įvertino taikomą reguliacinę aplinką ir apsvaščiusi pateiktus argumentus padarė išvadą, kad ji veikia kaip perdavimo paslaugų pagrindinė sutarties šalis:

- Remiantis Elektros energetikos įstatymu, elektros energijos persiuntimo paslaugą sudaro perdavimo, sisteminių paslaugų ir skirstymo paslaugos. Persiuntimo paslaugą klientams suteikia skirstymo sistemos operatorius (t. y. Bendrovė).
- Bendrovė kontroliuoja perdavimo paslaugas prieš perduodama jas galutiniam klientui dėl šių priežasčių:
 - o Bendrovė pirmiausia yra atsakinga už elektros energijos persiuntimo paslaugas galutiniams vartotojams.
 - o Bendrovė prisiima nuostolių riziką nutrūkus elektros tiekimui, neatsižvelgiant į tai, ar tai buvo perdavimo ar skirstymo tinklų gedimas.
 - o Bendrovė gali pati nustatyti galutinę skirstymo kainą, o perdavimo komponentas nėra tiesiogiai įtraukiamas į klientui išrašomą sąskaitą kaip tarpininko kainos elementas

Nustatymas, ar įmonė veikia kaip pagrindinė sutarties šalis ar tarpinė VIAP atžvilgiu

Vadovybė priėmė reikšmingą sprendimą ir padarė išvadą, kad Bendrovė veikia kaip tarpinė vykdančią VIAP lėšų rinkimą iš klientų dėl šių argumentų:

- 1) įmonė neatsako už VIAP projektus / iniciatyvas, todėl neatsako už tai, kad VIAP lėšos būtų naudojamos pagal paskirtį,
- 2) Bendrovė neprisiima jokios atsargų rizikos,
- 3) Bendrovė neturi teisinės galios nustatyti šio komponento kainų.

Nustatymas, ar naujo vartotojo prisijungimas prie tinklo yra atskiras vykdymo įpareigojimas nuo vykdomos skirstymo paslaugos

Vadovybė padarė išvadą, kad Bendrovė turi numanomą paskirstymo paslaugų teikimo sutartį su privačiais elektros ir dujų paskirstymo klientais ir verslo klientais dėl dujų skirstymo dėl šių priežasčių:

- Bendrovė yra pagrindinė dujų ir elektros skirstymo sistemos operatorė Lietuvoje;
- Bendrovė yra atsakinga už skirstymo paslaugas galutiniams vartotojams pagal įstatymus ir kitus teisės aktus, taikomus Bendrovės veiklai;
- Elektros energijos ir dujų skirstymo kainų viršutinės ribas patvirtina Taryba, o galutiniams vartotojams kainą nustato elektros ir dujų tiekėjai.

Bendrovės vadovybė, įvertinusi, kad Bendrovė yra sudariusi galiojančią skirstymo paslaugų sutartį arba numanomą skirstymo paslaugų sutartį (žr. aukščiau) su nauju vartotoju tiek dujų, tiek elektros energijos skirstymui, taip pat padarė išvadą, kad naujų vartotojų prijungimas prie skirstomojo tinklo yra ne atskiras įvykdymo įsipareigojimas, o veikiau neatsiejama elektros energijos ir dujų tiekimo ir skirstymo paslaugos dalis, nes jie abu yra labai susiję tarpusavyje dėl šių priežasčių:

- Dauguma naujų klientų sumoka prisijungimo mokesčius turėdami vieną tikslą - naudotis tinklu, taigi, žvelgiant iš kliento perspektyvos, yra viena paslauga, kurią Bendrovė teikia klientams, t.y. nuolatinė prieiga prie skirstomojo tinklo.
- prijungimo mokeskis neatpindi 100% Bendrovės patiriamų prisijungimo išlaidų, o didelę dalį prijungimo sąnaudų padengimo Bendrovė įmonė surenka per skirstymo tarifą,
- prijungimo ir skirstymo paslaugos yra labai susijusios, nes nuolatinio vartojimo negalima užtikrinti neprijungus vartotojo prie tinklo.

b) Vertinimai ir prielaidos

Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas ir vertės sumažėjimas 2018 m.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguočių g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Bendrovė elektros verslo segmento (pinigus generuojančio vieneto) ilgalaikį materialųjį turtą apskaito perkainota verte vadovaujantis 16-ujuo Tarptautiniu apskaitos standartu „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai“. 2018 m. gruodžio 31 d. būklei buvo atliktas Bendrovės valdomo ilgalaikio materialiojo turto vertinimas. Turto tikroji vertė buvo nustatyta remiantis nepriklausomo vertintojo parengta ilgalaikio materialiojo turto vertinimo ataskaita. Vertinant ilgalaikį materialųjį turtą tikrąja verte, buvo naudojami pajamų ir kaštų vertinimo metodai. (5 pastaba)

Atlikusi elektros verslo segmento ilgalaikio materialiojo turto vertinimą, Bendrovė nustatė ir apskaitė 46,3 mln. Eur turto vertės padidėjimą. Bendrosė pajamos ir perkainojimo rezerve apskaitytas 134,7 mln. Eur turto vertės padidėjimas, neatskaičius atidėtojo pelno mokesčio, o per pelną (nuostolį) apskaitytas 88,4 mln. Eur vertės sumažėjimas, neatskaičius atidėtojo pelno mokesčio. Taip pat nurašyta 10 mln. Eur dotacijų, susijusių su ilgalaikiu turtu, kuriam vertinimo metu buvo suformuotas vertės sumažėjimas (5 pastaba).

Dujų verslo segmento ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina ir perkainota verte – skirstomieji dujotiekiai ir jų įrenginiai, dujų technologinė įranga ir statiniai apskaitomi savikainos metodu, o likusi turto dalis apskaitoma perkainota verte. 2018 m. gruodžio 31 d. buvo atliktas šio turto atsiperkamosios ir tikrosios vertės patikrinimas planuojant pinigų srautus iki 2073 m. gamtinių dujų verslo segmentui, nes skirstymo veikla reglamentuojama pagal ilgalaikio turto reguliuojamą bazę, kurios pagrindinė dalis yra ilgo naudojimo turtas – dujotiekiai (55 m.) (5 pastaba).

Įvertinus pagrindines prielaidas ir atlikus turto vertės patikrinimą, Bendrovė nustatė dujų verslo segmentui priklausančio ilgalaikio materialaus turto vertės padidėjimą 2018 m. gruodžio 31 dienai - 29,8 mln. EUR. Kadangi vertė yra padidėjusi reikšmingai (15 proc.), Vadovybė priėmė sprendimą atstatyti ankstesniais periodais suformuotą dujų segmento turto vertės sumažėjimą. (5 pastaba)

Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo poreikio ir vertės įvertinimas 2019 m.

2019 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų duomenys buvo atliktas Bendrovės turto tikrosios vertės pokyčio reikšmingumo (elektros verslo segmento) ir vertės sumažėjimo (ilgalaikio nematerialiojo turto su neribotu naudingo tarnavimo laikotarpiu ir dujų verslo segmento) patikrinimo testas remiantis diskontuotų pinigų srautų metodu. Diskontuoti pinigų srautai buvo apskaičiuoti remiantis 2019 m. gruodžio 31 d. galiojančiais teisės aktais ir metodikomis, reglamentuojančiomis dujų skirstymo, elektros skirstymo ir tiekimo veiklas.

Elektros verslo segmentui priklausančio ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės patikrinimas 2019 m. gruodžio 31 d. buvo atliktas planuojant pinigų srautus iki 2059 m., nes skirstymo veikla reglamentuojama remiantis ilgalaikio turto reguliuojama baze, kurią didžiąja dalimi sudaro ilgo naudojimo (40 m.) turtas – elektros linijos. Bendrovė nustatė, kad elektros verslo segmento ilgalaikio materialaus turto tikroji vertė skiriasi nuo balansinės šio turto vertės ne daugiau kaip 5 procentais ir vadovybės vertinimu šis skirtumas nėra reikšmingas, todėl Bendrovės vadovybė priėmė sprendimą neatlikti turto balansinės vertės korekcijos.

Dujų verslo segmentui priklausančio ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimo (atsiperkamosios vertės nustatymo) testas buvo atliktas planuojant pinigų srautus iki 2074 m. dujų verslo segmentui, nes dujų skirstymo veikla reglamentuojama remiantis ilgalaikio materialiojo turto reguliuojama baze, kurią didžiąja dalimi sudaro ilgo naudojimo (55 m.) turtas; po 2074 m. skaičiuotas tęstinis pinigų srautas. Bendrovės vadovybė nenustatė poreikio apskaičiuoti papildomą vertės sumažėjimą šiam turtui arba atstatyti esamą, kadangi atsiperkamoji vertė nuo balansinės vertės nesiskiria daugiau negu 5 proc.

Daugiau informacijos atskleista 5 pastaboje.

Istatyminių servitūtų atidėjimas

2017 m. lapkričio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimai, kuriais numatytas servitūtų, nustatomų operatoriui nepriklausančios žemės sklypuose įrengiant elektros tinklus, atlygininimas. Šiame įstatyme numatyta, kad tiesiant perdavimą, skirstomuosius tinklus ar įrengiant kitus elektros įrenginius, bus mokamos vienkartinės kompensacijos nuostoliams už įstatyminių servitūtų (įsigaliojusiu iki 2004 m. liepos 10 d.) nustatymą atlyginti. Servitūtų išmokėjimo metodika įsigaliojo nuo 2018 m. liepos 31 d. Remiantis šia metodika, 2018 metais buvo įvertinta ir apskaičiuota tikėtina servitūtų išmokų bendra suma. Atliekant šį įvertinimą buvo daroma reikšminga prielaida dėl žemės savininkų, kurie kreipsis į Bendrovę dėl kompensacijos, skaičiaus, kadangi įstatymas numato kompensacijų mokėjimą tiems savininkams, kurie kreipsis dėl jų gavimo. Pirminio pripažinimo metu Bendrovė prisižino 28.563 tūkst. Eur vertės nematerialųjį turtą (turtas apskaitomas savikaina, atėmus vertės sumažėjimą, naudingo tarnavimo laikas yra neribotas) ir ilgalaikio įsipareigojimo atidėjinį pagal TAS 37, kurio suma sudarė 28.725 tūkst. eur (atidėjins apskaičiuotas diskontuota verte). 2018 - 2019 metais išmokėtų kompensacijų suma sudarė 1.674 tūkst. eur. Šia suma buvo sumažintas servitūtų kompensacijų atidėjins.

2019 metų pabaigai Bendrovė įvertino pagrindines atidėjinio apskaičiavimo prielaidas, t.y. tikėtiną kompensacijų išmokėjimo laiką, besikreipiančių asmenų kiekį, laikotarpį per kurį bus išmokėtos visos išmokos, bei diskonto normą. Remiantis turima faktine istorine informacija bei atnaujintomis prielaidomis buvo apskaičiuoti ir apskaityti: a) ilgalaikio nematerialaus turto suma, kurią sudaro 26.426 tūkst. Eur, b) ilgalaikio įsipareigojimo atidėjins, kurį sudaro 23.018 tūkst. Eur, c) ilgalaikio įsipareigojimo atidėjinio trumpalaikė dalis, kurią sudaro 3.893 tūkst. eur. Diskonto norma atidėjiniui apskaičiuoti buvo parinkta remiantis panašių įsipareigojimų skolinimosi norma, sudaranti 0,559% (2018 gruodžio 31 d - 1,135%). Skaičiuojant išmokų bendrą sumą buvo pritaikytas klientų, kurie tikėtina nesikreips išmokų, procentas – 15% (2018 m. taikytas procentas – 5%), kuris nustatytas vadovybės vertinimu bei remiantis faktiškai besikreipiančių klientų skaičiumi per 2018 - 2019 m. Laikotarpis, per kurį klientai kreipsis kompensacijų, nustatytas 10 metų nuo metodikos įsigaliojimo dienos bei pritaikant papildomą 1 metų terminą kompensacijai išmokėti nuo prašymo pateikimo dienos (metodikos nuostatose kompensacijos išmokėjimui numatyti dveji metai nuo prašymo pateikimo dienos, tačiau faktiškai Bendrovė išmoka vienerių metų bėgyje). Pažymėtina, kad atidėjinio vertė gali kisti priklausomai nuo besikreipiančių skaičiaus, žemiau pateikiama jautrumo analizė:

Besikreipiančių klientų proc.	80 proc.	85 proc.	90 proc.	95 proc.	100 proc.
Atidėjinių servitūtų kompensacijoms pokytis, tūkst. Eur	-1.725	-	+1.770	+3.530	+5.280

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguočių g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Detaliau atskleista 23 pastaboje.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų (apsaugos zonų) atidėjimas

2019 m. birželio 6 buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, kuriame įtvirtinta prievolė Bendrovei įregistruoti specialiąsias apsaugos sąlygas (apsaugos zonas) žemei šalia Bendrovės infrastruktūros objektų ir už jas sumokėti kompensacijas. Šiame įstatyme yra apibrėžiami tokių specialiųjų žemės teritorijų registravimo tvarka ir principai bei numatyta, kad turi būti mokamos kompensacijos už specialiųjų žemės teritorijų naudojimą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą tvarką.

Bendrovė teikdama Tarybai informaciją dėl elektros ir dujų kainų viršutinių ribų 2020 metams įvertino tai, kad minėtas Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas įsigalios nuo 2020-01-01 dienos ir per 3 metus turi būti įregistruotos visos specialiųjų žemės naudojimo sąlygos ir atitinkamai išmokėtos kompensacijos. Taryba atitinkamai įtraukė apsaugos zonų registravimo kaštus į 2020 metų elektros ir dujų skirstymo viršutinį pajamų lygį. Kompensacijų kaštai už apsaugos zonas nebuvo įvertinti 2020 m. skirstymo kainos viršutinėse ribose. Į 2020 metų elektros skirstymo kainą įtraukta 8.059 tūkst. Eur, o į dujų skirstymo kainą – 269 tūkst. Eur apsaugos zonų registravimo kaštų. Atitinkamai buvo pripažintas 8.328 tūkst. Eur atidėjimas kaip geriausias vadovybės įvertinimas. (23 pastaba)

2021 ir 2022 metų apsaugos zonų registravimo kaštų bei kompensacijų kaštų atidėjimas nėra formuojamas, kadangi nėra patvirtintų įstatymų įgyvendinimą reglamentuojančių teisės aktų: (Nekilnojamojo turto registro nuostatų naujos redakcijos, kompensacijų mokėjimo už specialiąsias apsaugos zonas metodikos) ir yra neapibrėžtumas dėl tokių zonų registravimo darbų apimtys.

Bendrovės vadovybės vertinimu 2021 ir 2022 metais kompensacijų už apsaugos zonų registraciją, įvertinant, kad registravimo procese bus reikalingos matininkų ir/ ar kitų kvalifikuotų specialistų paslaugos rengiant specialiųjų žemės sąlygų planus/ žemėlapius, kaštai galėtų būti analogiški 2020 metų kaštams ir sudaryti kasmet po 8,3 mln. Eur, laikotarpiu 2020-2022 – 24,9 mln. Eur. Jeigu Lietuvos Respublikai Vyriausybei patvirtinus naują Nekilnojamojo turto registro nuostatų redakciją rengiant specialiųjų žemės sąlygų planus/ žemėlapius nebūtų reikalingos matininkų ir / ar kitų kvalifikuotų specialistų paslaugos, laikotarpiu 2020-2022 m. reikalinga papildoma su šiuo įpareigojimu susijusi paslaugų suma (registratorių, klientų informavimo, komunikacijos ir kitos išlaidos) apsaugos zonų registravimui būtų 3,6 mln. Eur. Bendrovė nesuformavo atidėjimo kompensacijoms už specialiųjų žemės teritorijų naudojimą tų žemių savininkams, kadangi Lietuvos Respublikos Vyriausybė dar nėra patvirtinusi specialiųjų apsaugos zonų kompensacijų mokėjimo metodikos, kurioje būtų aprašytas kompensavimo mechanizmas ir terminai, todėl Bendrovės vadovybė negali patikimai įvertinti būsimų išlaidų.

Nuoma – priskaitytinos skolinimosi palūkanų normos apskaičiavimas

Bendrovė negali lengvai nustatyti nuomos sutartyje numatytos palūkanų normos, todėl ji taiko priskaitytiną skolinimosi palūkanų normą (PSPN) nuomos įsipareigojimams įvertinti. PSPN – palūkanų norma, kurią Bendrovė turėtų mokėti, kad su panašiomis garantijomis panašiam laikotarpiui pasiskolintų lėšų, būtinų turtui, kurio vertė panaši į naudojimo teise valdomo turto vertę, įsigyti panašiomis ekonominėmis sąlygomis.

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai (tikėtini kredito nuostoliai)

Bendrovė naudoja gautinų sumų vertės sumažėjimo koeficientų matricą prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimui (tikėtiniems kredito nuostoliams) apskaičiuoti. Vertės sumažėjimo normos yra pagrįstos įvairių klientų segmentų, turinčių panašius nuostolių modelius, grupių pradelstomis dienomis (t. y. pagal kliento tipą).

Vertės sumažėjimo koeficientų matrica iš pradžių remiasi bendrovės istoriškai stebimais įsipareigojimų neįvykdymo rodikliais. Bendrovė derina matricą, kad koreguotų istorinę kredito nuostolių patirtį, naudodama ateities informaciją. Pavyzdžiui, jei tikimasi, kad per ateinančius metus ekonominės sąlygos (t. y. bendrojo vidaus produkto pokyčiai) blogės ir dėl to gali išaugti įsipareigojimų neįvykdymo atvejų skaičius, tikslinamos istorinės įsipareigojimų neįvykdymo procentinės vertės. Kiekvienai finansinės informacijos pateikimo datai atnaujinami istoriniai įsipareigojimų neįvykdymo rodikliai ir analizuojami į ateitį orientuotų įvertinimų pokyčiai.

Svarstymai susiję su istoriškai stebėtų įsipareigojimų neįvykdymo lygiu, prognozuojamomis ekonominėmis sąlygomis ir vertės sumažėjimu, reikalauja reikšmingų įvertinimų. Vertės sumažėjimo suma priklauso nuo aplinkybių pokyčių ir prognozuojamų ekonominių sąlygų. Bendrovės istorinė kredito nuostolių patirtis ir ekonominių sąlygų prognozė ateityje taip pat gali neatspindėti faktinio kliento įsipareigojimų neįvykdymo. Informacija apie Bendrovės prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimą (tikėtinus kredito nuostolius) atskleista 11 pastaboje.

Ilgalaikių išmokų darbuotojams apskaita

Ilgalaikių išmokų darbuotojams įsipareigojimas yra apskaičiuojamas remiantis aktuariniais įvertinimais. Aktuarinis vertinimas apima įvairių prielaidų įvertinimą, kurios gali skirtis nuo realių pokyčių ateityje. Tai apima diskonto normos nustatymą, atlyginimų padidėjimą ateityje, būsimą darbuotojų kaitą ir mirštamumą. Dėl vertinimo sudėtingumo ir jo ilgalaikio pobūdžio nustatyti išmokų įsipareigojimas yra jautrus šių prielaidų pokyčiams. Visos prielaidos yra peržiūrimos finansinių ataskaitų sudarymo dieną. Daugiau informacijos atskleista 22 pastaboje.

Elektros energijos sąnaudų perdeklaravimas ir sukauptų pajamų apskaita

Remiantis istoriniais bendrovės duomenimis, buvo nustatyta, kad augant elektros energijos skirstymo kainai, privatūs vartotojai paskutiniaisiais metų mėnesiais yra linkę deklaruoti didesnę elektros energijos suvartojimą, negu buvo suvartota iš tikrųjų. Kadangi Bendrovės elektros energijos skirstymo pajamos priklauso nuo vartotojų suvartotos elektros energijos deklaracijų, dėl per didelio deklaravimo išauga Bendrovės pajamos, todėl, norint įvertinti atidėtų pajamų dydį, Bendrovei reikia įvertinti perdeklaruojamo suvartojimo kiekį. Įvertinimas grindžiamas istoriniu vartotojų suvartojimu ir Bendrovės atliktu elektros tinklų technologinių nuostolių įvertinimu. Visos prielaidos yra peržiūrimos finansinių ataskaitų sudarymo dieną. Daugiau informacijos yra 25 pastaboje.

4 Vadovybės sprendimų dėl apskaitos metodų taikymo pasikeitimas

Naujų vartotojų prijungimo įmokos

Bendrovė pritaikė modifikuotą retrospektyvinį būdą 2018 m. sausio 1 d. apskaitant 15-ojo TFAS taikymo pirmąjį kartą įtaką finansinėse ataskaitose. Naujo standarto pritaikymas turėjo įtakos sumažėjusiam Bendrovės nepaskirstytam pelnui 73 mln. eurų sumai bei padidintoms ateinančių laikotarpių pajamoms (dėl naujų vartotojų prijungimo prie elektros tinklo atidėtųjų pajamų apskaitymo) atitinkamu dydžiu. Mokestinė standarto pritaikymo įtaka sudarė 11 mln. eurų ir buvo apskaityta nepaskirstytojo pelno straipsnyje.

Pirmą kartą pritaikydama 15-tojo TFAS reikalavimus naujų vartotojų prijungimo pajamų pripažinimui, Bendrovės vadovybė vertino atskiro veiklos įsipareigojimo buvimą per juridinę kontrakto prizmę, t. y. esant situacijai, kuomet vartotojas pagal galiojančius teisės aktus su Bendrove sudaro naujo vartotojo prijungimo sutartį, o persiuntimo arba visuomeninio/garantinio tiekimo paslauga vartotojui yra suteikiama pagal sutartį, sudaroma su tiekimo įmone (o ne pačia Bendrove), vartotojo prijungimas prie tinklo buvo traktuojamas kaip atskiras veiklos įsipareigojimas, atitinkamai pagal naujo vartotojo prijungimo sutartį gautos įplaukos pripažįstamos pajamomis suteikus prijungimo paslaugą. Kuomet persiuntimo arba visuomeninio/garantinio tiekimo paslauga vartotojui buvo suteikiama pagal atskiras paslaugų sutartis Bendrovės pasirašytas su vartotoju, vartotojo prijungimas prie tinklo buvo numatytas ne kaip atskiras veiklos įsipareigojimas, o neatsiejama persiuntimo arba visuomeninio/garantinio tiekimo paslaugos dalis, todėl prijungimo pajamos buvo pripažįstamos per paslaugos teikimo laikotarpį.

Vadovaujantis tokiu vertinimu nuo 2018 m. sausio 1 d. naujų vartotojų sumokėtos įmokos pagal gamtinių dujų prijungimo sutartis pripažįstamos pajamomis suteikus prijungimo paslaugą. Elektros segmente laikotarpiu nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2018 m. spalio 1 d. gautos prijungimo įmokos pripažįstamos pajamomis per sukurtos naujos infrastruktūros naudingo tarnavimo laikotarpį.

Nuo 2018 m. spalio 1 d., perleidus visuomeninio elektros energijos tiekimo veiklą pagal 15-tąjį TFAS vartotojo prijungimas prie elektros skirstymo tinklo laikomas atskiru veiklos įsipareigojimu, atitinkamai gautos įmokos pagal prijungimo sutartis pripažįstamos pajamomis prijungus vartotoją prie elektros skirstymo tinklų. Sukauptas atidėtų elektros segmento prijungimo pajamų likutis 2018 m. spalio 1 d. liko pripažįstamas pajamomis per laikotarpį.

Bendrovės vadovybė detalai analizavo taikomus 15-ojo TFAS apskaitos metodus, kuriuos taip pat peržiūrėjo ir Lietuvos Bankas kaip finansų rinkų priežiūros institucija, į diskusijas buvo įtraukti ir Bendrovės auditoriai. Nustatyta, kad pirminio TFAS 15 pritaikymo momentu nustatyti pajamų pripažinimo metodai buvo tinkami atsižvelgiant į reikšmingas vadovybės padarytas prielaidas ir sprendimus. Tačiau praėjus metams nuo privalomo naujojo standarto pritaikymo datos Bendrovės vadovybė atsižvelgdama į tarptautinę palyginamą bendrovių apskaitos praktiką, detalesnius 15-ojo TFAS taikymo gairių išaiškinimus, „numanomos sutarties“ (angl. – „implied contract“) sąvokos analizę (pagal 15-ojo TFAS reikalavimus) bei konsultacijas su naujaisiais auditoriais, persvarstė taikomus apskaitos metodus.

Bendrovės naujų vartotojų prijungimo pajamų pripažinimo traktavimas buvo pakeistas vartotojų prijungimo įmokas tiek elektros, tiek gamtinių dujų segmentuose pajamomis pripažįstant per sukurtos infrastruktūros naudingo tarnavimo laikotarpį (persiuntimo paslaugos vartotojui teikimo laikotarpį). Bendrovės vadovybės nuomone toks pajamų pripažinimo būdas geriau atliepia Bendrovės veiklos pobūdį, vartotojui teikiant tęstinę paslaugą, taip pat toks pajamų atvaizdavimas leis Bendrovei būti geriau palyginamai su energetikos srityje veikiančiomis giminingomis įmonėmis. Apskaitos metodų pakeitimai įgyvendinti retrospektyviai, koreguojant palyginamąją informaciją (žiūrėti žemiau).

VIAP

Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (VIAP) lėšos yra neatsiejama elektros energijos tarifo vartotojui dalis. Bendrovė surenka VIAP lėšas iš verslo klientų, prijungtų prie elektros skirstomųjų tinklų bei iš elektros energijos tiekėjo, teikiančio tiekimo paslaugas privatiems asmenims. Surinktos VIAP lėšos gražinamos VIAP lėšų administratoriui Baltpool UAB. VIAP lėšos skirtos remti ir skatinti energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos šaltinių, rezervinėms elektrinėms, kurios užtikrina šalies rezervus ir valstybės energetinį saugumą bei kitoms su viešaisiais interesais susijusioms paslaugoms. VIAP remiamų paslaugų sąrašą nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

VIAP lėšos, kaip neatsiejama persiuntimo paslaugų tarifo dalis, nebuvo laikomas atskiru įvykdymo įsipareigojimu. Visa persiuntimo paslauga, įskaitant perdavimą, skirstymą ir VIAP, buvo traktuojama kaip vienas įvykdymo įsipareigojimas (VIAP komponentas neišskiriamas). VIAP lėšos yra mokestis, surenkamas iš klientų, tačiau šis mokestis negali būti prilyginamas pardavimo mokesčiui arba pridėtinės vertės mokesčiui (PVM), nes: (1) VIAP mokestis taikomas paskirstytos elektros energijos vienetai, o ne pardavimo sumai, kaip yra apmokestinama PVM mokesčiu; (2) įmonė negali reikalauti atskirai gražinti mokesčio tuo atveju, jei klientas neatsiskaito už parduodamas paslaugas; (3) Bendrovė prisiima kainos riziką - neteisėto energijos vartojimo atveju Bendrovės priskaičiuota gražintina Baltpool UAB VIAP lėšų suma už kliento suvartotą kiekį bus nustatyta remiantis dabartinio laikotarpio kainomis, tačiau Bendrovės klientas bus apmokestinamas remiantis istorinėmis kainomis. Vadovaujantis aukščiau išdėstytomis aplinkybėmis, vadovybė laikė Bendrovę VIAP paslaugos tiekėja.

2019 metais Bendrovė pakeitė VIAP apskaitos metodą, laikydama Bendrovę VIAP paslaugos agentu. Toks sprendimas buvo priimtas išsamiai išanalizavus atitinkamą rinkos praktiką ir atsižvelgiant į faktus, kad Bendrovė nėra atsakinga už VIAP projektus / iniciatyvas, todėl neatsako už tai, kad VIAP lėšos būtų naudojamos pagal paskirtį. Bendrovei nėra taikoma atsargų rizika, taip pat Bendrovė neturi teisinės galios nustatyti VIAP tarifo dydžio.

Apskaitos metodų pakeitimas leidžia geriau palyginti Bendrovės rezultatus su panašia veikla vykdančiomis įmonėmis (ypač tais atvejais, kai VIAP lėšos nėra įtraukiamos į tarifą). Šis apskaitos traktavimo pakeitimas yra taikomas retrospektyviai, o palyginamoji informacija pateikiama žemiau.

Žemiau pateiktoje lentelėje pateikta pertvarkymo įtaka Bendrovės finansinės padėties ataskaitai 2018 m. sausio 1 d:

2018 m. sausio 1 d. po 15 TFAS pritaikymo (iki pertvarkymo)	Dujų turto vertės sumažėjimo ir įsipareigojimų pagal sutartis su klientais pertvarkymas, susijęs su 15 TFAS pirminiu pritaikymu*	2018 m. sausio 1 d. (pertvarkyta*)
---	--	---------------------------------------

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

TURTAS			
Ilgalaikis turtas	1.153.921	43.512	1.197.433
Ilgalaikis materialusis turtas	1.145.236	43.512	1.188.748
Trumpalaikis turtas	80.034	-	80.034
Prekybos ir kitos gautinos sumos	64.052	-	64.052
TURTO VISO	1.233.955	43.512	1.277.467
Nuosavas kapitalas	544.990	-	544.990
Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	214.957	-	214.957
Ilgalaikiai įsipareigojimai	405.427	42.635	448.062
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas	370	-	370
Įsipareigojimai pagal sutartis su klientais	143.885	42.635	186.520
Trumpalaikiai įsipareigojimai	283.538	877	284.415
Įsipareigojimai pagal sutartis su klientais	4.366	877	5.243
NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGIJIMŲ IŠ VISO	1.233.955	43.512	1.277.467

*2018 m. sausio 1 d. pereidama prie 15-ojo TFAS, Bendrovė padidino nepaskirstytąjį pelną 44 mln. EUR ir atitinkamu dydžiu sumažino įsipareigojimus pagal dujų segmento naujų vartotojų prijungimo sutartis (kadangi pajamas buvo nuspręsta apskaityti iškart įvykdžius įsipareigojimą). Sumažinus įsipareigojimų pagal sutartis su klientais sumą, padidėjo dujų segmento turto balansinė vertė, kuriai buvo atliktas vertės sumažėjimo testas. Dėl šios priežasties balansinė vertė viršijo atsiperkamąją vertę 44 mln. EUR, o dėl to atsirandantis vertės sumažėjimo nuostolis buvo pripažintas nepaskirstytame pelne 2018 m. sausio 1 d. kaip 15-ojo TFAS pritaikymo įtaka dujų segmente, įskaitant pelno mokesčio įtaką, bendras TFAS 15 pritaikymo efektas buvo lygus nuliui. Dėl pasikeitusių vadovybės sprendimų dėl taikomų apskaitos metodų naujų vartotojų prijungimo pajamų pripažinimui dujų segmente, atlikti pertvarkymai susiję su perėjimu prie 15-ojo TFAS buvo panaikinti.

Žemiau pateikiamos 2018 metų palyginamosios informacijos pertvarkymai:

- Pradinio perėjimo prie 15-ojo TFAS įtakos dujų segmento įsipareigojimų pagal sutartis su klientais atstatymas, o taip pat dujų segmento (pinigus generuojančio vieneto) turto vertės sumažėjimo atstatymas.
- Sukaupto nusidėvėjimo ir nusidėvėjimo sąnaudų pokytis dėl dujų turto vertės sumažėjimo atstatymo (žr. a) punktą aukščiau).
- Naujų vartotojų prijungimo prie elektros skirstomųjų tinklų pajamų pertvarkymas: prijungimo pajamos, kurios buvo pripažintos iš karto laikotarpiu nuo 2018 m. spalio 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d., apskaitytos kaip pripažįstamos per laikotarpį; taip pat pertvarkytas susijęs atidėtas pelno mokestis
- Naujų vartotojų prijungimo prie dujų skirstomųjų tinklų pajamų pertvarkymas: prijungimo pajamos, kurios buvo pripažintos iš karto laikotarpiu nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d., apskaitytos kaip pripažįstamos per laikotarpį; taip pat pertvarkytas susijęs atidėtas pelno mokestis
- Per laikotarpį pripažįstamų prijungimo pajamų, susijusių su c ir d punktų pataisomis, apskaita. Taip pat apskaitytas atidėtojo pelno mokesčio pokytis.
- Trumpalaikių įsipareigojimų pagal sutartis su klientais, susijusių su c), d) ir e) patikslinimais, išskyrimas.
- VIAP pajamų sudengimas su VIAP sąnaudomis.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguoņu g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
 Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Finansinės padėties ataskaitos retrospektyviai pertvarkyti straipsniai:

	2018.12.31 (iki pertvarkymo)	a) Dujų turto vertės sumažėjimo ir įsipareigojimų pagal sutartis su klientais pertvarkymas, susijęs su 15 TFAS pirminių pritaikymu	b) Sukaupto dujų turto vertės sumažėjimo nusidėvėjimo atstatymas	c) Naujų vartotojų prijungimo prie elektros skirstomųjų tinklų pajamų pertvarkymas	d) Naujų vartotojų prijungimo prie dujų skirstomųjų tinklų pajamų pertvarkymas	e) Per laikotarpį pripažįstamų prijungimo pajamų apskaita	f) Trumpalaikių įsipareigojimų pagal sutartis su klientais išskyrimas	2018.12.31 (pertvarkyta)
TURTAS								
Ilgalaikis turtas								
Ilgalaikis materialusis turtas	1.428.529	43.512	(940)	-	-	-	-	1.471.101
Nematerialusis turtas	35.751							35.751
Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį turtą	3							3
Investicijos į asocijuotas įmones	2.459							2.459
Kitas finansinis turtas	210							210
Ilgalaikio turto iš viso	1.466.952	43.512	(940)	-	-	-	-	1.509.524
Trumpalaikis turtas								
Trumpalaikio turto iš viso	124.690	-	-	-	-	-	-	124.690
TURTO IŠ VISO	1.591.642	43.512	(940)	-	-	-	-	1.634.214
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI								
Išstatinis kapitalas	259.443							259.443
Perkainojimo rezervas	154.834							154.834
Išstatymų numatytas rezervas	25.944							25.944
Nepaskirstytas pelnas	69.565							69.565
Kitos bendrosios pajamos	114.583							114.583
Einamųjų metų grynasis pelnas	15.665	-	(940)	(4.193)	(6.265)	998	-	5.265
Nuosavo kapitalo iš viso	640.034	-	(940)	(4.193)	(6.265)	998	-	629.634
ĮSIPAREIGOJIMAI								
Ilgalaikiai įsipareigojimai								
Paskolos	448.534							448.534
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	10.276	-	-	(740)	(1.106)	11	-	8.441
Įsipareigojimai pagal sutartis su klientais	140.139	42.635	-	4.933	7.371	(1.009)	(333)	193.736
Dotacijos	13.052							13.052
Ilgalaikės išmokos darbuotojams	1.710							1.710
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	3							3
Atidėjiniai	27.982							27.982
Ilgalaikiai įsipareigojimai iš viso	641.696	42.635	-	4.193	6.265	(998)	(333)	693.458
Trumpalaikiai įsipareigojimai								
Trumpalaikės paskolos	182.930							182.930
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	77.045							77.045
Sukauptos sąnaudos ir sutartiniai įsipareigojimai	49.937	877	-	-	-	-	333	51.147
Trumpalaikiai įsipareigojimai iš viso	309.912	877	-	-	-	-	333	311.122
Įsipareigojimų iš viso	951.608	43.512	-	4.193	6.265	(998)	-	1.004.580
NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO	1.591.642	43.512	(940)	-	-	-	-	1.634.214

Metinės Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos retrospektyviai pertvarkyti straipsniai:

	2018.12.31 (iki pertvarkymo)	b) Sukaupto dujų turto vertės sumažėjimo nusidėvėjimo atstatymas	c) Naujų vartotojų prijungimo prie elektros skirstomųjų tinklų pajamų pertvarkymas	d) Naujų vartotojų prijungimo prie dujų skirstomųjų tinklų pajamų pertvarkymas	e) Per laikotarpį pripažįstamų prijungimo pajamų apskaita	g) VIAP pajamų sudengimas su VIAP sąnaudomis	2018.12.31 (pertvarkyta)
Pajamos pagal sutartis su klientais	603.677	-	(4.933)	(7.371)	1.009	(129.334)	463.048
Kitos pajamos	20.367						20.367
Elektros energijos ir susijusių paslaugų pirkimai	(407.428)	-	-	-	-	129.334	(278.094)
Gamtinių dujų ir perdavimo paslaugų pirkimų (sąnaudos)	(4.404)						(4.404)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(56.413)	(940)	-	-	-	-	(57.353)
Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo įmokos	(41.542)						(41.542)
Remonto ir techninės priežiūros sąnaudos	(13.810)						(13.810)
Transporto sąnaudos	(4.823)						(4.823)
Telekomunikacijos ir IT paslaugos	(9.095)						(9.095)
Nuoma ir komunalinės paslaugos	(4.032)						(4.032)
Vertės sumažėjimo ir nurašymų sąnaudos	24.068						24.068
Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas	(78.382)						(78.382)
Kitos sąnaudos	(16.483)						(16.483)
Veiklos pelnas	11.700	(940)	(4.933)	(7.371)	1.009	-	(535)
Finansinės pajamos	89						89
Finansinės sąnaudos	(6.627)						(6.627)
Finansinės sąnaudos, grynąja verte	(6.538)	-	-	-	-	-	(6.538)
Asocijuotų įmonių pelno dalis	179						179

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Pelnas prieš apmokestinimą	5.341	(940)	(4.933)	(7.371)	1.009	-	(6.894)
Pelno mokestis	10.324	-	740	1.106	(11)	-	12.159
Grynasis pelnas	15.665	(940)	(4.193)	(6.265)	998	-	5.265
Kitos bendrosios pajamos (sąnaudos)							
Straipsniai, kurie nebus perklasifikuojami į pelną (nuostolius):							
Pelnas (nuostoliai) dėl ilgalaikio turto perkainavimo	134.713						134.713
Atidėtojo pelno mokesčio įtaka	(20.207)						(20.207)
Apibrėžtųjų išmokų plano įsipareigojimo perskaičiavimas, atėmus atidėtąjį pelno mokestį	77						77
Kitos bendrosios pajamos (sąnaudos)	114.583						114.583
Laikotarpio bendrasis pelnas	130.248	(940)	(4.193)	(6.265)	998	-	119.848
Akcijų skaičiaus svertinis vidurkis	894.630.333						894.630.333
Pelnas ir sąlyginis pelnas, priskirtinas Bendrovės akcininkams, tenkantis vienai akcijai (eurais)	0,018						0,006

Pinigų srautų ataskaitos retrospektyviai pertvarkyti straipsniai:

	2018 (iki pertvarkymo)	2018 (pertvarkyta)	2018 skirtumas
Pagrindinės veiklos pinigų srautai			
Grynasis pelnas	15.665	5.265	10.400
Atstatymai:			
Pelno mokesčio sąnaudos	(10.324)	(12.159)	1.835
Nusidėvėjimas ir amortizacija	57.527	58.467	(940)
Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo rezultatas	78.382	78.382	-
Ilgalaikio materialiojo turto vertės pokytis	(28.791)	(28.791)	-
Dotacijų amortizacija	(1.114)	(1.114)	-
Visuomeninio tiekimo veiklos perleidimo pelnas	(17.330)	(17.330)	-
Asocijuotų įmonių (pelno) dalis	(179)	(179)	-
Parduoto ir nurašyto turto pelnas (nuostoliai)	4.752	4.752	-
Finansinės veiklos (pajamos)	(89)	(89)	-
Finansinės veiklos sąnaudos	6.627	6.627	-
Kitos nepiniginės veiklos eliminavimas	(45)	(45)	-
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:			
Prekybos ir kitos gautinos sumos	(40.581)	(40.581)	-
Atsargos, išankstiniai apmokėjimai, ateinančio laikotarpio sąnaudos ir turtas pagal sutartis su klientais	(1.712)	(1.712)	-
Mokėtinos sumos už ilgalaikį materialųjį turą	39.395	39.395	-
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos, gauti avansai ir įsipareigojimai pagal sutartis su klientais	(29.800)	(18.505)	(11.295)
Pinigų srautai iš veiklos	72.383	72.383	-
Realizuotas (sumokėtas) pelno mokestis	(1.128)	(1.128)	-
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai	71.255	71.255	-
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai	(292.714)	(292.714)	-
Finansinės veiklos pinigų srautai	227.931	227.931	-
Pinigų ir pinigų ekvivalentų (sumažėjimas)	6.472	6.472	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pradžioje (įskaitant sąskaitos perviršio likutį)	(4.206)	(4.206)	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje (įskaitant sąskaitos perviršio likutį)	2.266	2.266	-

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

5 Ilgalaikis materialusis turtas

Judėjimas Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto sąskaitose pateikiamas žemiau:

	Žemė	Pastatai	Statiniai ir mašinos	Skirstomieji dujotiekiai	Dujų technologinė įranga ir statiniai	Transporto priemonės	Kompiuterinė ir kita ryšių technika	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
2017 m. gruodžio 31										
Įsigijimo savikaina	79	22.815	1.024.529	318.195	11.141	5.020	13.576	11.675	49.417	1.456.447
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(5.792)	(101.955)	(92.400)	(5.055)	(3.076)	(6.734)	(4.519)	-	(219.531)
Sukauptas vertės sumažėjimas	-	-	-	(47.192)	(575)	-	-	-	(401)	(48.168)
2018 m. sausio 1 d. likutinė vertė (pertvarkyta*)	79	17.023	922.574	178.603	5.511	1.944	6.842	7.156	49.016	1.188.748
Įsigijimai	-	1	694	-	-	1.815	3	395	262.432	265.340
Perleidimai	-	(5)	(140)	-	-	-	(1)	-	-	(146)
Nurašymai	-	(6)	(4.556)	(75)	(37)	-	(63)	(10)	(5)	(4.752)
Perkainojimas	-	10.297	37.125	-	-	8	(1.149)	48	-	46.329
Perklasifikavimai tarp grupių	-	1.717	194.895	55.713	1.296	-	1.970	2.535	(258.126)	-
Perklasifikavimas iš (į) atsargų (as)	-	-	-	-	-	-	-	-	1.959	1.959
Vertės sumažėjimo atstatymas	-	-	-	29.857	-	-	-	-	-	29.857
Nebaigtos statybos vertės sumažėjimas	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.066)	(1.066)
Nusidėvėjimas	-	(1.309)	(43.567)	(5.549)	(714)	(801)	(1.725)	(1.503)	-	(55.168)
2018 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė (pertvarkyta*)	79	27.718	1.107.025	258.549	6.056	2.966	5.877	8.621	54.210	1.471.101
2018 m. gruodžio 31 (pertvarkyta*)										
Įsigijimo savikaina	79	27.719	1.107.271	373.774	12.348	3.016	5.887	8.621	55.276	1.593.991
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(1)	(246)	(100.907)	(5.757)	(50)	(10)	-	-	(106.971)
Sukauptas vertės sumažėjimas	-	-	-	(14.318)	(535)	-	-	-	(1.066)	(15.919)
2019 m. sausio 1 d. likutinė vertė	79	27.718	1.107.025	258.549	6.056	2.966	5.877	8.621	54.210	1.471.101
Įsigijimai	-	7	255	-	-	427	45	884	172.948	174.566
Perleidimai	-	(75)	(89)	-	-	(82)	(2)	(60)	-	(308)
Nurašymai	-	(20)	(3.970)	(216)	(42)	-	(22)	(35)	-	(4.305)
Perklasifikavimai tarp grupių	-	2.156	130.974	50.302	469	5	1.189	2.418	(187.513)	-
Nebaigtos statybos vertės sumažėjimas	-	-	-	-	-	-	-	-	(3.985)	(3.985)
Nusidėvėjimas	-	(4.430)	(55.252)	(8.693)	(717)	(938)	(1.787)	(1.730)	-	(73.547)
2019 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	79	25.356	1.178.943	299.942	5.766	2.378	5.300	10.098	35.660	1.563.522
2019 m. gruodžio 31 d.										
Įsigijimo savikaina	79	29.783	1.234.294	423.861	12.774	3.255	7.080	11.811	39.645	1.762.582
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(4.427)	(55.351)	(110.550)	(6.517)	(877)	(1.780)	(1.713)	-	(181.215)
Sukauptas vertės sumažėjimas	-	-	-	(13.369)	(491)	-	-	-	(3.985)	(17.845)
2019 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	79	25.356	1.178.943	299.942	5.766	2.378	5.300	10.098	35.660	1.563.522

* Kai kurios nurodytos sumos nesutampa su 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniu ir atspindi apskaitos metodų pakeitimus, atskleistus 4 pastaboje.

5 Ilgalaikis materialusis turtas (tęsinys)

Bendrovės ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas perkainota verte, išskyrus Skirstomuosius dujotiekius ir Dujų technologinę įrangą ir statinius, kurie apskaitomi įsigijimo savikainos metodu.

Statiniai ir mašinos apima objektus susijusius su elektros energijos skirstymu.

2019 m. gruodžio 31 d. datai Bendrovė atliko nebaigtos statybos projektų inventorizaciją ir nustatė, kad dalis projektų nebus vykdomi, todėl buvo suformuotas nebaigtos statybos vertės sumažėjimas. Projektai bus nurašomi 2020 metais.

Bendrovės 2019 m. kapitalizuotos palūkanos į ilgalaikį materialųjį turtą atitinkančius kriterijus sudarė 295 tūkst. EUR, taikyta palūkanų norma – 1,97 proc. (2018 m. kapitalizuotos palūkanos buvo 438 tūkst. EUR., taikyta palūkanų norma – 1,42 proc.).

Bendrovės elektros verslo segmento ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo poreikio ir dujų verslo segmento turto vertės patikrinimas ir įvertinimas 2019 m.

Bendrovė, mažiausiai kartą per metus, įvertina, ar yra kokių nors požymių, kad ilgalaikio materialiojo turto, apskaitomo įsigijimo savikaina (dujų verslo segmentas (CGU – angl. „cash-generating unit“- pinigų generuojantis vienetas), apskaitinė vertė gali būti sumažėjusi ir kad ilgalaikio materialiojo turto, apskaitomo perkainota verte gali reikšmingai skirtis nuo jo tikrosios vertės (elektros verslo segmentas (CGU – angl. „cash-generating unit“- pinigų generuojantis vienetas, jeigu nėra reikšmingo nukrypimo nuo tikrosios jų vertės (pagal IAS 16: kai tikroji turto vertė reikšmingai skiriasi nuo balansinės vertės, turi būti atliekamas turto vertinimas). Jei tokių požymių yra, Bendrovė atlieka vertės sumažėjimo testą ir turto perkainojimą.

2019 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų datai Bendrovė remiantis diskontuotų pinigų srautų metodu patikrino dujų CGU ir elektros CGU turto vertes. Diskontuoti pinigų srautai buvo apskaičiuoti remiantis 2019 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų datai galiojančiais teisės aktais ir metodikomis, reglamentuojančiomis gamtinių dujų ir elektros skirstymo bei garantinio tiekimo veiklas:

Finansinių ataskaitų datai galiojantys teisės aktai ir metodikos, reglamentuojantys gamtinių dujų ir elektros skirstymo bei elektros visuomeninio ir garantinio tiekimo veiklas:

- Tarybos 2015 m. sausio 15 d. nutarimu Nr. O3-3 patvirtinta „Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodika“ ir vėlesni pakeitimai (toliau – Elektros Metodika);
- Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-468 patvirtintu „Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašas“ ir vėlesni pakeitimai (toliau – Elektros Aprašas);
- Tarybos 2015 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. O3-510 patvirtinta „Investicijų grąžos normos nustatymo metodika“ ir vėlesni pakeitimai (toliau – WACC metodika);
- Tarybos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367 patvirtinta „Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodika“ ir vėlesni pakeitimai (toliau - Dujų Metodika);
- Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 patvirtintu „Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašas“ ir vėlesni pakeitimai (toliau – Dujų Aprašas).

Elektros verslo segmento ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės patikrinimas ir vertinimas 2019 m. gruodžio 31 d.

Elektros verslo segmentą sudaro ilgalaikis materialusis turtas, apskaitomas perkainota verte, jo balansinė vertė sudaro 1.244 mln. eurų. Šio turto tikrosios vertės patikrinimas buvo atliktas planuojant pinigų srautus iki 2059 m., nes skirstymo veikla reglamentuojama remiantis ilgalaikio turto reguliuojama baze, kurią pagrįdė sudaro ilgo naudojimo turtas – elektros linijos (40 m.).

Prognozuojama pinigų srautus, Bendrovė naudojo šias pagrindines prielaidas:

- nuo 2021 m. paskirstomos elektros energijos kiekis augs pusė BVP, pvz., 2021 m. prognozuojamas BVP augimas 2,3 %, tad prognozuojamas elektros energijos kiekio augimas -1,15 %;
- Taryba, 2019 m. spalio 17 d. pažymoje, nustatyda 2020 m. elektros skirstymo paslaugos kainos viršutinės ribas, šiam laikotarpiui patvirtino investicijų grąžos normą (toliau – WACC) lygią 5,28 proc. Atsižvelgiant į tai, kad elektros ir dujų verslo segmentams pagal WACC metodiką yra taikomi identiški WACC apskaičiavimo principai, kitam reguliaciniam periodui 2021-2025 m. investicijų grąža yra 4,78% - skaičiuojama kaip vidurkis tarp 2019-2023 metams VERT dujų sektoriui nustatytos 3,59 proc. ir ilguoju laikotarpiu planuojamos elektros sektoriuje ikimokestinio investicijų grąžos dydžio - 5,96 proc. Nuo 2026 m. (ilguoju laikotarpiu) planuojamų pinigų srautų periodui taikoma ikimokestinė 5,96 proc. investicijų grąžos norma (apskaičiuota pagal viešai Tarybos tinklapyje www.vert.lt skelbiamus skaičiavimo duomenis, Tarybos patvirtintą WACC Metodiką bei pagal planuojamas rinkos tendencijas). Ilguoju laikotarpiu daroma prielaida, kad investicijų grąžos norma (ikimokestinė 5,96%, lygi po mokesčiai 5,07%) bus lygi diskonto normai;
- diskonto norma buvo nustatyta naudojant kapitalo kaštų nustatymo modelį (angl. CAPM). Daroma prielaida, kad rinkos dalyvis netaikys jokio dydžio nesisteminio rizikos priedo dėl: 1) verslo dydžio lyginant su Lietuvos ekonomika ir kitomis vietos bendrovėmis (viena iš didžiausių bendrovių Lietuvoje); 2) monopolizuoto ir saugiai reguliuojamo verslo; 3) šis metodas taip pat atitinka dabartinę reglamentuojamą WACC Metodiką, kuri taip pat nenumato jokių papildomų rizikos priedų.
- diskontuojant pinigų srautus buvo naudota po mokesčiai 5,07 % (5,96% - prieš mokesčius) diskonto norma;
- Bendrovės veiklos sąnaudos 2020 m. planuojamos pagal patvirtintą biudžetą, 2021 - 2030 m. periodu planuojamos pagal ESO strategijoje numatomas veiklos sąnaudų mažinimo kryptis (planuojama, kad iki 2030 m. veiklos sąnaudų lygis bus iki 16 proc. mažesnis nei regulatoriaus leistinas sąnaudų lygis (apskaičiuotas pagal rinkos prognozuojamas makroekonominės prielaidas (darbo užmokesčio augimą ir infliaciją)), dėl vykdomų veiklos meistriškumo priemonių (procesų peržiūra, robotizavimas, patobulinimai) bei

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

duomenimis grįstų sprendimų diegimo, kurie leis efektyviau vykdyti veiklą). Nuo 2031 m. planuojami pokyčiai pagal vidutinio metinio vartotojų kainų indekso (VKI) ir darbo užmokesčio kitimo projekcijas;

- remiantis Elektros Aprašo nuostatomis dalis Bendrovės patiriamų veiklos sąnaudų nėra įtraukiamos į reguliuojamas elektros energijos skirstymo ir tiekimo veiklos kainas;
- skaičiuojant pajamų lygį nėra vertinama, kad dėl planuojamo įmonės efektyvumo bus gautas papildomas pelnas (tokia galimybė yra numatyta Elektros Metodikoje);
- investicijos nurodytos pagal patvirtintą 2019-2028 m. 10-ies metų (10 MIP) investicijų planą, 2029-2030 m. numatomas panašus lygis kaip 2028 m., o nuo 2031 iki 2036 m. numatomas didesnis investavimas, tai yra planuojama, kad bus atliktos visos investicijos, kurios ankstesniais periodais nebuvo investuojamos pagal Tarybos patvirtinto ilgo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų (LRAIC) modeliu (toliau – Modelis) apskaičiuotą dydį. Planuojama, kad iki 2060 m. bus atstatytas visas šiuo metu susidėvėjęs ar per laikotarpį iki 2060 m. susidėvėsiantis technologinis turtas;
- kapitalo kaštai (investicijų grąža ir ilgalaikio turto nusidėvėjimas) apskaičiuojami ir nustatant kitų reguliavimo periodų skirstymo paslaugų kainas įtraukiami remiantis Tarybos patvirtinto Modelio pagalba ir vadovaujantis Elektros Metodikos 7 punktu;
- vertinimo modelyje numatyta, kad nustatant skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutines ribas 2019-2020 m. apskaičiuotas 53 mln. Eur pajamų lygio skirtumas (bei papildomai priskaičiuota 0,567 mln. Eur palūkanų sąnaudų suma), mažinantis bendrovės pajamas, bus grąžintas (per skirstymo viršutinę kainų ribą) kitą reguliavimo periodą (nuo 2021 m.), tad turto vertė dėl šio 2018 m. spalio 17 dienos Tarybos nutarimo Nr. O3E-334 „Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutinių ribų 2019 metais perskaičiavimo“ nepasikeis.

Atsižvelgdama į tai, kad su elektra susijusioje teisinio reguliavimo aplinkoje neįvyko jokių reikšmingų pokyčių, įvertinus visas aukščiau nurodytas prielaidas ir atlikus turto tikrosios vertės patikrinimą, Bendrovė nustatė, kad elektros verslo segmento ilgalaikio materialaus turto balansinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų datai padidėtų nereikšmingai (iki 5 proc.) ir atsižvelgiant į tai Bendrovės vadovybė priėmė sprendimą neatlikti turto tikrosios vertės korekcijų.

Jautrumo analizė. 2019 m. pabaigai Bendrovė atliko tikrosios vertės nustatymo testo jautrumo analizę nestebimų duomenų pokyčiams, remiantis tokiais scenarijais:

I jautrumo analizės scenarijus: Tarybai toliau skaičiuojant investicijų grąžą remiantis ilgalaikio materialiojo turto istorine įsigijimo savikaina ir taikant tik ribotos apimties LRAIC modelio koregavimus (kaip buvo padaryta korekcija nustatant 2019-2020 m. kainas), o ne remiantis LRAIC modeliu pilna apimtimi, Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto vertė sumažėtų apie 400 mln. Eur.

II jautrumo analizės scenarijus: Tarybai negrąžinus sumos, kuria buvo sumažintos Bendrovės skirstymo veiklos pajamos 2019-2020 m. 53 mln. Eur suma bei papildomai priskaičiuotas 0,5 mln. EUR palūkanų sumas, Bendrovės pajamos prognozuojamu laikotarpiu (2020-2059 m.) sumažėtų minėta 53 mln. Eur ir 0,5 mln. Eur sumomis, o ilgalaikio materialaus turto tikroji vertė sumažėtų 49 mln. Eur.

III jautrumo analizės scenarijus: Tarybai nustatant pajamų lygį nuo 2026 m. ir pritaikant 20 proc. mažesnę investicijų grąžos normą, lygią 4,78 proc. (dabar galiojančios Bendrovei Tarybos nustatytos elektros sektoriaus ir naujam reguliavimo periodui dujų sektoriui nustatytos grąžos normų vidurkis) ilgalaikio materialaus turto tikroji vertė sumažėtų 310 mln. Eur.

IV jautrumo analizės scenarijus: jeigu diskonto norma (prieš mokesčius) būtų taikoma iki +/- 20 proc. intervalo ribose turto vertė atitinkamai mažėtų arba didėtų. Žemiau pateikiama turto vertės jautrumo diskonto normai lentelė:

Diskonto normos (po mokesčių) pokytis	-20%	-10%	0%	10%	20%
Diskonto norma (ikimokėstinė), proc.	4,78%	5,36%	5,96%	6,56%	7,15%
Diskonto norma (po mokesčių), proc.	4,06%	4,56%	5,07%	5,58%	6,08%
Ilgalaikio materialaus turto vertės pokytis (mln. Eur)	457	213	0	-181	-333

Elektros verslo segmento ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas 2018 m. gruodžio 31 d.

Bendrovė elektros verslo segmento ilgalaikį materialųjį turtą apskaito perkainota verte vadovaujantis 16-uju TAS „Nekilnojamas turtas, įranga ir įrenginiai“. Įgyvendindama 16-ojo TAS 31 straipsnio nuostata, Bendrovė, remiantis nepriklausomo turto vertintojo ilgalaikio materialiojo turto vertinimo ataskaita, atliko ilgalaikio materialaus turto vertinimą ir nustatė, kad 2018 m. rugpjūčio 31 d. ilgalaikio materialiojo turto tikroji vertė (įskaitant nebaigtą statybą) sudaro 1 137 mln. Eur. Nustatyta ilgalaikio materialiojo turto vertė yra 50 mln. Eur didesnė nei 2018 m. rugpjūčio 31 d. ilgalaikio materialaus turto likutinė balansinė vertė, kuri buvo lygi 1 087 mln. Eur. Ilgalaikio materialiojo turto vertės pokytis įvyko didžiąja dalimi dėl planuojamos didesnės investicijų grąžos normos. Bendrovė vertinimą vėliau atnaujino atsižvelgdama į įvykius ir aplinkybes, įvykusius nuo 2018 m. rugpjūčio 31 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d.

Turto vertinimas buvo atliekamas tokiais etapais: (i) viso elektros verslo ilgalaikio materialiojo turto tikroji vertė nustatyta taikant pajamų metodą, kadangi bendrasis turtas sudaro vieną pinigų kuriantį vienetą – Elektros verslo segmentą, (ii) nustatyta naujo turto atstatomoji vertė, (iii) nustatytas turto fizinis ir funkcinis nusidėvėjimas, ir (iv) atliktas turto ekonominio nusidėvėjimo patikrinimas (bendrąją tikrąją vertę alokuojant atskiriems turto vienetams).

Vertinant Bendrovės ilgalaikį materialųjį turtą tikrąja verte buvo naudojami pajamų ir kaštų vertinimo metodai. Visas ilgalaikis materialus turtas, priskirtas 3 hierarchijos lygiui pagal 13-ąjį TFAS. Žemiau pateikiama informacija apie Bendrovės elektros segmento ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės 2018 m. gruodžio 31 dienai pagal hierarchijos lygius.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Bendrovė	1 lygis	2 lygis	3 lygis	Iš viso:
	Aktyviose rinkose kotiruojamos kainos	Kiti tiesiogiai arba netiesiogiai skelbiami rodikliai	Neskelbiami rodikliai	
Žemė	-	-	79	79
Pastatai	-	-	27.718	27.718
Statiniai ir įrengimai	-	-	1.107.025	1.107.025
Transporto priemonės	-	-	2.966	2.966
Kitas materialus turtas, Kompiuterinė ir kita ryšių technika	-	-	14.498	14.498
Nebaigta statyba	-	-	51.145	51.145
Tikroji vertė 2018 m. gruodžio 31 d.	-	-	1.203.431	1.203.431

Kaštų metodas apima naujo turto atstatomosios vertės nustatymą (angl. RCN) individualaus turto vieneto lygmenyje. 98 proc. ilgalaikio materialaus turto (procentas apskaičiuotas nuo tikrosios turto vertės 2018 m. rugpjūčio 31 dienai) buvo taikomas tiesioginis kaštų metodas apskaičiuojant naujo turto RCN. RCN apima medžiagų kainą, įrengimą įskaitant darbus, vežimo ir tvarkymo mokesčius, bendras rangovo sąnaudas, taip pat tokias netiesiogines sąnaudas, kaip inžinerinės ir projektavimo sąnaudos 2018 metų rinkos kainomis.

Vertinimo metu turtui, kuriam nebuvo įmanoma pritaikyti tiesioginio kaštų metodo dėl unikalaus turto pobūdžio arba trūksta reikiamos informacijos, buvo pritaikytas netiesioginis kaštų metodas. Netiesioginis kaštų metodas buvo pritaikytas apie 2 proc. ilgalaikio materialaus turto (procentas apskaičiuotas nuo tikrosios turto vertės 2018 m. rugpjūčio 31 dienai). Taikant netiesioginį kaštų metodą kiekvienam turto vienetai buvo nustatyta naujo turto atstatomoji dabartinė vertė indeksuojant (remiantis Lietuvos statistikos departamento skelbiamais vartotojų ir gamintojų kainų indeksais) kapitalizuotą istorinę turto įsigijimo savikainą.

Turto įsigyto nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d. RCN ir turto atkūrimo išlaidos, atėmus fizinio ir funkcinio nusidėvėjimo sumas (angl. DRC), buvo prilygintos atitinkamai balansinei įsigijimo vertei ir balansinei likutinei vertei, toks metodas buvo pritaikytas apie 6 proc. ilgalaikio materialaus turto (procentas apskaičiuotas nuo tikrosios turto vertės 2018 m. gruodžio 31 dienai).

Apskaičiavus naujo turto atstatomąją vertę, ji buvo sumažinta apskaičiuotu fiziniu nusidėvėjimu, kurį sudaro turto būklės pablogėjimas dėl jo naudojimo intensyvumo. Fizinis nusidėvėjimas buvo apskaičiuotas naudojant amžiaus / tarnavimo trukmės metodą, remiantis Ajovos¹ (angl. "lowa" type) nusidėvėjimo kreivėmis. Šios nusidėvėjimo kreivės buvo sudarytos turto gyvavimo ciklui nustatyti pagal jo ekonominį tarnavimo laiką atsižvelgiant į einamąją techninę priežiūrą ir remontus. Vadovaujantis vertinimui naudojamomis Ajovos kreivėmis, turto naudingo tarnavimo laikas tam tikrais atvejais yra ilgesnis už iki 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės apskaitoje naudojamą turto naudingo tarnavimo laiką. Naudingo tarnavimo laikas bus atitinkamai peržiūrimas ir pratęsiamas, o pasikeitimai bus pradėti taikyti nuo 2019 m. sausio 1 d. Planuojama, kad dėl tarnavimo laiko peržiūros naudingo tarnavimo laikas taps ilgesnis kai kuriems turto vienetais ir trumpesnis kitiems, o bendros nusidėvėjimo sąnaudos išsaugos 2,5 mln. EUR.

Visam technologiniam turtui, kurio fizinis nusidėvėjimas skiriasi nuo tiesinio nusidėvėjimo buvo pritaikyta Ajovos R2 tipo nusidėvėjimo kreivė, o turtui, kurio fizinis nusidėvėjimas yra artimesnis tiesiniam nusidėvėjimui, buvo pritaikyta Ajovos R3 tipo nusidėvėjimo kreivė (pagal šio tipo kreivę naudingas tarnavimo laikas yra šiek tiek artimesnis faktiniam eksploatacijos laikotarpiui). Transformatorių fizinis nusidėvėjimas buvo apskaičiuotas pagal techninės priežiūros kreives (MC nusidėvėjimo kreivės), kurios buvo vertinamos pagal realų transformatorių tarnavimo laiko ciklą, atsižvelgiant į remontų ir kapitalinių remontų dažnį ir išlaidas. Pastatų fizinis nusidėvėjimas buvo apskaičiuotas remiantis Maršalo ir Sifto (angl. Marshall & Swift) nusidėvėjimo kreive (MS nusidėvėjimo kreivė), kuri naudojama vertinant turtą, kurio vertė niekada nėra mažesnė nei 20 proc. nuo RCN., jei tokia nuosavybė vis dar naudojama (atliekant tinkamą priežiūrą).

Turto atstatomoji vertė (toliau – RCN) papildomai buvo sumažinta atimant funkcinį nusidėvėjimą, kurį sudaro funkcinis trūkumų atsiradimas per tam tikrą laikotarpį rinkoje pasikeitus technologijai. Funkcinis nusidėvėjimas buvo apskaičiuotas atskirai pagal turto kategorijas, kurių specifikacijos nevisiškai atitiko funkciją, kuriai jie buvo skirti arba jų savybės buvo prastesnės nei kai kurių modernių ekvivalentų, pagal kuriuos buvo įvertinta RCN.

RCN sumažinus fizinio ir funkcinio nusidėvėjimo sumomis buvo gautas turto pakeitimo išlaidų atimant fizinio ir funkcinio nusidėvėjimo vertę (toliau – DRC) dydis.

Pagrindinės kaštų metodo prielaidos naudotos vertinimui yra šios:

- RCN vertės, kurios atspindi visas sąnaudas, kurios patiriamos sukuriant naują identišką turtą;
- Nusidėvėjimo kreivės, kurios nustato kaip turto vertė keičiasi per jo gyvavimo periodą, pagal to turto charakteristikas ir turto tarnavimo trukmę;
- Funkcinis nusidėvėjimas, kuris įvertina turto naudingumo sumažėjimą dėl egzistuojančių jo alternatyvų ir technologinės pažangos;
- Išlaidų faktorius, kuris nustato minimalią vertę turtui, kadangi Bendrovė gali ir toliau naudoti visiškai nudėvėtą turtą.

Pajamų metodas. Naudojant pajamų metodą buvo vertintas turto ekonominis senėjimas. Šis metodas buvo naudojamas ekonominio nusidėvėjimo apskaičiavimui.

Vertinant ekonominį nusidėvėjimą buvo parengta pinigų srautų prognozė laikotarpiui nuo 2018 m. rugsėjo mėn. iki 2058 m. Esminės pinigų srautų prognozės prielaidos, naudotos turto ekonominio nusidėvėjimo apskaičiavimui:

- nuo 2019 m. paskirstomos elektros energijos kiekis augs pusė BVP, pvz., 2019 m. prognozuojamas BVP augimas 2,8 %, tad prognozuojamas elektros energijos kiekio augimas -1,4 %;

¹ Ajovos kreivių metodas pagrįstas JAV Ajovos valstijos universitete atliktomis studijomis ir moksliniais tyrimais

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

- Komisija, 2018 m. spalio 17 d. pažymoje, nustatydamas 2019 m. elektros skirstymo paslaugos kainos viršutinės ribas, šiam laikotarpiui patvirtino investicijų grąžos normą lygią 5,04 proc. Ši norma naudojama nustatant investicijų grąžą 2019-2020 m. laikotarpiu. Atsižvelgiant į tai, kad elektros ir dujų verslo segmentams pagal WACC metodiką yra taikomi identiški WACC apskaičiavimo principai, kitam reguliaciniam periodui 2021-2025 m. investicijų grąža skaičiuojama kaip vidurkis tarp naujai Komisijos dujų sektoriui nustatytos (2019-2023 metams) 3,59 proc. ir ilguoju laikotarpiu planuojamos elektros sektoriuje ikimokestinio investicijų grąžos dydžio - 5,96 proc. (t.y. 4,78%). Nuo 2026 m. (ilguoju laikotarpiu) planuojamų pinigų srautų periodui taikoma ikimokestinė 5,96 proc. investicijų grąžos norma (apskaičiuota pagal viešai Komisijos tinklalapyje skelbiamus skaičiavimo duomenis, Komisijos patvirtintą WACC Metodiką bei pagal planuojamas rinkos tendencijas). Ilguoju laikotarpiu daroma prielaida, kad investicijų grąžos norma (ikimokestinė 5,96%, lygi pomokestinei 5,07%) bus lygi diskonto normai;
- diskonto norma buvo nustatyta naudojant kapitalo kaštų nustatymo modelį (angl. CAPM). Daroma prielaida, kad rinkos dalyvis netaikys jokio dydžio nesisteminio rizikos priedo dėl:
 - verslo dydžio lyginant su Lietuvos ekonomika ir kitomis vietos bendrovėmis (viena iš didžiausių bendrovių Lietuvoje);
 - monopolizuoto ir saugiai reguliuojamo verslo;
 - šis metodas taip pat atitinka dabartinę reglamentuojamą WACC Metodiką, kuri taip pat nenumato jokių papildomų rizikos priedų.
 - diskontuojant pinigų srautus buvo naudota pomokestinė 5,07 proc. diskonto norma;
 - Bendrovės veiklos sąnaudų 2019 m. planuojamos pagal patvirtintą biudžetą, 2020 - 2030 m. periodu planuojamos pagal ESO strategijoje numatomas veiklos sąnaudų mažinimo kryptis (planuojama, kad iki 2030 m. veiklos sąnaudų lygis bus iki 16 proc. mažesnis nei regulatoriaus leistinas sąnaudų lygis (apskaičiuotas pagal rinkos prognozuojamas makroekonominės prielaidas (darbo užmokesčio augimą ir infliaciją)), dėl vykdomų veiklos meistriškumo priemonių (procesų peržiūra, robotizavimas, patobulinimai) bei duomenimis grįstų sprendimų diegimo, kurie leis efektyviau vykdyti veiklą), nuo 2031 m. planuojami pokyčiai pagal vertinimo metu galiojančias vidutinio metinio vartotojų kainų indekso (VKI) ir darbo užmokesčio kaitos projekcijas;
 - remiantis Elektros Aprašo nuostatomis dalis Bendrovės patiriamų veiklos sąnaudų nėra įtraukiamos į reguliuojamas elektros energijos skirstymo ir tiekimo veiklos kainas;
 - skaičiuojant pajamų lygį nėra vertinama, kad dėl planuojamo įmonės efektyvumo bus gautas papildomas pelnas (tokia galimybė yra numatyta Elektros Metodikoje);
 - investicijos nurodytos pagal patvirtintą 2018-2027 m. 10-ies metų (10 MIP) investicijų planą, nuo 2028 iki 2035 m. numatomas didesnis investavimas, tai yra planuojama, kad bus atliktos visos investicijos, kurios ankstesniais periodais nebuvo investuojamos pagal Komisijos patvirtinto ilgo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų (LRAIC) modeliu (toliau – Modelis) apskaičiuotą dydį. Planuojama, kad iki 2058 m. bus atstatytas visas šiuo metu nusidėvėjęs ar per laikotarpį iki 2058 m. nusidėvėsiantis technologinis turtas;
 - kapitalo kaštai (investicijų grąža ir ilgalaikio turto nusidėvėjimas) apskaičiuojami ir nustatant kitų reguliavimo periodų skirstymo paslaugų kainas įtraukiami remiantis Komisijos patvirtinto Modelio pagalba ir vadovaujantis Elektros Metodikos 7 punktu;
 - vertinimo modelyje numatyta, kad nustatant skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutinės ribas 2019 m. apskaičiuotas 26,5 mln. Eur pajamų lygio skirtumas (bei papildomai priskaičiuota 0,567 mln. Eur palūkanų sąnaudų suma), mažinantis bendrovės pajamas, bus grąžintas kitą reguliavimo periodą (nuo 2021 m.), tad turto vertė dėl šio Komisijos sprendimo nepasikeis.

Remiantis diskontuotų pinigų srautų metodu, buvo apskaičiuota Bendrovės elektros energijos verslo vertė ir nustatyta ilgalaikiam materialiajam turtui priskiriama vertė.

Remiantis ekonominio nusidėvėjimo testo rezultatais, turto vertės, nustatytos taikant DRC metodą, buvo proporcingai sumažintos (bendroji turto vertė buvo nustatyta taikant pajamų metodą), išskyrus turtą, kurio vertė dėl nusidėvėjimo sumos priskyrimo taptų mažesnė už šio turto RAB vertę. Tokio turto RAB vertė atitinka jo tikrąją vertę. Sumažėjimo suma, kuri kitu atveju būtų priskirta tokiam turtui, proporcingai buvo priskirta kitam turtui. Siekiant ekonominio nusidėvėjimo sumą paskirstyti atskiriems turto vienetais taip, kad gauta vertė kuo tiksliau atspindėtų atskiro turto vieneto tikrąją vertę, buvo taikoma taisyklė, kad konkretaus turto vieneto tikroji vertė nebūtų mažesnė už to konkretaus turto vieneto RAB prielaidą. Kiekvieno atskiro turto vieneto RAB vertę galima apskaičiuoti taip: RAB vertė atskiriems turto vienetais yra lygi balansinei likutinei vertei (toliau – NBV) atskiriems turto vienetais iš RAB apskaitinės knygos (kur vertės įtraukia subsidijas, bet neįtraukia perkainojimų), atėmus proporcingai paskirstytas subsidijas bei naujų vartotojų mokesčius.

Ekonominis nusidėvėjimas buvo pritaikytas (pvz. paskirstytas) visiems turto vienetais, išskyrus šias kategorijas (arba atskiriems turto vienetais šiose kategorijose), kur DRC buvo prilyginta turto balansinei vertei:

- Nebaigta statybai, kadangi nauji projektų vertė įtraukiama į RAB vertę pilna apimtimi;
- Kitam materialiam ilgalaikiam turtui, kuris nėra tiesiogiai susijęs su technologiniu turtu (pvz. turtas, naudojamas tiek elektros, tiek dujų verslo segmentuose, kuris segmentams paskirstomas taikant su VKEKK suderintus vertės nešiklius);
- Turtui, kurio tikroji vertė sutampa su to turto likutine verte vertinimo tikslais (turtas, kuris įsigytas ne anksčiau nei per vienerius metus iki turto vertinimo datos – 2018 m. rugpjūčio 31 d.);
- Turtui, kurio vertė prieš ekonominį nusidėvėjimą (DRC) yra mažesnė nei tam turtui priskirta RAB vertė (RAB vertės laikomam turtui).

Pagrindinės atskirų turto vienetų vertės pasikeitimo priežastys:

- DRC pokyčiai dėl kainų (RCN) pokyčių skirtingose turto grupėse: padidėjusios kainos kai kuriose turto grupėse lėmė didėjančią jų tikrąją vertę (intensyvus investavimas į didžiausią turto grupę - elektros 0,4-10 kV kabelių linijas ir jų kainų augimas, 10 kV oro linijos ant gelžbetonių atramų ir kt.), o sumažėjusios kainos kai kuriose turto grupėse lėmė mažėjančią jų tikrąją vertę (stulpinės transformatorinės, skirstomieji įrenginiai ir kt.);
- techninės duomenų bazės peržiūra ir techninių duomenų kokybės užtikrinimo projektai: vienodinami techninės duomenų bazės parametrai su finansinės duomenų bazės parametrais (km ilgis, vnt. ir pan.), tačiau koreguojant kiekį nebuvo koreguojama turto vertė. Dėl šios priežasties turto vertinimo metu buvo atliktos vertės korekcijos dėl kiekio pasikeitimo;
- pilnai nusidėvėjusiam, bet naudojamam turtui nustatomos (sukuriamos) naujos vertės.
- padidėjusios kainos kai kuriose turto grupėse bei nusidėvėjusiam, bet naudojamam turtui nustatomos naujos vertės sąlygojo kitų turto grupių vertės sumažėjimą, nes atsižvelgiant į pagal pajamų metodą *de facto* nustatytą tikrąją vertę, nustatyta atskiriems straipsniams alokuotinos sumos riba.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Toliau pateikiama informacija apie elektros dalies turto perkainojimo pelną ir nuostolius, patirtus per 2018 m.:

	Pripažinta kitose bendrosiose pajamose ir perkainojimo rezerve	Pripažinta per pelną/nuostolį	Iš viso perkainojimo pelno (nuostolių)
Apskaitinės vertės padidėjimas (sumažėjimas)	134.713	(88.384)	46.329
Dotacijų nurašymas (18 pastaba)	-	10.002	10.002
Iš viso:	134.713	(78.382)	56.331

Jautrumo analizė. Vadovaujantis 13-ojo TFAS 93 straipsnio nuostatomis, Bendrovė atliko tikrosios vertės nustatymo jautrumo analizę nestebimų duomenų pokyčiams, remiantis tokiais scenarijais:

I jautrumo analizės scenarijus: Komisijai toliau skaičiuojant investicijų grąžą remiantis ilgalaikio materialiojo turto istorine įsigijimo savikaina ir taikant tik ribotos apimties LRAIC modelio koregavimus (kaip buvo padaryta 2018 m.), o ne remiantis LRAIC modeliu pilna apimtimi, Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto vertė sumažėtų 339 mln. Eur.

II jautrumo analizės scenarijus: teisminėms institucijoms atmetus Bendrovės pateiktą skundą, kuriuo skundžiamas VKEKK nutarimas, kuriuo remiantis buvo sumažintos Bendrovės skirstymo veiklos pajamos 2019 m. 26,5 mln. Eur suma bei papildomai priskaičiuotas 0,5 mln. EUR palūkanų sumas, Bendrovės pajamos prognozuojamu laikotarpiu (2019-2058 m.) sumažėtų minėta 26,5 mln. Eur ir 0,5 mln. Eur sumomis, o ilgalaikio materialaus turto tikroji vertė sumažėtų iki 1 119 mln. Eur.

III jautrumo analizės scenarijus: Komisijai nustatant pajamų lygį nuo 2026 m. ir pritaikant 20 proc. mažesnę investicijų grąžos normą, lygią 4,78 proc. (dabar galiojančios Bendrovei VKEKK nustatytos elektros sektoriaus ir naujam reguliavimo periodui dujų sektoriui nustatytos grąžos normų vidurkis), bei atitinkamai nustatant 20 proc. mažesnę diskonto normą, lygią 4,06 proc., ilgalaikio materialaus turto tikroji vertė padidėtų 145 mln. eurų.

IV jautrumo analizės scenarijus: jeigu diskonto norma (po mokesčių) būtų taikoma iki +/- 20 proc. intervalo ribose turto vertė atitinkamai mažėtų arba didėtų. Žemiau pateikiama turto vertės jautrumo diskonto normai lentelė:

Diskonto normos (po mokesčių) pokytis	-20%	-10%	0%	10%	20%
Diskonto norma (ikimokestinė), proc.	4,78%	5,36%	5,96%	6,56%	7,15%
Diskonto norma (po mokesčių), proc.	4,06%	4,56%	5,07%	5,58%	6,08%
Ilgalaikio materialaus turto vertės pokytis (mln. Eur)	521	242	0	-205	-376

Jei ilgalaikis materialusis turtas nebūtų buvęs perkainotas, Bendrovės elektros segmento ilgalaikio materialiojo turto likutinės vertės 2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 dienai būtų buvusios tokios:

	Žemė	Pastatai	Statiniai ir mašinos	Transporto priemonės	Kompiuterinė ir kita ryšių technika	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
2018 m. gruodžio 31 d.	109	30.148	1.116.825	1.993	10.234	7.664	52.575	1.219.548
2019 m. gruodžio 31 d.	109	27.976	1.276.159	2.386	8.226	10.098	34.355	1.359.309

Dujų verslo segmento ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamosios vertės patikrinimas 2019 m.

Dujų verslo segmento priskiriamo ilgalaikio materialaus turto balansinė vertė atėmus dotacijas (6,1 mln. EUR) sudaro 313 mln. EUR. Šis ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina, iš jos atėmus nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimą. Šio turto atsiperkamosios vertės, kuri yra turto tikroji vertė, atėmus pardavimo sąnaudas, įvertinimas buvo atliktas planuojant pinigų srautus iki 2074 m. gamtinių dujų verslo segmentui, nes skirstymo veikla reglamentuojama pagal ilgalaikio turto reguliuojamą bazę, kurios pagrindinė dalis yra ilgo naudojimo turtas – dujotiekiai (55 m.).

Prognozuodama pinigų srautus, Bendrovė naudojo šias pagrindines prielaidas:

- Taryba, nustatydamą 2019 – 2023 m. gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainos viršutinę ribą, šiam laikotarpiui patvirtino investicijų grąžos normą lygią 3,59 proc. 2020 m. tvirtinant gamtinių dujų skirstymo kainą buvo pritaikytas 3,84 proc. (prieš mokesčius) WACC, tad daroma prielaida, kad 2021-2023 m. taip pat bus taikomas 3,84 proc. (prieš mokesčius) WACC. Nuo 2024 m. (ilguoju laikotarpiu) planuojamų pinigų srautų periodui taikoma 5,96 proc. investicijų grąžos norma (apskaičiuota pagal viešai Tarybos tinklapyje skelbiamus skaičiavimo duomenis, Tarybos patvirtintą WACC Metodiką bei pagal planuojamas rinkos tendencijas). Ilguoju laikotarpiu daroma prielaida, kad investicijų grąžos norma bus lygi diskonto normai;
- diskontuojant pinigų srautus buvo naudota po mokestinę 5,07 % (po mokesčių) (5,96 % prieš mokesčius) diskonto norma;
- Bendrovės veiklos sąnaudos 2020 m. planuojamos pagal patvirtintą biudžetą, 2021-2030 m. periodu planuojamos pagal ESO strategijoje numatomas veiklos sąnaudų mažinimo kryptis (planuojama, kad iki 2030 m. veiklos sąnaudų lygis bus iki 16 proc. mažesnis nei regulatoriaus leistinas sąnaudų lygis (apskaičiuotas pagal rinkos prognozuojamas makroekonominės prielaidas (darbo

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

užmokesčio augimą ir infliaciją), dėl vykdomų veiklos meistriškumo priemonių (procesų peržiūra, robotizavimas, patobulinimai) bei duomenimis grįstų sprendimų diegimo, kurie leis efektyviau vykdyti veiklą), nuo 2031 m. planuojami pokyčiai pagal vertinimo metu galiojančias vidutinio metinio vartotojų kainų indekso (VKI) ir darbo užmokesčio kitimo projekcijas;

- remiantis Dujų Aprašo nuostatomis dalis Bendrovės patiriamų veiklos sąnaudų nėra įtraukiamos į reguliuojamą gamtinių dujų skirstymo veiklos kainą;
- skaičiuojant pajamų lygį nėra vertinama, kad dėl planuojamo įmonės efektyvumo bus gautas papildomas pelnas (tokia galimybė yra numatyta Dujų Metodikoje);
- investicijos nurodytos pagal patvirtintą 2019-2028 m. 10-ies metų (10 MIP) investicijų planą, o nuo 2029 m. iki 2074 m. kiekvienais metais numatomas tolygus mažėjimas.

Įvertinus visas aukščiau nurodytas prielaidas ir atlikus turto vertės patikrinimą, Bendrovė nustatė, kad dujų verslo segmentui priklausančiam ilgalaikiam materialiajam turtui vertė 2019 m. gruodžio 31 d. sumažėjo nereikšmingai (mažiau nei 5 proc.), tad Bendrovės vadovybė nusprendė nekeisti dujų turto vertės.

Jautrumo analizė. Bendrovė atliko vertės sumažėjimo testo jautrumo analizę nestebimų duomenų pokyčiams, remiantis tokiais scenarijais:

I jautrumo analizės scenarijus: Tarybai nustatant pajamų lygį nuo 2023 m. dujų verslo segmentui ir pritaikant 5 proc. mažesnę investicijų grąžos normą, lygį 5,66 proc. (iki mokesčių), vertė sumažėtų 14 mln. EUR.

II jautrumo scenarijus: jeigu po mokesstinę diskonto norma būtų 5,58 proc. (10 proc. didesnė nei modelyje ilguoju laikotarpiu naudojama diskonto norma 5,07 proc.), vertė sumažėtų 35 mln. EUR. Žemiau pateikiama turto vertės jautrumo diskonto normai lentelė:

Diskonto normos (po mokesčių) pokytis	-20%	-10%	0%	10%	20%
Diskonto norma (ikimokesstinė), proc.	4,78%	5,36%	5,96%	6,56%	7,15%
Diskonto norma (po mokesčių), proc.	4,06%	4,56%	5,07%	5,58%	6,08%
Ilgalaikio materialaus turto vertės pokytis (mln. Eur)	87	41	0	-35	-64

Dujų verslo segmento ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamosios vertės įvertinimas 2018 m. (pertvarkyta, atskleista 4 pastaboje)

Dujų verslo segmento priskiriamo ilgalaikio materialaus turto balansinė vertė atėmus dotacijas sudaro 242,4 mln. EUR (prieš vertės sumažėjimo atstatymą). Šis ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina, iš jos atėmus nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimą. Šio turto atsiperkamosios vertės, kuri yra turto tikroji vertė, atėmus pardavimo sąnaudas, įvertinimas buvo atliktas planuojant pinigų srautus iki 2073 m. gamtinių dujų verslo segmentui, nes skirstymo veikla reglamentuojama pagal ilgalaikio turto reguliuojamą bazę, kurios pagrindinė dalis yra ilgo naudojimo turtas – dujotiekiai (55 m.). Prognozuodama pinigų srautus, Bendrovė naudojo šias pagrindines prielaidas:

- Komisija, nustatydamą 2019 – 2023 m. gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainos viršutinę ribą, šiam laikotarpiui patvirtino investicijų grąžos normą lygį 3,59 proc. Nuo 2024 m. (ilguoju laikotarpiu) planuojamų pinigų srautų periodui taikoma 5,96 proc. investicijų grąžos norma (apskaičiuota pagal viešai Komisijos tinklapyje skelbiamus skaičiavimo duomenis, Komisijos patvirtintą WACC Metodiką bei pagal planuojamas rinkos tendencijas). Ilguoju laikotarpiu daroma prielaida, kad investicijų grąžos norma bus lygi diskonto normai;
- diskontuojant pinigų srautus buvo naudota pomokesstinė 5,07 proc. diskonto norma;
- Bendrovės veiklos sąnaudos 2019 m. planuojamos pagal patvirtintą biudžetą, 2020-2030 m. periodu planuojamos pagal ESO strategijoje numatomas veiklos sąnaudų mažinimo kryptis (planuojama, kad iki 2030 m. veiklos sąnaudų lygis bus iki 16 proc. mažesnis nei regulatoriaus leistinas sąnaudų lygis (apskaičiuotas pagal rinkos prognozuojamas makroekonominės prielaidas (darbo užmokesčio augimą ir infliaciją)), dėl vykdomų veiklos meistriškumo priemonių (procesų peržiūra, robotizavimas, patobulinimai) bei duomenimis grįstų sprendimų diegimo, kurie leis efektyviau vykdyti veiklą), nuo 2031 m. planuojami pokyčiai pagal vertinimo metu galiojančias vidutinio metinio vartotojų kainų indekso (VKI) ir darbo užmokesčio kitimo projekcijas;
- remiantis Dujų Aprašo nuostatomis dalis Bendrovės patiriamų veiklos sąnaudų nėra įtraukiamos į reguliuojamą gamtinių dujų skirstymo veiklos kainą;
- skaičiuojant pajamų lygį nėra vertinama, kad dėl planuojamo įmonės efektyvumo bus gautas papildomas pelnas (tokia galimybė yra numatyta Dujų Metodikoje);
- investicijos nurodytos pagal patvirtintą 2018-2027 m. 10-ies metų (10 MIP) investicijų planą, o nuo 2028 m. iki 2073 m. kiekvienais metais numatomas tolygus mažėjimas.

Įvertinus visas aukščiau nurodytas prielaidas ir atlikus turto vertės patikrinimą, Bendrovė nustatė dujų verslo segmentui priklausančio ilgalaikio materialaus turto vertės padidėjimą 2018 m. gruodžio 31 dieną - 29,8 mln. EUR. Kadangi vertė yra padidėjusi reikšmingai (15 proc.), Vadovybė priėmė sprendimą atstatyti ankstesniais periodais suformuotą dujų segmento turto vertės sumažėjimą.

2018 m. gruodžio 31 d. buvo atliktas dujų verslo segmento vertės sumažėjimo patikrinimas ir vertės sumažėjimo atstatymas, kadangi vertės sumažėjimo patikrinimui atlikti naudotos prielaidos reikšmingai pasikeitė ir 2014 m. gruodžio 31 d. apskaitytas vertės sumažėjimas turėtų būti atstatytas.

Pagrindinės prielaidos, dėl kurių pasikeitimo buvo nustatytas dujų verslo segmento vertės sumažėjimo atstatymas, yra šios:

1. Įvertintas investicijų padidėjimas galiausiai lems investicijų grąžos ir nusidėvėjimo didėjimą. 2018 m. atlikto vertės sumažėjimo patikrinime naudota reguliuojamo turto vertė 2019 m. pradžioje yra didesnė nei buvo planuota atliekant vertės sumažėjimo patikrinimą 2014 m.;
2. Pasikeitė su reguliuojamąja grąža susijusios prielaidos ir diskonto norma. 2014 m. vertės sumažėjimo patikrinimo modelyje buvo taikoma 7.09 % grąža ir 6.03 % diskonto norma (po apmokestinimo). 2018 m. vertės sumažėjimo patikrinimo modelyje 2019–2023 m. apskaičiuota reguliuojamoji grąža lygi 3.59 %, o reguliuojamoji grąža po 2023 m. lygi 5.96 % po mokesčių, kuri prilygsta modelyje taikytai 5.07 % diskonto normai iki mokesčių;
3. Įvertinta pelno mokesčio lengvatos investicijoms suma yra didesnė;

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Jautrumo analizė. Bendrovė atliko vertės sumažėjimo testo jautrumo analizę nestebimų duomenų pokyčiams, remiantis tokiais scenarijais:

I jautrumo analizės scenarijus: Komisijai nustatant pajamų lygį nuo 2023 m. dujų verslo segmentui ir pritaikant 10 proc. mažesnę investicijų gražos normą, lygią 5,36 proc. iki mokesčių, vertės sumažėjimo atstatymas būtų lygus 7 mln. EUR.

II jautrumo scenarijus: jeigu po-mokestinė diskonto norma būtų 5,32 proc. (5 proc. didesnė nei modelyje ilguoju laikotarpiu naudojama diskonto norma 5,07 proc.), būtų fiksuojamas ne 30 mln. EUR, o 13 mln. EUR vertės sumažėjimo atstatymas.

2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės pilnai nudėvėto, bet veikloje naudojamo ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina:

	Statiniai ir mašinos	Skirstomieji dujotiekiai	Dujų technologinė įranga ir statiniai	Transporto priemonės	Kompiuterinė ir kita ryšių technika	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Iš viso
2018 m. gruodžio 31 d.	-	11.801	705	-	-	9	12.515
2019 m. gruodžio 31 d.	614	15.635	1.247	64	528	181	18.269

2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovės ilgalaikio materialaus turto apskaitomo įsigijimo savikainos pagrindu tikrosios vertės reikšmingai nesiskyrė nuo turto balansinių verčių:

Turto grupė	1 lygis	2 lygis	3 lygis
Skirstomieji dujotiekiai			299.942
Dujų technologinė įranga ir statiniai			5.766
Viso			305.708

Ilgalaikio materialaus turto perleidimas

Per 2019 metus Bendrovė perleido ilgalaikį materialųjį turtą, kurio balansinė vertė sudaro 308 tūkst. Eur už 917 tūkst. Eur atlygį. Per 2019 m. Grynasis perleidimo rezultatas apskaitytas Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos straipsnyje „Kitos pajamos“ (32 pastaba).

6 Nematerialusis turtas

	Patentai ir licencijos	Programinė įranga	Kitas nematerialusis turtas	Servitutai ir apsaugos zonos	Nebaigti projektai	Iš viso
2017 m. gruodžio 31 d.						
Įsigijimo savikaina	1.183	12.887	301	-	1.999	16.370
Suakaupta amortizacija	(1.141)	(9.549)	(226)	-	-	(10.916)
2018 m. sausio 1 d. likutinė vertė	42	3.335	75	-	1.999	5.451
Įsigijimai	-	13	-	28.877	4.709	33.599
Perklasifikavimai tarp grupių	5	3.381	3	-	(3.389)	-
Amortizacija	(43)	(3.213)	(43)	-	-	(3.299)
2018 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	4	3.516	35	28.877	3.319	35.751
2018 m. gruodžio 31 d.						
Įsigijimo savikaina	1.188	16.281	304	28.877	3.319	49.969
Suakaupta amortizacija	(1.184)	(12.765)	(269)	-	-	(14.218)
2019 m. sausio 1 d. likutinė vertė	4	3.516	35	28.877	3.319	35.751
Įsigijimai	-	-	-	9.426	4.127	13.553
Perklasifikavimai tarp grupių	-	3.851	-	-	(3.851)	-
Vertės sumažėjimas	-	-	-	-	(35)	(35)
Amortizacija	(4)	(4.415)	(31)	-	-	(4.450)
2019 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	-	2.952	4	38.303	3.560	44.819
2019 m. gruodžio 31 d.						
Įsigijimo savikaina	213	19.482	244	38.303	3.595	61.837
Suakaupta amortizacija	(213)	(16.530)	(240)	-	-	(16.983)
Suakauptas vertės sumažėjimas	-	-	-	-	(35)	(35)
2019 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	-	2.952	4	38.303	3.560	44.819

2017 m. lapkričio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimai, kuriais numatyta servitutų, nustatomų operatoriui nepriklausančios žemės sklypuose įrengiant elektros tinklus, atlygintumas. Šiame įstatyme numatyta, kad tiesiant perdavimo, skirstomuosius tinklus ar įrengiant kitus elektros įrenginius, bus mokamos vienkartinės kompensacijos nuostoliams už įstatyminių servitutų (įsigaliojusį iki 2004 m. liepos 10 d.) nustatymą atlyginti.

2018 m. liepos 31 d. įsigaliojo kompensacijų apskaičiavimo Metodika, nustatanti kompensacijų išmokėjimo sąlygas: išmokėjimo procesą, išmokėjimui reikalingas sąlygas bei dokumentus, kompensacijų už servitutus skaičiavimo formulės dedamąsias. Bendrovė apskaičiavo tikėtiną kompensacijų dydį remiantis turima informacija apie naudojamus servitutus. Kompensacijų dydis buvo apskaitytas diskontuota verte, pritaikyta diskonto norma – 1.14% (23 pastaba).

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

2019 metų pabaigai Bendrovė įvertino pagrindines atidėjinio apskaičiavimo prielaidas, t.y. tikėtiną kompensacijų išmokėjimo laiką, besikreipiančių asmenų kiekį, laikotarpį per kurį bus išmokėtos visos išmokos, bei diskonto normą ir perskaičiavo atidėjinį.

2019 m. birželio 6 buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, kuriame įtvirtinta prievolė Bendrovei įregistruoti specialiąsias apsaugos sąlygas (apsaugos zonas) ir už jas sumokėti kompensacijas. Taryba atitinkamai įtraukė apsaugos zonų registravimo kaštus į 2020 metų elektros ir dujų skirstymo viršutinį pajamų lygį. Dėl šių priežasčių Bendrovė servitutų turto grupėje apskaitė atidėjinį specialiųjų žemės naudojimo sąlygų (apsaugos zonų) nustatymui.

Bendrovė negalėjo apskaičiuoti ir apskaityti tikėtiną kompensacijų žemės savininkams dydžio, kol atitinkama institucija nepatvirtino kompensacijos apskaičiavimo metodikos, todėl nematerialusis turtas šioms kompensacijoms nebuvo pripažintas.

2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės pilnai amortizuoto, bet veikloje naudojamo ilgalaikio nematerialiojo turto įsigijimo savikaina:

	Patentai ir licencijos	Programinė įranga	Kitas nematerialus turtas	Iš viso
2018 m. gruodžio 31 d.	1.143	1.668	186	2.997
2019 m. gruodžio 31 d.	213	4.867	171	5.251

Žemiau pateikiamas ilgalaikio nematerialiojo turto pasiskirstymas tarp elektros ir dujų verslo segmentų 2019 m. gruodžio 31 d.:

	Programinė įranga	Kitas nematerialus turtas	Servitutai ir apsaugos zonos	Nebaigti projektai	Iš viso
Elektros verslo segmentas	2.384	4	38.303	2.876	43.567
Dujų verslo segmentas	567	-	-	684	1.251

7 Naudojimo teise valdomas turtas

Bendrovės naudojimo teise valdomo turto judėjimas pateikiamas žemiau:

	Žemė	Pastatai	Transporto priemonės	Kitas naudojimo teise valdomas turtas	Iš viso
2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigęs laikotarpis					
Likutinė vertė laikotarpio pradžioje	-	-	-	-	-
Įsigijimai:					
Iš jų pripažinimas naudojimo teise valdomu turtu 2019.01.01 (2.2 pastaba)	1.309	11.943	2.376	236	15.864
Iš jų pasirašytos nuomos sutartys 2019.01.02-2019.12.31	-	6.285	9.340	72	15.697
Nurašymai ir perleidimai	-	(6.418)	-	(16)	(6.434)
Nusidėvėjimas	(32)	(2.189)	(2.389)	(87)	(4.697)
Likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	1.277	9.621	9.327	205	20.430
2019 m. gruodžio 31 d.					
Įsigijimo vertė	1.309	11.443	11.716	292	24.760
Sukauptas nusidėvėjimas	(32)	(1.822)	(2.389)	(87)	(4.330)
Likutinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d.	1.277	9.621	9.327	205	20.430

Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje apskaitytos nuomos sąnaudos

Bendrovė yra sudariusi patalpų, transporto priemonių, valstybinės žemės, infrastruktūros ir kito turto nuomos sutartis. Transporto priemonės nuomos terminas nuo 3 iki 5 metų laikotarpiui, administracinės, sandėliavimo patalpos nuo 3 iki 10 metų laikotarpiui. Infrastruktūros nuomos sutartys pasirašytos nuo 3 iki 38 metų, o žemė nuomojama nuo 2 iki 99 metų laikotarpiui. Bendrovė taip pat yra sudariusi patalpų ir transporto nuomos sutartis, kurių galiojimas yra trumpesnis nei 12 mėnesių.

Bendrovės sudarytos sutartys dėl transporto nuomos suteikia teisę keisti teikiamų paslaugų apimtį neviršijant sutartyse nurodytą maksimalaus paslaugų kiekio ir kainos, taip pat Bendrovė neįsipareigoja nupirkti viso maksimalaus transporto priemonių kiekio, ar bet kokios jo dalies. Sutartys gali būti nutrauktos, informuojant nuomotoją ne mažiau nei prieš 6 mėnesius, be papildomų finansinių įsipareigojimų, o dėl administracinių patalpų ir infrastruktūros nuomos - ne anksčiau nei prieš 14 dienų, be papildomų finansinių įsipareigojimų. Žemės nuomos sutartys gali būti nutraukiamos anksčiau laiko be papildomų finansinių įsipareigojimų.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguočių g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Bendrovės nuomos sutarčių sąnaudos apskaitytos pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje:

	Bendrovė	
	2019	2018
Trumpalaikės nuomos išlaidos (kitos sąnaudos)	228	263
Nuomos sąnaudos iš viso	228	263

8 Investicijos į asocijuotas įmones

Investicijos į asocijuotas įmones

2019 m. ir 2018 m. investicijų į asocijuotas įmones judėjimas buvo:

	2019 m.	2018 m.
Apskaitinė vertė sausio 1 d.	2.459	2.382
Gauti dividendai	(123)	(102)
Pelno (nuostolių) iš investicijų į asocijuotąsias įmones dalis	292	179
Apskaitinė vertė gruodžio 31 d.	2.628	2.459

Asocijuotų įmonių apibendrinta finansinė informacija už 2019 m. (neaudituoti duomenys) ir 2018 m. (audituoti duomenys) pateikiama žemiau:

Apibendrinta finansinės padėties ataskaita	UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ (anksčiau – UAB Technologijų ir inovacijų centras)		UAB Verslo aptarnavimo centras	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Ilgalaikis turtas	9.472	7.951	2.254	134
Iš viso ilgalaikio turto	9.472	7.951	2.254	134
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	421	1.156	209	1.837
Kitas trumpalaikis turtas	4.765	4.138	4.123	1.760
Iš viso trumpalaikio turto	5.186	5.294	4.332	3.597
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	(1.033)	(157)	(1.380)	-
Iš viso ilgalaikių įsipareigojimų	(1.033)	(157)	(1.380)	-
Trumpalaikės paskolos	(3.315)	(3.455)	-	-
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	(2.228)	(2.522)	(4.027)	(2.763)
Iš viso trumpalaikių įsipareigojimų	(5.543)	(5.977)	(4.027)	(2.763)
Grynasis turtas	8.082	7.111	1.179	967

9 Kitas finansinis turtas

Kitą finansinį turtą sudaro hipotekinių paskolų, kurios yra išduotos fiziniams asmenims 25 metų laikotarpiui ilgalaikė dalis, turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius). Kitą finansinį turtą sudaro investicija į KŪB „Energijos efektyvumo finansavimo platforma“ (daugiau informacijos 35 pastaboje).

	2019-12-31	2018-12-31
Suteiktų hipotekinių paskolų ilgalaikė dalis (1)	154	210
Kitas finansinis turtas (2)	261	-
Iš viso:	415	210

1) Hipotekinės paskolos turi būti gražinamos dalimis iki 2027 m. Hipotekinės paskolos užtikrintos įkeistu gyvenamuoju būstu. 2019 m. šių paskolų einamųjų metų dalis buvo lygi 56 tūkst. EUR (2018 m. – 68 tūkst. EUR) ir buvo apskaityta prekybos ir kitų gautinų sumų straipsnyje (11 pastaba). Šios paskolos buvo išduotos su fiksuota palūkanų norma, kuri sudaro nuo 0,1 proc. iki 1 proc.

Hipotekinių paskolų tikroji vertė buvo nustatyta remiantis diskontuotais pinigų srautais taikant 1,80 proc. diskonto normą (2018 m. gruodžio 31 d. – 1,70 proc.). Diskonto norma atitinka Lietuvos banko skelbiamą paskolų nefinansinėms korporacijoms ir namų ūkiams palūkanų normą. Hipotekinių paskolų tikroji vertė atitinka 3 lygį tikrosios vertės nustatymo hierarchijoje. Bendrovės hipotekinių paskolų diskontavimui buvo naudojamas palūkanų svertinis vidurkis, kuris 2019 m. gruodžio 31 d. buvo 8,07 proc. (2018 m. buvo 7,97 proc.).

Kito finansinio turto tikroji vertė reikšmingai nesiskiria nuo apskaitinės vertės.

2) 2018 m. liepos 3 d. Bendrovė su „Viešųjų investicijų plėtros agentūra“ (toliau – VIPA) pasirašė komandinės ūkinės bendrijos „Energetinio efektyvumo finansavimo platforma“ (toliau – Bendrija) steigimo dokumentus. Bendrija skirs lėšas įvairių projektų ir priemonių, prisidedančių prie klimato kaitos ir galutinio energijos vartojimo mažinimo ir gaminančių vartotojų skaičiaus didinimo, įgyvendinimui. Bendrovė Bendrijoje dalyvauja komanditoriaus teisėmis, t. y. atsako 10 mln. eurų dydžio įnašu, kurį poreikiui esant įneš 10 metų laikotarpiui. Neribotos atsakomybės tikroji

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Bendrijos narė – VIPA – yra atsakinga už visą Bendrijos veiklą: finansuojamų projektų paiešką, paraiškų vertinimą, administravimą ir t. t. Numatoma, kad prie Bendrijos savo įnašais gali prisijungti ir kitos šalys, siekiančios pokyčio energijos vartojimo efektyvumo srityje.

Vadovybės vertinimu Bendrovė neturi kontrolės Bendrijoje, kadangi pagal Bendrijos dalyvių sutartį Bendrovė neturi daugumos Bendrijos dalyvių susirinkime, kuris sprendžia esminius Bendrijos veiklos klausimus. Vienintelis klausimas, kuriam reikia vienbalsio Bendrijos dalyvių sutarimo – Dalyvių sutarties keitimas.

Bendrijai keliamas tikslas – naudojantis finansuojamomis energetinio efektyvumo priemonėmis deklaruoti energijos vartojimo sutaupymus ne mažesnius nei 40 GWh iki 2020 metų pabaigos. 2 metus Bendrijai nevykdant sutaupymų įsipareigojimų, Bendrovė turi teisę savo iniciatyva pasitraukti iš Bendrijos. Bendrijos investavimo politikoje yra numatyti tam tikri kokybiniai investicijų efektyvumą apibūrinantys kriterijai.

Bendrijos veiklos finansavimui užtikrinti 2019 m. spalio mėn. VIPA ir Europos investicijų bankas (EIB) pasirašė sutartį, pagal kurią VIPA valdomai Bendrijai suteikiama 12,5 mln. eurų paskola ne trumpesniai kaip 4 metai ir ne ilgesniai kaip 10 metų terminui. Pagal Bendrijos dalyvių sutartį Bendrovė savo įnašų limitu ribose yra atsakinga prieš šią paskolos sutartį. 2019 m. gruodžio 31 d. paskola nebuvo panaudota. 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovė į Bendriją buvo įnešusi 261 tūkst. eurų. Dalis lėšų skirta projektams finansuoti, kita dalis – Bendrijos veiklos sąnaudoms dengti.

10 Atsargos

	2019-12-31	2018-12-31
Žaliavos ir atsarginės dalys	1.562	1.863
Gamtinės dujos	36	207
Kuras	126	62
Kita	198	55
Atėmus: Atsargų vertės sumažėjimas	(30)	(195)
Iš viso:	1.892	1.992

Bendrovės atsargų, įvertintų galimo realizavimo verte, įsigijimo savikaina 2019 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį laikotarpį sudarė 34 tūkst. eurų (2018 m. – 205 tūkst. eurų). Atsargos pripažįstamos sąnaudomis taikant FIFO metodą, išskyrus gamtines dujas, kurių kaina skaičiuojama svertinio vidurkio metodu. 2019 metais, techninėms reikmėms, buvo sunaudota gamtinių dujų, kurių vertė buvo 2.589 tūkst. Eur (2018 m. – 3.721 tūkst. Eur), o gamtinių dujų, kurių vertė buvo 32 tūkst. Eur buvo nurašyta dėl trečiųjų asmenų žalos.

2019 m. ir 2018 m. Bendrovės atsargų vertės sumažėjimą sudarė:

	2019-12-31	2018-12-31
Atsargų vertės sumažėjimas laikotarpio pradžiai	195	172
Atsargų vertės sumažėjimo padidėjimas	-	87
Atsargų vertės sumažėjimo nurašymas (atstatymas)	(165)	(64)
Atsargų vertės sumažėjimas laikotarpio pabaigai	30	195

Atsargų vertės sumažėjimas buvo atstatytas, nes Bendrovė dalį atsargų pelningai pardavė ir dalį atsargų, inventorizacijos metu pripažintų netinkamomis naudoti, nurašė.

Atsargų nukainojimo iki grynosios galimo realizavimo vertės pasikeitimas yra apskaitytas pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos straipsnyje „Kitos sąnaudos“. Atsargų vertės sumažėjimas skaičiuojamas tik senstančioms jau pasenusioms atsargoms ir netinkamoms naudoti atsargoms.

11 Prekybos ir kitos gautinos sumos

	2019-12-31	2018-12-31
Iš pirkėjų gautinos sumos už elektros energiją	31.132	35.909
Iš pirkėjų gautinos sumos už gamtinių dujų skirstymą	1.173	1.186
Kitos iš pirkėjų gautinos sumos	819	881
Prekybos ir kitos gautinos sumos iš susijusių šalių (34 pastaba)	34.746	67.580
Hipotekinių paskolų einamųjų metų dalis	56	68
Gautinas pridėtinės vertės mokestis	-	11.554
Kitos gautinos sumos	526	1.199
Atėmus: Abejotinų gautinų sumų vertės sumažėjimas	(2.707)	(2.950)
Iš viso:	65.744	115.427

Prekybos ir kitų gautinų sumų tikrosios vertės yra apytikriai lygios jų apskaitinėms vertėms.

Gautinų sumų vertės sumažėjimas (tikėtini galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai, 9 TFAS)

Nustatant gautinų suma galiojimo laikotarpio kredito nuostolius Bendrovė naudoja nuostolių koeficientų matricą. Nuostolių koeficientų matrica pagrįsta istoriniais duomenimis apie pirkėjų atsiskaitymus už skolas per prekybos gautinų sumų galiojimo laikotarpį ir yra koreguojama atsižvelgiant į ateities prognozes. Nuostolių koeficientai atnaujinami sudarant metines finansines ataskaitas įvertinant ateities veiklos prognozių įtaką, kai šios prognozės rodo ekonominių sąlygų pablogėjimą per ateinančius metus, bei vartotojų rūšis. Skirtingoms vartotojų grupėms nustatomi skirtingi nuostolių koeficientai.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
 Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Šiuo pagrindu 2019 gruodžio 31 d. Bendrovė taiko tokią nuostolių koeficientų matricą:

	Nepradelstos skolos	Vėluojama dienu												Vėluojama daugiau negu 360 dienų	VISO
		iki 30 dienų	31-60	61-90	91-120	121-150	151-180	181-210	211-240	241-270	271-300	301-330	331-360		
Nuostolių koeficientas*	0,12%	3,82 %	9,94 %	14,30 %	16,13 %	17,18 %	17,77 %	18,06 %	18,10 %	18,10 %	18,10 %	18,12 %	18,12 %	55,53 %	
Fiziniai asmenys	119	33	48	25	11	8	3	3	-1	2	2	4	2	62	
Vertės sumažėjimas	0	1	5	4	2	1	1	1	0	0	0	1	0	34	50
Nuostolių koeficientas*	0,13%	2,99 %	7,81 %	11,38 %	13,99 %	15,76 %	16,67 %	17,20 %	17,42 %	17,86 %	18,17 %	18,57 %	18,73 %	55,59 %	
Juridiniai asmenys	34.325	845	318	203	123	150	49	50	84	82	35	119	42	1.166	
Vertės sumažėjimas	45	25	25	23	17	24	8	9	15	15	6	22	8	649	891
Nuostolių koeficientas*	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	
Savivaldybės ar valstybės biudžeto finansuojamos įmonės, įstaigos ir organizacijos	1.604	11	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	
Vertės sumažėjimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nuostolių koeficientas*	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	
Bankrutavę, bankrutuojantys ir likviduoti klientai	81	33	34	32	26	27	20	21	25	23	36	22	34	1.352	
Vertės sumažėjimas	81	33	34	32	26	27	20	21	25	23	36	22	34	1.352	1.766
Viso:	126	59	64	59	45	52	29	31	40	38	42	45	42	2.035	2.707

*Vidutinis nuostolių koeficientas, taikomas skirtingoms vartotojų grupėms, pateikiamas toliau esančioje lentelėje.

2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovė taikė tokią nuostolių koeficientų matricą:

	Nepradelstos skolos	Vėluojama dienu												Vėluojama daugiau negu 360 dienų	VISO
		1-30	31-60	61-90	91-120	121-150	151-180	181-210	211-240	241-270	271-300	301-330	331-360		
Nuostolių koeficientas*	0,08%	2,33%	6,28%	9,09%	10,71 %	11,74 %	12,29 %	12,59 %	12,69 %	12,84 %	12,95 %	13,10 %	13,15 %	58,14%	
Bendrovės prekybos ir kitos gautinos sumos	71.926	1.197	541	297	242	151	91	89	88	88	59	69	84	3.154	78.115
Vertės sumažėjimas	102	30	30	26	31	28	18	20	21	22	20	19	32	2.552	2.950

*Pateikiamas vidutinis nuostolių koeficientas taikomas skirtingoms vartotojų grupėms

Prekybos gautinos sumos yra beprocentės ir paprastai jų apmokėjimo terminas yra 25–35 dienų.

Bendrovė neformuoja gautinų sumų vertės sumažėjimo gautinoms sumoms iš Valstybinių institucijų, priteistoms sumoms, suteiktoms paskoloms, gautinoms sumoms iš darbuotojų, gautinoms sumoms iš pinigų surinkimo įstaigų.

Bendrovės prekybos ir kitų gautinų sumų vertės sumažėjimo pasikeitimas 2019 m. ir 2018 m. buvo toks:

Likutis 2018 m. sausio 1 d.	6.249
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas (atstatytas) per metus	(79)
Vertės sumažėjimas, perleistas kartu su visuomeninio tiekimo veikla (32 pastaba)	(2.630)
Nurašyta	(590)
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	2.950
Likutis 2019 m. sausio 1 d.	2.950
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas (atstatytas) per metus	545
Nurašyta	(788)
Likutis 2019 m. gruodžio 31 d.	2.707

12 Išankstiniai apmokėjimai, ateinančių laikotarpių sąnaudos ir turtas pagal sutartis su klientais

	2019-12-31	2018-12-31
Išankstiniai apmokėjimai už paslaugas	485	375
Turtas pagal sutartis su klientais	432	569
Ateinančių laikotarpių sąnaudos	-	1.282
Iš viso:	917	2.226

Ateinančių laikotarpių sąnaudų likutis sumažėjo dėl patalpų nuomos pakeitimų, pagal kuriuos Bendrovė susigrąžino anksčiau patirtas 1.282 tūkst. Eur išlaidas už nuomojamų patalpų remontą.

13 Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai pinigų srautų ataskaitoje apima:

	2019-12-31	2018-12-31
Pinigai banke	4.775	2.266
Iš viso:	4.775	2.266

Remiantis reitingų agentūros Moody's nustatytais reitingais, pinigų ir pinigų ekvivalentų likučių kredito kokybė yra:

	2019-12-31	2018-12-31
Aa1	-	-
Aa2	4.573	1.391
Aa3	1	1
A3	-	874
BAA1	201	-
Iš viso:	4.775	2.266

14 Įstatinis kapitalas

2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinį kapitalą sudarė 894.630.333 paprastosios vardinės akcijos, kurių kiekvienos nominali vertė yra 0,29 eurų. Visos išleistos akcijos yra pilnai apmokėtos.

15 Rezervai

Įstatymų numatytas rezervas

Įstatymų numatytas rezervas yra privalomas pagal Lietuvos Respublikos įstatymus. Kasmet į šį rezervą turi būti pervesta ne mažiau kaip 5 proc. grynojo pelno, kol įstatymų numatytas rezervas pasiekia 10 proc. įstatinio kapitalo dydžio. 2019 m. gruodžio 31 d. įstatymų numatytas rezervas sudarė 25.944 EUR (2018 m. gruodžio 31 d. sudarė 25.944 tūkst. EUR). Privalomas rezervas gali būti naudojamas tik Bendrovės nuostoliams padengti. Panaudojus privalomąjį rezervą nuostoliams padengti, jo dydis atkuriamas Akcinių bendrovių įstatymo 59 straipsnio 5 nustatyta tvarka iš paskirstytinojo pelno.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Perkainojimo rezervas

Perkainojimo rezervas – tai ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimo suma, gauta perkainojus turtą. Šis rezervas negali būti naudojamas nuostoliams padengti.

	Perkainojimo rezervas	Atidėtasis pelno mokestis	Atėmus atidėtąjį pelno mokestį
Likutis 2018 m. sausio 1 d.	52.564	(7.884)	44.680
Pelnas (nuostoliai) dėl ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo per metus (5 pastaba)	134.713	(20.207)	114.506
Perkainojimo rezervo pervedimas į nepaskirstytąjį pelną per metus (nusidėvėjimas, nurašytas turtas, perleistas turtas)	(5.120)	768	(4.352)
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	182.157	(27.323)	154.834
Likutis 2019 m. sausio 1 d.	182.157	(27.323)	154.834
Perkainojimo rezervo pervedimas į nepaskirstytąjį pelną per metus (nusidėvėjimas, nurašytas turtas, perleistas turtas)	(16.252)	2.438	(13.814)
Likutis 2019 m. gruodžio 31 d.	165.905	(24.885)	141.020

16 Dividendai

Patvirtinti dividendai, tenkantys vienai akcijai:

	2019 m.	2018 m.
Patvirtinti dividendai (tūkst.)	-	35.204
Akcijų skaičiaus svertinis vidurkis (tūkst.)*	894.630	894.630
Patvirtinti dividendai, tenkantys vienai akcijai (eurais)	0,000	0,039

*Per ataskaitinį laikotarpį apyvartoje esančių paprastųjų akcijų skaičiaus svertinis vidurkis yra laikotarpio pradžioje buvusių paprastųjų akcijų skaičius, koreguotas per ataskaitinį laikotarpį atpirktų arba išleistų paprastųjų akcijų skaičiumi, šį padauginus iš svertinio laiko rodiklio. Svartinis laiko rodiklis yra ataskaitinio laikotarpio dienų, kada akcijos buvo apyvartoje, skaičiaus ir ataskaitinio laikotarpio viso dienų skaičiaus santykis.

Bendrovės paskelbti dividendai per 2018 m. laikotarpį:

Skelbimo data	Laikotarpis, už kurį skiriami dividendai	Dividendai tenkantys vienai akcijai, Eur	Paskelbta dividendų suma
2018-09-30	2018 m. 1 pusmetis	0,01400	12.525
2018-03-30	2017 m. 2 pusmetis	0,02535	22.679
			35.204

17 Paskolos

	2019-12-31	2018-12-31
Ilgalaikės paskolos		
Paskolos iš susijusių šalių (34 pastaba)	465.633	448.534
	465.633	448.534
Trumpalaikės paskolos		
Paskolos iš susijusių šalių (34 pastaba)	176.268	182.930
	176.268	182.930
Paskolų iš viso:	641.901	631.464

2017 m. liepos 14 d. Liuksemburgo vertybinių popierių biržoje Bendrovės patronuojanti įmonė „Ignitis grupė“ UAB išplatino 300 mln. Eur Žaliųjų obligacijų emisiją. Bendrovė 2017 m. spalio 13 d. pasirašė Žaliųjų obligacijų įsipareigojimų proporcinio perkėlimo sutartį (toliau – Sutartis) su UAB „Ignitis grupė“, (toliau – „Ignitis grupė“) dėl 100 mln. EUR žaliųjų obligacijų emisijos dalies perkėlimo Bendrovei. Šia sutartimi „Ignitis grupė“ UAB Bendrovei suteikė 100 mln. EUR paskolą. Sutartyje numatytas įsipareigojimų padengimo terminas – ne vėliau kaip iki 2027 m. liepos 14 d. Sutarties fiksuota palūkanų norma sutampa su Žaliųjų obligacijų išplatavimo efektyvia palūkanų norma ir sudaro 2,23 proc. Bendrovė pati nedalyvauja šių obligacijų emisijos platinime.

2018 m. vasario 28 d. Bendrovė ir UAB „Ignitis grupė“ sudarė papildomą susitarimą prie 2017 m. spalio 13 d. Žaliųjų obligacijų įsipareigojimų proporcinio perkėlimo sutarties, pagal kurį Bendrovė papildomai prisiėmė 66.288 tūkst. Eur Žaliųjų obligacijų įsipareigojimų, kurie bus panaudojami Bendrovės ilgalaikio investicinio plano finansavimui.

2018 metų liepos 3 d. Liuksemburgo vertybinių popierių biržoje Bendrovės patronuojanti įmonė „Ignitis grupė“ UAB išplatino antrąją 300 mln. eurų žaliųjų obligacijų emisiją. 2018 m. rugpjūčio 29 d. Bendrovė su UAB „Ignitis grupė“ pasirašė Žaliųjų obligacijų įsipareigojimų (proporcinio) perkėlimo sutartį dėl iki 250 mln. EUR žaliųjų obligacijų emisijos dalies perkėlimo Bendrovei. 2019 m. gruodžio 31 dienai Bendrovė buvo pilnai panaudojusi 250 mln. EUR paskolos sumą.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Ilgalaikių paskolų grąžinimo terminai:

	2019-12-31	2018-12-31
Nuo 1 iki 2 metų	7.901	32.901
Nuo 2 iki 5 metų	23.704	23.704
Po 5 metų	434.028	391.929
	465.633	448.534

Vidutinės palūkanų normos procentais finansinių ataskaitų parengimo dieną buvo tokios:

	2019 m.	2018 m.
Paskolos iš susijusių šalių	1,2	1,2

Bendrovė turi šias nepanaudotas finansavimo galimybes, kurių terminas baigiasi vienerių metų laikotarpiu arba vėliau:

	2019 m.	2018 m.
Finansavimo galimybės	51.644	68.457

Grynosios skolos likučiai 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d.:

	2019 m.	2018 m.
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	4.775	2.266
Finansinės skolos mokėtinos per vienerius metus (įskaitant sąskaitos perviršį)	(176.268)	(182.930)
Finansinės skolos mokėtinos po vienerių metų	(465.633)	(448.534)
Grynoji skola	(637.126)	(629.198)

Grynosios skolos likučių ir finansinės veiklos pinigų srautų 2019 m. ir 2018 m. suderinimas:

	Pinigai / Sąskaitos likučio perviršis	Paskolos	Tarpusavio paskolos	Iš viso
Grynoji skola 2017 m. gruodžio 31 d.	(4.206)	(335.333)	(26.700)	(366.239)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų pokytis	6.472	-	-	6.472
Gauta paskola	-	(266.287)	-	(266.287)
Grąžinta paskola	-	95.052	-	95.052
Gautos tarpusavio paskolos – grynąja verte	-	-	(94.843)	(94.843)
Palūkanų skolų pokytis	-	(3.353)	-	(2.919)
Grynoji skola 2018 m. gruodžio 31 d.	2.266	(509.921)	(121.543)	(629.198)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų pokytis	2.509	-	-	2.509
Gauta paskola	-	(50.000)	-	(50.000)
Grąžinta paskola	-	57.401	-	57.401
Gautos tarpusavio paskolos – grynąja verte	-	-	(16.813)	(16.813)
Palūkanų skolų pokytis	-	(1.025)	-	(1.025)
Grynoji skola 2019 m. gruodžio 31 d.	4.775	(503.346)	(138.356)	(637.126)

18 Nuomos įsipareigojimai

Bendrovės nuomos įsipareigojimai ir jų judėjimas:

	2019
Apskaitinė vertė laikotarpio pradžioje	-
Nuomos įsipareigojimų pripažinimas taikant 16 TFAS (2019 m. sausio 1 d. pritaikymas pirmą kartą)	15.864
Sudarytos nuomos sutartys	9.263
Priskaičiuotos palūkanų sąnaudos	202
Nuomos mokėjimai (pagrindinė suma ir palūkanos)	(4.745)
Apskaitinė vertė gruodžio 31 d.	20.584
Ilgalaikiai nuomos įsipareigojimai	15.555
Trumpalaikiai nuomos įsipareigojimai	5.029

Bendra mokėjimų suma pagal nuomos ir išperkamosios nuomos sutartis per 2019 metus sudarė 4.745 Eur (2018 – 4.953 Eur). Mokėjimai susiję su trumpesnė negu 12 mėn. nuoma ir mažos vertės turto nuoma pinigų srautų ataskaitoje klasifikuojami, kaip pagrindinės veiklos pinigų srautai.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguočių g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Bendrovės būsimieji nuomos mokėjimai pagal neatšaukiamas nuomos sutartis:

	2019-12-31	2018-12-31
Minimalios įmokos		
Per pirmus metus	5 209	7.646
Per antrus – penktus metus	14 134	23.105
Po penkerių metų	3 445	1.277
Iš viso	22 788	32.028
Būsimos finansinės sąnaudos		
Per pirmus metus	(180)	-
Per antrus – penktus metus	(386)	-
Po penkerių metų	(1 638)	-
Iš viso	(2 204)	-
Apskaitinė vertė	20 584	32.028

19 Pelno mokestis

2019 m. ir 2018 m. Bendrovės pelno mokesčio sąnaudų (pajamų) komponentai:

	2019 m.	2018 m. (pertvarkyta*)
Perimtų mokestinių nuostolių įtaka	-	(97)
Ankstesniųjų metų pelno mokesčio koregavimai	-	75
Atidėtojo pelno mokesčio sąnaudos (pajamos)	(22)	(12.137)
Iš viso:	(22)	(12.159)

* Kai kurios nurodytos sumos nesutampa su 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniu ir atspindi apskaitos metodų pakeitimus, atskleistus 4 pastaboje

Bendrovė turėjo pakankamą nepanaudotos investicijų lengvatos sumą visam apmokestinamajam pelnui padengti (kadangi nuo 2018 m. apmokestinamasis pelnas gali būti dengiamas investicijų lengvata). 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovė turėjo 102,47 mln. Eur sukauptos nepanaudotos investicinių projektų lengvatos, iš kurios 46,47 mln. galės panaudoti iki 2021 m. gruodžio 31 d., o 56 mln. Iki 2022 m. gruodžio 31 d.

Atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį yra pateikiami žemiau:

Atidėtojo pelno mokesčio turtas	Naujų vartotojų prijungimo pajamos	Atsargų ir gautinų sumų vertės sumažėjimas	Sukauptos sąnaudos	Elektros perdeklaravimas	16 TFAS turto likutis	Nepanaudotų investicijų lengvata	Iš viso
2018 m. sausio 1 d.	13.768	931	1.015	103	-	991	16.808
Pelno mokesčio (sąnaudos) pajamos, apskaitytos per pelną (nuostolį) (pertvarkyta*)	1.202	(445)	(105)	850	-	9.223	10.725
2018 m. gruodžio 31 d. (pertvarkyta*)	14.970	486	910	953	-	10.214	27.533
Pelno mokesčio (sąnaudos) pajamos, apskaitytos per pelną (nuostolį)	(805)	(64)	(22)	241	23	5.057	4.430
2019 m. gruodžio 31 d.	14.165	422	888	1.194	23	15.271	31.963

Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	Ilgalaikio materialiojo turto mokestinių ir finansinių verčių skirtumai	Investicijų lengvata	Dotacijų nurašymas	Iš viso
2018 m. sausio 1 d.	(14.103)	(1.917)	(1.158)	(17.178)
Pelno mokesčio (sąnaudos) pajamos, apskaitytos per pelną (nuostolį)	2.529	355	(1.473)	1.411
Pripažinta kitų bendrųjų pajamų straipsnyje	(20.207)	-	-	(20.207)
2018 m. gruodžio 31 d. (pertvarkyta*)	(31.781)	(1.562)	(2.631)	(35.974)
Pelno mokesčio (sąnaudos) pajamos, apskaitytos per pelną (nuostolį)	(4.724)	318	-	(4.406)
2019 m. gruodžio 31 d.	(36.505)	(1.244)	(2.631)	(40.380)

* Kai kurios nurodytos sumos nesutampa su 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniu ir atspindi apskaitos metodų pakeitimus, atskleistus 4 pastaboje

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai sudengiami, kuomet teisiškai galima sudengti einamojo laikotarpio mokesčių turtą su einamojo laikotarpio mokesčių įsipareigojimais ir kuomet atidėtasis pelno mokestis yra susijęs su ta pačia fiskaline institucija. Sudengtos sumos yra pateikiamos žemiau:

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguočių g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
 Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

2019 gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. sausio 1 d. atidėtasis pelno mokestis Finansinės padėties ataskaitoje yra rodomas:

	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d. (pertvarkyta*)	2018 m. sausio 1 d.
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	-	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	8.417	8.441	370
Atidėtasis pelno mokesčio įsipareigojimas grynąja verte	8.417	8.441	370

* Kai kurios nurodytos sumos nesutampa su 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniu ir atspindi apskaitos metodų pakeitimus, atskleistus 4 pastaboje

Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje pateikta pelno mokesčio sąnaudų suma, priskirtina metų veiklos rezultatui, gali būti suderinta su pelno mokesčio sąnaudomis, apskaičiuotomis taikant įstatyme numatytą 15 proc. pelno mokesčio tarifą pelnui prieš pelno mokestį:

	2019 m.	2018 m. (pertvarkyta*)
Pelnas prieš apmokestinimą	34.291	(6.894)
Pelno mokestis apskaičiuotas taikant 15 % tarifą	5.144	(1.034)
Apmokestinamojo pelno nemažinančios sąnaudos	354	350
Neapmokestinamos pajamos	(463)	(285)
Pelno mokesčio investicijų lengvata	(5.057)	(11.168)
Perimtų mokestinių nuostolių įtaka	-	(97)
Ankstesniųjų metų pelno mokesčio koregavimai	-	75
Iš viso:	(22)	(12.159)

* Kai kurios nurodytos sumos nesutampa su 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniu ir atspindi apskaitos metodų pakeitimus, atskleistus 4 pastaboje

20 Įsipareigojimai pagal prijungimo sutartis su klientais

	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d. (pertvarkyta*)	2018 m. sausio 1 d. (pertvarkyta*)
Įsipareigojimai pagal prijungimo sutartis su klientais	205.084	193.476	186.247
Įsipareigojimai pagal viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sutartis	248	260	273
Iš viso ilgalaikių įsipareigojimų pagal sutartis su klientais:	205.332	193.736	186.520

Įsipareigojimai pagal prijungimo sutartis su klientais:

	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d. (pertvarkyta*)	2018 m. sausio 1 d. (pertvarkyta*)
Ilgalaikė dalis	205.332	193.736	186.520
Trumpalaikė dalis (25 pastaba)	9.750	9.110	5.243
Iš viso įsipareigojimų pagal prijungimo sutartis:	215.082	202.846	191.763

	2019	2018 (pertvarkyta*)
Laikotarpio pradžioje	202.846	191.763
Gauta per metus	21.668	19.863
Pripažinta pajamomis pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje	(9.432)	(8.780)
Laikotarpio pabaigoje	215.082	202.846

* Kai kurios nurodytos sumos nesutampa su 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniu ir atspindi apskaitos metodų pakeitimus, atskleistus 4 pastaboje

21 Dotacijos

	2019	2018
Likutis 2017 gruodžio 31 d.		19.758
Gauta		4.412

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguočių g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Dotacijų atstatymas	(2)
Dotacijų nurašymas (4 pastaba)	(10.002)
Priskaičiuota amortizacija	(1.114)
Likutis 2018 gruodžio 31 d.	13.052
Gauta	3.178
Priskaičiuota amortizacija	(1.074)
Likutis 2019 gruodžio 31 d.	15.156

Dotacijas sudaro iš Europos Sąjungos fondų gautos lėšos statinių ir elektros tinklų įsigijimui ir sukūrimui.

Dotacijų amortizacija apskaitoma pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos nusidėvėjimo ir amortizacijos straipsnyje ir mažina susijusio ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudas.

2018 m. atlikus ilgalaikio materialiojo turto perkainojimą, buvo nurašytos dotacijos, susijusios su ilgalaikiu turto, kuriam vertinimo metu buvo suformuotas vertės sumažėjimas.

22 Ilgalaikės išmokos darbuotojams

	2019 m.			2018 m.		
	Išmokos, sulaukusiems pensinio amžiaus	Kintama darbo užmokesčio dalis	Viso	Išmokos, sulaukusiems pensinio amžiaus	Kintama darbo užmokesčio dalis	Viso
Likutis laikotarpio pradžioje	1.672	38	1.710	1.717	46	1.763
Pokytis atspindėtas Bendrųjų pajamų ataskaitoje Išmokų darbuotojams ir susijusių socialinio draudimo įmokų dalyje	815	(24)	791	(23)	(8)	(31)
Pokytis atspindėtas Bendrųjų pajamų ataskaitoje Finansinės veiklos dalyje – aktuarinis pelnas (nuostoliai)	44		44	54		54
Pokytis atspindėtas Bendrųjų pajamų ataskaitoje Kitų bendrųjų pajamų dalyje – Apibrėžtųjų išmokų plano įsipareigojimo perskaičiavimas, atėmus atidėtajį pelno mokestį	30		30	(76)		(76)
Likutis laikotarpio pabaigoje	2.561	14	2.575	1.672	38	1.710

Pagrindinės prielaidos, taikytos įvertinant Bendrovės ilgalaikių išmokų darbuotojams įsipareigojimą, yra pateiktos žemiau:

	2019 m.	2018 m.
Diskonto norma	0,61%	0,79%
Metinis darbuotojų kaitos rodiklis	8,6%	10,1%
Metinis atlyginimo padidėjimas	4%	4%
Vidutinis laikas iki pensijos (metais)	20	20

23 Atidėjiniai

Likutis 2017 gruodžio 31 d.	-
Atidėjiniai servitutų kompensacijoms (3 pastaba)	28.564
Diskonto įtaka	162
Išmokos už servitutus	(744)
Likutis 2018 gruodžio 31 d.	27.982
Diskonto įtaka	324
Išmokos už servitutus	(931)
Atidėjinių servitutams perskaičiavimas dėl prielaidų pasikeitimo (3 pastaba)	(464)
Atidėjiniai apsaugos zonų registravimui (3 pastaba)	8.328
Likutis 2019 gruodžio 31 d.	35.239
Ilgalaikiai atidėjiniai	23.018
Trumpalaikiai atidėjiniai	12.221

24 Prekybos ir kitos mokėtinos sumos

	2019-12-31	2018-12-31
Prekybos mokėtinos sumos	28.881	32.219

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguočių g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

	2019-12-31	2018-12-31
Susijusioms įmonėms mokėtinos sumos (34 pastaba)	31.326	39.305
Prekybos mokėtinų sumų iš viso:	60.207	71.524
Mokesčiai, išskyrus pelno mokestį	1.749	30
Su darbo užmokesčiu susiję įsipareigojimai	2.238	2.471
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	3.157	3.020
Kitų mokėtinų sumų iš viso:	7.144	5.521
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	67.351	77.045

Kitų mokėtinų sumų vertėje dalis įsipareigojimų, kurie 2019 m. gruodžio 31 d. sudaro 3.987 tūkst. eurų (2018 m. gruodžio 31 d. – 2.501 tūkst. eurų) yra ne finansinės priemonės.

Prekybos mokėtinų sumos

Aukščiau minėtų finansinių įsipareigojimų sąlygos:

- Prekybos mokėtinų sumos yra beprocentės ir paprastai joms yra nustatomas 60 dienų apmokėjimo laikotarpis.
- Kitos mokėtinų sumos yra beprocentės ir jų vidutinis padengimo terminas yra šeši mėnesiai.

25 Sukauptos sąnaudos ir sutartiniai įsipareigojimai

	2019 m. gruodžio 31 d.	2018 m. gruodžio 31 d. (pertvarkyta*)	2018 m. sausio 1 d. (pertvarkyta*)
Sukauptos sąnaudos	10.255	13.307	7.280
Sutartinių įsipareigojimų pagal vartotojų prijungimo sutartis trumpalaikė dalis	9.750	9.110	5.243
Sutartiniai įsipareigojimai pagal naujų vartotojų prijungimo ir kitas sutartis	26.126	28.730	22.323
	46.131	51.147	34.846

* Kai kurios nurodytos sumos nesutampa su 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniu ir atspindi apskaitos metodų pakeitimus, atskleistus 4 pastaboje

2019 m. gruodžio 31 d., 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. sausio 1 d. sutartinius įsipareigojimus sudarė gauti išankstiniai apmokėjimai už naujų vartotojų prijungimą (2019 m. – 15.126 tūkst. Eur, 2018 m. – 18.003 tūkst. Eur, 2018 m. sausio 1 d. – 14.137 tūkst. Eur), permokos už elektros energiją bei elektros energijos perdeklaravimo (3 pastaba) įtaka (2019 m. – 5.789 tūkst. Eur, 2018 m. – 4.248 tūkst. Eur, 2018 m. sausio 1 d. – 3.657 tūkst. Eur) ir gauti išankstiniai apmokėjimai už kitas paslaugas (2019 m. – 5.211 tūkst. Eur, 2018 m. – 6.479 tūkst. Eur, 2018 m. sausio 1 d. – 4.529 tūkst. Eur), iš viso 2019 m. gruodžio 31 d. – 26.126 tūkst. Eur, 2018 m. gruodžio 31 d. – 28.730 tūkst. Eur, 2018 m. sausio 1 d. – 22.323 tūkst. Eur).

2019 m. gruodžio 31 d. gauti išankstiniai apmokėjimai už naujų vartotojų prijungimą prie elektros tinklo 2019 m. sudarė 10.600 tūkst. Eur, prie dujų tinklo – 4.526 tūkst. Eur, 2018 m. gruodžio 31 d. atitinkamai 10.432 tūkst. Eur ir 7.571 tūkst. Eur, o 2018 m. sausio 1 d. atitinkamai 8.947 ir 5.190 tūkst. Eur.

26 Pajamos pagal sutartis su klientais

2019 m. pajamas pagal sutartis su klientais sudarė:

2019 m.	Elektros tiekimo ir skirstymo segmentas	Dujų skirstymo segmentas	Viso
Elektros energijos persiuntimo pajamos	335.997	-	335.997
Gamtinių dujų paskirstymo pajamos	-	34.886	34.886
Elektros energijos garantinio tiekimo pajamos	27.955	-	27.955
Naujų vartotojų prijungimo pajamos	8.306	1.126	9.432
Pajamos už įrenginių iškėlimą	4.874	-	4.874
Iš viso:	377.132	36.012	413.144

Pajamų pripažinimo momentas:

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Tam tikru momentu suteikus paslaugą	4.874	-	4.874
Pripažintos per laikotarpį	372.258	36.012	408.270
Iš viso:	377.132	36.012	413.144

2018 m. (pertvarkyta*) pajamas pagal sutartis su klientais sudarė:

2018 m. (pertvarkyta*)	Elektros tiekimo ir skirstymo segmentas	Dujų skirstymo segmentas	Viso
Elektros energijos persiuntimo pajamos	305.627	-	305.627
Elektros visuomeninio tiekimo pajamos	73.812	-	73.812
Gamtinių dujų paskirstymo pajamos	-	41.353	41.353
Elektros energijos garantinio tiekimo pajamos	28.956	-	28.956
Naujų vartotojų prijungimo pajamos	7.789	991	8.780
Pajamos už įrenginių iškėlimą	4.520	-	4.520
Iš viso:	420.704	42.344	463.048

Pajamų pripažinimo momentas:

Tam tikru momentu suteikus paslaugą	4.520	-	4.520
Pripažintos per laikotarpį	416.184	42.344	458.528
Iš viso:	420.704	42.344	463.048

* Kai kurios nurodytos sumos nesutampa su 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniu ir atspindi apskaitos metodų pakeitimus, atskleistus 4 pastaboje

Veiklos įsipareigojimai laikomi įvykdytais, kai paslauga yra suteikta, apmokėjimo terminas įprastai yra 30 dienų nuo paslaugos suteikimo.

Sutarčių kainos paskirstymas likusiems veiklos įsipareigojimams

Visi Bendrovės veiklos įsipareigojimai klientams suteikia Bendrovei teisę gauti tokios sumos atlygį iš kliento, kuris tiesiogiai klientui atitinka iki tam tikros datos Bendrovės baigtos vykdyti veiklos vertę, todėl Bendrovė taiko 15 TFAS 121 straipsnyje numatytą praktinę priemonę ir neatskleidžia sutarčių kainos paskirstymo likusiems veiklos įsipareigojimams.

27 Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo įmokos

	2019 m.	2018 m.
Darbo užmokesčio sąnaudos	44.264	31.952
Išaitinės kompensacijos	569	(430)
Socialinio draudimo įmokos	199	9.854
Sukaupto atostogų rezervo pokytis	152	189
Išmokos, sulaukusiems pensinio amžiaus (22 pastaba)	815	(23)
Iš viso:	45.999	41.542

28 Vertės sumažėjimo ir nurašymų sąnaudos

	2019 m.	2018 m.
Ilgalaikio turto ir nebaigtos statybos nurašymai (5 pastaba)	4.305	4.779
Gautinų sumų vertės sumažėjimas (atstatymas) (11 pastaba)	545	(79)
Atsargų vertės sumažėjimas (sumažėjimo atstatymas) (10 pastaba)	(165)	23
Ilgalaikio turto vertės sumažėjimas (sumažėjimo atstatymas) (5 pastaba)	-	(29.857)
Nebaigtos statybos vertės sumažėjimas (sumažėjimo atstatymas) (5, 6 pastabos)	4.020	1.066
Kiti nurašymai	7	-
Iš viso:	8.712	(24.068)

29 Kitos sąnaudos

	2019 m.	2018 m.
Aptarnavimo įmonės sąnaudos	4.304	3.430
Mokesčiai (išskyrus pelno mokesčių)	3.007	2.623
Klientų aptarnavimo sąnaudos	2.806	6.554
Kitos sąnaudos	1.841	183
Konsultacinės paslaugos	1.515	1.553
Išmokos pagal kolektyvinę sutartį ir kitos papildomos išmokos	591	685
Personalo vystymas, komandiruotės	428	620
Žalos atlyginimas	418	151
Viešieji ryšiai ir marketingas	400	426
Draudimo, med. aptarnavimo sąnaudos	184	258
Iš viso:	15.494	16.483

Klientų aptarnavimo sąnaudos sumažėjo dėl visuomeninio tiekimo veiklos perdavimo (32 pastaba).

Toliau pateikiamos visos paslaugos, kurias audito įmonė suteikė Bendrovei per 2018 – 2019 m. laikotarpį:

	2019 m.	2018 m.
Finansinių ataskaitų audito paslaugos pagal sutartis	50	46
Užtikrinimo ir kitų susijusių paslaugų sąnaudos	-	5
Kitų paslaugų sąnaudos	-	2
Iš viso:	50	53

30 Finansinė veikla

	2019 m.	2018 m.
Finansinės pajamos		
Palūkanų pajamos už suteiktas paskolas	27	89
Iš viso:	27	89
Finansinės (sąnaudos)		
Paskolų palūkanų (sąnaudos)	(9.659)	(6.393)
Nuomos įsipareigojimų palūkanų ir diskonto sąnaudos	(202)	-
Kitos (sąnaudos)	(404)	(234)
Iš viso:	(10.265)	(6.627)

31 Pelnas ir sąlyginis pelnas, tenkantis vienai akcijai

Pagrindinis

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Pelnas, tenkantis vienai akcijai, yra apskaičiuojamas dalijant Bendrovės akcininkams priskirtiną pelną iš metinio paprastųjų akcijų skaičiaus svertinio vidurkio.

	2019 m.	2018 m. (pertvarkyta*)
Bendrovės akcininkams priskiriamas grynas pelnas (nuostoliai) (tūkst. EUR)	34.313	5.265
Akcijų skaičiaus svertinis vidurkis (tūkst.)	894.630	894.630
Pelnas (nuostoliai), tenkantis vienai akcijai eurai	0,038	0,006

* Kai kurios nurodytos sumos nesutampa su 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniu ir atspindi apskaitos metodų pakeitimus, atskleistus 4 pastaboje

Sąlyginis

Sąlyginis pelnas (nuostoliai) tenkantis vienai akcijai apskaičiuojamas koreguojant išleistų ir dar neapmokėtų paprastųjų akcijų skaičiaus svertinį vidurkį, atsižvelgiant į prielaidą, kad visos potencialiai konvertuojamos paprastosios akcijos yra konvertuojamos. Bendrovė iki 2019 m. gruodžio 31 d. nebuvo išleidusi konvertuojamų paprastųjų akcijų.

32 Visuomeninio tiekimo veiklos perleidimas

Įgyvendinant UAB „Ignitis grupė“, UAB (toliau – Grupė) inicijuotą projektą, kurio tikslas - išgryninti Grupėje vykdomas veiklas ir sutelkti energijos tiekimo funkciją į vieną bendrovę, nuo 2018 m. spalio 1 dienos visuomeninio elektros energijos tiekimo veikla buvo atskirta nuo Bendrovės ir perduota kitai Grupės įmonei – gamtines dujas gyventojams ir verslui tiekiančiai bendrovei UAB „Ignitis“.

Pagal 2018 m. rugsėjo 21 d. verslo dalies pirkimo – pardavimo sutartį, Bendrovė pardavė UAB „Ignitis“ elektros energijos visuomeninio tiekimo verslo dalį su visu jai priskirtu turto, teisėmis bei pareigomis. Visuomeninio tiekimo veiklos perleidimas įvyko 2018 m. rugsėjo 30 d. Bendrovės veiklos dalies kaina yra 27.441.351 Eur, kurią Bendrovei UAB „Ignitis“ turi sumokėti ne vėliau kaip per 6 mėnesius po perleidimo momento. Parduodamą elektros energijos visuomeninio tiekimo verslo dalį vertino nepriklausomas vertintojas - Verslo dalies pardavimo kaina atitinka vertintojo nustatytą Verslo dalies rinkos vertę. Bendrovės perduotą turto sudaro gautinos sumos, įskaitant vertės sumažėjimą nuo gautinų sumų, o Bendrovės perduotus įsipareigojimus sudaro gauti avansai bei prekybos ir kitos mokėtinos sumos. Bendrovė ir UAB „Ignitis“ atliko tarpusavio skolų sudengimą, kuriuo UAB „Ignitis“ įsipareigojo sumokėti Bendrovei 1.499 tūkst. Eur. 2019 m. gruodžio 31 d. UAB „Ignitis“ su Bendrove už veiklos perleidimą buvo pilnai atsiskaičiusi.

Visuomeninio tiekimo veiklos perleidimas:

Visuomeninio tiekimo veiklos perleidimas		2018 m. rugsėjo 30 d.
TURTAS		
Trumpalaikis turtas		
Prekybos ir kitos gautinos sumos		11.712
Sukauptos pajamos		5.352*
Iš viso turto		17.064
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGIJIMAI		
Nuosavas kapitalas priskirtinas Bendrovės akcininkams		
Nepaskirstytasis pelnas		10.131*
ĮSIPAREIGIJIMAI		
Trumpalaikiai įsipareigojimai		
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos		1.499
Gauti avansai, sukaupti įsipareigojimai ir ateinančio laikotarpio pajamos		5.434
Iš viso įsipareigojimų		6.933
		17.064

*Po veiklos perleidimo, Bendrovė perleido su rugsėjo mėn. visuomeninio tiekimo veikla susijusias sukauptas pajamas (1/3 kaupimas), kurios nebuvo įtrauktos į sudarytą perleidžiamo turto sąrašą ir kurių suma perleidimo dienai buvo 5.352 tūkst. Eur. Šios pajamos surinktos UAB „Ignitis“, vartotojų ir įtrauktos į spalio mėn. sąskaitas. Perleidimo pelnas buvo sumažintas šia suma.

Bendrovės informacija apie kitas pajamas pateikiama žemiau:

	2019	2018
--	------	------

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguočių g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Visuomeninio tiekimo veiklos perleidimo pelnas	-	17.330
Turto nuomos pajamos	736	587
Pajamos už laiku neįvykdytus įsipareigojimus	516	1.371
Pajamos už turto perleidimą	609	-
Kitos pajamos*	3.845	1.079
Iš viso:	5.706	20.367

*2019 m. gruodžio 31 d. kitas pajamas daugiausia sudarė pajamos už požeminių dujotiekių įrengimą ir saulės jėgainių įrengimo pajamos. 2018 m. gruodžio 31 d. didžiąją dalį kitų pajamų sudarė pelnas iš visuomeninio tiekimo veiklos perleidimo.

2018 m. rugsėjo 21 d. visuomeninio tiekimo veiklos perleidimo sutarties su UAB „Ignitis“ (buvusi UAB „Lietuvos energijos tiekimas“) nuostatos numato, jog Bendrovė kompensuos UAB „Ignitis“ pusę iki 2018 m. spalio 1 d. susidariusio skirtumo tarp Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – VERT) nustatytų ir patirtų faktinių (reguliuojamų) pajamų, kuris susidarė dėl VERT nustatytos ir faktiškai patirtos elektros energijos įsigijimo kainos skirtumo, jei VERT šio skirtumo tarp nustatytų ir patirtų faktinių (reguliuojamų) pajamų nekompensuos UAB „Ignitis“ nustatydamą 2019-2021 metų elektros įsigijimo kainas.

Sudarant visuomeninio tiekimo veiklos perleidimo sutartį buvo suskaičiuotas 23.927 tūkst. eurų skirtumas tarp VERT nustatytų ir patirtų faktinių (reguliuojamų) pajamų. Dalis minėtojo skirtumo, sudaranti 8.000 tūkst. eurų, buvo grąžinta UAB „Ignitis“ nustatant 2020 m. visuomeninio tiekimo paslaugos kainą, o likusi pajamų skirtumo dalis, vadovybės nuomone, bus grąžinta nustatant 2021 m. UAB „Ignitis“ viršutines kainų ribas. Tiksli grąžinimo data ir suma paaiškės 2020 m. spalio mėn., kai VERT patvirtins UAB „Ignitis“ elektros energijos visuomeninio tiekimo paslaugos kainos viršutinę ribą 2021 metams.

Vadovybės vertinimu rizika, kad dalis susidariusio pajamų skirtumo nebus kompensuota visuomeniniam tiekėjui yra minimali, kadangi net jei dalis susidariusio skirtumo UAB „Ignitis“ nebus kompensuota per 2021 m. reguliuojamos paslaugos kainą, šiuo metu LR Elektros energetikos įstatymo projekto 22 straipsnio 9 d. yra suformuluotas pajamų skirtumo kompensavimo mechanizmas liberalizavus elektros rinką, atitinkamai UAB „Ignitis“ atgaus visas sumas, įgytas pagal 2018 m. rugsėjo 21 d. visuomeninio tiekimo veiklos perleidimo sutartį.

33 Segmentai

Informacija apie verslo segmentus atskleidžiama vadovaujantis tuo pačiu metodu, kuris naudojamas teikiant informaciją ūkio subjekto pagrindiniam sprendimus priimančiam asmeniui. Pagrindinį sprendimus priimančią asmenį, kuris yra atsakingas už išteklių paskirstymą ir verslo segmentų veiklos rezultatų įvertinimą, sudaro Valdyba, kuri priima strateginius sprendimus.

Vadovybės vertinimu, Bendrovė turi du verslo segmentus - elektros energijos tiekimas ir skirstymas, bei dujų skirstymas. Visas Bendrovės turtas ir klientai yra Lietuvos Respublikoje. Pagrindinis sprendimus priimančias asmuo stebi rezultatus remdamasis finansinėmis ataskaitomis, kurios yra parengtos naudojant tuos pačius apskaitos principus kaip ir finansinėse ataskaitose pagal TFAS, t. y. informaciją apie pelną ar nuostolius, įskaitant nurodytas pajamas ir sąnaudas. Pagrindinis sprendimus priimančias asmuo neanalizuoja segmentų pagal informaciją apie turtą ir įsipareigojimus. Tarpusavyje tarp šių verslo segmentų sandoriai nėra vykdomi.

Bendrovės informacija apie segmentus už 2019 m. yra pateikiama žemiau:

2019 m.	Elektros tiekimas ir skirstymas	Dujų skirstymas	Iš viso
Pajamos pagal sutartis su klientais	377.131	36.013	413.144
Kitos pajamos	2.081	3.625	5.706
Sąnaudos	(257.640)	(26.640)	(284.280)
EBITDA*	121.572	12.998	134.570
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(68.635)	(12.986)	(81.621)
Vertės sumažėjimo ir nurašymo sąnaudos	(4.566)	(4.146)	(8.712)
Veiklos pelnas (nuostolis)	48.371	(4.134)	44.237
Finansinės pajamos	24	3	27
Finansinės (sąnaudos)	(8.465)	(1.800)	(10.265)
Asocijuotų įmonių (pelno) dalis	263	29	292
Pelnas (nuostolis) prieš apmokestinimą	40.193	(5.902)	34.291
Pelno mokesčiai	20	2	22
Grynasis pelnas	40.213	(5.900)	34.313

*EBITDA (pelnas prieš mokesčius, palūkanas ir nusidėvėjimo / amortizacijos sąnaudas) yra apskaičiuota kaip: Veiklos pelnas + Vertės sumažėjimo ir nurašymų sąnaudos + Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo sąnaudos + Nusidėvėjimas ir amortizacija.

2019 m. elektros tiekimo ir skirstymo segmente didžiausias klientas buvo Grupės įmonė, iš kurios pajamos sudarė 132.999 tūkst. Eur (2018 m. – 77.534 tūkst. Eur). Dujų skirstymo segmente didžiausias klientas taip pat buvo Grupės įmonė, pajamos iš kurios sudarė 28.764 tūkst. Eur (2018 m. – 34.417 tūkst. Eur).

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Bendrovės informacija apie segmentus už 2018 m. (pertvarkyta*) yra pateikiama žemiau:

2018 m. (pertvarkyta)	Elektros tiekimas ir skirstymas	Dujų skirstymas	Iš viso
Pajamos pagal sutartis su klientais	418.470	44.578	463.048
Kitos pajamos	18.914	1.453	20.367
Sąnaudos	(348.070)	(24.213)	(372.283)
EBITDA**	89.314	21.818	111.132
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(49.481)	(7.872)	(57.353)
Vertės sumažėjimo ir nurašymo sąnaudos	(83.080)	28.766	(54.314)
Veiklos pelnas (nuostolis)	(43.247)	42.712	(535)
Finansinės pajamos	74	15	89
Finansinės (sąnaudos)	(5.527)	(1.100)	(6.627)
Asocijuotų įmonių (pelno) dalis	149	30	179
Pelnas (nuostolis) prieš apmokestinimą	(48.551)	41.657	(6.894)
Pelno mokestis	16.837	(4.678)	12.159
Grynasis pelnas	(31.714)	36.979	5.265

* Kai kurios nurodytos sumos nesutampa su 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniu ir atspindi apskaitos metodų pakeitimus, atskleistus 4 pastaboje
 **EBITDA (pelnas prieš mokesčius, palūkanas ir nusidėvėjimo / amortizacijos sąnaudas) yra apskaičiuota kaip: Veiklos pelnas + Vertės sumažėjimo ir nurašymų sąnaudos + Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo sąnaudos + Nusidėvėjimas ir amortizacija.

34 Sandoriai tarp susijusių šalių

Bendrovės susijusios šalys yra:

- UAB „Ignitis grupė“ (pagrindinis Bendrovės akcininkas) ir jos dukterinės bei asocijuotosios įmonės;
- Bendrovės asocijuotosios įmonės;
- Bendrovės vadovai, taip pat jų vadovaujamos įmonės ar įmonės, kuriose vadovybė turi kontrolę ar reikšmingą įtaką;
- visos valstybės kontroliuojamos, ar reikšmingai įtakojamos įmonės (sandoriai su tokiomis įmonėmis atskleidžiami tik tada, kai jie yra reikšmingi).

Prekių ir paslaugų pirkimai ir pardavimai:

2019 m. sausio – gruodžio mėn. Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis ir likučiai 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė:

Susijusios šalys	Paskolos	Mokėtinos sumos	Naudojimo teise valdomas turtas	Sukauptos sąnaudos	Gautinos sumos	Išankstiniai apmokėjimai ir ateinančių laikotarpių sąnaudos	Pirkimai	Pardavimai	Paskolų palūkanų sąnaudos
Patronuojanti įmonė UAB „Ignitis grupė“	608.689	159	65	-	-	-	1.478	-	9.708
Asocijuotosios įmonės	892	4.867	-	90	-	-	18.792	-	3
UAB „Ignitis grupė“ grupės įmonės	32.320	1.355	11.596	3.959	27.649	-	36.037	188.931	260
EPSO-G UAB grupės įmonės	-	24.945	-	-	7.097	401	167.923	1.355	-
Iš viso:	641.901	31.326	11.661	4.049	34.746	401	224.230	190.286	9.971

Siekdama sumažinti patiriamas apyvartinio kapitalo finansavimo sąnaudas 2016 m. gegužės 18 d. Bendrovė sudarė neterminuoto galiojimo UAB „Ignitis grupė“ Grupės įmonių tarpusavio skolinimosi ir skolinimo sutartį, pagal kurią gali gauti trumpalaikes paskolas iš kitų Grupės įmonių. Nuo 2018 m. birželio 26 d. vidaus skolinimosi limitas yra 190.000 tūkst. Eurų, jis nustatytas laikotarpiui iki 2020 m. kovo 12 d. 0,5 proc. rinkos palūkanų norma nustatoma vienerių kalendorinių metų laikotarpiui ir yra tokia pati, kaip skolinantis iš komercinių bankų.

2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovė iš susijusių šalių Grupės tarpusavio skolinimosi platformoje buvo pasiskolinusi 138.356 tūkst. EUR (2018 m. gruodžio 31 d. - 121.543 tūkst. EUR). Pirmiau pateiktoje lentelėje tarpusavio paskolų likutis atkleistas paskolų dalyje – 105.164 tūkst. EUR buvo pasiskolinata iš patronuojančiosios įmonės ir 33.192 tūkst. EUR buvo pasiskolinata iš kitų UAB „Ignitis grupė“ grupės įmonių.

Bendrovė iš kitų grupės įmonių perka paslaugas, susijusias su turto nuoma, informacinių technologijų ir telekomunikacijų, viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo, apskaitos ir personalo administravimo paslaugas, taip pat elektros įrenginių statybos, rekonstravimo ir techninės priežiūros darbus. Pagrindinę dalį pirkimų iš UAB „Ignitis grupė“ grupės įmonių sudaro elektros energijos pirkimai. EPSO – G, UAB grupės įmonės teikia elektros energijos ir dujų perdavimo paslaugas, viešuosius interesus atitinkančias paslaugas (VIAP), bei atlieka Rangos darbus.

Sandorių su susijusiomis šalimis salygos

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Pardavimai ir pirkimai iš susijusių šalių vykdomi tokiomis pačiomis sąlygomis, kokios taikant „ištiesiosios rankos“ principą. Atsiskaitymo terminai nustatomi per 30-90 dienų. Skolų likučiai metų pabaigoje nėra užtikrinti įkeitimais, joms nėra skaičiuojamos palūkanos, o atsiskaitymai įvyksta pinigais. 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovė buvo sumokėjusi Litgrid AB 200 tūkst. Eur garantijų pagal balansavimo elektros pirkimo-pardavimo sutartį. Per metus, pasibaigusius 2019 m. gruodžio 31 d., Bendrovė neturėjo blogų skolų atidėjinių numatomiems kredito nuostoliams, gautinoms sumoms, kurias skolingos susijusios šalys.

2018 m. sausio – gruodžio mėn. Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis ir likučiai 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė:

Susijusios šalys	Paskolos	Mokėtinos sumos	Sukauptos sąnaudos	Gautinos sumos	Išankstiniai apmokėjimai ir ateinančių laikotarpių sąnaudos	Pirkimai	Pardavimai	Paskolų palūkanų sąnaudos
Patruojanti įmonė "Ignitis grupė", UAB	586.241	320	-	-	-	1.407	-	6.655
Asocijuotos įmonės	-	2.949	302	17	81	21.493	-	-
UAB „Ignitis grupė“ grupės įmonės	45.223	2.236	79	67.748	1.284	81.431	120.141	261
EPSO-G UAB grupės įmonės	-	33.800	-	2.815	292	209.654	11.906	-
Iš viso:	631.464	39.305	381	67.580	1.657	313.985	132.047	6.716

Išmokos vadovybei

Bendrovė	2019 m.	2018 m.
Atlyginimai ir kitos trumpalaikės išmokos vadovams	589	494
Iš jų išeitinės kompensacijos	5	49
Vadovų skaičius	6	5

Vadovybe yra laikomi administracijos vadovai (įskaitant Bendrovės valdybą).

35 Nebalansiniai įsipareigojimai

Kapitalinių investicijų įsipareigojimai

2019 m. Bendrovės kapitalinių investicijų įsipareigojimai, priimti pagal sudarytas sutartis finansinių ataskaitų sudarymo datą, tačiau neapskaičiuoti finansinėse ataskaitose sudarė 28 mln. eurų (2018 m. gruodžio 31 d. – 45 mln. eurų).

Tarifo koregavimai dėl ankstesniais metais uždirbto pelno viršijančio leistiną Komisijos nustatytą investicijų grąžą (2019 m.)

Elektros skirstymo segmentas

2019 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. O3E-569 „Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutinių ribų 2020 metams perskaičiavimo“ Taryba nustatė skirstymo paslaugos kainos viršutinę ribą 2020 metams remiantis 2019 m. spalio 16 d. pažyma Nr. O5E-517 „Dėl AB „energijos skirstymo operatorius“ skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutinių ribų 2020 metams perskaičiavimo“ ir nurodė, kad Bendrovės 2020 m. tikėtinas elektros energijos skirstymo veiklų pajamų lygis mažinamas 41.875 tūkst. Eur įskaitant pinigų kainos laike poveikį, kuris lygus 1.388 tūkst. Eur. Ši suma yra likusi 2016-2017 metais Bendrovės uždirbtos investicijų grąžos, viršijančios Tarybos minėtiems metams nustatytą dydį, dalis.

Taryba, nustatydamą kainų viršutinės ribas 2019 ir 2020 metams, vertindama leistiną investicijų grąžą viršijantį dydį 2016-2017 metais, nustatė investicijų dydį (t. y. turto bazę) remdamasi ne Tarybos patvirtintu LRAIC (ilgojo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų apskaitos) modeliu nustatyta turto vertės baze, o istorine turto bazės savikaina. Taryba 2019 m. spalio 16 d. pažymyje Nr. O5E-517 „Dėl AB „energijos skirstymo operatorius“ skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutinių ribų 2020 metams perskaičiavimo“ nurodė, kad: <...šios atliekamos korekcijos įtaka bus įvertinta nustatant ateinančio reguliavimo periodo kainų viršutinės ribas ir toliau – naujam reguliavimo periodui – taikant LRAIC modelį skirstymo paslaugų kainų nustatymo tikslais, siekiant išlaikyti integralų pagrįstų ir būtinų investicijų į LRAIC modeliu optimizuoto turto atnaujinimą finansavimo lygi...>.

2018 m. Bendrovė perkainojo elektros segmento ilgalaikį materialųjį turtą tikrąja verte. Nustatydamas tikrąją vertę, nepriklausomas turto vertintojas taikė prielaidą, kad ateinančiais laikotarpiais Komisija naudos LRAIC modelį, nustatydamą turto bazės vertę

Dujų skirstymo segmentas

2019 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. O3E-645 „Dėl akcinės bendrovės „Energijos skirstymo operatorius“ gamtinių dujų skirstymo veiklos pajamų lygio viršutinės ribos 2020 metams koregavimo“ Taryba nustatė gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinę ribą 2020 metams remiantis 2019 m. spalio 21 d. pažyma Nr. O5E-538 „Dėl akcinės bendrovės „Energijos skirstymo operatorius“ gamtinių dujų skirstymo veiklos pajamų lygio viršutinės ribos 2020 metams koregavimo“ ir nurodė, kad Bendrovės 2020 m. gamtinių dujų skirstymo veiklos pajamų lygis mažinamas

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

9 791 tūkst. Eur, įskaitant pinigų kainos laike poveikį, kuris lygus 264 tūkst. Likusi 2014-2018 metais Bendrovės uždirtos investicijų gražos, viršijančios Tarybos nustatytą dydį, dalis (19.054 tūkst. Eur) bus įvertinta nustatant tolesnių laikotarpių gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainą.

Teisminiai ginčai

Ieškovas UAB „Vilniaus energija“ kreipėsi į Vilniaus apygardos teismą su ieškiniu dėl 9.284 tūkst. eur nuostolių priteisimo iš AB „Energijos skirstymo operatorius“. Ieškovas teigia patyręs 9.284 tūkst. eur nuostolių dėl to, kad AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2014 metais, supirkdavo tik techninio minimumo režimu ieškovui priklausančiose termofikacinėse elektrinėse pagamintą elektros energijos kiekį. Bendrovė neapskaitė jokių atidėjinių susijusių su ieškiniu kadangi VIAP teikimo aprašas ir kiti galiojantys teisės aktai nenustato pareigos Atsakovui supirkti visą ieškovo pagamintą elektros energiją. 2017 m. kovo 17 d. ieškovas patikslino ieškinio dalyką ir reikalauja 10.712 tūkst. Eur nuostolių atlyginimo priteisimo. 2017 m. rugsėjo 18 d. pirmosios instancijos teismo sprendimu ieškinyms atmestas visiškai. Ieškovas pateikė apeliacinį skundą. 2018 m. lapkričio 6 d. Lietuvos apeliacinio teismo nutartimi Vilniaus apygardos teismo 2017 m. rugsėjo 18 d. sprendimas iš dalies panaikintas ir byla perduota nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui. 2019 m. sausio 22 d. Ieškovas pateikė kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo 2018 m. lapkričio 6 d. sprendimo dalies, kuri buvo palikta nepakeista, ir Lietuvos Aukščiausiasis teismas jį priėmė. Bylos nagrinėjimas pirmoje instancijoje sustabdytas pagal ieškovo prašymą, kol dalis bylos bus peržiūrėta kasacine tvarka.

Lietuvos Aukščiausiajam Teismui 2019 m. balandžio 17 d. nutartimi nutraukus kasacinį procesą, Vilniaus apygardos teismo 2019 m. gegužės 6 d. nutartimi atnaujino bylos nagrinėjimą. Vilniaus apygardos teismas 2020 m. sausio 28 d. priėmė sprendimą civilinėje byloje, kuriuo iš dalies tenkino ieškovo UAB „Vilniaus energija“ ieškinį Bendrovei ir pripažino, kad UAB „Vilniaus energija“ buvo diskriminuojama kitų termofikacinių elektrinių atžvilgiu. Teismas priteisė UAB „Vilniaus energija“ iš Bendrovės 2,2 mln. eurų nuostolių ir 6 procentų dydžio metines procesines palūkanas už priteistą nuostolių sumą nuo civilinės bylos iškilimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo dienos. Kitoje civilinės bylos dalyje, kurioje UAB „Vilniaus energija“ prašė pripažinti, kad buvo diskriminuojama balansavimo energijos tiekėjo atžvilgiu ir priteisti jai iš Bendrovės nuostolių atlyginimą, UAB „Vilniaus energija“ ieškinyms buvo atmestas. Vilniaus apygardos teismo sprendimas nėra įsiteisėjęs.

2020 m. vasario 27 d. Bendrovė pateikė apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2020 m. sausio 28 d. sprendimo dalies, kuria tenkintas UAB „Vilniaus energija“ ieškinyms. Bendrovė nesutinka su Vilniaus apygardos teismo išvada, kad Bendrovė, supirkdama remtiną elektros energiją, diskriminavo UAB „Vilniaus energija“ kitų termofikacinių elektrinių atžvilgiu. Vadovybės vertinimu, Bendrovės superkamos energijos kiekis virš gamintojų techninio minimumo, visiems gamintojams buvo paskirstytas proporcingai, todėl nėra konkurencijos teisės pažeidimo. Nesant Bendrovės neteisėtų veiksmų, nekyla Bendrovės pareiga atlyginti UAB „Vilniaus energija“ jos tariamai patirtų nuostolių.

Elektros skirstymo veiklos rodiklių SAIDI/SAIFI* patikrinimas

Valstybinės energetikos reguliavimo taryba (toliau – VERT) 2018 m. kovo 26 d. iniciavo neplaninį Bendrovės reguliuojamos veiklos patikrinimą, kurio tikslas įvertinti, ar Bendrovė 2012 m. sausio 1 d. – 2018 m. vasario 28 d. laikotarpiu laikėsi Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimų. 2019 m. rugsėjo 19 d. VERT posėdyje pritarė neplaninio patikrinimo aktui, kuriame konstatavo, kad registruodama persiuntimo patikimumo rodiklius, nesilaikė teisės aktų reikalavimų bei, kad Bendrovė tvarka, reglamentuojanti elektros energijos nutraukimų kvalifikavimą, turi būti koreguojama. Sprendime VERT taip pat pažymėjo, kad Bendrovės 2012–2015 m. laikotarpiu gauta skirstymo paslaugų leistiną investicijų gražą dėl elektros energijos persiuntimo patikimumo rodiklių, viršijusių Tarybos nustatytą minimalų lygį, suma turėtų būti įvertinta koreguojant Bendrovės 2020 m. elektros energijos skirstymo kainos viršutinę ribą.

Atsižvelgiant į tai, 2019 m. spalio 17 d. perskaičiuojant Bendrovės skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutinės ribas 2020 metams buvo nuspręsta mažinti Bendrovės leidžiamas pajamas 1,604 tūkst. eurų suma.

Vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, nustačius reguliuojamos veiklos sąlygų pažeidimus, VERT energetikos įmonei gali skirti sankcijas. Atitinkamai, VERT 2019 m. gruodžio 30 d. surašė pažeidimo protokolą. VERT nutarimas dėl sankcijos skyrimo turi būti priimtas per 6 mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos. Finansinių ataskaitų datai jokie sprendimai dėl sankcijos skyrimo nėra priimti, atitinkamai jokie sukaupimai, susiję su galimu sankcijos skyrimu, finansinėse ataskaitose nėra atlikti.

*SAIDI - vidutinė neplanuotų elektros energijos persiuntimo nutraukimų trukmė; SAIFI - vidutinis neplanuotų ilgų nutraukimų skaičius vienam klientui.

36 Kapitalo rizikos valdymas

Remiantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, akcinės bendrovės įstatinis kapitalas turi būti ne mažesnis nei 28,97 tūkst. EUR, o nuosavas kapitalas – ne mažesnis nei 50 procentų bendrovės įstatinio kapitalo dydžio. 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Bendrovė įvykdė šiuos reikalavimus.

Bendrovės kapitalas apima įstatinį kapitalą ir visus kitus nuosavybės rezervas, priskirtinus patronuojančiai Bendrovei. Pagrindinis Bendrovės kapitalo valdymo tikslas yra maksimaliai padidinti vertę akcininkams.

„Ignitis grupė“ įmonių grupės valdyba 2016 m. gruodžio 27 d. patvirtino dividendų politiką, kuria visoms grupės įmonėms nustatomi vienodi dividendų išmokėjimo principai. Dividendų politika yra vienas iš kapitalo rizikos valdymo įrankių. Vadovaujantis šia tvarka įmonė dividendų skyrimą planuoja atsižvelgiant į nuosavo kapitalo gražos lygį bei uždirtą grynąjį pelną. Dividendų politikoje numatyta, kad skirti pelno dalį dividendams, už finansinius metus ar trumpesnį negu finansiniai metai laikotarpį, reikia atsižvelgiant į nuosavo kapitalo gražą, finansines bendrovių galimybes mokėti dividendus, valstybei svarbių ekonominių projektų vykdymą bei kitas aplinkybes. Dividendams turėtų būti skiriama nuo 60 iki 85 proc. grynojo pelno, priklausomai nuo nuosavo kapitalo gražos dydžio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Dividendų įmonė neprivalės skirti tuo atveju, jeigu bus patyrusi grynąjį nuostolį. Įmonė dividendų nemokės, jei jos finansinės skolos (finansinės skolos t.y. finansiniai įsipareigojimai kredito institucijoms ir kitiems subjektams ir finansinio lizingo įsipareigojimai, kurie neapima prekybos mokėtinų sumų) ataskaitinio laikotarpio pabaigoje yra lygios arba didesnės nei keturių tos įmonės paskutinių dvylikos mėnesių, skaičiuojant nuo ataskaitinio laikotarpio pabaigos, EBITDA suma (EBITDA t.y. Veiklos pelnas (nuostoliai) + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + aplinkos taršos leidimų perkainojimo ir atidėjinių sąnaudos + ilgalaikio turto vertės sumažėjimo sąnaudos + ilgalaikio turto nurašymo sąnaudos).

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Dividendai nebus mokami, jei įmonės nuosavas kapitalas, išmokėjus dividendus, taptų mažesnis už jos įstatinio kapitalo, privalomojo rezervo, perkainojimo rezervo ir rezervo savoms akcijoms įsigyti sumą, o taip pat ir tuo atveju, jei įmonė yra nemoki arba išmokėjusi dividendus tokia taptų. Įmonės dividendų galės nemokėti ir tuo atveju, jei jos finansinės skolos ir nuosavo kapitalo santykis yra lygus arba didesnis nei 1,0.

Finansuodama savo veiklą Bendrovė vadovaujasi UAB „Ignitis grupė“ (toliau – Grupė), įmonių grupės finansavimo strategijos 2016-2020 m. nuostatomis, kurios patvirtintos 2016 m. birželio 13 d. UAB „Ignitis grupė“ Valdybos posėdžio protokolu Nr. PER_2016_30. Įmonė turi laikytis optimalios kapitalo struktūros, kuri vertinama kaip D (Grynoji skola – 15 pastaba)/E (Nuosavas kapitalas) santykis ir neturi viršyti 1,1x numatytos ribos. Pasiiekus finansavimo strategijoje patvirtintą ribą, tolimesnis skolinimasis nėra rekomenduojamas. Jeigu D/E santykis viršijamas dėl veiklos rezultatų (pvz. patyrus reikšmingus nuostolius) ar akcininkų sprendimų (išmokėjus reikšmingą nepaskirstyto pelno dalį dividendais), D/E santykis turi būti atkuriamas per 12 mėnesių nuo jo pažeidimo mažinant finansinės skolos lygį ir/arba didinant nuosavą (įstatinį) kapitalą papildomais akcininko įnašais. Optimalios kapitalo struktūros sprendimą (dėl skolos ir nuosavo kapitalo santykio), jį suderinusi su Bendrove, priima Grupės Finansų ir išdo tarnyba, kuri yra atsakinga už grupės (įmonių) finansavimo organizavimą ir gairių nustatymą. Tai atliekama atsižvelgiant į tuo metu esančią situaciją finansų rinkose, skolos ir/ar nuosavo kapitalo prieinamumą ir kaštus, rizikos apetitą ir pan.

Papildoma informacija apie kapitalą pateikiama žemiau:

	2019	2018 (pertvarkyta*)
Grynoji skola (17 pastaba)	637.126	629.198
Nuosavas kapitalas	663.918	629.634
Iš viso kapitalas	663.918	629.634
Kapitalas ir grynoji skola	1.301.044	1.258.832
Santykis	49%	50%

* Kai kurios nurodytos sumos nesutampa su 2018 m. finansinių ataskaitų rinkiniu ir atspindi apskaitos metodų pakeitimus, atskleistus 4 pastaboje

37 Finansinės rizikos valdymas

Kredito rizika

Elektros energijos segmente prekybos ir kitos gautinos sumos pasiskirsčiusios tarp daugelio pirkėjų, tačiau pajamos ir gautinos sumos susijusios su visuomeniniu tiekėjų sudaro reikšmingą dalį, dėl ko atsiranda koncentracijos rizika. Kredito rizika ar rizika, kad sandorio šalis neįvykdys savo įsipareigojimų, yra kontroliuojamos naudojant priežiūros procedūras.

Bendrovė nesuteikia garantijų už kitų šalių prievoles. Didžiausią kredito riziką sudaro kiekvieno finansinio turto vieneto balansinė vertė. Todėl vadovybė mano, jog maksimali rizika yra lygi hipotekinių paskolų, paskolų, prekybos ir kitų gautinų sumų ir pinigų banke sumai, atėmus pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius finansinės būklės ataskaitoje sudarymo dieną.

Dėl Bendrovės veiklos specifikos užstatas iš pirkėjų nėra reikalaujamas.

Bendrovės išdo valdymą reglamentuoja UAB „Ignitis grupė“ Valdybos 2016 m. vasario 29 d. sprendimu patvirtina UAB „Ignitis grupė“ Grupės išdo valdymo politika“ (toliau – Politika) bei Bendrovės vidaus tvarkos. Pagal šios Politikos nuostatas Bendrovė laisvas lėšas gali investuoti tik į mažai rizikingus, trumpalaikius (kurių likęs terminas iki išpirkimo ne ilgesnis negu 549 kalendorinės dienos) pinigų rinkos ir skolos vertybinių popierių instrumentus, t. y. terminuotus indėlius, obligacijas, Vyriausybės vertybinius popierius, patikimų finansinių institucijų ar ūkio subjektų, turinčių ne žemesnį nei A- pagal Fitch Ratings agentūrą (arba kitų reitingo agentūrų atitikmenį) ilgalaikio skolinimosi kredito reitingą. Išimtiniais atvejais piniginiai ištekliai gali būti laikomi ir kitose finansinėse institucijose, kurios turi Lietuvos banko išduotą licenciją, kuri suteikia teisę teikti finansines paslaugas. Tokių finansinių institucijų sąskaitose Bendrovė gali laikyti nedidesnę sumą nei ta, kuri yra garantuojama pagal Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymą.

Prioritetas investavimo tikslas yra lėšų saugumo užtikrinimas ir, laikantis šio tikslo, investicijų grąžos maksimizavimas.

2019 m. gruodžio 31 d. maksimali Bendrovės kredito rizika yra lygi 70.934 tūkst. eurų (2018 m. gruodžio 31 d. – 106.347 tūkst. eurų), kaip pateikta šios pastabos dalyje „Finansinės priemonės pagal grupes“.

Palūkanų normos rizika

Dalis Bendrovės paskolų yra su kintama palūkanų norma, kuri yra susijusi su EURIBOR ir sukuria palūkanų normos riziką, o dalis – su fiksuota palūkanų norma. 2019 m. gruodžio 31 dienai paskolos, už kurias mokamos fiksuotos palūkanos, sudarė 554.644 tūkst. EUR (2018 m. gruodžio 31 d. – 366.288 tūkst. EUR), o visos likusios paskolos (17 pastaba) – su kintama palūkanų norma, susijusia su EURIBOR.

Bendrovė nesudarė išvestinių finansinių priemonių, kurių paskirtis būtų valdyti palūkanų normos svyravimo riziką.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Toliau pateiktoje lentelėje atskleidžiamas Bendrovės pelno prieš mokesčius jautrumas galimiems palūkanų normų pokyčiams, visus kintamuosius laikant pastoviais (keičiant palūkanų normą). Bendrovės nuosavybei įtakos, išskyrus einamųjų metų pelno įtaką, nėra.

	Padidėjimas/ sumažėjimas procentiniais punktais	Įtaka pelnui prieš mokesčius
2019 m.		
EUR	0,15	-123
EUR	-0,15	123
2018 m.		
EUR	0,15	-387
EUR	-0,15	387

Užsienio valiutos rizika

Visas Bendrovės piniginis turtas ir įsipareigojimai yra išreikšti eurais, todėl užsienio valiutos rizikos iš esmės nėra.

Likvidumo rizika

Bendrovės politika yra palaikyti pakankamą grynųjų pinigų ir grynųjų pinigų ekvivalentų kiekį arba užsitikrinti finansavimą atitinkamo kiekio kredito linijų pagalba, siekiant įvykdyti savo strateginiuose planuose numatytus įsipareigojimus. Bendrovės likvidumo (trumpalaikio turto iš viso / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) ir skubaus padengimo ((trumpalaikio turto iš viso – atsargos) / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) rodikliai 2019 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,24 ir 0,24 (2018 m. gruodžio 31 d. – 0,40 ir 0,39).

Esamas skolos lygis Bendrovei leidžia optimizuoti kapitalo struktūrą, finansuojant veiklą ilgalaikio skolinimosi sprendimais – ilgalaikėmis paskolomis ar obligacijų įsipareigojimų perkėlimo sutartimis. Kaip atskleista 17 pastaboje, trumpalaikiam pinigų srautų poreikio suvaldymui 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovė turėjo 51.644 tūkst. eurų nepanaudotas finansavimo galimybes pagal trumpalaikio skolinimo susijusioms šalims platformos sutartį.

Bendrovės finansinės ataskaitos yra parengtos remiantis veiklos tęstinumo prielaida. Nepaisant to, kad 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovės trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą 232.211 tūkst. eurų (2018 m. gruodžio 31 d. – 186.432 tūkst. eurų), Bendrovės vadovybė yra įsitikinusi, kad ši aplinkybė esminės įtakos Bendrovės veiklos tęstinumui neturės.

Likvidumo rodiklio pablogėjimas 2019 metų pabaigai yra susijęs su įmonės veiklos specifika, kadangi didžioji dalis iš veiklos gaunamų pinigų srautų yra skiriama skirstomojo tinklo atstatymo ir plėtros investicijoms (ilgalaikis turtas), tuo tarpu mokėtinų sumos už atliktus tinklo plėtros bei rekonstrukcijos darbus priskiriamos trumpalaikiams įsipareigojimams. Rodiklio dydžiu įtakos turi ir veiklos sezoniškumas, kadangi reikšminga dalis atliktų plėtros bei rekonstrukcijos darbų yra baigiama ir aktuojama kalendorinių metų pabaigoje. Be to, įmonė yra vienintelė Lietuvoje turinti daugiau kaip 95% skirstymo rinkos ir yra strateginė valstybės saugumui. Bendrovės veiklos tęstinumas yra užtikrinamas Tarybai reguliuojant ir patvirtinant viršutines skirstymo kainų ribas bei Bendrovės investicijas. Taip pat Taryba kasmet vertina ir nustato Bendrovės finansinį pajėgumą, kuris yra pakankamas reguliuojamai veiklai vykdyti.

Taip pat, likvidumo užtikrinimui ateinantiems laikotarpiams, 2020 m. vasario 19 d. yra gautas Grupės raštas, patvirtinantis Grupės ketinimus suteikti reikalingą finansinę paramą, kuri užtikrintų Bendrovės veiklą ir įsipareigojimų vykdymą mažiausiai vienerių metų laikotarpiui.

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Bendrovės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2019 m. ir 2018 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus.

Bendrovė	Mažiau nei 3 mėnesiai	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Virš 5 metų	Iš viso
Nuomos įsipareigojimai	-	-	19.343	3.445	22.788
Paskolos	148.944	33.741	76.656	473.271	732.612
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	63.363	-	3	-	63.366
2019 m. gruodžio 31 d.	212.307	33.781	96.002	476.716	818.766
Paskolos	136.323	51.564	90.482	428.819	707.188
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	74.542	2	3	-	74.547
2018 m. gruodžio 31 d.	210.865	51.566	90.485	428.819	781.735

Tikroji vertė

Bendrovės pagrindinis finansinis turtas ir įsipareigojimai, neatspindėti tikrąja verte, yra prekybos ir kitos gautinos sumos, prekybos ir kitos skolos, ilgalaikės ir trumpalaikės paskolos.

Bendrovės finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų balansinė vertė yra artima jų tikrajai vertei, išskyrus hipotekines paskolas, kaip aprašyta 9 pastaboje.

Paskolų tikroji vertė buvo apskaičiuota diskontuojant tikėtinus ateities pinigų srautus pagal vyraujančias palūkanų normas. Paskolų ir kito finansinio turto tikroji vertė buvo skaičiuojama remiantis rinkos palūkanų norma.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguočių g. 24, Vilnius, Lietuva
FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Kiekvienos rūšies finansiniam turtui ir įsipareigojimams įvertinti Bendrovėje naudojami tokie metodai ir prielaidos:

- Trumpalaikių prekybos ir kitų gautinų sumų, trumpalaikių prekybos ir kitų skolų ir trumpalaikių skolų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei.
- Ilgalaikių skolų tikroji vertė nustatoma vadovaujantis tokios pat ar panašios paskolos rinkos kaina arba palūkanų norma, kuri yra taikoma tuo metu tokio pat termino skoloms. Ilgalaikių skolų, už kurias mokamos kintamos palūkanos, tikroji vertė yra artima jų apskaitinei vertei, ilgalaikių skolų, už kurias mokamos fiksuotos palūkanos, tikroji vertė taip pat artima jų apskaitinei vertei.

Finansinės priemonės pagal grupes

	Apskaitinė vertė Iš viso	1 lygis	Tikroji vertė 2 lygis	3 lygis
2019 m. gruodžio 31 d.				
Kitas ilgalaikis finansinis turtas (9 pastaba)	415	-	-	415
Prekybos ir kitos gautinos sumos (11 pastaba)	65.744	-	-	65.744
Pinigai ir pinigų ekvivalentai (13 pastaba)	4.775	4.775	-	-
Iš viso:	70.934	4.775	-	66.159
2018 m. gruodžio 31 d.				
Kitas ilgalaikis finansinis turtas (9 pastaba)	210	-	-	210
Prekybos ir kitos gautinos sumos (11 pastaba)	103.871	-	-	103.871
Pinigai ir pinigų ekvivalentai (13 pastaba)	2.266	2.266	-	-
Iš viso:	106.347	2.266	-	104.081

	Apskaitinė vertė Iš viso	1 lygis	Tikroji vertė 2 lygis	3 lygis
2019 m. gruodžio 31 d.				
Finansinės skolos (17 pastaba)	641.901	-	-	641.901
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos (24 pastaba)	63.363	-	-	63.363
Kiti įsipareigojimai	3	-	-	3
Iš viso:	705.267	-	-	705.267
2018 m. gruodžio 31 d.				
Finansinės skolos (17 pastaba)	631.464	-	-	631.464
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos (24 pastaba)	74.544	-	-	74.544
Kiti įsipareigojimai	3	-	-	3
Iš viso:	706.011	-	-	706.011

38 Įvykiai po finansinės padėties ataskaitos datos

2019 m. spalio 3 d. įmonių UAB „Verslo aptarnavimo centras“ ir UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ patronuojančios bendrovės UAB „Ignitis grupė“ Projektų valdymo komitetas, įgyvendindamas 2019 m. sausio 21 d. valdybos sprendimu patvirtintą strateginį planą optimizuoti UAB „Verslo aptarnavimo centras“ ir UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ valdymą ir valdyseną, priėmė sprendimą patvirtinti projekto planą, kuriame numatyta, jog nuo 2020 m. sausio 1 d. šios įmonės tęsia veiklą kaip viena bendra įmonė. Reorganizavimo proceso metu UAB „Verslo aptarnavimo centras“, kuris po reorganizavimo baigia veiklą be likvidavimo procedūros, yra prijungiamas prie veiklą tęsiančio UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“. UAB „Verslo aptarnavimo centras“ turtas, teisės ir pareigos pereina įmonei UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“, reorganizuojamos įmonės akcininkai, išskyrus UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“, neatlygintinai mainais gauna UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ akcijų, bei atitinkamai yra padidinamas UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ akcinis kapitalas. Įgyvendinus visas sąlygas reorganizavimas buvo užbaigtas 2019 m. gruodžio 31 d., o UAB „Verslo aptarnavimo centras“ 2020 m. sausio 2 d. išregistruotas iš Juridinių asmenų registro.

Informacija apie reorganizavime dalyvaujančią bendrovę (UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“) ir reorganizuojamą bendrovę (UAB Verslo aptarnavimo centras) prieš ir po reorganizavimo:

	Prieš reorganizavimą		Po reorganizavimo
	UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“	UAB Verslo aptarnavimo centras	UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“
Įstatinis kapitalas, eurai	6 960 000	580 000	7 914 645
Akcijų skaičius, vienetas	24 000 000	2 000 000	27 291 878
Vienos akcijos nominali vertė, eurai	0,29	0,29	0,29

Paminėtas asocijuotų įmonių reorganizavimas neturėjo įtakos Bendrovės finansinei būklei ar veiklos rezultatams kadangi pasikeitė tik investicijų teisinė struktūra.

2019

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO
OPERATORIUS“
METINIS PRANEŠIMAS

2019 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIŲ FINANSINIŲ METŲ PRANEŠIMAS

eso

TURINYS

METINIS PRANEŠIMAS	
Pagrindiniai Bendrovės veiklos ir finansiniai rodikliai	4
Vadovo žodis	5
Reikšmingiausi ataskaitinio laikotarpio įvykiai	6
Veiklos ir finansinių rodiklių analizė	10
Veiksniai, turintys poveikį Bendrovės finansiniams rodikliams	15
Informacija apie Bendrovės įstatinį kapitalą ir vertybinius popierius	20
Klientų aptarnavimas, aptarnavimo įvertinimas	23
Socialinės atsakomybės ataskaita	25
Bendrovė ir Bendrovės valdymo organai	30
Esminiai įvykiai Bendrovės veikloje	40
Kita svarbi informacija	42
Priedai	43

Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas metinis pranešimas

Šiame metiniame pranešime pateikiama informacija AB „Energijos skirstymo operatorius“, (toliau tekste – ESO, Bendrovė) akcininkams, kreditoriams ir kitiems suinteresuotiems asmenims apie Bendrovės veiklą 2019 m.

Metinio pranešimo reglamentavimas

Bendrovės tarpinį metinį pranešimą parengė Bendrovės administracija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymu Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, Lietuvos banko valdybos patvirtintų Informacijos atskleidimo taisyklių bei Informacijos atskleidimo gairių aktualia redakcija, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintu Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu bei kitais teisės aktais.

Asmenys, atsakingi už metiniame pranešime pateiktą informaciją

Pareigos	Vardas, Pavardė	Telefono Nr.
Generalinis direktorius	Mindaugas Keizeris	(8 5) 277 7524
Finansų ir administravimo tarnybos direktorius	Augustas Dragūnas	(8 5) 277 7524
Finansų departamento direktorius	Artūras Paipolas	(8 5) 277 7524

Informacija apie tai, kur ir kada galima susipažinti su pranešimu bei dokumentais, kuriais buvo naudotasi rengiant pranešimą, bei visuomenės informavimo priemonės, kuriose skelbiami bendrovės vieši pranešimai:

-su pranešimu bei dokumentais, kuriais naudojantis jis buvo parengtas, galima susipažinti darbo dienomis pirmadieniais – ketvirtadieniais 7.30–16.30 val., penktadieniais 7.30–15.15 val. Bendrovės centrinėje būstinėje (Aguonų g. 24, Vilnius);

-pranešimas taip pat pateikiamas Bendrovės tinklalapyje www.eso.lt ir Vertybinių popierių biržos „NASDAQ Vilnius“ tinklalapyje www.nasdaqbaltic.com;

-vieši pranešimai, kuriuos ESO privalo skelbti pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus, skelbiami Bendrovės tinklalapyje (www.eso.lt) bei vertybinių popierių biržos „NASDAQ Vilnius“ tinklalapyje (www.nasdaqbaltic.com).

PAGRINDINIAI BENDROVĖS VEIKLOS IR FINANSINIAI RODIKLIAI⁸

1 lentelė. ESO pagrindiniai veiklos ir finansų rodikliai

ESO pagrindiniai veiklos rodikliai					
Veiklos rodikliai		2019 m.	2018 m.	Pokytis	
				+/-	%
Paskirstyta elektros energijos klientams vidutinės ir žemos įtampos tinklais	TWh	9,55	9,59	-0,04	-0,42
Garantinis elektros energijos tiekimas ²	TWh	0,47	0,51	-0,04	-7,84
Paskirstytas gamtinių dujų kiekis	TWh	6,97	7,60	-0,63	-8,29
Tinklo tiekimo kokybės rodikliai					
Elektra	SAIDI (su „force majeure“)	min.	91,8	81,37 ⁶	10,43
	SAIFI (su „force majeure“)	kartai	1,31	1,14	0,17
Dujos	SAIDI (su „force majeure“)	min.	1,249	0,606	0,643
	SAIFI (su „force majeure“)	kartai	0,008	0,006	0,002

ESO pagrindiniai finansiniai rodikliai ¹					
		2019 m.	2018 m. ⁷	Pokytis	
				+/-	%
Pajamos pagal sutartis su klientais ²	tūkst. eurų	413.144	463.048	-49.904	-10,8
Kitos pajamos ²	tūkst. eurų	5.706	20.367	-14.661	-72,0
Elektros, dujų, ir susijusių paslaugų pirkimų sąnaudos ²	tūkst. eurų	186.098	282.498	-96.400	-34,1
Veiklos sąnaudos	tūkst. eurų	98.182	89.785	8.397	9,4
EBITDA	tūkst. eurų	134.570	111.132	23.438	21,1
EBITDA marža	proc.	32,13	22,99		
Koreguota EBITDA ³	tūkst. eurų	180.488	161.287	19.201	11,9
Grynasis pelnas (nuostolis) ⁴	tūkst. eurų	34.313	5.265	29.048	551,7
		2019-12-31	2018-12-31 ⁷	Pokytis	
				+/-	%
Visas turtas	tūkst. eurų	1.706.606	1.634.214	72.392	4,4
Nuosavas kapitalas	tūkst. eurų	663.917	629.634	34.283	5,4
Finansinės skolos	tūkst. eurų	641.901	631.464	10.437	1,7
Finansinės skolos grynąja verte	tūkst. eurų	637.126	629.198	7.928	1,3
Nuosavybės pelningumas (ROE)	proc.	5,31	0,85		
Turto pelningumas (ROA)	proc.	2,05	0,36		
Turto apyvartumas ⁵	kartais	0,24	0,28		
Nuosavo kapitalo lygis	proc.	38,90	38,53		
Finansinės skolos grynąja verte / EBITDA 12 mėnesių	kartai	4,73	5,66		
Finansinės skolos grynąja verte/ Koreguota EBITDA 12 mėnesių	kartai	3,53	3,90		
Finansinės skolos grynąja verte / Nuosavybės santykis	proc.	95,96	99,93		
Pinigų srautai iš įmonės veiklos	tūkst. eurų	6.804	-221.459	228.263	-103,1

¹ ESO naudojamų rodiklių aprašymą galima rasti: <http://www.eso.lt/lt/investuotojams/alternatyvus-veiklos-rodikliai.html>

² Nuo 2018 m. spalio 1 d. ESO nustojo verstis elektros energijos visuomeninio tiekimo veikla. Eliminavus nebevykdomos visuomeninio tiekimo veiklos įtaką 2018 m. sausio – gruodžio mėn. pajamos siekė 409,6 mln. eurų, o elektros, dujų ir susijusių paslaugų pirkimų sąnaudos – 180,3 mln. eurų.

³ Bendrovė pakoregavo EBITDA skirtumu tarp faktinio ataskaitinio bei ankstesniais laikotarpiais uždirbto pelno ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – VERT) atitinkamiems laikotarpiams nustatytos leistinos investicijų grąžos ir atliko naujų vartotojų pajamų korekcija eliminuojant naujų vartotojų atidėtų pajamų sumą ir atstatant einamųjų metų naujų vartotojų prijungimo piniginį efektą bei eliminavo kitų netipinių įprastos veiklos, vienkartinį ar su einamuoju veiklos laikotarpiu tiesiogiai nesusijusių veiksmų įtaką. Skirtumas susidarė dėl Bendrovės efektyvinamos veiklos ir kitų veiksmų. Detalesnis koreguotos EBITDA atskleidimas pateikiamas šio metinio pranešimo skiltyje „EBITDA“.

⁴ Padidėjusį Bendrovės grynąjį pelną lėmė žymiai mažesnės elektros, dujų, ir susijusių paslaugų sąnaudos dėl nuo 2018 m. spalio 1 d. nebevykdomos elektros energijos visuomeninio tiekimo veiklos.

⁵ Rodikliui apskaičiuoti naudojamos pajamos pagal sutartis su klientais.

⁶ Patikslintas palyginamasis rodiklis

⁷ Palyginamieji rodikliai perskaičiuoti

⁸ Šis metinis pranešimas apima tam tikrus istorinių finansinės padėties, pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų bei pinigų srautų atskaitų finansinius rodiklius, kurie nėra apibrėžti ar detalizuoti TFAS („Alternatyvus veiklos rodikliai“). Bendrovės nuomone, šie rodikliai yra aktualūs ir patikimi vertinant Bendrovės finansinę veiklą ir būklę, tačiau nepakeičia TFAS apibrėžtų finansinių rodiklių ir jie turėtų būti vertinami bendrai su paskelbtomis finansinėmis ataskaitomis.

VADOVO ŽODIS

2019-uosius metus ESO pradėjo atnaujindama Bendrovės strategiją. Dokumente iki 2030 m. numatyti veiksmai leis užtikrinti geriausią patirtį klientams tiek infrastruktūros patikimumo ir išmanumo, tiek paslaugų kokybės bei kainos prasme, įgalinanti infrastruktūra sudarys sąlygas rinkos dalyviams teikti paslaugas atitinkančias kiekvieno kliento individualius poreikius.

Gryninant ESO, kaip skirstymo operatoriaus veiklą, 2019 m. I ketvirtyje atsisakėme kai kurių komercinių paslaugų teikimo. Tęsiant veiklos gryninimą, 2019 m. rugsėjo mėn. ėmėmės ESO klientų savitarnos sistemos tobulinimo ir inicijavome nuotolinių aptarnavimo kanalų plėtrą. Po ataskaitinio laikotarpio pabaigos, visa apimtimi perėjome prie nuotolinio klientų aptarnavimo – pirminis įvertis rodo, kad klientai priėmė tokį ESO įdiegtą aptarnavimo standartą - dėl elektros ar dujų paslaugų kreipiasi telefonu ar per savitarną. Skyrėme didelį dėmesį gaminančių ir nutolusių gaminančių vartotojų prijungimui prie skirstomojo tinklo, per visus 2019 m. prie skirstomojo tinklo prijungta dukart daugiau gaminančių vartotojų, nei per paskutinius 3 metus.

Liepos mėn. paskelbėme atnaujintą 10 metų investicijų planą. Jame 2019–2028 m. ESO numato investuoti 1,83 mlrd. eurų trimis pagrindinėmis strategijos įgyvendinimo kryptimis: tinklo patikimumas, tinklo išmanizacija, kliento patirtis ir rinkos įgalinimas. Šios investicijos, nuosekliai ir tvariamais apimtimis gerins tinklų atsparumą gamtiniam poveikiui, didins jo išmanumą ir sustiprins saugą.

Įgyvendinant išmaniųjų skaitiklių diegimo programą, po viešų aptarimų, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau- VERT) 2019 m. rugsėjį suderino ESO planuojamas 147 mln. eurų išmaniųjų skaitiklių projekto investicijas. VERT patvirtino, kad ESO atliktą projekto kaštų ir naudos analizę teigiama. Iki 2023 m. pabaigos ESO planuoja įdiegti iki 1,2 mln. išmaniųjų skaitiklių, kuriais būtų apskaitoma apie 90 proc. šalyje sunaudojamos elektros energijos. Vykdamas išmaniųjų skaitiklių diegimo programą ir paskelbus pirkimą, sulaukta ne tik gausaus dalyvių skaičiaus, kuris leidžia tikėtis potencialių tiekėjų konkurencijos, bet ir vieno dalyvio skundo, laikinai sustabdžiusio pirkimo procesą. Vėliau teismas pretenziją atmetė, patvirtindamas, kad ESO pirkimo procese elgėsi skaidriai ir sąžiningai. Atnaujinus pirkimo procedūras, 2020 m. vasario mėn. iš visų pasiūlymų atrinkti 6 geriausiai kvalifikacinius reikalavimus atitinkantys dalyviai, su kuriais tęsiamos pirkimo procedūros.

Pasiekti svarbūs rezultatai įgyvendinant rinką įgalinčio išmaniųjų sprendimų tinklo kūrimą – nuo 2019 m. pabaigos pradėjo veikti ir toliau bus vystomas atviras ir neutralus platforminis sprendimas – duomenų mainų platforma (angl. Data hub). Viliamės ji suteiks postūmį kurtis paslaugų rinkai, suteiksiančiai lygiavertes veiklos sąlygas visiems rinkos dalyviams – tiek tiekėjams, tiek klientams.

Skaidrios ir tvarios veiklos srityje taip pat yra pažymėtinų įvykių: 2019 m. balandį inicijavus, o rugsėjį ESO visuotiniam akcininkų susirinkimui pritarus pagrindinio akcininko „Ignitis grupės“ iniciatyvai, įdiegta Vakarų pasaulyje paplitusi praktika - prie Stebėtojų tarybos prisijungė tiek darbuotojų atstovė, tiek dar viena nepriklausoma narė. Šis pokytis atneša naujų kompetencijų ir dar labiau subalansuoto – platesnio požiūrio.

„Transparency International“ Lietuvos skyrius ESO pripažino viena skaidriausių Lietuvos įmonių, o Pasaulio banko tyrime „Doing Business 2020“ Lietuva vėl pagerino poziciją. Didžiausia pažanga - prisijungimo prie elektros tinklų srityje. Pagal šį rodiklį, Lietuva pakilo net 11 pozicijų aukštyn – į 15 vietą ir prisidėjo prie visos šalies įvertinimo: 3 pozicijomis aukštyn – į 11 vietą, iš 190 pasaulio valstybių.

Paskutinį metų ketvirtį, pagrindiniam ESO akcininkui UAB „Ignitis grupė“ inicijavus, ESO visuotinis akcininkų susirinkimas priėmė sprendimą – delistinguoti ESO akcijas, išbraukiant jas iš prekybos Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržoje. Minėtas visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimas buvo apskūstas keleto smulkiųjų akcininkų, pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės. Teisminis procesas dėl Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimo įgyvendinimo tebevyksta.

Finansiniai ir veiklos rodikliai: per 2019 m. sausio–gruodžio mėn. ESO pajamos siekė 418,9 mln. eurų – tai 13,4 proc. mažiau nei 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu, tačiau palyginamosios pajamos lieka stabilios: (eliminavus nuo 2018 m. spalio mėn. nebevykdomos visuomeninio tiekimo efektą) per 2019 m. jos augo 2,3 % (2018 m. be visuomeninio tiekimo veiklos sudarė 409,6 mln. eurų). Didėjančių ESO pajamų šaltinis - elektros energijos persiuntimas ir naujų klientų prijungimas: prie elektros skirstymo tinklo prijungta 23,9 tūkst. privačių klientų ir 16,2 tūkst. verslo klientų arba privačių ir verslo klientų 27 proc. daugiau nei 2018 m. Prie dujų tinklo 2019 m. prijungta 11,4 tūkst. privačių ir 334 verslo klientai arba 20 proc. privačių ir verslo klientų mažiau nei 2018 m. 2019 m. ESO uždirbo 180,5 mln. eurų koreguoto pelno prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (koreguota EBITDA) – 11,9 proc. daugiau nei prieš metus, kai šis rodiklis buvo 161,3 mln. eurų. Tokią rodiklio dinamiką išlaikyti padeda efektyvi Bendrovės veikla ir auganti reguliacinio turto bazė.

Ir toliau svarbiu iššūkiu išlieka didesnės „force majeure“ apimtys, lemiančios tinklo patikimumo lygį: vidutinė neplanuotų elektros energijos persiuntimo nutraukimų trukmė (SAIDI) 2019 m. sausio – gruodžio mėn. vienam klientui siekė 91,8 minutes ir, lyginant su 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu, padidėjo 10,4 minutėmis (2018 m. sausio – gruodžio mėn. SAIDI sudarė 81,37 min.), per 2019 m. 12-os mėnesių laikotarpį atsijungimai dėl „force majeure“ sudarė 18,06 min. SAIDI, kai atitinkamu 2018 m. laikotarpiu – 7,75 min. Esminį efektą tokiam reikšmingam rodiklio pablogėjimui turėjo didesnės force majeure priežasčių sukeltų tinklo gedimų apimtys.

Pagarbiai,
Mindaugas Keizeris,
ESO valdybos pirmininkas ir generalinis direktorius

BENDROVEI REIKŠMINGIAUSI ATASKAITINIO LAIKOTARPIO ĮVYKIAI

Dėl ESO strategijos iki 2030 m. patvirtinimo

2019 m. sausio 18 d. ESO stebėtojų taryba patvirtino ESO strategiją, kuri atnaujinta atsižvelgiant į 2018 m. gegužės mėn. pristatytos „Lietuvos energijos“ įmonių grupės (nuo 2019 m. rugsėjo 6 d. – UAB „Ignitis grupė“) strategijos ilgalaikius tikslus ir strategines kryptis. Patvirtinta ESO strategija apima laikotarpį iki 2030 metų.

Dėl ESO neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo

2019 m. sausio 31 d. ESO valdybos sprendimu 2019 m. vasario 22 d. šaukiamas neeilinis Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas, kurio metu siūloma priimti sprendimus dėl nepriklausomo stebėtojų tarybos nario atlygio tvirtinimo ir finansinių ataskaitų audita atliksiančios audito įmonės išrinkimo ir audito paslaugų apmokėjimo sąlygų nustatymo.

Dėl 2018 m. investicijų plano suderinimo

2019 m. vasario 14 d. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija suderino ESO 2018 m. bendrai derinamų investicijų sąrašą pateiktus investicijų projektus, kurių bendra vertė yra ne didesnė nei 240,1 mln. eurų, iš jų elektros energetikos sektoriui – 226,2 mln. eurų, gamtinių dujų sektoriui – 13,9 mln. eurų.

Dėl ESO neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų

2019 m. vasario 22 d. ESO neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimti šie sprendimai: nustatyti Bendrovės nepriklausomam stebėtojų tarybos nariui 54,43 eurų valandinį atlygį (neatskaičius mokesčių) už faktiškai vykdomą nepriklausomo stebėtojų tarybos nario veiklą, kuris yra apribotas maksimalia 1300 eurų per mėnesį suma. Audito įmone, kuri atliks 2019–2021 metų finansinių ataskaitų audita, išrinkti UAB „Ernst & Young Baltic“ ir už 2019–2021 metų finansinių ataskaitų audito paslaugas mokėti ne daugiau kaip 246.350,00 eurų (be PVM).

ESO 2018 m. preliminarūs rezultatai: istorinės investicijos ir veiklos išgryninimas

2019 m. vasario 28 d. paskelbti preliminarūs 2018 m. rezultatai. Energetikos įmonių grupės „Lietuvos energija“ (nuo 2019 m. rugsėjo 6 d. - UAB „Ignitis grupė“) valdoma elektros ir dujų skirstymo bendrovė ESO 2018 m. ir toliau investavo į skirstomojo tinklo patikimumo didinimą. ESO investicijos į elektros ir dujų skirstomuosius tinklus perkopė 271 mln., o tai lėmė žymiai išaugusios rangos darbų kainos ir daugiau nei šeštadaliu ūgtelėjęs naujų elektros energiją ar gamtines dujas naudojančių klientų skaičius. ESO ir toliau planuoja kryptingai koncentruotis į tinklo patikimumo užtikrinimą, vykdys investicijas tinklo modernizavimui, automatizavimui, įgyvendins išmaniųjų apskaitų diegimo didelės apimties projektą, ESO ir toliau sieks racionaliais kaštais užtikrinti geriausią skirstymo kainą regione.

Dėl teismo priimto sprendimo

2019 m. kovo 6 d. Lietuvos vyriausias administracinis teismas sprendimu netenkino ESO apeliacinio skundo, dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – VKEKK) (nuo 2019 m. liepos 1 d. - Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (VERT)) 2015 m. birželio 4 d. nutarimo Nr. O3-351, kuriuos skirta bauda „Dėl AB LESTO reguliuojamos veiklos sąlygų pažeidimo“. Teismo buvo prašoma pakeisti 2015 m. liepos 7 d. Vilniaus apygardos administracinio teismo nutartį, kuria ESO buvo skirta 300.000 eurų bauda. Prašyta ją sumažinti iki pagrįsto ir proto dydžio – 41.075,36 eurų. Kartu prašyta atšaukti VKEKK nutarimo 3.2.2 papunktyje nustatyto įpareigojimo ESO ištaisyti reguliuojamų sąnaudų ataskaitas už 2011-2013 metus. ESO pažymi, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimas Bendrovės 2019 m. finansiniams rezultatams įtakos neturės, nes baudos įtaka jau buvo atspindėta ankstesnių laikotarpių įmonės finansinėse ataskaitose.

Dėl ESO komercinių paslaugų atsisakymo

2019 m. kovo 27 d. ESO valdyba priėmė sprendimą nuo 2019 m. birželio 1 d. atsisakyti šių komercinių paslaugų teikimo – šilumos siurblių ir saulės elektrinių pardavimo, elektromobilių įkrovimo stotelės įrengimo, dujų balionų terminalų, elektriko į namus ir dujininko į namus paslaugų. Nauji minėtų paslaugų užsakymai iš klientų nuo 2019 m. birželio 1 d. nebus priimami, tačiau sutartys su tiekėjais dėl iki minėtos datos gautų užsakymų – baigiamos vykdyti sutartyse nustatytais terminais. Šiuo sprendimu tęsiamas ESO kaip skirstomųjų tinklų operatoriaus veiklos gryninimas. ESO vertinimu, komercinių paslaugų atsisakymas reikšmingos įtakos ESO finansiniams rezultatams neturės.

Dėl ESO eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo, darbotvarkės ir darbotvarkėje numatytų klausimų sprendimų projektų

ESO valdybos 2019 m. kovo 29 d. sprendimu 2019 m. balandžio 30 d. šaukiamas eilinis visuotinis Bendrovės akcininkų susirinkimas, kuriame siūloma svarstyti šiuos klausimus: dėl pritarimo 2018 metų ESO metiniam pranešimui; dėl audituoto 2018 metų ESO metinių finansinių ataskaitų rinkinio tvirtinimo; dėl 2018 metų ESO pelno (nuostolių) paskirstymo.

Dėl sprendimo atsisakyti skundo administraciniame teisme dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (nuo 2019 m. liepos 1 d. - Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (VERT)) priimto nutarimo dėl 2019 m. elektros energijos skirstymo kainų viršutinių ribų nustatymo

2018 m. lapkričio 19 d. ESO Vilniaus apygardos administraciniam teismui pateikė skundą dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – VKEKK) 2018 m. spalio 17 d. priimto nutarimo Nr.O3E-334 „Dėl AB „Enerģijos skirstymo operatorius“ skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutinių ribų 2019 metams perskaičiavimo“ (toliau – Nutarimas) 1 ir 1.7.3 punktų panaikinimo ir VKEKK įpareigojimo atlikti veiksmus. Atsižvelgdama į tai, jog per laikotarpį nuo skundo pateikimo teismui, VKEKK pateikė išaiškinimą, kad LRAIC apskaitos modelis (Ilgojo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų (angl. long run average incremental costs) bus taikomas ir ateityje (reguliacinė aplinka nėra pasikeitusi), o 2019 m. elektros skirstymo paslaugų kainose atliktos korekcijos bus įvertintos nustatant ateinančio reguliavimo periodo kainų viršutines

ribas, bei gauta nepriklausomo auditoriaus išvada apie 2018 m. Bendrovės finansines ataskaitas, Bendrovės valdyba priėmė sprendimą atsakyti skundo.

Dėl ESO eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkės papildymo ir darbotvarkėje numatytų klausimų sprendimų projektu

ESO valdybos iniciatyva ir sprendimu 2019 m. balandžio 30 d. šaukiamas eilinis visuotinis Bendrovės akcininkų susirinkimas: dėl pritarimo 2018 metų ESO metiniam pranešimui; dėl audituoto 2018 metų ESO metinių finansinių ataskaitų rinkinio tvirtinimo; dėl 2018 metų ESO pelno (nuostolių) paskirstymo; dėl naujos ESO įstatų redakcijos patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo.

Dėl ESO eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų

2019 m. balandžio 30 d. ESO eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimti šie sprendimai: pritarta ESO metiniam pranešimui; patvirtintas audituotas 2018 metų ESO metinių finansinių ataskaitų rinkinys; paskirstytas 2018 m. ESO 2018 metų pelnas (nuostoliai); pritarta naujai ESO įstatų redakcijai ir suteikti įgaliojimai.

ESO 2019 m. pirmojo ketvirčio rezultatai: stabiliai augančios investicijos ir neslūgstantis naujų klientų srautas

ESO pirmąjį 2019 m. ketvirtį baigė toliau augančiomis – 13,5 proc. – didesnėmis nei pernai – investicijomis elektros ir dujų tinklams plėsti ir atnaujinti. Ypatingai išsiskyrė investicijų į dujų skirstymo sistemų statybą ir rekonstrukciją augimas beveik 90 proc., lyginant su 2018 m. tuo pačiu laiku. ESO skaičiuoja ir toliau sparčiai didėjančius prie skirstomųjų tinklų prisijungiančių naujų klientų skaičius.

Dėl ESO 2018 metų metinės informacijos

2019 m. balandžio 30 d. visuotinis ESO akcininkų susirinkimas pritarė Bendrovės 2018 m. metiniam pranešimui ir patvirtino 2018 m. auditoriaus UAB „Price Waterhouse Coopers“ audituotą Bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinį.

Atnaujintas ESO 10 metų investicijų planas

2019 m. liepos 31 d. ESO stebėtojų taryba patvirtino atnaujintą ESO 10 metų investicijų planą (toliau – 10 MIP). 10 MIP numatyta, kad per 2019–2028 m. ESO planuoja investuoti 1,83 mlrd. eurų į tinklo patikimumo ir saugumo didinimą, išmaniųjų sprendimų diegimą, kliento patirties gerinimą, paslaugų rinkos, suteikiančios lygiavertes veiklos sąlygas visiems rinkos dalyviams, susikūrimo skatinimą.

Pritarta 2020–2023 m. numatytiems įgyvendinti ESO investicijoms

2019 m. rugpjūčio 2 d. Valstybinė energetikos kontrolės taryba (toliau – VERT) pritarė ESO 2020–2023 m. numatytiems įgyvendinti investicijoms, kurių bendra vertė siekia 30,486 mln. eurų. Iki 50 proc. (15,243 mln. eurų) šių investicijų įgyvendinimui reikalingos sumos ketinama finansuoti panaudojant Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą. Likusių investicijų dalį Bendrovė dengs savo lėšomis. Atliekant investicijas bus atnaujinama 13 transformatorių pastatų, taip pat bus atnaujinti 27 elektros energijos skirstymo punktai.

Dėl ESO Stebėtojų tarybos narių nominavimo

2019 m. rugpjūčio 6 d. ESO gavo „Lietuvos energijos“, UAB, raštą, kuriuo buvo informuota, kad, atsižvelgiant į „Lietuvos energija“, UAB (nuo 2019 m. rugsėjo 6 d. - UAB „Ignitis grupė“), stebėtojų tarybos nuomonę, ESO teikiamos Daliaus Jakutavičės ir Žanetos Kovaliovos kandidatūros ESO Stebėtojų tarybos nario pozicijoms užimti. D. Jakutavičė nominuota kaip ESO profesinių sąjungų atstovė, o Ž. Kovaliova – kaip nepriklausoma narė. Dėl Stebėtojų tarybos narių išrinkimo spres ESO visuotinis akcininkų susirinkimas.

ESO 2019 m. neaudituoti 6 mėn. rezultatai: augantis naujų klientų skaičius ir gerėjantys prijungimo terminai

ESO pirmojo 2019 m. pusmečio rezultatuose atsispindi stabiliai auganti Bendrovės veikla, o pagrindiniu ESO pajamų šaltiniu išlieka elektros energijos pėsuntimas. Nevertinant vienkartinųjų reguliuojamos veiklos veiksmų, Bendrovės pelningumo rodikliai pagerėjo, investicijos į skirstomąjį tinklą – atitiko suplanuotą 2019 m. lygį, tačiau palyginus su 2018 m. tuo pačiu laiku, - mažėjo.

Dėl Išmaniųjų skaitiklių projekto investicijos suderinimo su Valstybine energetikos reguliavimo taryba

2019 m. rugsėjo 19 d. VERT pritarė ESO investicijų projektui „Išmaniosios elektros energijos apskaitos diegimas Lietuvoje“. Tarybos pažymoje skelbiama, kad ESO atlikta projekto kaštų ir naudų analizė yra teigiama ir tai yra pagrindas suderinti ESO planuojamas 147 mln. eurų investicijas. Išmaniosios elektros energijos apskaitos diegimo projektas apima 2020 – 2023 metų laikotarpį. Taip pat VERT įpareigojo bendrovę sukurti naudų stebėsenos sistemą, kuri užtikrintų įgyvendinamo išmaniosios apskaitos projekto efektyvumo priežiūrą.

Dėl AB „Energijs skirstymo operatorius“ neplaninio Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patikrinimo

2019 m. rugsėjo 19 d. VERT priėmė sprendimą dėl Bendrovės neeilinio reguliuojamos veiklos patikrinimo, kuriuo pritarė Tarybos sudarytos Tikrinimo komisijos 2019 m. rugpjūčio 23 d. AB „Energijs skirstymo operatorius“ reguliuojamos veiklos neplaninio patikrinimo aktui ir jame pateiktoms išvadoms. Patikrinimo akte konstatuojama, kad ESO registruodama pėsuntimo patikimumo rodiklius, nesilaikė teisės aktų reikalavimų bei, kad ESO tvarka, reglamentuojanti elektros energijos nutraukimų kvalifikavimą, turi būti koreguojama. ESO nesutinka su patikrinimo akte pateiktomis išvadomis, kurias lėmė skirtingas teisės aktų taikymas ir svarstys galimybę skųsti patikrinimo aktą teismui teisės aktų nustatyta tvarka.

Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo

2019 m. rugsėjo 23 dienos ESO valdybos sprendimu šaukiamas neeilinis Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas. Sprendimų projektai darbotvarkėje numatytais klausimais: 1. Dėl naujos AB „Energijos skirstymo operatorius“ įstatų redakcijos patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo; 2. Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ stebėtojų tarybos narių išrinkimo; 3. Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ nepriklausomo stebėtojų tarybos nario veiklos sąlygų pakeitimo.

Dėl 2019 m. gamtinių dujų sektoriaus investicijų plano suderinimo

2019 m. spalio 3 d. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba suderino Bendrovės 2019 m. bendrai derinamų investicijų sąrašą pateiktus gamtinių dujų sektoriaus investicijų projektus, kurių bendra vertė yra ne didesnė nei 7,2 mln. eurų. 2019 m. didžioji dalis investicijų gamtinių dujų sektoriuje skirtos dujotiekių, matavimo priemonių, programinės įrangos įrengimui ir atnaujinimui.

Dėl ESO neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo priimtų sprendimų

2019 m. spalio 15 d. įvyko ESO akcininkų susirinkimas. Jame patvirtinta nauja ESO įstatų redakcija, stebėtojų tarybos nepriklausoma nare išrinkta Žaneta Kovaliova, o darbuotojų atstove stebėtojų taryboje išrinkta Dalia Jakutavičė. Susirinkime nustatytos naujų Stebėtojų tarybos narių veiklos sąlygos, atlygis.

Dėl elektros skirstymo paslaugų kainų viršutinių ribų 2020 metams nustatymo

2019 m. spalio 17 d. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba nustatė elektros energijos skirstymo paslaugų kainų viršutines ribas 2020 metams: skirstymo paslaugos vidutinės įtampos tinklais – 1,076 ct/kWh (pokytis 0,214 ct/kWh), skirstymo paslaugos žemos įtampos tinklais – 2,092 ct/kWh (pokytis 0,221 ct/kWh). Elektros energijos skirstymo paslaugos viršutinės kainos augimą lemia Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatai, įsigaliosiantys nuo 2020 m. sausio 1 d., Vyriausybės 2018 m. liepos 25 d. patvirtintų žemės servitutų vienkartinį kompensacijų mokėjimo ir administravimo išlaidos. Taip pat viršutinės kainos ribos didėja dėl didėjančios reguliacinės turto bazės, kurios išaugimą pastaraisiais metais reikšminga dalimi lėmė didėjančios naujų vartotojų prijungimo investicijos bei reguliuotojo taikomas investicijų į tinklo atnaujinimą finansavimo modelis, makroekonominių rodiklių pokyčiai.

Dėl UAB Verslo aptarnavimo centro ir UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ reorganizavimo inicijavimo

Bendrovė informuoja, kad 2019 m. spalio 21 d. UAB Verslo aptarnavimo centro (toliau – VAC) ir UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ (toliau – GPC), kurių akcininke yra ir Bendrovė, neeiliniuose visuotiniuose akcininkų susirinkimuose pritarta VAC ir GPC reorganizavimo prijungimo būdu inicijavimui, prie veiklą tęsiančios GPC prijungiant VAC, bei pavesta šių įmonių valdyboms parengti reorganizavimo sąlygas. Planuojama, kad bendrovių reorganizavimas bus baigtas iki 2019 metų pabaigos. Pagrindinė VAC ir GPC veikla – paslaugų teikimas UAB „Ignitis grupė“ grupės įmonėms, tad VAC ir GPC reorganizavimas sukurs geresnę terpę vystyti ir kurti aukštesnės kokybės paslaugas ir sprendimus bei teikti juos klientams greičiau ir paprasčiau.

ESO trijų ketvirčių rezultatai: tolesnis naujų klientų augimas ir finansinių rodiklių stabilumas

ESO per tris šių metų ketvirčius ir toliau tęsė veiklos gryninimą - 2019 m. rugsėjo mėn. atnaujinta ESO klientų savitarnos sistema, joje koncentruojantis į infrastruktūrinės skirstymo operatoriaus veiklas bei paslaugas. Taip pat įgyvendinti veiksmai paprastinantys gaminančių ir nutolusių gaminančių vartotojų prijungimą prie skirstomojo tinklo. Finansinių ESO rodiklių dalyje išlaikomas nuoseklumas ir stabilumas, įvertinus strateginiuose ESO planuose numatytas veiklas bei investicijų apimtį. Per 2019 m. sausio-rugsėjo mėn. ESO uždirbo 135,2 mln. eurų koreguoto pelno prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (koreguota EBITDA) – 11,4 proc. daugiau nei prieš metus. Svarbiu iššūkiu išlieka didesnės „force majeure“ apimtys, lemiančios tinklo patikimumo lygį. Esminį efektą rodiklio pablogėjimui turėjo nepalankios orų sąlygos pirmaisiais 2019 m. mėnesiais.

Dėl ESO gamtinių dujų skirstymo paslaugos pajamų viršutinės ribos 2020 metams nustatymo

2019 m. spalio 31 d. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba nustatė gamtinių dujų skirstymo pajamų viršutinę ribą, galiosiančią 2020 metais – 36 965 476 eurų. (2019 m. pajamų viršutinė riba - 36 465 031 eurų). Gamtinių dujų skirstymo paslaugos pajamų viršutinės ribos augimą lemia Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatai, įsigaliosiantys 2020 m. sausio 1 d. tačiau gamtinių dujų skirstymo pajamų viršutinė riba didėja nežymiai, nes yra grąžinama dalis 2014-2018 m. investicijų grąžos, viršijančios regulatoriaus nustatytą dydį. Didžioji dalis šio viršijimo susidarė dėl efektyvesnės Bendrovės veiklos.

Dėl ESO neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo, darbotvarkės ir darbotvarkėje numatytų klausimų sprendimų projektų

ESO 2019 m. lapkričio 11 d. iš UAB „Ignitis grupė“, kuriai priklauso 94,98 proc. Bendrovės akcijų, gavo rašytinę paraišką, kuria kreipiamasi į Bendrovės valdybą, siūlant sušaukti neeilinį visuotinį Bendrovės akcininkų susirinkimą. 2019 m. lapkričio 11 d. Bendrovės valdybos sprendimu šaukiamas neeilinis Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas, kuriame siūloma išbraukti visas ESO akcijas iš prekybos AB Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržoje; Patvirtinti akcininką UAB „Ignitis grupė“ asmeniu, teikiančiu oficialų siūlymą supirkti ESO akcijas, įtrauktas į prekybą AB Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržoje; Įgaluoti ESO generalinį direktorių, su teise perįgaluoti, atlikti visus reikiamus veiksmus ir pateikti visus reikiamus dokumentus AB Nasdaq Vilnius dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ akcijų išbraukimo iš prekybos šioje reguliuojamoje rinkoje.

Valstybinės energetikos reguliavimo taryba paskelbė 2020 m. elektros energijos persiuntimo paslaugos kainas

Valstybinės energetikos reguliavimo taryba 2019 m. lapkričio 15 d. paskelbė ESO valdybos lapkričio 4 d. sprendimu patvirtintas naujas elektros energijos persiuntimo paslaugos kainas, kurios bus taikomos nuo 2020 metų sausio 1 d. 2020 metais persiuntimo paslaugos kainos (įskaitant Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą) lyginant su 2019 metų kainomis,

verslo klientams, gaunantiems elektros energiją iš vidutinės įtampos tinklų, vidutiniškai didės apie 11,0 proc. Verslo klientams, gaunantiems iš žemosios įtampos tinklų – apie 10,0 proc. Privatiems klientams – apie 10,8 proc.

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba patvirtino gamtinių dujų skirstymo kainas 2020 metams

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba 2019 m. lapkričio 15 d. patvirtino ESO valdybos 2019 m. lapkričio 8 d. nustatytas gamtinių dujų skirstymo kainas, kurios bus taikomos nuo 2020 m. sausio 1 d. Gamtinių dujų skirstymo kainos priklausomai nuo vartotojų kainų grupės kinta nuo -6,6 iki 10,5 proc. lyginant su 2019 metų kainomis. Vidutinė gamtinių dujų skirstymo kaina 2020 metais didės 4,0 proc. lyginant su 2019 metais. Gamtinių dujų skirstymo kaina yra viena iš galutinės dujų kainos sudedamųjų dalių.

Papildomas paaiškinimas dėl UAB „Ignitis grupė“ patronuojamų bendrovių delistingavimo ir svarstomo IPO

ESO pagrindinė akcininkė UAB „Ignitis grupė“ 2019 m. lapkričio 19 d. pranešė, kad vertindama visuomenėje kilusį susidomėjimą apie planuojamą patronuojamų bendrovių delistingavimą, teikia papildomą paaiškinimą investuotojams ir visuomenei dėl ketinimo supirkti akcijas. Pasak pagrindinio ESO akcininko, vienintelis tvarus būdas, kuris svarstomas labai atidžiai šiuo metu, tai yra visos grupės listingavimas, pritraukiant tarptautinius institucinius investuotojus, kurio privaloma sąlyga – antrinių įmonių ESO ir „Ignitis gamyba“ delistingavimas, išgryninant kapitalo struktūrą.

Dėl ESO neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų

2019 m. gruodžio 4 d. ESO neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimti šie sprendimai: pritarta ESO akcijų išbraukimui iš prekybos AB Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržoje; patvirtinta, kad akcininkas UAB „Ignitis grupė“, teiktų oficialų siūlymą supirkti ESO akcijas, įtrauktas į prekybą AB Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržoje; ESO generalinis direktorius įgaliotas, su teise perįgaluoti, atlikti visus reikiamus veiksmus ir pateikti visus reikiamus dokumentus AB Nasdaq Vilnius dėl ESO akcijų išbraukimo iš prekybos šioje reguliuojamoje rinkoje. Detali informacija apie oficialaus siūlymo sąlygas, įskaitant siūlomą akcijų kainą, bus atskleista teisės aktų nustatyta tvarka po to, kai Lietuvos bankas patvirtins oficialaus siūlymo cirkuliarą.

Dėl UAB „Verslo aptarnavimo centras“ ir UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ reorganizavimo užbaigimo

Bendrovė informuoja, kad 2019 m. gruodžio 20 d. vykusiuose neeiliniuose visuotiniuose VAC ir GPC, kurių akcininke yra ir Bendrovė, akcininkų susirinkimuose buvo priimti sprendimai reorganizuoti VAC ir GPC, prie veiklą tęsiančios GPC prijungiant VAC, patvirtintos VAC ir GPC reorganizavimo sąlygos. Bendrovei priklauso 22,25 proc. VAC ir 26,84 proc., GPC akcijų. Planuojama, kad nuo 2020 m., užbaigus reorganizavimo procedūras, VAC ir GPC veiks kaip viena bendrovė. Pagrindinė VAC ir GPC veikla – paslaugų teikimas „Ignitis grupės“ įmonėms, tad reorganizavimas sukurs geresnę terpę vystyti ir kurti aukštesnės kokybės paslaugas ir sprendimus bei teikti juos greičiau ir paprasčiau. Po reorganizavimo užbaigimo Bendrovei priklausys 26,39 proc. GPC akcijų.

Dėl teismo priimto sprendimo

Bendrovė informuoja, kad 2019 m. gruodžio 31 d. Vilniaus miesto apylinkės teismas pranešė, jog gavo keletą smulkiųjų ESO akcininkų ieškinį, kuriuo prašoma pripažinti negaliojančiais 2019 m. gruodžio 4 dienos ESO neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimus. Teismas pritaikė laikinasias apsaugos priemones ir sustabdė ESO neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų galiojimą iki įsiteisės sprendimas šioje civilinėje byloje. ESO analizuos teismo sprendimą ir susijusius argumentus ir spręs dėl tolesnių veiksmų.

ESMINIAI ĮVYKIAI, ĮVYKĘ PO ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOS

Dėl sprendimo skųsti teismo nutartį

ESO informuoja, kad 2020 m. sausio 6 d. apskundė Vilniaus miesto apylinkės teismo 2019 m. gruodžio 31 d. nutartį, kuria buvo pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės - sustabdytas 2019 m. gruodžio 4 d. ESO neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų galiojimas. ESO vertinimu, laikinosios apsaugos priemonės pritaikytos ir delistingavimo procesas sustabdytas nepagrįstai, o tikroji inicijuoto teismo ginčo priežastis – siekis ginčyti ESO akcijų supirkimo kainą, kuri nėra neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo objektas.

Dėl informacijos apie Lietuvos bankui pateiktą oficialaus siūlymo cirkuliarą dėl bendrovės akcijų

ESO informuoja, kad patronuojanti UAB „Ignitis grupė“, pasikonsultavusi su Lietuvos banku, viešina informaciją apie Lietuvos bankui pateiktą ESO oficialaus siūlymo cirkuliarą. Pažymėtina, kad minimas cirkuliaras ir, atitinkamai – jame nurodytos kainos, dar nėra patvirtinti Lietuvos banko. Lietuvos bankui pateiktame ESO akcijų oficialaus siūlymo cirkuliare nekonkurencinio oficialaus siūlymo teikėjo „Ignitis grupė“ mokama kaina už vieną ESO akciją yra 0,880 euro. Ši kaina susideda iš 6 mėnesių iki pranešimo apie ketinimą išbraukti akcijas iš prekybos reguliuojamoje rinkoje paskelbimo dienos (t. y. nuo 2019 m. gegužės 9 d. iki 2019 m. lapkričio 8 d. (imtinai)) vidutinio svertinio akcijų rinkos kainos vidurkio, kuris yra 0,703 euro, ir 0,177 eurų dydžio priedo, mokamo atsižvelgiant į tai, kad įgyvendinus oficialų siūlymą ketinama inicijuoti privalomo ESO akcijų išpirkimo procesą, ir siekiant sklandaus oficialaus siūlymo įgyvendinimo.

Dėl 2019 m. elektros energetikos sektoriaus investicijų plano suderinimo

2020 m. sausio 28 d. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba suderino Bendrovės 2019 m. bendrai derinamų investicijų sąrašą pateiktus elektros energetikos sektoriaus investicijų projektus, kurių bendra vertė yra ne didesnė nei 91,3 mln. Eur. 2019 m. didžioji dalis investicijų energetikos sektoriuje skirtos 35–6 kV elektros tinklo bei 0,4 kV elektros tinklo, ryšių ir valdymo sistemų bei programinės įrangos atnaujinimui ir (ar) modernizavimui.

Dėl Vilniaus apygardos teismo 2020 m. sausio 28 d. sprendimo civilinėje byloje

Vilniaus apygardos teismas 2020 m. sausio 28 d. priėmė sprendimą civilinėje byloje, kuriuo iš dalies tenkino ieškovo UAB „Vilniaus energija“ ieškinį ESO ir pripažino, kad UAB „Vilniaus energija“ buvo diskriminuojama kitų termofikacinių elektrinių atžvilgiu. Teismas priteisė UAB „Vilniaus energija“ iš ESO 2,2 mln. eurų nuostolių ir 6 procentų dydžio metines procesines palūkanas už priteistą nuostolių sumą nuo civilinės bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo dienos. Kitoje civilinės bylos dalyje, kurioje UAB „Vilniaus energija“ prašė pripažinti, kad buvo diskriminuojama balansavimo energijos tiekėjo atžvilgiu ir priteisti jai iš ESO nuostolių atlyginimą, UAB „Vilniaus energija“ ieškinyje buvo atmestas. ESO ir UAB „Vilniaus energija“ per 30 dienų turi teisę paduoti apeliacinius skundus dėl minėto Vilniaus apygardos teismo sprendimo teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko Priežiūros tarnyba atlikusi planinį tyrimą pažeidimų nenustatė

2020 m. sausio 27 d. ESO gavo Lietuvos banko Priežiūros tarnybos (toliau – LBPT) pranešimą, kuriuo Bendrovė informuojama, kad LBPT užbaigė 2019 m. rugsėjo 24 - gruodžio 16 d. vykdytą ESO planinį tyrimą. LBPT nenustatė pažeidimų dėl ESO buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų atitikties 9 TFAS „Finansinės priemonės“ ir 15 TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ bei metinio pranešimo ir socialinės atsakomybės ataskaitos atitikties teisės aktams. LBPT įvardino kokybės trūkumus dėl informacijos atskleidimo metiniame pranešime, atitinkamai ESO ėmėsi priemonių ir trūkumus, susijusius su alternatyvių veiklos rodiklių skaičiavimu bei atskleidimu pašalino iki tyrimo užbaigimo datos. Likusias rekomendacijas dėl socialinės atsakomybės ataskaitos atitikties teisės aktams ir papildomų nuorodų apie rizikas metiniame pranešime Bendrovė įgyvendins metiniame pranešime už 2019 metus. Apie rekomendacijų įgyvendinimą ESO informuos LBPT teisės aktų numatyta tvarka.

Teismas paliko galioti nutartį dėl laikinųjų apsaugos priemonių pritaikymo

Vilniaus apygardos teismas (toliau - Teismas) 2020 m. vasario 13 d. nutartimi ESO atskirąjį skundą atmetė ir paliko galioti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2019 m. gruodžio 31 d. nutartį. Teismas nusprendė, kad neišnagrinėjus keleto Bendrovės smulkiųjų akcininkų ieškinio ir neištyrus įrodymų, nėra pagrindo konstatuoti, kad ieškovų ieškinyje yra akivaizdžiai nepagrįstas, o laikinųjų apsaugos priemonių taikymui užtenka bent tikėtino ieškinio pagrįstumo.

Kaip jau buvo skelbta anksčiau, 2020 m. sausio 6 d. ESO apskundė Vilniaus miesto apylinkės teismo 2019 m. gruodžio 31 d. nutartį, kuria buvo pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės - sustabdytas 2019 m. gruodžio 4 d. ESO neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų galiojimas.

ESO akcijų išbraukimas iš prekybos AB Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržoje yra sustabdytas iki įsiteisės sprendimas civilinėje byloje dėl 2019 m. gruodžio 4 d. Bendrovės neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo metu priimtų sprendimų pripažinimo negaliojančiais pagal keleto smulkiųjų Bendrovės akcininkų ieškinį.

Bendrovė informuoja, kad informacija apie tolesnius veiksmus bus atskleista kaip tai numato teisės aktai.

ESO 2019 m. rezultatai: veiklos išgryninimas ir koncentravimasis į skirstomųjų tinklų infrastruktūros operatoriaus funkcijas

Didžiausios šalyje energetikos įmonių grupės „Ignitis grupė“ valdoma bendrovė ESO, 2019 metais užbaigė veiklos gryninimą bei svariai pasistūmėjo tinklo išmanizacijos linkme. Per 2019 m. neaudituotais duomenimis ESO uždirbo 180,5 mln. eurų koreguoto pelno prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (koreguota EBITDA) – 11,9% daugiau nei prieš metus, kai šis rodiklis buvo 161,3 mln. eurų. Tokį rodiklio pokytį lėmė efektyvinama Bendrovės veikla ir auganti reguliuojamo turto bazė.

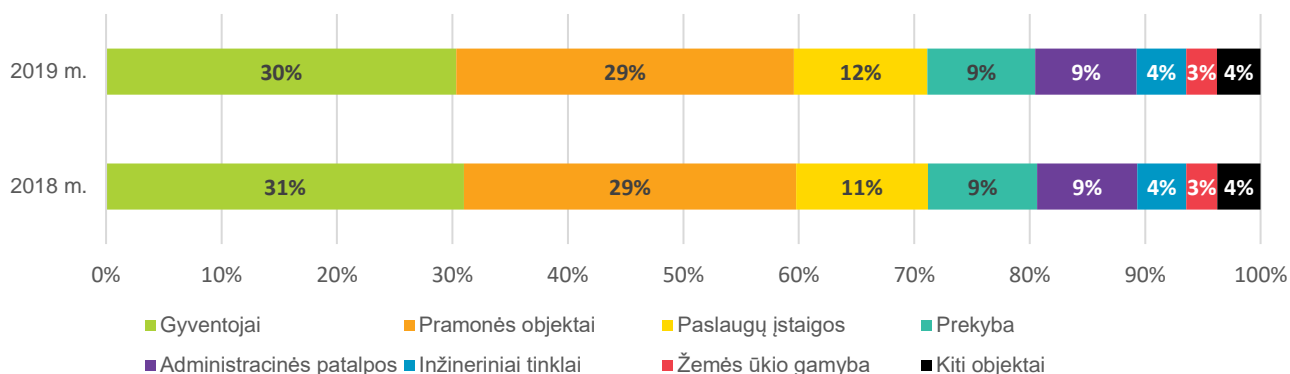
VEIKLOS IR FINANSINIŲ RODIKLIŲ ANALIZĖ

Elektros energijos skirstymas

ESO nuosavybės teise valdo 125,498 tūkst. km elektros linijų: 68,7 proc. – elektros oro linijos, 31,3 proc. – elektros kabeliai. Per 2019 m. Bendrovės klientams paskirstyta 9,55 mlrd. kWh elektros energijos (per 2018 m. – 9,59 mlrd. kWh). Garantinis tiekimas iš šio skaičiaus sudarė 5 proc. Likusiems klientams Bendrovė teikė tik persiuntimo paslaugą. Palyginti su tuo pačiu 2018 m. laikotarpiu, dėl nuo 2018 m. spalio 1 d. UAB Lietuvos energijos tiekimas (dabar – UAB „Ignitis“) perleistos visuomeninio elektros tiekimo veiklos, tiekiamos elektros energijos kiekis sumažėjo 82 proc., o persiūstos elektros energijos kiekis sumažėjo 0,4 proc. Bendrovės skirstymo technologiniuose įrenginiuose sąnaudos per 2019 m. sudarė 641,4 mln. kWh, arba 6,29 proc. nuo gauto elektros energijos kiekio. 2018 m. tuo pat metu šios sąnaudos siekė 5,96 proc. (607,9 mln. kWh).

Apie 30,3 proc. ESO persiunčiamos elektros energijos per 2019 m. naudojo gyventojai. Pramonės objektai ir paslaugų įstaigos naudojo atitinkamai 29,2 proc. ir 11,6 proc. elektros energijos. Palyginti su 2018 m. duomenimis, elektros energijos persiuntimo kiekių objektams struktūra reikšmingai nepakito.

1 paveikslas. Persiūstos elektros energijos kiekis pagal objektus

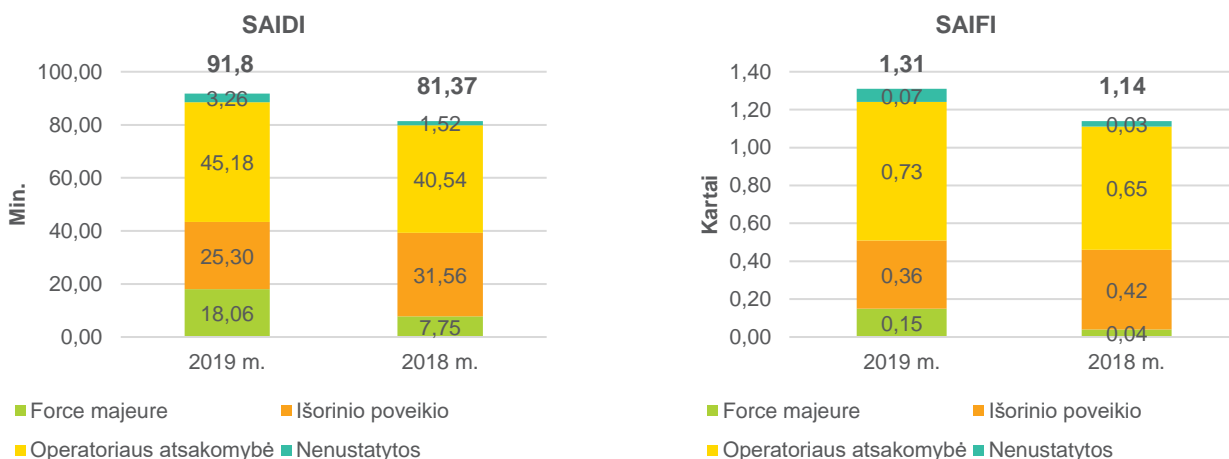

Elektros energijos tiekimo kokybė (SAIDI, SAIFI)

Vidutinė neplanuotų elektros energijos persiuntimo nutraukimų trukmė (SAIDI) su stichinių reiškinių („force majeure“) įtaka per 2019 m. vienam klientui siekė 91,8 minutes ir, lyginant su 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu, padidėjo 10,4 minutės (2018 m. SAIDI sudarė 81,37 min.). Esminį efektą tokiam reikšmingam rodiklio pablogėjimui turėjo didesnės force majeure priežasčių sukeltų tinklo gedimų apimtys, kurios 2019 m. sudarė 18,06 min., o 2018 m. buvo 7,75 min. Nutraukimų trukmė dėl priežasčių priskiriamų operatoriaus atsakomybei 2019 m. sudarė 45,18 min., min., kai 2018 m. buvo 40,54 min. Per 2019 m. vidutinė gedimo šalinimo trukmė sutrumpėjo iki 1 val. 26 min., lyginant su 2018 m. rodikliu (1 val. 36 min.).

Vidutinis neplanuotų ilgų nutraukimų skaičius vienam klientui (SAIFI) su stichinių reiškinių („force majeure“) įtaka per 2019 m. siekė 1,31 karto – 0,17 karto daugiau nei 2018 m., kai jis buvo 1,14 karto. Šio rodiklio neigiamą pokytį lėmė nepalankios orų sąlygos 2019 m., kurios lėmė vidutinės įtampos oro linijų gedimus, operatoriaus atsakomybei priskirtinų įvykių trukmės padidėjimą lyginant su 2018 m. ir tiekimo sutrikimus dėl išvirtusių medžių.

2 paveikslas. Elektros energijos tiekimo patikimumo rodikliai

Gamtinių dujų skirstymas

Bendrovė eksploatuoja daugiau nei 9,48 tūkst. km skirstomųjų dujotiekių. Per 2019 m. dujotiekių tinklas padidėjo beveik 518 km, o 2018 m. – 653 km. Per 2019 m. ESO skirstomaisiais dujotiekiais transportavo 6,97 mlrd. kilovatvalandžių (kWh) gamtinių dujų – apie 8,3 proc. mažiau nei 2018 m. per tą patį laikotarpį.

Dujų skirstymo apimčių sumažėjimui per 2019 m. didžiausią įtaką turėjo aukštesnės vidutinės oro temperatūros, ypač per vasario, kovo ir gruodžio mėnesius palyginus su 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu.

Gamtinių dujų tiekimo kokybė (SAIDI, SAIFI)

2019 m. vidutinė neplanuotų dujų energijos persiuntimo nutraukimų trukmė (SAIDI) su stichinių reiškinių („force majeure“) vienam klientui siekė 1,25 minutes (tame tarpe dėl trečiųjų šalių dujotiekių pažeidimų 1,03 minutės) ir, lyginant su 2018 m., padidėjo 0,62 minutėmis (2018 m. SAIDI sudarė 0,61 min. tame tarpe dėl trečiųjų šalių dujotiekių pažeidimų 0,41 minutės). Vidutinis neplanuotų ilgų nutraukimų skaičius vienam klientui (SAIFI) su stichinių reiškinių („force majeure“) įtaka per 2019 m. siekė 0,008 karto (2018 m. – 0,006 karto). Pagrindinė šių rodiklių pablogėjimo priežastis yra dėl trečiųjų šalių dujotiekių

pažeidimų įvykę tiekimo sutrikimai didesniai klientų skaičiui (3,4 tūkst. klientų) nei tai buvo fiksuota 2018 m. tuo pačiu ataskaitiniu laikotarpiu (1,6 tūkst. klientų), nors pažeidimų kiekis padidėjo nereikšmingai.

Pajamos

2 lentelė. ESO pajamų struktūra pagal veiklos sritis, proc.

	2019 m.	2018 m. ¹	2017 m.
Elektros persiuntimo pajamos	80	63	66
Elektros visuomeninio tiekimo pajamos	-	15	18
Dujų paskirstymo pajamos	8	9	8
Elektros garantinio tiekimo pajamos	7	6	3
Naujų klientų prijungimo pajamos	2	2	3
Kitos pajamos	3	5	2

¹ Palyginamieji rodikliai perskaičiuoti

2019 m. ESO pajamos siekė 418,9 mln. eurų – tai 13,4 proc. mažiau nei 2018 m. Pajamos sumažėjo dėl nebevykdomos visuomeninio tiekimo veiklos. Pagrindinis ESO pajamų šaltinis – elektros energijos persiuntimas. Palyginamosios pajamos (eliminavus nebevykdomą visuomeninio tiekimo veiklą) 2018 metais sudarytų 409,6 mln. eurų. Atitinkamai pajamų augimas 2019 m. sudarytų 9,2 mln. eurų (2,3%).

2019 m. elektros energijos persiuntimo pajamos sudarė 80,2 proc. Bendrovės pajamų. Dujų paskirstymo pajamos siekė 8,3 proc. nuo visų pajamų.

Sąnaudos

Elektros, gamtinių dujų ar susijusių paslaugų pirkimo sąnaudos 2019 m. sudarė 186,1 mln. eurų. Palyginti su 2018 m., jos sumažėjo 34,1 proc. Tam didžiausią įtaką turėjo nuo 2018 m. spalio 1 d. parduota elektros energijos visuomeninio tiekimo veikla. Ataskaitiniu laikotarpiu elektros, gamtinių dujų ar susijusių paslaugų pirkimo sąnaudos bei nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos siekė 267,7 mln. eurų, arba 71,5 proc. visų ESO patirtų sąnaudų.

Veiklos sąnaudos 2019 m. siekė 98,2 mln. eurų – 9,4 proc. daugiau nei 2018 m. Labiausiai padidėjo remonto ir techninės priežiūros sąnaudos – 57,5 proc. Reikšminga dalis remonto darbų numatytų atlikti 2018 m. IV ketvirtį, buvo užbaigti 2019 m. pradžioje, dėl ko išaugo ESO remonto sąnaudos. Transporto ir nuomos sąnaudos sumažėjo dėl pasikeitusio 16 Tarptautinio finansinės atskaitomybės standarto taikymo, kai nuoma (už atlygį suteikta teisė tam tikrą laikotarpį naudoti turta) apskaitoma ne prie veiklos sąnaudų, o prie Bendrovės turto. Platesnė informacija apie standarto taikymą pateikiama ESO finansinių ataskaitų 2-ame skyriuje.

3 lentelė. ESO veiklos sąnaudos, tūkst. eurų

	2019 m.	2018 m. ¹	Pokytis 2018/2019	2017 m. ¹
Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo įmokos	45.999	41.542	10,7%	43.731
Kitos sąnaudos	15.494	16.483	-6,0%	18.026
Remonto ir techninės priežiūros sąnaudos	21.745	13.810	57,5%	15.657
Telekomunikacijos ir IT paslaugos	9.058	9.095	-0,4%	8.713
Transporto sąnaudos	3.874	4.823	-19,7%	4.453
Nuoma ir komunalinės paslaugos	2.012	4.032	-50,1%	4.148
Veiklos sąnaudos iš viso	98.182	89.785	9,4%	94.728

¹ Palyginamieji rodikliai nebuvo perskaičiuoti.

EBITDA

4 lentelė. EBITDA rodiklis¹

	2019 m.	2018 m. ²	2017 m. ³
EBITDA, tūkst. eurų	134.570	111.132	140.080
<i>Reguliuojamų pajamų perskaičiavimas (einamųjų metų, kuris bus realizuotas ateinančiais laikotarpiais) (1)</i>	-24.817	-11.244	-41.282
<i>Reguliuojamų pajamų perskaičiavimas (praėjusių laikotarpių, kuris realizuojamas einamaisiais metais) (2)</i>	61.724	75.205	52.110
<i>Kitos korekcijos (3)</i>	9.011	-13.806	0
Koreguota EBITDA, tūkst. eurų	180.488	161.287	150.908
EBITDA marža, proc.	32,13	22,99	22,88
Koreguotos EBITDA marža, proc.	43,09	33,36	24,65

¹ ESO naudojamų rodiklių aprašymą galima rasti: <http://www.eso.lt/lt/investuotojams/alternatyvus-veiklos-rodikliai.html>

² Palyginamieji rodikliai perskaičiuoti.

³ Palyginamieji rodikliai nebuvo perskaičiuoti.

- Reguliuojamų pajamų perskaičiavimas einamuoju laikotarpiu dėl vadovybės vertinimo galimai susidarysiančio pelno, viršijančio leistiną pelną. Apskaičiuojant šį dydį įvertinamos pagrindinių pajamų lygio dedamųjų (Bendrovės veiklos, elektros energijos įsigijimo savoms reikmėms bei nuostoliams technologiniuose įrenginiuose, nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų, investicijų grąžos, bei kitų pajamų) prognozės ir reguliuotojo patvirtintų kainų dedamųjų dydžių skirtumas. Reguliuotojo patvirtintų kainų dedamųjų metiniai dydžiai yra skelbiami reguliuotojo interneto puslapyje (www.vert.lt) pateiktose kainų tvirtinimo pažymose. 12 mėn. reguliuojamos veiklos pajamų dedamosios apskaičiuojamos proporcingai Bendrovės planuojamiems veiklos rodiklių dydžiams mėnesiais;
- Reguliuojamų pajamų perskaičiavimas dėl praėjusių laikotarpių, kuris Reguliuotojo sprendimu yra realizuotas tvirtinant einamųjų metų kainas. Reguliuotojo nustatyti reguliuojamų pajamų perskaičiavimo dydžiai yra skelbiami reguliuotojo interneto puslapyje (www.vert.lt) pateiktose kainų tvirtinimo pažymose. 12 mėn. reguliuojamos veiklos pajamų dedamosios apskaičiuojamos proporcingai Bendrovės planuojamiems veiklos rodiklių dydžiams mėnesiais;
- Koreguojant EBITDA yra papildomai įvertinama korekcija dėl pasikeitusios NV pajamų apskaitos reikalavimų (15 TFAS). Vadovybės vertinimu, naujų vartotojų (toliau - NV) atidėtų pajamų sumos eliminavimas, pridėdamas einamųjų metų NV sugeneruotą piniginių srautą, leidžia tiksliau atspindėti Bendrovės ataskaitinio periodo rezultatai bei geriau palyginti rezultatus tarp laikotarpių. Toks rodiklio apskaičiavimas atspindi Bendrovės sugeneruotą pinigų srautą ir pajamas už suteiktas NV paslaugas per tą ataskaitinį laikotarpį, kai tos paslaugos buvo suteiktos, t.y. įvykdžius sutartinius prijungimo įsipareigojimus klientams. Taip pat eliminuojami kiti netipiniai įprastos veiklos, vienkartiniai ar su einamuoju veiklos laikotarpiu tiesiogiai nesusijusių veiksmų, rezultatai (pvz. Visuomeninio tiekimo veiklos iškėlimo sandorio rezultatas, ilgalaikio turto pardavimo rezultatas ir pan.)

Reguliuotojo pažymos, kuriomis vadovaujantis atliekami 2019 metų reguliuojamų pajamų perskaičiavimai:

- 2018 m. spalio 17 d. Nr. O5E-264 „Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutinių ribų 2019 m. perskaičiavimo“ (https://www.regula.lt/SiteAssets/posedziai/2018-10-17/1_eso_pazyma.pdf)
- 2018 m. spalio 25 d. Nr. O5E-279 „Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinės ribos nustatymo 2019-2023 metams“ (https://www.regula.lt/SiteAssets/posedziai/2018-10-26/1_eso_kv_r_pazyma.pdf)
- 2018 m. lapkričio 30 d. Nr. O5E-343 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. lapkričio 21 d. nutarimo Nr. O3E-395 „Dėl akcinės bendrovės „Energijos skirstymo operatorius“ gamtinių dujų skirstymo kainų tvirtinimo pakeitimo““ (https://www.regula.lt/SiteAssets/posedziai/2018-11-30/1_eso_pazyma_1.pdf)

Bendrovė per 2019 m. uždirbo 134,6 mln. eurų pelno prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITDA). Palyginti su 2018 m., Bendrovės EBITDA padidėjo 21,1 proc. Tokį rodiklio pokytį pagrindė sumažėjusios elektros energijos ir gamtinių dujų įsigijimo bei susijusių paslaugų sąnaudos dėl nuo 2018 m. spalio 1 d. nebevykdomos elektros energijos visuomeninio tiekimo veiklos.

Bendrovės koreguota EBITDA padidėjo 11,9 proc. Šio rodiklio pokyčiui įtakos turėjo efektyvinama Bendrovės veikla ir auganti reguliuojamo turto bazė.

Pelnas, nuostolis ir pelningumo rodikliai

2019 m. ESO grynasis pelnas siekė 34,3 mln. eurų – 551,7 proc. daugiau nei 2018 m. Grynojo pelno padidėjimą 2019 m. lėmė priežastys, turėjusios įtakos EBITDA augimui. Neigiamą įtaką grynajam pelnui darė augančios nusidėvėjimo sąnaudos dėl didesnės ilgalaikio turto vertės, atliktas turto vertinimas ir 16 TFAS įtaka. Grynojo pelno mažėjimą 2018 m. lėmė didesnė elektros energijos įsigijimo kaina ir vienkartinis Bendrovės ilgalaikio turto perkainavimo rezultatas. Elektros segmente ilgalaikio turto perkainavimas, įvertinant su turto susijusių dotacijų koregavimo įtaką, Bendrovės pelną 2018 m. mažino 66,6 mln. eurų, o gamtinių dujų segmente buvo atstatytas ilgalaikio turto vertės sumažėjimas, kurio bendra įtaka sudarė 25,4 mln. eurų.

5 lentelė. ESO pelningumo rodikliai¹, proc.

	2019 m.	2018 m. ²	2017 m. ³
Grynasis pelningumas	8,19	1,09	12,67
Veiklos pelningumas	10,56	-0,11	13,94

¹ ESO naudojamų rodiklių aprašymą galima rasti: <http://www.eso.lt/lt/investuotojams/alternatyvus-veiklos-rodikliai.html>

² Palyginamieji rodikliai perskaičiuoti.

³ Palyginamieji rodikliai nebuvo perskaičiuoti.

Investicijos

Per 2019 m. sausio – gruodžio mėn. ESO investicijos į elektros ir dujų skirstomuosius tinklus siekė 181,171 mln. eurų ir atitiko suplanuotą 2019 metams investicijų lygį bei vidutinę investicijų apimtį, suplanuotą ESO 10 m. investicijų plane – 33,2 proc. mažiau nei 2018 m. sausio – gruodžio mėn., kai investicijos sudarė 271,283 mln. eurų.

6 lentelė. ESO investicijos¹, tūkst. eurų

	2019 m.	2018 m. ²	2017 m. ³
Elektros skirstymo tinklo atnaujinimas	44.390	121.520	128.191
Elektros skirstymo tinklo plėtra	79.061	83.653	52.227
Dujų sistemų rekonstrukcija	7.005	8.516	34.931 ²
Dujų sistemų statyba	44.972	47.677	
Kita (IT, valdymo sistemos ir kt.)	5.743	9.917	10.853
Visos investicijos	181.171	271.283	226.202

¹ ESO naudojamų rodiklių aprašymą galima rasti: <http://www.eso.lt/lt/investuotojams/alternatyvus-veiklos-rodikliai.html>

² Palyginamieji rodikliai perskaiciuoti

³ Palyginamieji rodikliai nebuvo perskaiciuoti.

2019 m. ESO investicijos į elektros skirstymo tinklo atnaujinimą siekė 44,39 mln. eurų – 63,5 proc. mažiau nei 2018 m. Į elektros skirstomojo tinklo plėtrą 2019 m. ESO investavo 79,061 mln. eurų – 5,5 proc. mažiau nei 2018 m. Siekiant ženkliai nedidinti Bendrovės skolos lygio išsilaikant aukštam naujų vartotojų prijungimo poreikiui, Bendrovė skyrė mažiau lėšų tinklo atnaujinimo projektams kaip tai ir numatyta 10 metų investicijų plane, kuris, aptarus su suinteresuotomis institucijomis, buvo patvirtintas 2019 m. liepos mėn. bei paskelbtas viešai.

2019 m. ESO prie elektros skirstymo tinklo prijungė 40.151 naujus klientus – 18 proc. daugiau nei 2018 m., kai prijungti 34.026 klientai. Naujų klientų prijungtų objektų leistinoji naudoti galia 2019 m. sudarė 446,1 tūkst. kW ir buvo 0,3 proc. didesnė nei 2018 m., kai ji siekė 444,6 tūkst. kW.

2019 m. ESO investicijos į dujų sistemų statybą siekė 44,972 mln. eurų ir buvo 5,7 proc. mažesnės nei 2018 m., kai jos siekė 47,677 mln. eurų. Į dujų sistemų rekonstrukciją ESO investavo 7,005 mln. eurų – 17,7 proc. mažiau nei 2018 m. Per 2019 m. ESO pastatė 504,9 kilometro skirstomųjų dujotiekių, kai 2018 m. pastatyta 614,2 kilometrų dujotiekių. Prie gamtinių dujų skirstomojo tinklo Bendrovė 2019 m. prijungė 11.793 naujus klientus 20 proc. mažiau nei 2018 m. tuo pat metu (14.741 klientai).

Finansinių rodiklių analizė

Bendrovės turtas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 1,71 mlrd. eurų. 95,6 proc. (1,63 mlrd. eurų) viso turto sudarė ilgalaikis turtas. Trumpalaikis turtas sudarė 74,8 mln. eurų. Likvidžiausias turtas – pinigai ir pinigų ekvivalentai – sudarė 4,8 mln. eurų, arba 6,4 proc. nuo viso trumpalaikio turto.

7 lentelė. ESO finansinio svėro rodikliai¹

	2019-12-31	2018-12-31 ²	2017-12-31 ³
Grynoji finansinė skola, mln. eurų	637,13	629,20	366,24
Grynosios finansinės skolos ir nuosavo kapitalo santykis	0,96	1,00	0,60
Akcijos kainos ir pelno santykis	20,91	109,77	9,92
Kapitalizacija, mln. eurų	717,49	579,72	769,38

¹ ESO naudojamų rodiklių aprašymą galima rasti: <http://www.eso.lt/lt/investuotojams/alternatyvus-veiklos-rodikliai.html>

² Palyginamieji rodikliai buvo perskaiciuoti

³ Palyginamieji rodikliai nebuvo perskaiciuoti.

2019 m. gruodžio mėn. pabaigoje ESO įsipareigojimai sudarė 1.042,7 mln. eurų, iš jų ilgalaikių įsipareigojimų – 720,5 mln. eurų, trumpalaikių – 307 mln. eurų, dotacijų – 15,2 mln. eurų. Finansinės skolos sudarė 641,9 mln. eurų, arba 61,6 proc. visų turimų įsipareigojimų. Ilgalaikės paskolos sudarė 465,6 mln. eurų, arba 72,5 proc. visų paskolų, trumpalaikės paskolos – 176,3 mln. eurų.

8 lentelė. ESO likvidumo rodikliai¹

	2019-12-31	2018-12-31 ²	2017-12-31 ³
Einamojo likvidumo rodiklis	0,24	0,40	0,28
Apyvartinis kapitalas, tūkst. eurų	-232.211	-186.432	-204.047
Apyvartinis kapitalas / Pajamos	-0,55	-0,39	-0,33

¹ ESO naudojamų rodiklių aprašymą galima rasti: <http://www.eso.lt/lt/investuotojams/alternatyvus-veiklos-rodikliai.html>

² Palyginamieji rodikliai buvo perskaičiuoti

³ Palyginamieji rodikliai nebuvo perskaičiuoti.

ESO trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą 232,2 mln. eurų. Einamojo likvidumo koeficiento reikšmė – 0,24. Finansinė skola, sumažinta trumpalaikių investicijų bei pinigų ir pinigų ekvivalentų dydžiu, sudaro 637,1 mln. eurų. Bendrovės grynoji finansinė skola sudaro 96,0 proc. nuosavo kapitalo, kai 2018 m. ji sudarė 99,9 %.

Likvidumo rodiklių pablogėjimas 2019 metų pabaigai yra susijęs su įmonės veiklos specifika, kadangi didžioji dalis iš veiklos gaunamų pinigų srautų yra skiriama skirstomojo tinklo atstatymo ir plėtros investicijoms (ilgalaikis turtas), tuo tarpu mokėtinos sumos už atliktus tinklo plėtros bei rekonstrukcijos darbus priskiriamos trumpalaikiams įsipareigojimams. Rodiklio dydžiui įtakos turi ir veiklos sezoniskumas, kadangi reikšminga dalis atliktų plėtros bei rekonstrukcijos darbų yra baigiama ir aktuojama kalendorinių metų pabaigoje. Be to, įmonė yra vienintelė Lietuvoje turinti daugiau kaip 95% skirstymo rinkos ir yra strateginė valstybės saugumui. Bendrovės veiklos tęstinumas yra užtikrinamas VERT reguliuojant ir patvirtinant viršutines skirstymo kainų ribas bei Bendrovės investicijas. VERT kasmet vertina ir nustato Bendrovės finansinį pajėgumą, kuris yra pakankamas reguliuojamai veiklai vykdyti.

Taip pat, likvidumo užtikrinimui ateinantiems laikotarpiams, 2020 m. vasario 19 d. yra gautas Grupės raštas, patvirtinantis Grupės ketinimus suteikti reikalingą finansinę paramą, kuri užtikrintų Bendrovės veiklą ir įsipareigojimų vykdymą mažiausiai vienerių metų laikotarpiui.

Nuorodos ir papildomi paaiškinimai apie finansinėje atskaitomybėje pateiktus duomenis bei kiti reikšmingi įvykiai bei jų poveikis metinėms finansinėms ataskaitoms.

Kita informacija pateikiama ESO sutrumpintose tarpinėse finansinėse ataskaitose už 2019 m. sausio – gruodžio mėn. (nuoroda: https://www.nasdaqbaltic.com/market/upload/reports/eso1/2019_q4_lt_eur_con_ias.pdf).

VEIKSNIAI, TURINTYS POVEIKĮ BENDROVĖS FINANSINIAMS RODIKLIAMS

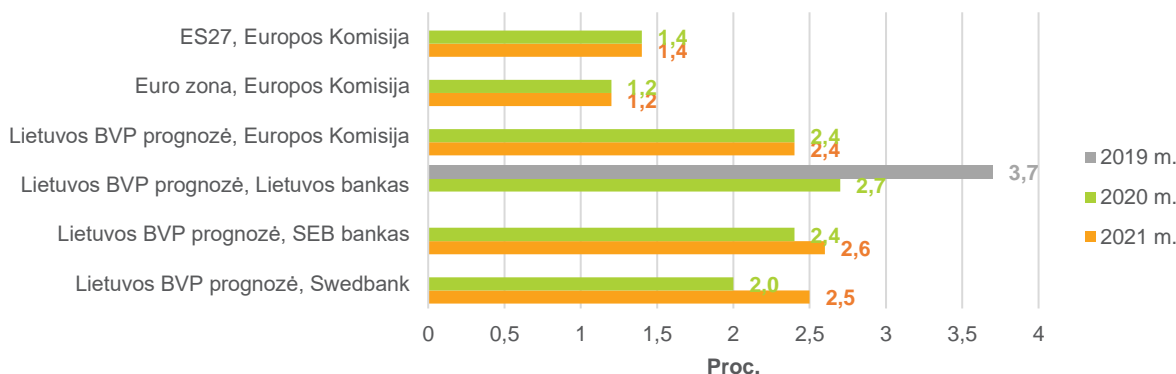
Veiklos aplinka

Didžiausią įtaką elektros energijos vartojimui Lietuvoje 2019 m. darė besitęsiantis ekonominis augimas. Remiantis EK makroekonominė prognoze¹ Europos Sąjungoje prognozuojamas ekonomikos augimo sulėtėjimas. Didžiausias rizikas augimui lemia geopolitinė aplinka.

Europos Komisijos 2019 m. lapkritį paskelbtoje prognozėje¹ skelbiama, kad bendras 2020 m. Europos Sąjungos (ES27) bendrojo vidaus produkto augimas sieks 1,4 proc. 2021 m. – 1,4 proc. 2020 m. euro zonos augimas turėtų būti –1,2 proc. ir 2021 m. 1,2 procento. Europos Komisija prognozuoja², kad Lietuvos ekonomikos augimas 2020 m. sieks iki 2,4 proc. (anksčiau - 2,7 proc.), 2021 m. – 2,4 proc. (nepakito).

Lietuvoje veikiančių bankų paskelbtose šalies ekonomikos augimo perspektyvose taip pat prognozuojamas Lietuvos ekonomikos augimas. Remiantis SEB banko analitikų 2019 m. rugsėjo mėnesį pateiktomis prognozėmis³, teigiama, 2020 m. sieks 2,4 proc., 2021 m. – 2,6 proc. „Swedbank“ analitikai lapkritį pakoregavo Lietuvos ekonomikos perspektyvas⁴: 2020 m. prognozuojamas - 2,0 proc., 2021 m. – 2,5 proc. Lietuvos banko 2019 m. gruodžio mėnesio apžvalga rodo⁵, kad Lietuvos BVP 2019 m. augo 3,7 proc., 2020 m. laukiama augti 2,5 proc., o 2021 m. – duomenų nepateikiama.

3 paveikslas. ES, euro zonos ir Lietuvos bendrojo vidaus produkto (BVP) augimo prognozės 2019-2021 m., proc.

¹ Duomenų šaltinis: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ecfin_forecast_autumn_2019_overview_en.pdf;

² Duomenų šaltinis: https://ec.europa.eu/economy_finance/forecasts/2019/autumn/ecfin_forecast_autumn_2019_lt_en.pdf

³ Duomenų šaltinis: <https://www.seb.lt/infobankas/ekonomine-aplinka/makroekonomika/makroekonomikos-prognozes>

⁴ Duomenų šaltinis: <https://internetbank.swedbank.se/ConditionsEarchive/download?bankid=1111&id=WEBDOC-PRODE43036376>

⁵ Duomenų šaltinis: https://www.lb.lt/uploads/publications/docs/24033_85d7742454d2eca9f05657a0b059c0e5.pdf

Elektros energijos naudojimas glaudžiai susijęs su BVP augimu, todėl ekonominiai rezultatai turi įtakos ir ESO veiklos rezultatams. Atsižvelgiant į ekonomistų pateikiamas makroekonominės prognozes, manome, kad persiųstos elektros energijos kiekis 2020 m. nuosaikiai augs.

Situacija elektros rinkoje

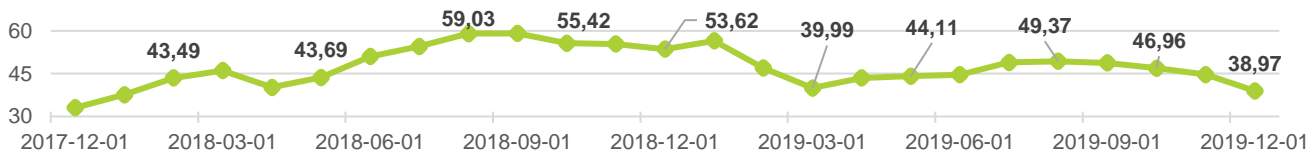
2019 m. vidutinė elektros energijos kaina „Nord Pool“ biržoje Lietuvos prekybos zonoje, palyginti su 2018 m., buvo mažesnė. Vidutinė kaina 2019 m. buvo 46,12 eurų/MWh, kai 2018 m. ji siekė 50,00 eurų/MWh⁶.

Atskyrus visuomeninio tiekimo veiklą elektros energijos įsigijimo kainos svyravimai turi mažesnę įtaką Bendrovės rezultatams ir sąlygoja technologinių nuostolių dydį bei garantinio tiekimo rezultatą.

9 lentelė. Elektros energijos įsigijimo kainos jautrumo analizė

	2019 m.			2018 m.		
	Faktinė informacija	-1 ct/kwh	+1 ct/kwh	Faktinė informacija	-1 ct/kwh	+1 ct/kwh
Įtaka (tūkst. eurų)	0	-11.120	11.120	0	-32.210	32.210
Vidutinė elektros energijos įsigijimo kaina ct/kWh	5,00	4,00	6,00	5,05	4,05	6,05

4 paveikslas. Vidutinė elektros energijos kaina „Nord Pool“ biržos Lietuvos kainų zonoje⁷

Bendrovės strategija ir tikslai

Atsižvelgiant į tai, kad 2018 m. gegužės 23 d. patronuojanti grupės įmonė „Lietuvos energija“, UAB (nuo 2019 m. rugsėjo 6 d. - UAB „Ignitis grupė“), paskelbė atnaujintą strategiją LE2030, 2018 m. pabaigoje buvo peržiūrėta ir atnaujinta 2019 m. sausio 18 d. ESO strategija.

Bendrovės strategijoje atnaujinta Bendrovės misija, vizija, išskirtos naujos ir patikslintos esamos strateginės kryptys ir perspektyvos bei jų įgyvendinimui numatyti veiksmai (žr. 5 paveikslą).

5 paveikslas. ESO 2030 veiklos strategijos schema

⁶ Duomenų šaltinis: <https://www.nordpoolgroup.com/Market-data1/Dayahead/Area-Prices/LT/Yearly/?view=table>
⁷ Duomenų šaltinis: <https://www.nordpoolgroup.com/Market-data1/Dayahead/Area-Prices/LT/Monthly/?view=table>

Atnaujintoje strategijoje pabrėžiama, kad svarbiausia Bendrovės veikla – iki 2030 m. sukurti išmanų, patikimą ir efektyvų elektros tinklą, įgalinantį rinką bei sukurti geriausią kliento patirtį. ESO 2030 strategijoje numatytos šios pagrindinės strateginės kryptys 2019–2030 m.:

- **Tinklo patikimumas** – racionaliai planuodami investicijas, ženkliai didinsime tinklo atsparumą atmosferos reiškiniams, užtikrinsime spartų tinklo atstatymą.
- **Tinklo išmanizacija** – diegsime išmanius sprendimus, užtikrinančius operatyvią veiklą realiu laiku, kursime sistemas, kurios pačios (be žmogaus dalyvavimo) atstatys tinklo veikimą. Didinsime kibernetinį tinklo ir sistemų atsparumą.
- **Rinkos įgalinimas** – perimdami geriausias ES ir Šiaurės šalių praktikas, sieksime įgalinti elektros rinkos vystymąsi, pasitelkdami viešąją dalijimosi platformą, skatinsime lanksčių paslaugų rinkos kūrimą, suteikiančią lygiavertes veiklos sąlygas visiems rinkos žaidėjams.
- **Kliento patirtys** – pasitelkdami inovatyvius sprendimus, kursime klientų patirties valdymo modelį visoje ESO vertės grandinėje.
- **Veiklos efektyvumas** – kurdami sistemų vientisumą, pasiekiamumą ir integralumą, užtikrinsime kokybiškų procesų visumą, orientuotą į klientus.

Strategijoje taip pat numatoma, kad ESO vystys ir diegs pažangius technologinius sprendimus, formuos vieningą organizacinę kultūrą nuolatiniam veiklos tobulinimui.

ESO 2030 strategijoje numatyti veiksmai leis užtikrinti geriausią patirtį klientams tiek infrastruktūros patikimumo ir išmanumo, tiek paslaugų įvairovės bei kainos prasme. Atitinkamai, įgalinti infrastruktūra sudarys sąlygas rinkos dalyviams/energijos tiekėjams kurti ir teikti paslaugas, atitinkančias kiekvieno kliento individualius poreikius už geriausią kainą.

ESO sieks standartizuoti atviras, neutralias infrastruktūros paslaugas, o kuriamas platformas (Data Hub platforma) įgalins rinkos dalyvius efektyviai konkuruoti, kuriant vertę klientams. Šie elementai laikomi esminėmis prielaidomis geriausiai kliento patirčiai kurti, suinteresuotų šalių lūkesčiams atliepti ir bendrovės vertei didinti.

Intensyviai rengiamasi ir 2020 m. antroje pusėje laukia išmaniosios apskaitos sistemos sukūrimas, planuojama diegti paskirstytosios generacijos bei apkrovos valdymo, mikrotinklą ir kitus pažangius sprendimus klientams ir rinkos dalyviams.

ESO 2030 strateginės kryptys sutampa su ESO 10 metų investicijų plane ir Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje keliamais tikslais.

Bendrovė ir toliau palaikys LEAN vadybos sistemą bei nuolatinio tobulėjimo kultūrą, skaitmenizuos, robotizuos procesus, stiprins kibernetinį saugumą bei rūpinsis darbuotojų kompetencijų, aktualių Grupės strategijos įgyvendinimui, ugdymu. ESO ir toliau sieks tvaraus bei efektyvaus organizacijos augimo – lankstumo, atvirumo pokyčiams, inovacijų integracijos.

Atnaujinta Bendrovės veiklos strategija laikotarpiui iki 2030 m. patvirtinta ir viešai praskelbta 2019 m. sausio 18 d. ESO veiklos strategijos dokumentą galima rasti Bendrovės interneto svetainėje www.eso.lt dalyje „Apie mus“.

Investicijų planas: elektros ir dujų skirstymo tinklo modernizavimas

Atsižvelgiant į atnaujintą Bendrovės strategiją (ESO 2030) 2019 m. liepos 31 d. ESO paskelbė atnaujintą 2019–2028 m. vykdomų ir planuojamų investicijų į elektros ir dujų skirstymo tinklą investicijų planą (10 metų investicijų planą), kuriame numatyta, kad per artimiausius 10 metų ESO investuos į tinklo patikimumo, saugumo ir išmanumo didinimą bei kliento patirčių gerinimą 1,83 mlrd. eurų.

Investicijų lygis 2019–2028 m. ESO investicijų plane buvo nustatytas siekiant kokybinių rodiklių – vidutinės neplanuotų elektros energijos persiuntimo nutraukimų trukmės (SAIDI), vidutinio neplanuotų nutraukimų skaičiaus vienam klientui (SAIFI) ir maksimalios gedimų šalinimo trukmės – mažėjimo. Šie rodikliai buvo nustatyti atsižvelgiant į suinteresuotų šalių lūkesčius dėl paslaugų kokybės ir gerąsias Vakarų Europos šalių praktikas.

ESO 10 metų investicijų plano tikslai sutampa su Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje keliamais tikslais. Investicijų plane atsispindi siekis užtikrinti geriausią kliento patirtį, kainą ir kokybę bei tikslai ir rodikliai, kurie iškelti naujoje ESO valdančios Grupės strategijoje LE2030 ir naujoje ESO 2030 strategijoje.

Pagal ESO 10 metų investicijų planą 2019–2028 m. ESO planuoja investuoti trimis kryptimis:

- **Tinklo patikimumas** – užtikrinti nepertraukiamą ir kokybišką energijos skirstymą saugiu aplinkai elektros ir gamtinių dujų tinklu;
- **Tinklo išmanizacija** – pagreitinti energijos tiekimo atstatymą įvykus sutrikimams, sudaryti prielaidas tinklo valdymo sprendimus priimti remiantis realaus laiko informacija;
- **Kliento patirtys ir rinkos įgalinimas** – pasinaudoti naujausiomis technologijomis, skaitmenizacija bei procesų inovacijomis siekiant, kad kiekvienas kliento kontaktas su ESO klientui sukurtų gerą patirtį.

Šios investicijos leis reikšmingai pagerinti tinklų patikimumą audrų metu, sudarys prielaidas gauti tikslią informaciją realiu laiku, sustiprins tinklų saugumą bei didins klientų pasitenkinimą ESO teikiamomis paslaugomis. Be to, skirstomojo tinklo energetikos infrastruktūra taps patrauklesnė vietos verslui bei užsienio investuotojams.

Remiantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymu, ESO 10 metų investicinis planas atnaujinamas kiekvienais metais.

Rizikos ir neapibrėžtumų veiksniai bei jų valdymas

Visoje įmonių grupėje taikomas rizikos valdymo modelis parengtas atsižvelgiant į pagrindinius COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) ir AS/NZS ISO 31000:2009 (Risk management - Principles and guidelines) principus.

Pagrindiniai rizikos valdymo proceso tikslai Bendrovėje:

- pasiekti Bendrovės tikslus kartu su kontroliuojamais, bet iš esmės priimtinais šių tikslų nuokrypiais;
- užtikrinti maksimaliai teisingos informacijos teikimą sprendimų priėmėjams, akcininkams ir kitoms suinteresuotoms šalims;
- apsaugoti Bendrovės reputaciją;
- ginti akcininkų, darbuotojų, klientų, suinteresuotųjų šalių bei visuomenės interesus;
- užtikrinti Bendrovės stabilumą (įskaitant ir finansinį) bei tvarumą.

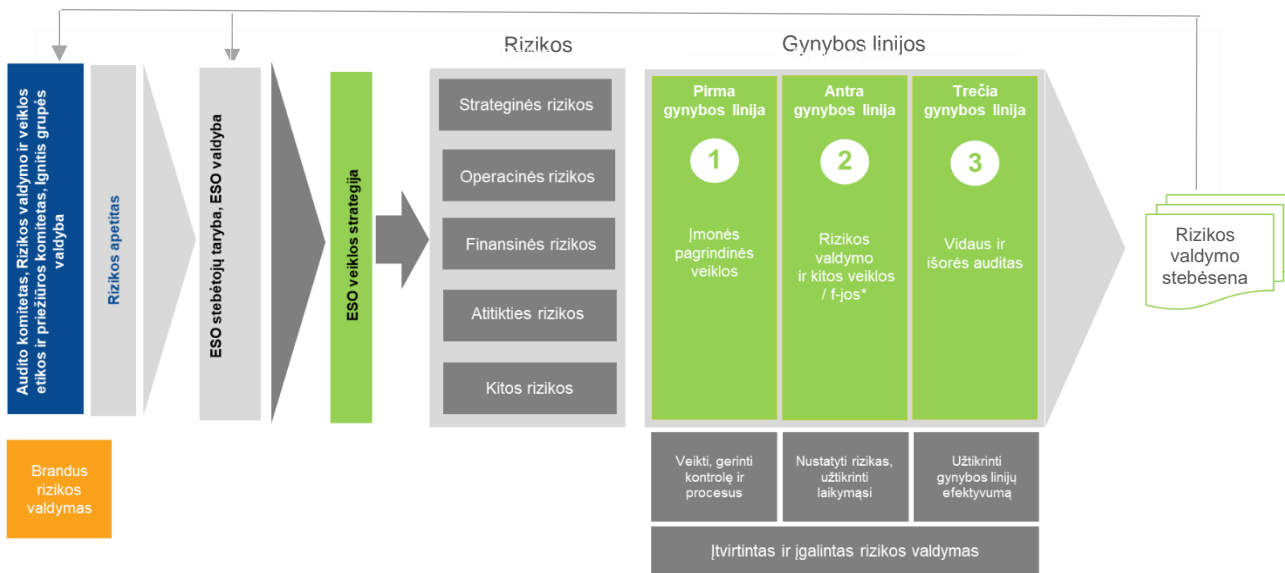
Grupės apibrėžti rizikos valdymo principai vieningai taikomi visoje Įmonių grupėje. Vienodais rizikos valdymo principais užtikrinama, kad Įmonių grupės įmonių vadovybei būtų pateikiama visas veiklos sritys apimanti rizikos valdymo informacija. Siekiant užtikrinti rizikos valdymo proceso praktiškumą konkrečios veiklos sritys savo veiklas papildo detalizuojančiais rizikos vertinimo, stebėsenos ir valdymo principais.

Siekiant užtikrinti, kad rizikos valdymo informacija ir sprendimai atitiktų Bendrovės aktualijas ir įvykusius pokyčius, kiekvienais metais nustatyti laiku atliekamas Bendrovės rizikos lygio pervertinimas ir numatomi rizikos valdymo veiksmai. Papildomai Bendrovė vykdo kas mėnesinę nusimatytą rizikos valdymo priemonių stebėseną ir esant poreikiui nusimato papildomus veiksmus.

Įmonių grupėje svarbiausiems rodikliams yra nustatomas rizikos apetitas ir tolerancijos ribos. Rizikos apetitas – rizikos lygis ir tipas, kurį Įmonių grupė yra pasirengusi priimti siekdama įgyvendinti strateginius tikslus. Rizikos apetitas nustatomas įvertinant finansinį rizikos poveikį bei poveikį žmonių saugai ir sveikatai ir kt. Tolerancijos riba – rizikos lygis, kurio viršijimas Įmonių grupei nepriimtinas ir kuris yra išreikštas veiklos rezultatų ar incidentų vertėmis. Įmonių grupės rizikos apetitą ir tolerancijos ribas nustato bei kartą per metus peržiūri Grupės valdyba. Bendrovei viršijus rizikos apetitą ir/ar toleranciją yra imamasi papildomų veiksmų / sudaromi veiksmų planai siekiant atitikti minėtus dydžius. Valdymo planų efektyvumą vertina Bendrovės valdyba, Bendrovės stebėtojų taryba ir Įmonių grupės Rizikos valdymo priežiūros ir veiklos etikos komitetas prie Stebėtojų tarybos.

Siekdama efektyviai valdyti rizikos veiksnius, su kuriais susiduriama, Bendrovė taiko „trijų gynybos linijų“ (angl. „three lines of defense“) principą, nustatant aiškų atsakomybių už rizikos valdymą ir kontrolę pasidalinimą tarp Bendrovės valdymo bei priežiūros organų ir struktūrinių padalinių ar funkcijų (žr. 6 paveikslą).

6 paveikslas. Rizikos valdymo ir kontrolės modelis

* Rizikos valdymo ir kitų funkcijų (prevencijos, atitikties, darbų saugos, finansų kontrolės) darbuotojai.

Kaip ir kiekvienais metais, 2018 m. ESO atliekant rizikos vertinimą, nustatytos 2019 m. sritys, kuriose Bendrovė koncentruoja ir koordinuoja pagrindines rizikos valdymo priemones bei iniciatyvas. Bendrovei atliekant 2019 m. rizikos ir jos veiksnių vertinimą buvo įvertintas rizikos poveikis ne tik finansiniams ir darbuotojų sveikatos ir saugos rezultatams, bet ir kitiems strategijos įgyvendinimo rezultatams, taip užtikrinant Bendrovės rizikos valdymą susietą su strateginiu planavimu ir naujos ESO 2030 strategijos įgyvendinimu. 9 lentelėje pateikiamas svarbiausių 2019 m. rizikos veiksnių ir valdymo krypčių sąrašas.

9 lentelė. 2019 metų rizikos veiksniai ir valdymo kryptys

Rizikos veiksnys	Rizikos šaltiniai	Pagrindinės rizikos valdymo kryptys	Rizikos lygis
Darbuotojų, rangovų ir gyventojų sauga ir sveikata	<p>Dėl Bendrovės veiklos pobūdžio egzistuoja rizika, kad Bendrovės eksploatuojamuose tinkluose bus sužaloti ESO darbuotojai, rangovai bei gyventojai.</p> <p>Kasmet ši rizika išlieka prioritetine sritimi, o šios rizikos pagrindiniai šaltiniai yra rizikinga darbo aplinka, potencialiai pavojingi įrenginiai bei sąmoningumo ar patyrimo trūkumas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Palaikoma darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistema (OHSAS 18001:2007); • Diegiama saugos kultūros stiprinimo programa; • Nuolatinė darbuotojų ir rangovų saugos kontrolė ir priežiūra; • Įdiegta mobili aplikacija, leidžianti patogiai fiksuoti darbo saugos pažeidimus; • Įdiegta prevencinių priemonių valdymo bazė, kurioje registruojamos priemonės po nelaimingų atsitikimų, incidentų ir kt., užtikrinanti numatytų priemonių įgyvendinimą laiku; • Valstybine darbo inspekcija, kartu inicijuojamos saugos dienos, kurios vyksta kas pusmetį; • Praktinių mokymų centre mokomi darbuotojai pagal patvirtintas mokymų programas, stiprinamas praktinis darbuotojų parengimas pavojingiems darbams; • Reguliariai organizuojamos profesinio meistriškumo varžybos tiek ESO, tiek rangovų darbuotojams; • Sukurta ir naudojama informacinė sistema darbuotojų aprūpinimui apsaugos priemonėmis; • Padalinių vadovai aprūpinti mobiliais alkotesteriais darbuotojų tikrinimams. 	Labai didelis
Tinklo patikimumo neužtikrinimo rizika	<p>Remiantis Hidrometeorologijos tarnybos informacija, per 1981-2016 m. metų laikotarpį Lietuvoje buvo 190 stichinių reiškinių arba vidutiniškai 6-7 audros, stipraus vėjo, krušos atvejai per metus. Hidrometeorologai prognozuoja, kad keičiantis klimatui Lietuvoje augs labai stipraus vėjo, smarkaus lietaus ir audros atvejų, kuriam esamas ESO elektros tinklas yra neatsparus: virstantys medžiai, sniegas ir apledėjimas nutraukia laidus, o užkritisios šakos sukelia trumpus jungimus.</p> <p>Didėjant klientų skaičiui, ir augant poreikiui tiekiamos elektros energijos kokybei, esamų linijų techniniai parametrai atskirais atvejais dalinai neužtikrina kokybiškos elektros energijos tiekimo, be to sparčiai augant paskirstytos generacijos, elektromobilių ir jų įkrovimo įrangos kiekiui tinkle, skirstymo sistemos laukia dideli iššūkiai suvaldant kokybę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bendradarbiaujama su Meteorologijos tarnyba iš anksto gaunant informaciją apie prognozuojamus meteorologinius reiškinius, kas lemia kada aktyvuojama resursų mobilizacija. • Kasmet atnaujinamas 10 m. investicijų planas (planuojamos investicijos oro linijas keičiant kabelių linijomis miškingose vietovėse). • Nuolat peržiūrimi ir atnaujinami investicinių objektų reitingavimo modeliai. • Oro linijose nuo 2019 m. pradėti montuoti įtampą reguliuojantys įrenginiai kaip alternatyva brangiau kainuojančioms tinklo rekonstrukcijoms. • Įgyvendinamas įtampos kokybės parametru stebėsenos sistemos diegimas skirstomajame elektros tinkle. 	Labai didelis
	<p>Reguliavimo rizika Bendrovei pasireiškia dėl:</p> <p>1) reguliacinės aplinkos nepastovumo ir nestabilumo (dažnai besikeičiantys</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Naujų reikalavimų atitikimo užtikrinimui organizuojami Įmonių grupės projektai, kurių metu įtraukiami geriausi Įmonių grupės specialistai, konkrečiu klausimu; 	

Išorinis reguliavimas	<p>teisės aktai sudaro sąlygas klaidoms / klaidingiems interpretavimams).</p> <p>2) asmens duomenų apsaugos teisinio reguliavimo reformos, kurios pagrindinis teisės aktas yra 2018 m. gegužės 25 d. įsigaliojęs Europos Sąjungos Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (BDAR, angl. GDPR). Asmens duomenų apsaugos reguliavimo pasikeitimai bei praktinio taikymo išaiškinimų stoka kelia klaidingo BDAR numatytų taisyklių įgyvendinimo riziką.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktyvus dalyvavimas teisės aktų viešo derinimo procese; • Nepalankių Bendrovės veiklai teisės aktų keitimų projektų inicijavimas; • Vykdomas BDAR reikalavimų įgyvendinimo projekto antras etapas, kurio metu įgyvendinami papildomi IT, teisės ir procesų sričių sprendimai bei organizacinės priemonės, kurie užtikrintų Bendrovės veiklos atitiktį pagal BDAR. 	Didelis
Informacijos sauga (kibernetinė sauga)	<p>Dėl besikeičiančios geopolitinės situacijos didėja kibernetinių incidentų rizika, kurie gali paveikti elektros skirstymo tinklo patikimumą. Remiantis pasaulinėmis tendencijomis kibernetinės grėsmės elektros perdavimo ir skirstymo sektoriuose kas metai didėja. Kibernetinės atakos dažniausiai būna nukreipiamos į strateginę reikšmę Valstybei turinčias įmones. Šiandien galime įvardinti keletą šalių turinčių pakankamai resursų ir motyvacijos, bei galinčių nukreipti kibernetines atakas į Bendrovę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kibernetinės saugos sritis Ignitis įmonių grupėje yra valdoma centralizuotai iš patronuojančios bendrovės, todėl yra konsoliduotis pagrindinės šios srities kompetencijos ir priemonės; • Kibernetinių atakų aptikimo /sustabdymo sistemų tobulinimas; • Elektros skirstymo tinklo valdymo sistemų atsparumo kibernetinės grėsmėms didinimas plečiant kibernetinio saugos tinklą; • Bendradarbiavimas su išorės įstaigomis kibernetinės saugos srityje; • Bendrovės darbuotojų švietimas ir mokymai informacijos saugos srityje; • Prevencijos funkcijos priemonės siekiant užkardyti korupciją, galimą šnipinėjimą; • Keliami kibernetinės saugos personalo kvalifikacija. 	Didelis

INFORMACIJA APIE BENDROVĖS ĮSTATINĮ KAPITALĄ IR VERTYBINIUS POPIERIUS

Įstatinis kapitalas ir vertybiniai popieriai

Bendrovės įstatinis kapitalas 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė 259.442.796,57 eurų. Visos Bendrovės akcijos yra apmokėtos.

10 lentelė. Įstatinio kapitalo struktūra

Akcijų rūšis	Akcijų skaičius, vnt.	Nominalioji vertė, eurų	Bendra nominalioji vertė, eurų	Dalis įstatiniame kapitale, proc.
Paprastosios vardinės akcijos	894.630.333	0,29	259.442.796,57	100,00

ESO akcijos į AB Nasdaq Vilnius Oficialųjį prekybos sąrašą įtrauktos nuo 2016 m. sausio 11 dienos. Kitose reguliuojamose rinkose Bendrovės akcijomis neprekiuojama.

11 lentelė. Informacija apie emitento vertybinius popierius

ISIN kodas	Prekybos sąrašas	VP trumpinys	Akcijų skaičius, vnt.	Vienos akcijos nominali vertė, eurų	Pramonės šaka pagal ICB standartą	Aukštesnysis sektorius pagal ICB standartą
LT0000130023	BALTIC MAIN LIST	ESO1L	894.630.333	0,29	7000 komunalinės paslaugos	7500 komunalinės paslaugos

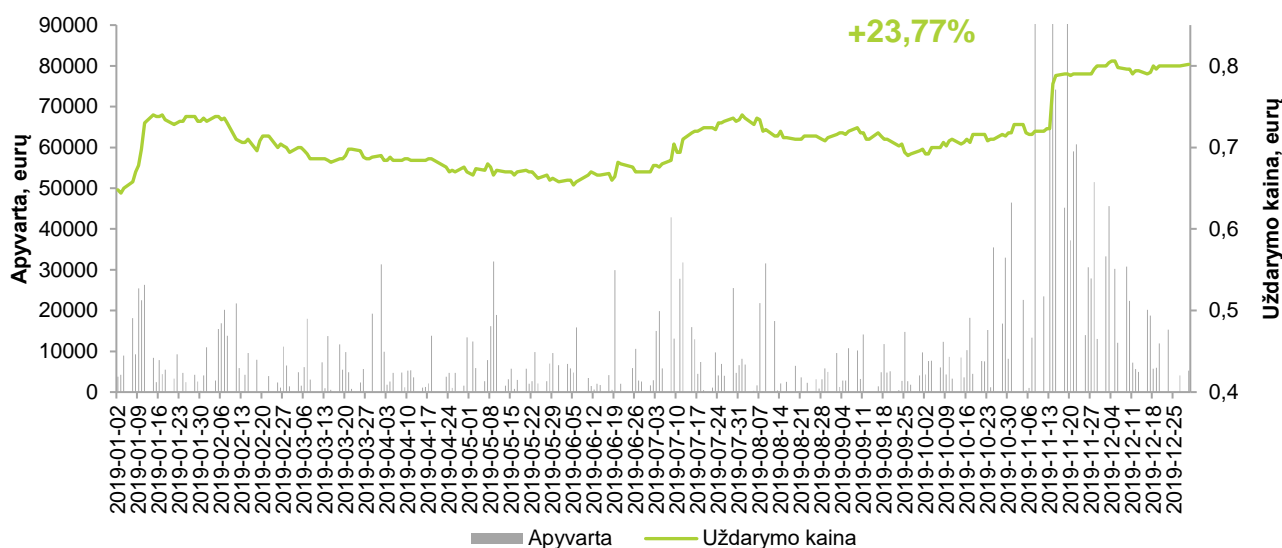
Bendrovė iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos nebuvo įsigijusi savų akcijų ir per ataskaitinį laikotarpį savų akcijų neįsigijo ir nepereleido.

12 lentelė. Prekybos Bendrovės akcijomis statistika

		2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.
Paskutinės prekybos sesijos kaina, eurų		0,862	0,86	0,648	0,802
Didžiausia kaina, eurų		0,889	0,93	0,916	0,81
Mažiausia kaina, eurų		0,831	0,854	0,638	0,644
Vidutinė kaina, eurų		0,86	0,878	0,824	0,733
Kiekis, vnt.		5.095.099	6.711.700	3.678.206	3.913.034
Apyvarta, mln. eurų		4,38	5,89	3,03	2,87
Kapitalizacija, mln. eurų	Bendrovė	771,17	769,38	579,72	717,49
	Baltijos Oficialusis prekybos sąrašas	5.043,31	5.853,81	5.281,28	5.932,68

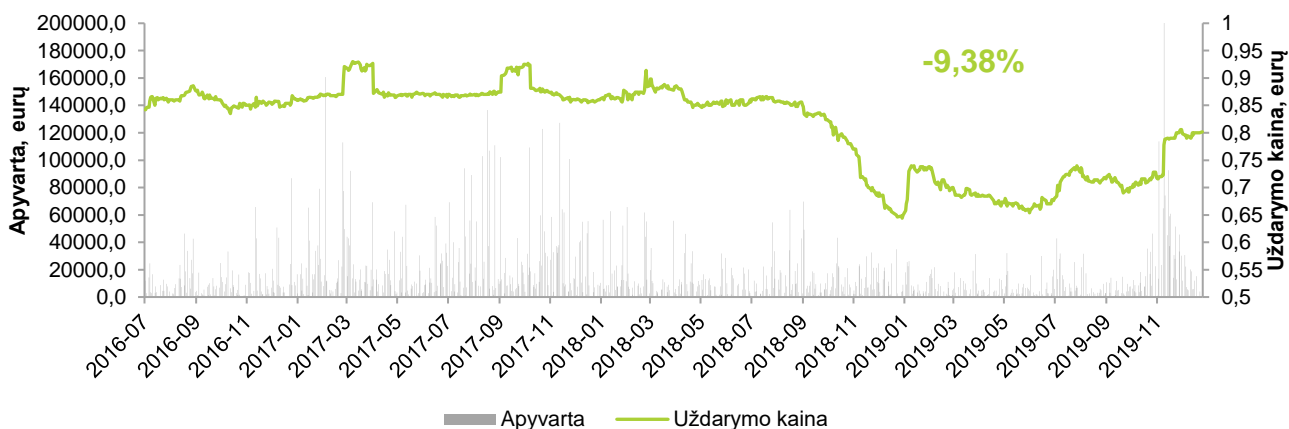
Bendrovės akcijų kainos dinamika ir apyvarta

7 paveikslas. ESO akcijų kainos dinamika ir apyvarta per ataskaitinį laikotarpį

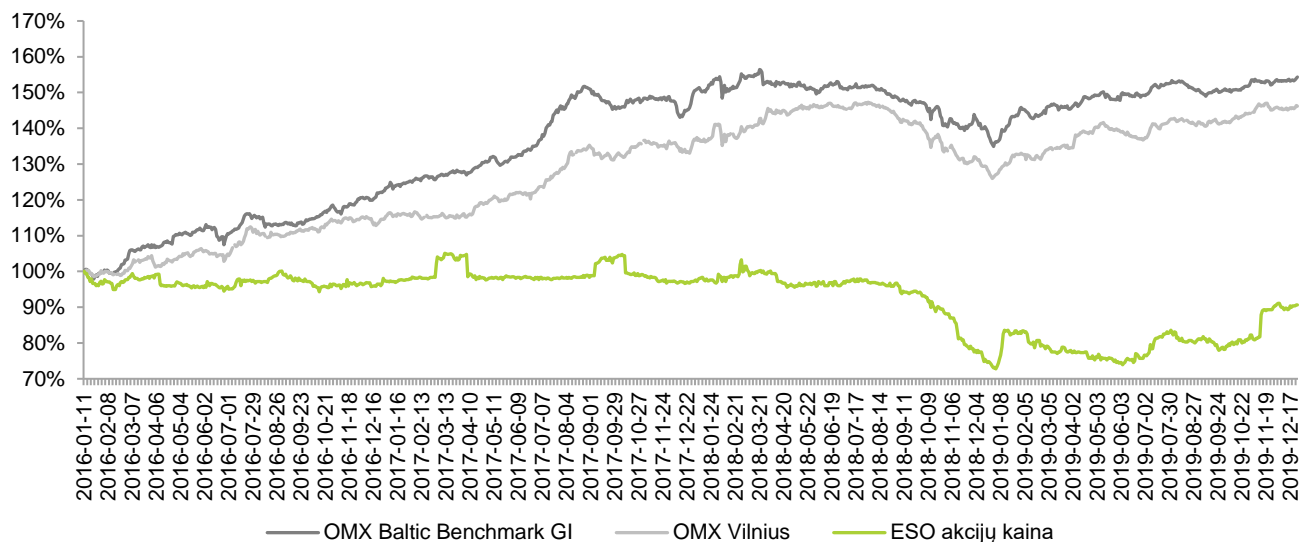
Per ataskaitinį laikotarpį Bendrovės akcijų kaina pakilo 23,77 proc.

8 paveikslas. ESO akcijų kainos ir apyvartos dinamika nuo prekybos pradžios iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos

Nuo prekybos pradžios Bendrovės akcijų kaina nukrito 9,38 proc.

9 paveikslas. ESO akcijų kainos, OMX Vilnius ir OMX Baltic Benchmark indeksų dinamika nuo prekybos pradžios

Nuo prekybos ESO akcijomis pradžios iki 2019 m. gruodžio mėn. pabaigos indeksas OMX Vilnius pakilo 46,23 %, indeksas OMX Baltic Benchmark pakilo 54,38 %, o ESO akcijų kaina sumažėjo 9,38 % nuo savo pradinės vertės.

Akcininkų struktūra

ESO, kuri po AB LESTO ir akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ reorganizavimo perėmė minėtų bendrovių turtą, teises ir pareigas, akcininkais tapo visi asmenys, 2015 m. gruodžio 11 d. turėję AB LESTO ir akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ akcijų.

2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis, bendras Bendrovės akcininkų skaičius buvo 8.794.

13 lentelė. Akcininkai, 2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis, turėję daugiau kaip 5 proc. ESO įstatinio kapitalo

Akcininko vardas, pavardė (įmonės pavadinimas, teisinė forma, buveinės adresas, kodas)	Akcininkui nuosavybės teise priklausančių paprastųjų vardinių akcijų skaičius, vnt.	Turima įstatinio kapitalo dalis, proc.	Nuosavybės teise priklausančių akcijų suteikiama balsų dalis, proc.
„UAB „Ignitis grupė“ Žvejų g. 14, LT-09310 Vilnius, įmonės kodas 301844044	849.743,761	94,98	94,98

*2019 m. rugsėjo 6 d. įregistruoti atnaujinti „Lietuvos energija“, UAB, įstatai ir pradėtas naudoti naujas pavadinimas UAB „Ignitis grupė“.

14 lentelė. Bendrovės akcininkų pasiskirstymas pagal šalis 2019 m. gruodžio 31 d.

Valstybė	Akcininkų skaičius, proc.	Valstybė	Akcininkų skaičius, proc.	Valstybė	Akcininkų skaičius, proc.
Lietuva	96,16	Rusija	0,56	D. Britanija	0,17
Estija	1,30	Baltarusija	0,44	Vokietija	0,13
Latvija	0,58	JAV	0,19	Kitos valstybės	0,48

Akcininkų teisės, akcininkai, turintys specialias kontrolės teises ir tų teisių aprašymai

Visos paprastųjų vardinių akcijų suteikiamos teisės vienodos. Akcijų suteikiamas turtines ir neturtines teises nustato įstatymai, kiti teisės aktai ir Bendrovės įstatai.

Nė vienas Bendrovės akcininkas neturėjo specialiųjų kontrolės teisių.

Nebuvo balsavimo teisių apribojimų.

Vertybinių popierių perleidimo ribojimai

2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis, nebuvo žinoma apie kokius nors vertybinių popierių perleidimo apribojimus per ataskaitinį laikotarpį.

Informacija apie sutartis su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais

ESO įgaliotasis vertybinių popierių sąskaitų tvarkytojas yra AB SEB bankas.

AB SEB banko kontaktiniai duomenys:
Gedimino pr. 12, LT-01103 Vilnius;
Tel. 1528 arba +370 5 268 2800.

Dividendų politika ir dividendai

ESO taikoma 2016 m. patvirtinta „Lietuvos energijos“ (dabar - UAB „Ignitis grupė“) įmonių grupės dividendų politika, kuri skelbiama Bendrovės interneto svetainėje, skiltyje „Investuotojams“. Ši politika visoms grupės įmonėms nustato vienodus grynojo pelno paskirstymo principus.

2018 m. kovo 30 d. vykusiame eiliniame visuotiniame Bendrovės akcininkų susirinkime buvo patvirtintas Bendrovės 2017 m. pelno (nuostolių) paskirstymas. Numatyta už šešių mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2017 m. gruodžio 31 d., išmokėti 22.7 mln. eurų dividendų. Vienai akcijai už šį laikotarpį tenka 0,02535 euro dividendų. Dividendus gavo tie asmenys, kurie dešimtos darbo dienos po sprendimą dėl dividendų mokėjimo priėmusio visuotinio akcininkų susirinkimo pabaigoje, t. y. 2018 m. balandžio 16 d. darbo dienos pabaigoje, buvo Bendrovės akcininkai.

Dividendai taip pat buvo mokėti pagal 2017 m. rugsėjo 29 d. įvykusio neeilinio visuotinio Bendrovės akcininkų susirinkimo sprendimą, kuriuo buvo nuspręsta dėl dividendų už trumpesnį negu finansiniai metai laikotarpį skyrimo Bendrovės akcininkams. Skirta 0,046 euro vienai Bendrovės akcijai dydžio dividendų (iš viso – 41,2 mln. eurų) už šešių mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2017 m. gruodžio 31 d.

Bendrovės grynas pelnas iš tęstinės veiklos 2017 m. buvo 77,6 mln. eurų, tad už šį laikotarpį išmokėtų dividendų / grynojo pelno rodiklis siekia 0,82.

2018 m. rugsėjo 28 d. neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime nutarta skirti dividendus už trumpesnį negu finansiniai metai laikotarpį. Bendrovės akcininkams skirta po 0,014 eurų vienai Bendrovės akcijai dydžio dividendų už šešių mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2018 m. birželio 30 d. (iš viso 11,9 mln. eurų). Dividendus gavo tie asmenys, kurie Bendrovės akcininkų teisių apskaitos dienos pabaigoje, t. y., 2018 m. spalio 12 d. pabaigoje, buvo Bendrovės akcininkai.

Bendrovės grynas pelnas iš tęstinės veiklos 2018 m. sausį–birželį buvo 17,8 mln. eurų, tad už šį laikotarpį išmokėtų dividendų / grynojo pelno rodiklis siekia 0,67.

2019 m. balandžio 30 d. Bendrovės valdybos sprendimu buvo sušauktas eilinis visuotinis Bendrovės akcininkų susirinkimas. Jame nuspręsta už ataskaitinį šešių mėnesių laikotarpį, prasidėjusį 2018 m. liepos 1 d. ir pasibaigusį 2018 m. gruodžio 31 d. neskirti dividendų.

KLIENTŲ APTARNAVIMAS, APTARNAVIMO ĮVERTINIMAS

Aptarnaujamų klientų skaičius

2019 m. ESO sudarė 26.158 daugiau prijungimo prie ESO skirstomojo elektros tinklo paslaugų sutarčių su privačiais klientais arba 51 proc. daugiau nei 2018 m., kai pasirašyta 13.302 prijungimo prie ESO skirstomojo elektros tinklo paslaugų sutartys. Pernai sudarytos 12.586 sutartys su verslo klientais arba 29 proc. daugiau nei 2018 m., kai pasirašytos 8.959 sutartys su verslo klientais. 2019 m. prie elektros skirstomojo tinklo ESO prijungė 23.934 arba 23% daugiau privačių klientų, nei 2018 m. (18.424) ir 16.217 (2018 m. - 10.742) arba 34 proc. verslo klientų.

2019 m. ESO sudarė prijungimo prie ESO skirstomojo dujų tinklo paslaugų sutartis su 7.928 (2018 m.-15.448) privačiais klientais arba 49 proc. mažiau nei 2018 m., kai buvo sudaryta 15.448 sutarčių. Per 2019 m. sausį-gruodį sudaryta 324 dujų tinklo paslaugų sutartis su verslo klientais arba 26 proc. mažiau nei 2018 m. (435 sutartys). 2019 m. prijungta 11.459 privačių dujų vartotojų – 20% mažiau, nei 2018 m. (14.340 privačių klientų). 2019 m. prie ESO dujų skirstymo tinklo buvo prijungti 334 verslo klientai, kuriems užtikrinama skirstymo paslauga, kai 2018 m. - 401 arba 17% mažiau.

Elektros ir dujų apskaitų prietaisų eksploatavimas ir plėtra

Per 2019 m. 12 mėnesių ESO pakeitė 58,6 tūkst. apskaitos prietaisų, kuriems baigėsi metrologinis patikros terminas. Iš jų – 35 tūkst. elektros energijos ir 23,6 tūkst. gamtinių dujų apskaitos prietaisų. Bendrovė naujiems klientams įrengė beveik 25,7 tūkst. elektros energijos ir 12,3 tūkst. gamtinių dujų apskaitos prietaisų.

Nuolat atnaujindama eksploatuojamus apskaitos prietaisus, Bendrovė bei jos įgalioti asmenys per 2019 m. 12 mėnesių taip pat patikrino daugiau nei 671 tūkst. elektros ir daugiau nei 115 tūkst. gamtinių dujų apskaitos prietaisų.

Investuodama į elektros energijos apskaitos prietaisų modernizavimą bei jų automatizavimą, ESO per 2019 m. 12 mėn. prie esamų automatizuotų duomenų nuskaitymų sistemų prijungė 4,4 tūkst. vnt. elektros energijos skaitiklių. Tokiu būdu Bendrovės eksploatuojamų elektros apskaitos prietaisų, kurių duomenys nuskaitymi nuotoliniu būdu, skaičius pasiekė beveik 44,2 tūkst. Gamtinių dujų apskaitos prietaisų nuskaitymų nuotoliniu būdu skaičius išliko nepakitęs t. y. – 1,2 tūkst. Apskaitos prietaisų automatizavimas suteikia galimybę automatiškai pateikti verslo klientams sąskaitas už suvartotą elektros energiją ir tiksliai nustatyti verslo kliento suvartotą gamtinių dujų kiekį.

Siekiant pagerinti paslaugų kokybę, sudaryti prielaidas klientams tiksliai sekti energijos suvartojimą, gauti tikslias sąskaitas ir sutaupyti energiją racionaliai ją vartojant, Bendrovė vykdo išmaniosios apskaitos sistemos diegimo Lietuvoje programą. Rugsėjo mėn. su VERT suderintas investicijų projektas, kuriuo numatoma pakeisti esamus elektros energijos skaitiklius į išmaniuosius. Pirmuoju etapu iki 2023 metų pabaigos planuojama, kad išmanieji elektros skaitikliai būtų diegiami daug suvartojantiems elektros energijos klientams (preliminariai nuo 1000 kWh/metus). Sprendimas dėl gamtinių dujų išmaniųjų skaitiklių diegimo dar nėra priimtas.

Siekiant pagerinti paslaugų kokybę, sudaryti prielaidas klientams tiksliai sekti energijos suvartojimą, gauti tikslias sąskaitas ir sutaupyti energiją racionaliai ją vartojant, Bendrovė vykdo išmaniosios apskaitos sistemos diegimo Lietuvoje programą. 2019 m. rugsėjo mėn. 19 d. su VERT suderintas investicijų projektas, kuriuo numatoma pakeisti esamus elektros energijos skaitiklius į išmaniuosius. Pirmuoju etapu iki 2023 metų pabaigos planuojama, kad išmanieji elektros skaitikliai būtų diegiami daug suvartojantiems elektros energijos klientams (preliminariai nuo 1000 kWh/metus). 2019 m. pabaigoje VERT buvo pateikta dujų išmaniosios apskaitos diegimo kaštų-naudų analizė, kurioje nagrinėti 5 diegimo scenarijai. Visų nagrinėtų scenarijų ekonominis rezultatas yra neigiamas. 2020 m. sausio mėn. 16 d. VERT įvertino pateiktus skaičiavimus ir patvirtino jog masinis dujų išmaniosios apskaitos diegimas nėra tikslingas šiame etape. Kaštų naudų analizė bus atnaujinama reikšmingai pasikeitus technologinėms ar ekonominėms prielaidoms, bet ne rečiau nei kas ketverius metus, kaip tą rekomenduoja Europos Komisija.

2019 metų I pusmetį paskelbtas išmaniosios apskaitos infrastruktūros pirkimas, po kuriuo planuojama įsigyti išmaniuosius elektros skaitiklius (apie 1,2 mln. vnt.), IT sistemas skaitiklių valdymui ir saugiam duomenų surinkimui. 2020 metais planuojama pasirašyti sutartį dėl išmaniosios apskaitos infrastruktūros pirkimo.

Teismo sprendimas dėl išmaniųjų skaitiklių pirkimo dalyvio paraiškos

2019 m. spalio 14 d. Vilniaus apygardos teismas nusprendė, kad „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO) išmaniųjų skaitiklių pirkime pagrįstai atmetė vieno iš Tiekėjų pasiūlymą, kuris buvo pateiktas pavėluotai. Teismas, įvertinęs faktines Tiekėjo paraiškos pateikimo aplinkybes, nusprendė ieškinį atmesti, bylą nutraukti ir panaikinti laikinąsias apsaugos priemones – pirkimo procedūrą sustabdymą.

Aptarnavimo kanalų vystymas

Siekdama gerinti klientų aptarnavimą ESO efektyvina informavimo procesus ir gedimų bei planinių atjungimų atveju operatyviai informuoja klientus. Tai mažina klientų poreikį kreiptis į klientų aptarnavimo kanalus bei gerina klientų patirtį. 2019 m. sausį-gruodį trumpuoju klientų aptarnavimo numeriu 1802 (nuo 2019 m. rugsėjo 7 d. ESO klientus aptarnauja numeriu 1852) informacija suteikta 493.461 ESO klientų, kai 2018 m. per sausį-gruodį aptarnauta 417.155 klientų (be visuomeninio tiekimo klausimų, kuriuos nuo 2018 m. spalio 1 d. perėmė „Lietuvos energijos tiekimas“, UAB (dabar - UAB „Ignitis“).

Nuo 2019 m. rugsėjo 9 d. Bendrovė klientus aptarnavo ESO aptarnavimo skyriuose ir nemokamu tel. 1852. 2019 m. klientų aptarnavimo skyriuose (be visuomeninio tiekėjo klausimų) aptarnauta 69,2 tūkst. klientų, kai 2018 m. aptarnavome 69,3 tūkst. klientų. Klientai taip pat naudojasi nemokamu dujų avarinės tarnybos numeriu 1804. Nuo 2020 m. ESO klientai – klientai, kuriems teikiamos su infrastruktūra susijusios paslaugos, aptarnaujami tik nemokamu telefonu 1852 ir e.savitaroje. Tiekimo klausimais klientus aptarnauja visuomeninis tiekėjas ar nepriklausomi tiekėjai

Klientų atsiskaitymų valdymas

2019 m. gruodžio mėn. pabaigoje ESO skaičiuoja turinti apie 60 tūkst. klientų, kuriems tiekama ir skirstymo, ir garantinio tiekimo paslauga. Vidutiniškai per mėnesį suformuojama 53.600 vnt. sąskaitų, kurių 93% arba apie 50 tūkst. siunčiama elektroniniais kanalais (savitarna + e. sąskaita banke). E. sąskaitų, kurios pateikiamos Klientui banke, vidutiniškai per mėnesį suformuojama apie 7.200 vnt. arba 13%. Paštu išsiunčiama apie 6% sąskaitų arba apie 3.200 per mėn.

Rinkos liberalizavimas

2019 m. gruodžio 31 d. nepriklausomi tiekėjai tiekė elektros energiją 66.055 (57 proc.) komercinių klientų objektams. Į likusius objektus elektros energiją ir toliau tiekė garantinis tiekėjas ESO.

Klientų pasitenkinimas

2019 m. rugpjūčio-rugsėjo mėn. rinkos tyrimų bendrovė „Synopticom“ atliko ESO klientų pasitenkinimo tyrimą. Klientų teirautasi apie bendrą pasitenkinimą Bendrove, ar klientai rekomenduotų ESO. Tyrime dalyvavo 2.600 privatūs ir 400 verslo

klientų. ESO klientų pasitenkinimo tyrimo rezultatai parodė, jog bendras NPS (angl. - Net promoter score) indeksas šiuo metu yra 79%. Didžioji dauguma (8 iš 10 dešimties) klientų yra patenkinti Bendrovės paslaugomis ir aptarnavimu, būtų linkę rekomenduoti ESO kitiems klientams.

SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS ATASKAITA

Bendrovė ESO skirsto elektrą ir dujas bei prižiūri skirstomuosius tinklus, juose diegia išmaniuosius sprendimus, kad tinklai būtų patikimi ir efektyvūs, rūpinasi jų gedimų šalinimu ir naujų klientų prijungimu. ESO, efektyviai valdydama infrastruktūrą, siekia įgalinti energetikos rinkos konkurenciją.

Pagrindinės ESO funkcijos: garantinis elektros ir dujų tiekimas, elektros ir dujų įvedimas, elektros ir dujų skirstymas, tinklų eksploatavimas, priežiūra, valdymas ir plėtra, jų saugumo ir patikimumo užtikrinimas.

Atsakingai vykdydama šią savo veiklą ESO siekia prisidėti prie darnios visuomenės kūrimo. ESO tenkančią atsakomybę prisidėti prie visuomenės gerovės pirmiausia įgyvendina per saugią ir patikimą energijos skirstymo ir garantinio tiekimo veiklą, aktyviai dalyvaudama visuomenės švietime saugaus ir racionalaus energijos vartojimo klausimais, diegdama naujas, perspektyvias ir tausojančias technologijas, rūpindamasi savo klientais, darbuotojais, bendruomenėmis ir skatindama rangovų bei tiekėjų atsakomybę.

Socialinės atsakomybės politika

ESO socialinės atsakomybės veikla yra paremta jos vertybėmis ir apibrėžia Bendrovės požiūrį į savo veiklą, socialinių, aplinkos apsaugos bei skaidrios veiklos principų įtraukimą į Bendrovės vidaus procesus ir į santykius su suinteresuotomis šalimis.

Atsakingoje veikloje Bendrovė vadovaujasi „Ignitis grupėje“ patvirtinta ir visai įmonių grupei taikoma Socialinės atsakomybės politika (nuoroda: <https://www.ignitisgrupe.lt/sites/default/files/inline-files/Socialines%20atsakomybes%20politika.pdf>). Šiame dokumente apibrėžiamos bendros atsakingos veiklos kryptys ir nuostatos, kuriomis vadovaujantis kuriama socialiai atsakingo ir darniai vystomo įmonių grupės verslo kultūra bei praktika. Remdamasi vizija, misija, vertybėmis bei strateginiais tikslais, įmonių grupė realizuoja savo socialinę atsakomybę per kryptingą veiklą keturiuose svarbiausiose srityse – aplinkosaugoje, santykiuose su darbuotojais ir visuomene, veikla rinkoje.

ESO išskiria tokius savo atsakingos veiklos prioritetus:

- energetinio efektyvumo didinimas ir poveikio aplinkai mažinimas tausojant energiją bei išteklius;
- atsakingas elgesys su elektra ir dujomis (ir klientams, ir darbuotojams);
- sauga ir sveikata darbe.

Visos „Ignitis grupės“ įmonės, tarp jų ir bendrovė ESO, laikosi dešimties „Pasaulinio susitarimo“ (angl. Global Compact) principų, apibrėžiančių verslo atsakomybę žmogaus teisių, darbuotojų teisių, aplinkosaugos ir kovos su korupcija srityse bei siekia mažinti savo veiklos poveikį aplinkai, bendruomenei, kitiems verslams ir bendromis pastangomis dalyvauti ekonominių, socialinių ir aplinkos apsaugos problemų sprendime, prisidėti prie visuomenės raidos ir ekonomikos augimo.

„Pasaulinio susitarimo“ principai:

Žmogaus teisės

- 1 principas. Siekti, kad verslo organizacijos remtų ir gerbtų tarptautinę žmogaus teisių apsaugą savo įtakos sferoje.
- 2 principas. Užtikrinti, kad jos pačios neprisidėtų prie žmogaus teisių pažeidimų.

Darbuotojų teisės

- 3 principas. Siekti, kad verslo organizacijos remtų asociacijų laisvę ir pripažintų teisę į veiksmingas bendras derybas.
- 4 principas. Siekti panaikinti bet kokį privalomąjį ar priverstinį darbą.
- 5 principas. Siekti panaikinti vaikų darbą.
- 6 principas. Siekti panaikinti diskriminaciją, susijusią su įdarbinimu ir profesija.

Aplinkos apsauga

- 7 principas. Siekti, kad verslo organizacijos remtų prevencines programas, užtikrinančias aplinkos apsaugą.
- 8 principas. Imtųsi iniciatyvų aplinkosauginei atsakomybei didinti.
- 9 principas. Skatintų aplinkai palankių technologijų vystymąsi ir paplitimą.

Kova su korupcija

- 10 principas. Verslo organizacijos turi kovoti prieš visas korupcijos formas (tarp jų – papirkinėjimą ir kyšininkavimą).

Šios visuotinai priimtoms ir deklaruojamos atsakingo elgesio gairės yra aiški bei stipri nuoroda įmonių grupei plėtojant socialiai atsakingo verslo veiklas

„Ignitis grupės“ įmonės taip pat prisideda siekiant darnaus vystymosi tikslų, kaip juos apibrėžia Jungtinių Tautų Organizacija. Savo kasdienėje veikloje Bendrovė vadovaujasi šiais darnaus vystymosi principais:

- elektros energijos ir gamtinių dujų skirstymo bei elektros energijos tiekimo, skatinančio ekonominę ir socialinę plėtrą, patikimumo užtikrinimas tausojant aplinką ir patenkinant tikslinių grupių interesus;
- efektyvus gamtos išteklių naudojimas atliekamai veiklai;
- sumanus ir efektyvus energijos naudojimas ir poveikio aplinkai mažinimas elektros ir gamtinių dujų skirstymo ir naudojimo metu;
- tausojančio požiūrio į aplinką skatinimas tarp darbuotojų, rangovų, tiekėjų ir visuomenės.

Priklausydama Lietuvos atsakingo verslo asociacijai, ESO skatina ir kitas įmones jungtis prie atsakingos, darnaus vystymosi principais grindžiamos veiklos plėtros, vedančios socialinės ir ekonominės gerovės link.

Šių principų įgyvendinimo kontrolė bei su jais susijusių rizikų valdymas yra integruota Bendrovės veiklos kontrolės ir rizikų valdymo dalis. Plačiau tai aptariama kituose šio metinio pranešimo skyriuose, o žemiau pateikiami pagrindiniai laikantis aukščiau išvardintų prioritetų ir principų kylantys iššūkiai bei pasiekti rezultatai. Turinys struktūruojamas atsižvelgiant į „Pasaulinio susitarimo“ principus ir LR įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimus.

Žmogaus teisių užtikrinimas

Vykdydama savo veiklą ir teikdama paslaugas, veikdama skirtingose bendruomenėse Bendrovė laikosi žmogaus teisių apsaugos principų, remia ir gerbia tarptautinę žmogaus teisių apsaugą savo įtakos sferoje, užtikrina, jog pati neprisideda prie žmogaus teisių pažeidimų ir pasisako prieš bet kokius jų pažeidimus.

2019 m. Bendrovėje nenustatyta jokių diskriminacijos ar kitų incidentų, susijusių su žmogaus teisių pažeidimais.

Socialiniai ir personalo klausimai

Bendrovė gerbia darbuotojų teises ir pasisako prieš vaikų darbą, bet kokią diskriminaciją tiek įdarbinant naujus darbuotojus, tiek tarp esamų darbuotojų. Bendrovėje veikia profesinės sąjungos ir galioja kolektyvinė sutartis, kuri 2019 m. sausio 9 d. buvo sudaryta su visomis 7 ESO veikiančiomis profesinėmis sąjungomis. Taip pat į ESO Stebėtojų tarybą 2019 m. buvo deleguotas profesinių sąjungų – darbuotojų atstovas.

Objektyvus paties darbuotojo ir jo vadovo atliktas darbuotojo kompetencijų įvertinimas yra vienintelis darbuotojų vertinimo būdas. Bendrovė ir pati rūpinasi darbuotojų kompetencijos kėlimu. Bendrovė nustato ir moka atlyginimus skaidriai, pagal aiškiai nustatytą tvarką. Bendrovė rūpinasi darbuotojų sveikata, savo iniciatyva organizuoja neformalius renginius, į kuriuos kviečia visus darbuotojus, rūpinasi darbuotojams palankios organizacinės kultūros įtvirtinimu.

Atlygio sistema. Visose „Ignitis grupės“ įmonėse yra įdiegta pažangi darbuotojų atlygio sistema (nuoroda: <https://www.ignitisgrupe.lt/sites/default/files/inline-files/UAB%20Ignitis%20grup%C4%97%20%C4%AFmoni%C5%B3%20grup%C4%97s%20Atlygio%20politika.pdf>), kuri leidžia lygiuotis į kitas pažangias šalies bendroves, atlyginančias darbuotojams pagal pasiektus rezultatus, kuriama vertę organizacijai ir komandai. Kuriant šią atlygio sistemą buvo naudota Korn Ferry metodika, kuri užtikrina objektyvų pareigybių vertinimą pagal reikiamą kvalifikaciją, problemų sudėtingumą ir atsakomybės lygį, kuris tenka konkrečiai pareigybei.

2019 m. atnaujinta „Ignitis grupės“ atlygio politika (nuoroda: <https://www.ignitisgrupe.lt/sites/default/files/inline-files/UAB%20Ignitis%20grup%C4%97%20%C4%AFmoni%C5%B3%20grup%C4%97s%20Atlygio%20politika.pdf>), taikoma ir jos dukterinėms bendrovėms, kurioje įtvirtinami kartiniai atlygio valdymo principai – vidinis teisingumas, išorinis konkurencingumas, aiškumas, skaidrumas, lankstumas, užtikrinantys, kad visose grupės įmonėse už tą patį darbo pobūdį, kompetenciją ir rezultatais yra atlyginama vienodai.

Platesnė informacija apie Bendrovės darbuotojų sudėtį, išsilavinimą, mokamą darbo užmokestį, kompetencijų ugdymą ir darbuotojų atstovavimą pateikiama šio pranešimo dalyje „[Bendrovė ir bendrovės valdymo organai](#)“.

Darbuotojų sveikata ir saugus darbas

Bendrovė laikosi darbuotojų saugos ir sveikatos bendras nuostatas ir principus bei jų įgyvendinimo pagrindines gaires apibrėžiančios „Ignitis grupės“ įmonių Darbuotojų saugos ir sveikatos politikos nuostatų bei visų LR teisės aktų, susijusių su darbuotojų sauga ir sveikata, reikalavimų.

Potencialiai pavojinga darbo aplinka. Bendrovės darbuotojai ir rangovai kasdieninėje veikloje atlieka pavojingus darbus eksploatuodami elektros skirstomojo tinklo bei gamtinių dujų skirstymo sistemos įrenginius. Papildomai potencialią riziką nukentėti darbuotojams kelia atliekami darbai, pavyzdžiui, darbai aukštyje, iškasose, naudojant potencialiai pavojingus įrenginius, atviros ugnies šaltinius – visa tai kelia tiek darbuotojų, tiek rangovų bei gyventojų saugos ir sveikatos neužtikrinimo riziką.

Nelaimingų atsitikimų prevencija. Nelaimingų atsitikimų prevencijai Bendrovėje skiriamas didelis dėmesys:

- saugos ir sveikatos užtikrinimui palaikomas OHSAS 18001:2007 sertifikatas;
- nuolat tikrinamos Bendrovės darbuotojų bei rangovų darbo vietos ir darbų organizavimo kokybė, atliekami kompleksiniai Bendrovės padalinių patikrinimai;
- saugos kultūrai stiprinti nuolat diegiamos naujos ir inovatyvios priemonės, didinančios Bendrovės darbuotojų ir vadovų įsitraukimą darbuotojų saugoje (atliekama patikrinimų metu užfiksuotų pažeidimų analizė, teikiami prevencinių priemonių pasiūlymai, priskiriami atsakingi asmenys jų įgyvendinimui, stiprinama neblaivumo prevencijos sistema apimanti ne tik darbuotojų patikrinimą, bet ir švietimą sveikos gyvensenos tema, suteikta galimybė eksploatacijos vadovams tikrinant darbo vietas naudotis išmaniaja darbo vietų patikrinimo programėle mobiliuosiuose telefonuose).

2019 m. buvo įgyvendinta ne viena iniciatyva darbų saugos tema, sukurta darbuotojų saugos ir sveikatos kampanija „Ar saugu“. Šia kampanija norima atkreipti dėmesį į asmeninę atsakomybę priimant sprendimus dėl savo saugumo.

Darbuotojų ugdymas. Siekiant gilinti darbuotojų žinias auginti jų kompetencijas bei atsakomybę saugiam darbų atlikimui didelis dėmesys skiriamas taip pat ir darbuotojų ugdymui. Naudojantis elektroninių mokymų platforma, 2019 m. prarastas Bendrovės darbuotojų periodinis saugos reikalavimų instruktavimas. 2019 m. darbuotojų mokymui saugaus darbo klausimais ir toliau buvo naudojami virtualūs mokymai. Buvo sukurti du mokymai, naudojant virtualios realybės akinus. Taip pat įdiegta ir pradėta naudoti elektroninė programėlė darbuotojams „Eshopis“. Ši programa darbuotojams ir jų vadovams leidžia paprasčiau užsisakyti asmenines apsaugos priemones ir valdyti jau turimas.

2019 m. pradėta naudoti nauja mobili aplikacija, kurios pagalba Techninės saugos specialistai tikrina ESO ir rangovų darbo vietas, žymi pažeidimus. Mobilios aplikacijos naudojimas supaprastina darbą, komunikaciją bei statistikos vedimą.

Pradėti darbuotojų mokymai naujame Praktinių mokymų centre Panevėžyje. Šiuose mokymuose buvo apmokyti 357 skirtingų sričių darbuotojai pagal 15 mokymo programų. Praktinių mokymų centre taip pat buvo organizuotos rangovų ir ESO darbuotojų meistriškumo varžybos.

Darbuotojų sveikata. Organizuojamas nemokamas medicininis patikrinimas visiems darbuotojams, kuriems tai atlikti yra būtina. Darbuotojai, kurie dirba lauko sąlygomis, Bendrovės lėšomis yra skiepyti nuo erkinio encefalito. Kasmet visi pageidaujantys darbuotojai nemokamai skiepijami nuo gripo darbo vietoje. Pageidaujantys darbuotojai apdraudžiami papildomu sveikatos draudimu, kuris suteikia galimybę apdraustiems darbuotojams apdraustuoju periodu naudotis tiek valstybinių, tiek privačių sveikatos priežiūros įstaigų paslaugomis: gydytis pasirinktose klinikose, lankytis pas gydytojus specialistus, atlikti įvairius tyrimus, pirkti vaistus, naudotis kitomis sveikatos stiprinimo paslaugomis. Prasidėjus tymų protrūkiui, darbuotojams buvo suorganizuota galimybė pigiau išsiti imunitetą ir, jei reikia, pasiskiepyti nuo tymų. Siekiant aprūpinti darbuotojus pirmos pagalbos priemonėmis regionų administraciniai pastatai buvo aprūpinti defibriliatoriais (8 vnt.).

14 lentelė. Darbuotojų sveikatos ir saugaus darbo rodikliai (per 2019 m. 12 mėnesių)

Darbuotojų incidentai ir nelaimingi atsitikimai (lengvi, sunkūs arba žūtytys)	103 incidentai, iš kurių 94 – autoįvykiai. 14 lengvų nelaimingų atsitikimų: 4 iš jų pakeliui į/iš darbo, 10 iš jų atliekant darbo funkcijas. Pagrindinės nelaimingų atsitikimų ir incidentų priežastys – darbuotojų neatidumas, kai susižeidžia paslysdami, užkliūdami ir griūdami. Visi nelaimingi atsitikimai ištirti.
Bendrovės objektuose įvykę rangovų darbuotojų darbų saugos ir sveikatos pažeidimai, jų pobūdis bei nelaimingi atsitikimai	Patikrinta 3591 rangovų darbo vieta, nustatyti 1027 pažeidimai. 34 kartus stabdyti darbai dėl kompleksinių arba grubių pažeidimų. Pobūdis: netinkamas darbų įforminimas, apsaugos priemonių neturėjimas, netinkamai įrengta darbo vieta. Su rangovų darbuotojais, pagal informaciją, kurią pateikė rangovai, įvyko 3 lengvi nelaimingi atsitikimai.
Dėl DSS pažeidimų, susižalojimų prarasto laiko rodiklis	2582 val. arba 323 darbo dienas, ESO darbuotojai buvo nedarbingi dėl nelaimingų atsitikimų.

Aplinkosauga

Bendrovė savo veikloje siekia tausoti aplinką, taupiai naudoti gamtos išteklius, gamybinėje veikloje diegti modernias, efektyvias ir poveikio aplinkai požiūriu saugias technologijas. Bendrovė vadovaujasi aplinkosaugą reglamentuojančių teisės aktų ir normų reikalavimais, profesionaliai taiko prevencines priemones, mažinančias neigiamą įtaką aplinkai.

Bendrovė atsakomybę už veiklos daromą poveikį aplinkai ir įsipareigojimai apibrėžti jos Aplinkos apsaugos politikoje (nuoroda: <https://www.eso.lt/download/68384/eso%20aplinkos%20apsaugos%20politika.pdf>).

Siekdama efektyviausiu būdu mažinti bendrą ESO poveikį aplinkai, Bendrovė yra pasiryžusi pastangas sutelkti tose srityse, kur poveikis didžiausias ir veiksmai leidžia pasiekti geriausių rezultatų. Remiantis šiais principais kiekvienais metais nustatomi aplinkos apsaugos tikslai ir formuojami uždaviniai, kurie savo ruožtu integruojami į bendruosius Bendrovės veiklos planus.

Bendrovė vykdo visus jai keliamus aplinkos apsaugos reikalavimus ir savo iniciatyva rūpinasi naujų įrenginių statyba bei senų įrenginių atnaujinimu, kad Bendrovės veikla darytų dar mažesnę įtaką aplinkai. Bendrovė organizuoja aplinkos tvarkymo akcijas. Susitikimai tarp skirtingų padalinių darbuotojų Bendrovėje organizuojami per vaizdo konferencijas, kad būtų sumažintos išlaidos transportui, o aplinka mažiau teršiama išmetamosiomis dujomis.

Bendrovė skatina naudojamų elektroninių įrenginių tausojimą, mažesnę popieriaus naudojimą ir atliekų rūšiavimą. ESO veikloje įdiegta speciali dokumentų valdymo sistema jau leidžia mažinti popieriaus naudojimą. Nuo 2019 m. Bendrovėje imta skaičiuoti kiek sunaudojama popieriaus: 2019 m. sunaudota apie 6 tūkst. pakuočių popieriaus arba apie 15 tūkst. kg popieriaus (1 pakuotė= 2,5 kg).

Kraštovaizdžio apsauga. Siekiant mažinti poveikį kraštovaizdžiui, vietoje senų elektros oro linijų tiesiami nauji kabeliai vietovėse, kuriose buvusių oro linijų laidai buvo ploni ir pavojingai priartėję prie želdinių, pasenusi infrastruktūra lėmė daug gedimų. Kabelinės linijos užtikrina patikimesnį elektros tiekimą ir yra saugesnės.

Siekiant užtikrinti saugų ir patikimą elektros energijos tiekimą bei rūpinantis gyvąja gamta, ESO, pagal Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymą, suderinusi su Aplinkos apsaugos agentūra, perkelia elektros tinklui ir žmonių saugumui pavojų keliančius gandralizdžius. Šalindama neplaninius avarinius elektros oro linijų gedimus, ESO gandralizdžius perkelia į netolimą paukščių aplinką – gandralizdžiai perkeliama ne toliau kaip 100 metrų atstumu nuo pirminės laukinio paukščio lizdo vietos. Per 2019 m. šalindama gedimus ESO perkėlė 111 vnt. gandralizdžių (96 vnt. perkelti iki 2019 m. gruodžio 31 d., likusieji perkelti iki 2020 m. vasario 28 d.).

Dirvožemio ir požeminio vandens apsauga. Siekiant išvengti dirvožemio ir požeminio vandens užteršimo, vietose, kuriose numatoma statyti, montuoti, eksploatuoti ir rekonstruoti elektros įrenginius, visuomet yra užtikrinamas alyvos ir kitų atliekų surinkimas ir pašalinimas. Atvirųjų skirstyklų ir pastočių teritorijose, kuriose iš transformatorių ir alyvinių jungtuvų gali nutekėti alyva į gruntą ir gruntinius vandenį, įrengiami alyvos surinkimo rezervuarai. Išteklių tausojimas. Bendrovėje įdiegti technologiniai sprendimai padedantys mažinti popieriaus sąnaudas, kuriama „biuro be popieriaus“ kultūra. Bendrovė savo klientus aktyviai skatina rinktis elektronines sąskaitas. Apie 93 proc. sąskaitų ESO klientams siunčiama elektroniniais kanalais (savitarna ir e. sąskaita banke).

Atliekų tvarkymas. Prisidedant prie aplinkos saugojimo ir taršos Lietuvoje mažinimo, visos ESO veikloje susidariusios atliekos yra rūšiuojamos, išskiriant antrines žaliavas, pavojingas atliekas, apskaitomos GPAIS (Vieninga gaminių pakuočių ir jų atliekų informacinė sistema) ir pridudamos pagal sutartį sutvarkymui specializuotiems atliekų tvarkytojams. To paties reikalaujama ir iš Bendrovės partnerių (rangovų). ESO atnaujino po rangos darbų susidariusių „grįžtamųjų medžiagų“ surinkimo principus. Per 2019 m. ESO veikloje susidariusių ir perduotų tvarkyti atliekų kiekis buvo 2.672,0462 t.

Aplinkai palankesnis transportas. 2019 m. pabaigoje Bendrovė nuomojosi 17 elektromobilių. Plečiantis įkrovimo stotelių tinklui, Bendrovė planuoja didinti elektromobilių parką. Dyzelinu ir benzinu varomas transporto priemonės keičiant elektromobiliais, mažėja ir eksploatacijos sąnaudos, ir aplinkos tarša. 2019 m. pabaigoje Bendrovė turėjo 89 nuosavus automobilius, o 833 nuomojosi. Taip pat savo veikloje Bendrovė naudoja specialųjį transportą, tokių transporto priemonių turėjo 194 vnt. iš kurių 114 vnt. – priekabos.

Visuomenės įtraukimas. ESO įgyvendina plataus masto ilgalaikės socialinės atsakomybės iniciatyvas, kurias vienija aktyvus tikslinių visuomenės grupių įtraukimas bei saugumo ir efektyvaus energijos naudojimo idėjos. Per žiniasklaidos priemones – televiziją, radiją, spaudą ir internetą – siekiama informuoti visuomenę apie saugos principus, kurių būtina laikytis atliekant lauko darbus. Ypatingas dėmesys skiriamas priminimui apie požeminį elektros ir dujų tinklą, taip pat patarimų apie saugų elgesį audrų metu sklaidai. Daug dėmesio skiriama vagysčių, dėl kurių sutrikdoma elektros tinklo veikla, prevencijai ir visuomenės pilietiškumo skatinimui.

Efektyvaus energijos vartojimo skatinimas

Bendrovė yra įsipareigojusi pati nuolat didinti skirstymo tinklo efektyvumą. Tuo pačiu su Energetikos ministerija yra sutarta kviešti Lietuvoje veikiančias įmones ir įstaigas deklaruoti energijos sutaupymus, kuriuos joms pavyko pasiekti įgyvendinus energijos vartojimo efektyvumo didinimo sprendimus.

Tam, kad geri pavyzdžiai energetinio efektyvumo srityje taptų labiau matomi ir patrauktų kitus, 2019 m. buvo įkurtas ESO **Pažangios energijos klubas** (www.pazangienergija.lt). Jis jungia įmones ir organizacijas, kurios efektyvesnio energijos vartojimo link žengė du svarbius žingsnius. Pirmąjį – kai energetinio efektyvumo priemones įsiedė. Antrąjį – kai pasiektais energijos sutaupymais ne tik pačios pasidžiaugė, bet ir atsiskaitė už juos viešai – deklaruodamos ESO deklaravimo platformoje.

Taip pat Pažangios energijos klubo nariais buvo pakviestos tapti bendrovės, kurios buvo „Žaliojo protokolo“ narės. Tai įmonės, kurios pritarė ir pasižadėjo taikyti aplinką tausojančias idėjas: įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo priemones, prisidėti prie Europos ir viso pasaulio aplinkos apsaugos ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO₂) kiekio mažinimo, skatinti tai daryti savo darbuotojus, kolegas, artimuosius ir taip prisidėti prie energiją taupančios visuomenės kūrimo.

Iki 2019 m. pabaigos Pažangios energijos klubo narėmis jau buvo 166 įmonės ir įstaigos. Klubo nariai per metus sutaupė per 140 GWh energijos – tiek, kiek jos metams užtektų visai Utenos rajono savivaldybei, įskaitant Utenos miestą.

2019 m. rudenį įvyko tradicinis konferencijų ciklas pramonės **atstovams „Tiek, kiek reikia pramonei“**. **Projektas** skirtas kurti racionaliai gyvenančios visuomenės tradicijas – čia ieškoma racionalaus elektros energijos vartojimo sprendimų, ypatingą dėmesį skiriant verslo, pramonės vartojimui. Konferencijose apsilankė per 300 verslo įmonių atstovų iš visos Lietuvos. Energetinio efektyvumo galimybes ir naudą penkiuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose pristatė ESO specialistai, sprendimų konsultantai, partneriai ir paslaugų diegėjai. Patirtimi dalinosi energiją jau taupančių įmonių vadovai, įteiktos padėkos energijos sutaupymus ESO deklaravusiems Pažangios energijos klubo nariams.

Bendrovė 2019 m. spalio mėn. su LR Energetikos ministerija pasirašė **Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo** susitarimą, kuriuo įsipareigojo šviesti ir konsultuoti garantinio tiekimo vartotojus energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais taip padedant vartotojams mažinti energijos vartojimo kaštus bei didinti energijos vartojimo efektyvumą. Bendrovė aktyviai vykdo ir tęsia energinio efektyvumo iniciatyvas skatindama tiek buitinius vartotojus, tiek pramonę taupiai vartoti energiją. 2019 metais ESO ir Pažangios energijos klubo svetainėse buvo skelbti patarimai kaip efektyviai vartoti energiją, taip pat klientams buvo teiktos palyginamosios energijos vartojimo analizės bei skelbta informacija apie efektyvų energijos vartojimą leidiniuose ir spaudoje.

Kova su korupcija

ESO netoleruoja jokių korupcijos apraiškų ir pasisako už sąžiningą verslą ir skaidrų bendravimą su valstybės institucijomis, palaikydama Antikorupcinę politiką, galiojančią visoje „Ignitis grupės“ įmonių grupėje (nuoroda: <https://www.eso.lt/download/191094/le%20antikorupcine%20politika.pdf>).

Bendrovė skaidriai moka visus mokesčius, užtikrina jos organizuojamų pirkimų skaidrumą ir reikalauja iš potencialių ir esamų tiekėjų, kad jie veiktų skaidriai ir sąžiningai. Bendrovė sutartis sudaro laikydamosi skaidrumo principo, nedalyvauja jokiuose sandoriuose, kuriuose prašoma kyšių, siūloma elgtis neskaidriai. Bendrovė teikia atsakingoms institucijoms pastebėjimus ir pasiūlymus dėl naujų ar koreguojamų aktualių teisės aktų, vertina jų skaidrumą.

Riziką minimizuoja veikiantys kompleksiniai vidaus kontrolės mechanizmai, skirti nustatyti galimus korupcijos rizikos veiksnius. Korupcijos prevencija yra viena iš įmonės Prevencijos skyriaus funkcijų. ESO nuolat vykdo veiklos kontrolę, tobulina veiklos procesus ir imasi veiksmų nustatytiems pažeidimams ištaisyti, pašalinti kylančias grėsmes geram Bendrovės vardui, Bendrovės darbuotojai periodiškai ugdomi Antikorupcinės politikos temomis – vyksta vadovų susitikimai, darbuotojams inicijuojamos paskaitos ir diskusijos.

Veikia anoniminė **Pasitikėjimo linija**, pasiekiami numeriu 1802. Tiek ESO darbuotojai, tiek kiti asmenys apie pastebėtus etikos pažeidimus gali pranešti apie tai el. paštu pasitikejimolinija@eso.lt arba užpildyti ESO svetainėje prie „Kontaktų“ esančią pasitikėjimo linijos formą (nuoroda: <https://www.eso.lt/eso-kontaktai/pasitikejimo-linija.html>).

Skaidrūs pirkimai. ESO - perkančioji organizacija. Centralizuotą „Ignitis grupės“ įmonių pirkimų funkciją vykdo UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ (GPC). GPC vykdo pirkimus ir teikia prekių, paslaugų arba darbų viešųjų pirkimų planavimo ir vykdymo paslaugas. Viešieji pirkimai yra centralizuoti, pirkimų procesai – standartizuoti ir sukonzentruoti vienoje internetinėje platformoje. Siekiant užtikrinti skaidrų ir atvirą viešųjų pirkimų procesą bei atvirą dialogą, GPC kviečia tiekėjus į informacinius susirinkimus, kurių metu pristatomi perkančiųjų organizacijų planuojami didelės vertės pirkimai.

ESO taip pat Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (CVPIS) priemonėmis skelbia visų pirkimų, išskyrus mažos vertės pirkimus, techninių specifikacijų projektus, o apie jų paskelbimą papildomai informuoja savo tinklalapiuose, teikia pirkimų procedūrų ataskaitas ir informaciją apie vykdomus pirkimus.

2019 m. atlikta beveik 1200 ESO inicijuotų pirkimų. Per metus gautos 192 tiekėjų pretenzijos dėl ESO vykdytų pirkimų, 38 iš jų pripažintos pagrįstomis ir buvo tenkintos, o 32 pretenzijos buvo tenkintos iš dalies.

Paramos teikimas

Stiprinant skaidrumo principo įgyvendinimą grupės įmonėse, tarp jų ir ESO, nuo 2018 m. „Ignitis grupė“ ir jos įmonės paramos neskiria. Paramos fondą, per kurį anksčiau buvo teikiama parama, ruošiamasi likviduoti. Nauji kvietimai teikti paraiškas paramai gauti nepriimami, paraiškos nesvarstomos.

Įvertinimai

2019 m. spalį **ESO pripažinta viena skaidriausių įmonių Lietuvoje**. Tyrimą atlikęs „Transparency International“ Lietuvos skyrius (TILS) vertino tris pagrindinius kriterijus: įmonės antikorupcines priemones, organizacijos skaidrumą ir finansinių rodiklių atskleidimą. Duomenys buvo vertinami šalies bendrovės lyginant tiek šalies mastu, tiek ir tarptautinių standartų kontekste. ESO, TILS vertinimu, surinko maksimalų vertinimą – 100 proc., o lyginant su ankstesniais laikotarpiais atliktais analogiškais vertinimais, rodiklį pagerino daugiau nei 20 proc.

2019 m. spalio 24 d. Pasaulio banko paskelbtame **„Doing Business 2020“ reitinge Lietuva** pagal prisijungimo prie elektros tinklų rodiklį **pakilo į 15 vietą – 11 pozicijų aukščiau**, lyginant su 2019 m. rodikliu – 26 vieta (2018 m. - 33, 2017 m. 55 vieta). Prisijungimo prie elektros tinklų rodiklis, vienas iš 10-ies vertinamų kriterijų, nustatant šalies pažangą bendrame „Doing Business“ reitinge. Šiomet prisijungimo prie elektros tinklo procedūrų skaičius sumažėjo nuo 4 iki 3, atsisakius reikalavimo pateikti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pažymą apie kliento vidaus elektros tinklo patikrinimą ir pakeičiant ją

rangovo pažyma. ESO inicijuoja ir kitus siūlymus, kurie padėtų dar supaprastinti elektros įvedimo procesą. Vienas jų – siekiantiems prisijungti prie elektros skirstymo tinklų nereikėtų pildyti paraiškos. Susumavus visus Pasaulio banko vertinamus rodiklius, Lietuva šiemet pakilo 3 pozicijomis aukščiau ir užima 11 vietą iš 190 pasaulio valstybių.

BENDROVĖ IR BENDROVĖS VALDYMO ORGANAI

15 lentelė. Informacija apie Bendrovę ir jos kontaktiniai duomenys

Bendrovės pavadinimas	AB „Energijos skirstymo operatorius“
Įmonės kodas	304151376
Įstatinis kapitalas	259.442.796,57 eurų
Buveinės adresas	Aguonų g. 24, LT-03212 Vilnius
Telefonas	(8 5) 277 7524
Faksas	(8 5) 277 7514
Elektroninis paštas	info@eso.lt
Tinklalapis	www.eso.lt
Teisinė – organizacinė forma	Akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta	2015 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras
Registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie bendrovę	Juridinių asmenų registras
Registro tvarkytojas	VĮ Registrų centras

ESO veiklą pradėjo 2016 metų sausio 1 d., sujungus AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“. ESO perėmė LESTO ir „Lietuvos dujų“ turtą, teises ir pareigas, taip pat visą ilgalaikį ir trumpalaikį turtą, ilgalaikius ir trumpalaikius finansinius ir kitus įsipareigojimus, gautinas ir mokėtinas sumas pagal LESTO ir „Lietuvos dujų“ sudarytas sutartis ar kitais pagrindais kylančias prievoles.

Pagrindinės ESO funkcijos: elektros energijos ir gamtinių dujų skirstymas, garantinis elektros ir dujų tiekimas, elektros ir dujų įvedimas, elektros ir dujų skirstymo tinklų eksploatavimas, priežiūra, valdymas ir plėtra, jų saugumo ir patikimumo užtikrinimas.

ESO geografinė rinka - visa Lietuva.

Informacija apie bendrovės filialus ir atstovybes

Bendrovėje filialų ir atstovybių nėra.

Dukterinės bendrovės ir susijusios įmonės

ESO priklauso vienai didžiausių energetikos įmonių grupių Baltijos šalyse – UAB „Ignitis grupė“ (iki 2019 m. rugsėjo 6 d. – „Lietuvos energija“, UAB), kuri valdo 94,98 proc. Bendrovės akcijų.

2019 m. gruodžio 31 d. ESO dukterinių bendrovių neturėjo.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ESO bendrai su kitomis įmonėmis valdė UAB Verslo aptarnavimo centrą ir UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ (iki 2019 m. rugsėjo 6 d. buvęs pavadinimas - UAB „Technologijų ir inovacijų centras“). Pažymėtina, kad pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, 2020 m. sausio 2 d. UAB Verslo aptarnavimo centras buvo išregistruotas iš Juridinių asmenų registro, šiuo veiksmu buvo užbaigtas UAB Verslo aptarnavimo centro ir UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ reorganizavimas ir prie UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ prijungtas UAB Verslo aptarnavimo centras.

16 lentelė. Pagrindinė informacija apie susijusias įmones

	UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“	UAB Verslo aptarnavimo centras*
Adresas	A. Juozapavičiaus g. 13, Vilnius	P. Lukšio g. 5B, Vilnius
Įregistravimo data	2013 m. gruodžio 4 d.	2014 m. liepos 30 d.
Įmonės kodas	303200016	303359627
Telefonas	(8 5) 278 2272	(8 5) 259 4400
Faksas	(8 5) 278 2299	(8 5) 259 4401
Elektroninis paštas	gpc@ignitis.lt	vac@ignitis.lt

Tinklalapis	www.ignitisgrupe.lt	www.ignitisgrupe.lt
ESO valdoma kapitalo dalis (2019 m. gruodžio 31 d.)	26,84 proc.**	22,25 proc.
Pagrindinės veiklos pobūdis	Informacinių technologijų ir telekomunikacijų paslaugų teikimas energetikos sektoriaus įmonėms	Viešųjų pirkimų organizavimas ir vykdymas, buhalterinės apskaitos, darbo santykių administravimo, klientų aptarnavimo, žmogiškųjų išteklių administravimo, teisinių paslaugų, komunikacijos paslaugų, veiklos efektyvumo konsultacijų ir mokymų teikimas.

* Po ataskaitinio laikotarpio užbaigus UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ ir UAB Verslo aptarnavimo centras reorganizavimo procedūras, UAB Verslo aptarnavimo centras 2020 m. sausio 2 d. išregistruotas iš Juridinių asmenų registro. Toliau veiklą tęsia ir paslaugas teikia po reorganizavimo veikianči UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“

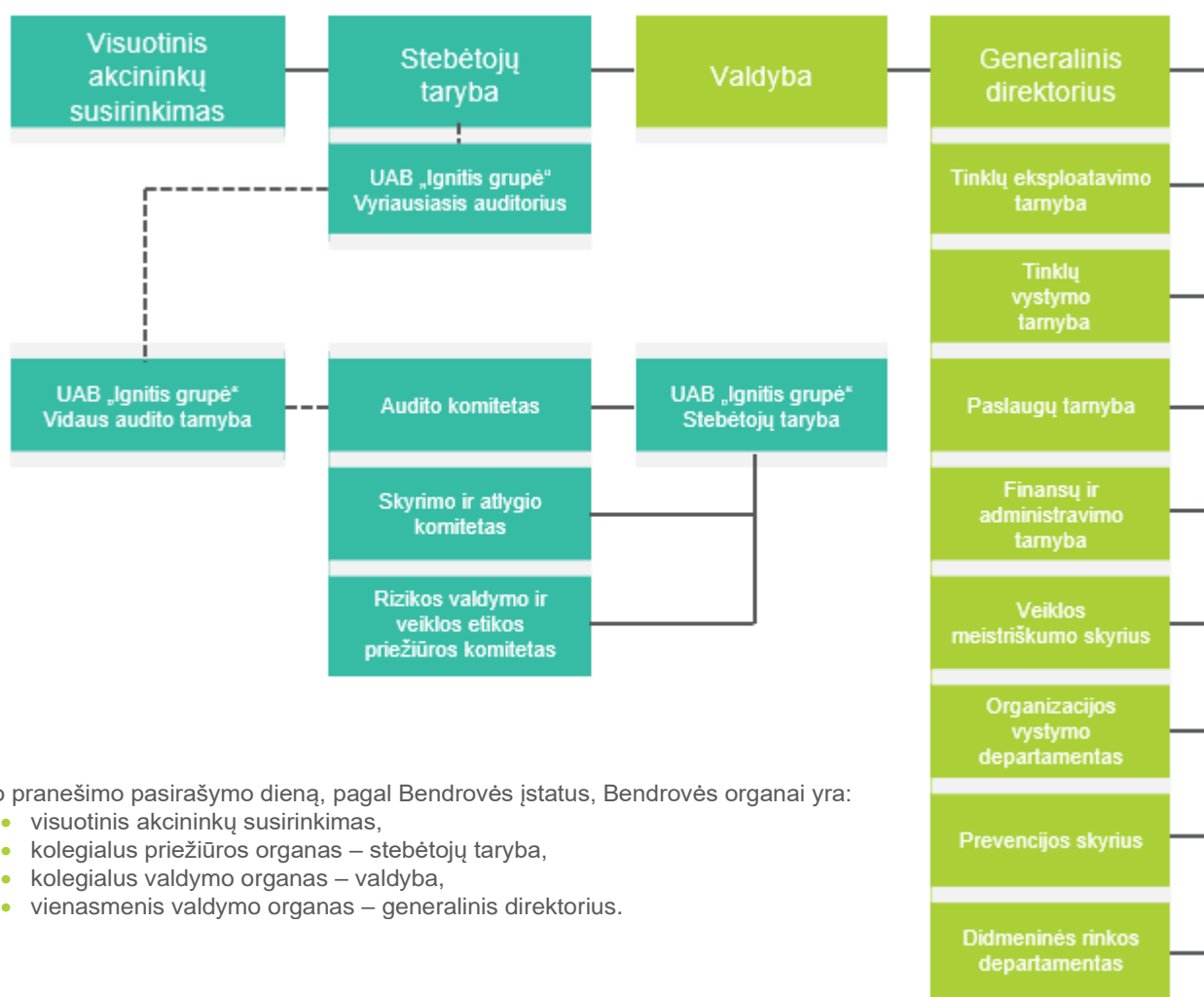
** Po ataskaitinio laikotarpio užbaigus UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ ir UAB Verslo aptarnavimo centras reorganizavimo procedūras, nuo 2020 m. sausio 1 d. ESO priklauso 26,3976 proc. UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ akcijų.

Informacija apie didesnius susijusių šalių sandorius

Informacija apie susijusių šalių sandorius pateikiama 2019 m. metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.

Bendrovės valdymas

10 paveikslas. Bendrovės organizacinė struktūra (2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis)

Šio pranešimo pasirašymo dieną, pagal Bendrovės įstatus, Bendrovės organai yra:

- visuotinis akcininkų susirinkimas,
- kolegialus priežiūros organas – stebėtojų taryba,
- kolegialus valdymo organas – valdyba,
- vienasmenis valdymo organas – generalinis direktorius.

UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupėje galioja UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės lygių galimybių politika, kuri reglamentuoja lygių galimybių įgyvendinimo ir vykdymo priežiūros principus bei šių principų įgyvendinimo priemones UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės įmonėse. Šioje politikoje nustatyti lygių galimybių principai taikomi ne tik visų be išimties darbuotojų atrankai, bet ir bendrovių valdymo ir priežiūros organų narių atrankai.

Įstatų keitimo tvarka

ESO įstatai gali būti keičiami tik visuotiniame akcininkų susirinkime.

Visuotinis akcininkų susirinkimas

Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas yra aukščiausias Bendrovės organas.

Visuotinio akcininkų susirinkimo kompetenciją, sušaukimo ir sprendimų priėmimo tvarką nustato įstatymai, kiti teisės aktai ir Bendrovės įstatai. Per ataskaitinį laikotarpį Bendrovės akcininkai turėjo vienodas teises (turtines ir neturtines), numatytas įstatymuose, kituose teisės aktuose bei Bendrovės įstatuose. Nė vienas Bendrovės akcininkas neturėjo jokių specialių kontrolės teisių, visų akcininkų teisės yra vienodos.

Bendrovės valdymo organai per ataskaitinį laikotarpį sudarė tinkamas sąlygas įgyvendinti Bendrovės akcininkų teises.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko vienas eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas ir trys neeiliniai visuotiniai akcininkų susirinkimai. 2019 m. balandžio 30 d. įvykusiame eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime tiesiogiai dalyvauti užsiregistravo 2 akcininkai, 2019 m. vasario 22 d. ir 2019 m. spalio 15 d. įvykusiųose neeiliniuose visuotiniuose akcininkų susirinkimuose tiesiogiai dalyvauti neužsiregistravo nei vienas Bendrovės akcininkas, 2019 m. gruodžio 4 d. įvykusiame neeiliniame visuotiniame Bendrovės akcininkų susirinkime tiesiogiai dalyvauti užsiregistravo 16 akcininkų.

2019 m. balandžio 30 d. įvykusiame Bendrovės eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime dalyvavo Bendrovės generalinis direktorius (valdybos pirmininkas) ir Finansų ir administravimo tarnybos direktorius (valdybos narys). 2019 m. gruodžio 4 d. vykusiame neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime dalyvavo Bendrovės generalinis direktorius (valdybos pirmininkas) ir visi Bendrovės valdybos nariai.

Informacija apie akcininkų balsavimo rezultatus šiuose ir ankstesniuose visuotiniuose akcininkų susirinkimuose pateikiama Bendrovės interneto svetainės skiltyje „Investuotojams“.

Bendrovės stebėtojų taryba

ESO stebėtojų taryba – kolegialus priežiūros organas. Stebėtojų tarybos kompetenciją, sprendimų priėmimo bei narių rinkimo ir atšaukimo tvarką nustato įstatymai, kiti teisės aktai ir Bendrovės įstatai. 2019 m. birželio 3 d. įregistravus naujus ESO įstatus, stebėtojų tarybą sudaro penki nariai, kurie yra renkami visuotiniame akcininkų susirinkime ketverių metų kadencijai.

Pagrindinė Bendrovės stebėtojų tarybos kompetencija:

- Svarstyti ir tvirtinti Bendrovės veiklos strategiją, analizuoti ir vertinti informaciją apie Bendrovės veiklos strategijos įgyvendinimą, šią informaciją teikti eiliniam visuotiniam akcininkų susirinkimui;
- Rinkti valdybos narius ir atšaukti juos iš pareigų;
- Prižiūrėti valdybos ir generalinio direktoriaus veiklą;
- Pateikti visuotiniam akcininkų susirinkimui atsiliepimus ir pasiūlymus dėl Bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio, Bendrovės pelno (nuostolių) paskirstymo projekto ir Bendrovės metinio pranešimo, taip pat valdybos bei generalinio direktoriaus veiklos;
- Pateikti visuotiniam akcininkų susirinkimui atsiliepimus ir pasiūlymus sprendimo dėl dividendų už trumpesnį negu finansiniai metai laikotarpį skyrimo projektui, sprendimui priimti sudarytam tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniui ir parengtam tarpiniam pranešimui;
- Atsižvelgiant į Bendrovės Audito komiteto išvadą, teikti nuomonę dėl Bendrovės planuojamų sudaryti sandorių su susijusia šalimi (jeigu jie atitinka Bendrovės įstatuose aptartus kriterijus);
- Teikti siūlymus valdybai ir generaliniam direktoriui atšaukti jų sprendimus, kurie prieštarauja įstatymams ir kitiems teisės aktams, šioms įstatams ar visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimams;
- Spręsti kitus Bendrovės įstatuose, taip pat visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimuose stebėtojų tarybos kompetencijai priskirtus bendrovės valdymo organų veiklos priežiūros klausimus.

Ataskaitinio laikotarpio pradžioje (2019 m. sausio 1 d.) Bendrovės stebėtojų taryboje dirbo Darius Maikštėnas, Darius Kašauskas ir Kęstutis Betingis. 2019 m. spalio 15 d. vykusiame neeiliniame Bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime iki veikiančios ESO stebėtojų tarybos kadencijos pabaigos išrinktos nepriklausoma narė Žaneta Kovaliova ir darbuotojų atstovė Dalia Jakutavičė.

Numatoma šio pranešimo paskelbimo dieną veikiančios stebėtojų tarybos kadencijos pabaiga – 2022 m. kovo 30 d.

Bendrovės stebėtojų tarybos veikla per ataskaitinį laikotarpį

Per ataskaitinį laikotarpį iš viso įvyko 13 ESO stebėtojų tarybos posėdžių, visuose jų dalyvavo visi tuo metu išrinkti stebėtojų tarybos nariai.

Stebėtojų tarybos veikla 2019 metais apėmė šias pagrindines sritis:

- Nuomonės teikimą Bendrovės valdybai dėl Bendrovės generalinio direktoriaus atlygio keitimo;
- Bendrovės sudaromų sandorių su susijusia šalimi vertinimą ir nuomonės teikimą dėl jų;
- Bendrovės valdybos priimamų sprendimų, susijusių su Bendrovės veiklos planavimo dokumentų tvirtinimu, vertinimą ir nuomonės teikimą;
- Bendrovės 10 metų investicinio plano vertinimą ir tvirtinimą;
- Bendrovės strategijos 2030 tvirtinimą;
- Bendrovės veiklos rezultatų periodinę stebėseną ir vertinimą;
- Bendrovės metinių veiklos tikslų (rodiklių) pasiekimo vertinimą;
- Atsiliepimų visuotiniam akcininkų susirinkimui teikimą dėl Bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio, Bendrovės pelno (nuostolių) paskirstymo projekto, Bendrovės metinio pranešimo, sprendimo dėl dividendų už trumpesnę negu finansiniai metai laikotarpį skyrimo projektui, sprendimui priimti sudarytam tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniui ir parengtam tarpiniam pranešimui.

Daugiau informacijos apie Bendrovės stebėtojų tarybos narius pateikiama lentelėje žemiau, jų išsilavinimo bei profesinės patirties aprašymą galima rasti Bendrovės interneto svetainės skiltyje „Bendrovės valdymas“.

17 lentelė. ESO stebėtojų tarybos sudėtis (2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis) *

				
Darius Maikštėnas Pirmininkas	Darius Kašauskas Narys	Kęstutis Betingis Nepriklausomas narys	Žaneta Kovaliova Nepriklausoma narė	Dalia Jakutavičė Darbuotojų atstovė, narė
Išrinktas nuo: 2018 m. kovo 30 d.	Išrinktas nuo: 2018 m. kovo 30 d.	Išrinktas nuo: 2018 m. gegužės 28 d.	Išrinkta nuo: 2019 m. spalio 15 d.	Išrinkta nuo: 2019 m. spalio 15 d.
Kadencijos pabaiga: 2022 m. kovo 30 d.	Kadencijos pabaiga: 2022 m. kovo 30 d.	Kadencijos pabaiga: 2022 m. kovo 30 d.	Kadencijos pabaiga: 2022 m. kovo 30 d.	Kadencijos pabaiga: 2022 m. kovo 30 d.
Išsilavinimas				
Harvardo verslo mokykla, Vadybos programa (angl. General Management Program); Baltijos vadybos institutas, Verslo administravimo magistro laipsnis; Kauno technologijos universitetas, Verslo vadybos bakalauro laipsnis	ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas, Socialinių mokslų ekonomikos krypties doktorantūros studijos; ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas, BI Norvegijos verslo mokykla, Vadybos magistro laipsnis; Vilniaus universitetas, Ekonomikos magistro laipsnis	Vilniaus universitetas, Teisės magistro laipsnis; Lietuvos viešojo administravimo institutas, Organizacijų lyderių mokymo programa prokuratūros vadovams (OLYMP-38)	Vilniaus universitetas Vadybos ir verslo administravimo bakalauro ir magistro laipsniai	Kauno radijo ir televizijos mechanikų mokykla Kolpingo kolegija, Teisė (specializacija- viešasis administravimas) Socialinio dialogo mediatoriaus (tarpininko) profesinė kompetencija
Pagrindinė darbovietė ir užimamos pareigos				
UAB „Ignitis grupė“, valdybos pirmininkas, generalinis direktorius	UAB „Ignitis grupė“ valdybos narys, Finansų ir išdo direktorius	Advokatų Betingio ir Ragaišio kontora, advokatas	UP Consulting Group Ltd generalinė direktorė	Lietuvos energetikos darbuotojų profesinių sąjungų federacija, pirmininko pavaduotoja – teisininkė
Dalyvavimas kitų įmonių ir organizacijų veikloje				
Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos
„WIDER COMMUNICATIONS INCORPORA-TED“, DELAWARE	UAB Duomenų logistikos centras, valdybos pirmininkas;	–	Licencijuotų apskaitininkų asociacijos ACCA narė	

CORPORATION, USA akcininkas, valdybos narys (iki 2019-05-21); „WIDER COMMUNICATIONS LIMITED“, PRI-VATE LIMITED COMPANY, UK vienasmenis valdybos narys (iki 2019-05-21)	Lietuvos energijos paramos fondas, valdybos narys; 288-oji DNSB „Vingis“ revizijos komisijos narys; UAB Energetikos paslaugų ir rangos organizacija, valdybos pirmininkas (iki 2019 m. spalio 24 d.).		Lietuvos atestuota auditorė (dabar - neaktyvus statusas) UAB „Būsto paskolų draudimas“ nepriklausoma valdybos narė	–
Turima didesnė kaip 5 proc. kitų įmonių kapitalo ir balsų dalis				
–	–	–	–	–
Per 2019 m. sausio – gruodžio mėn. priskaičiuotos pinigų sumos, eurų** (už veiklą stebėtojų taryboje)				
–	–	10.559,69	2.062,02	2.503,78

*2019 m. spalio 15 d. vykusiame neeiliniame visuotiniame Bendrovės akcininkų susirinkime buvo išrinkti 2 stebėtojų tarybos nariai: nepriklausoma stebėtojų tarybos narė Žaneta Kovaliova ir darbuotojų atstovė Bendrovės stebėtojų taryboje Dalia Jakutavičė, kurios savo kaip Bendrovės stebėtojų tarybos narių pareigas pradėjo eiti pasibaigus jas išrinkusiam neeiliniam visuotiniam Bendrovės akcininkų susirinkimui.

**ESO įstatuose numatyta: „Su stebėtojų tarybos nariais gali būti sudaromos sutartys dėl veiklos stebėtojų taryboje, kuriose numatomos jų teisės, pareigos ir atsakomybė. Nepriklausomiems stebėtojų tarybos nariams visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu gali būti mokamas atlygis už veiklą stebėtojų taryboje. Stebėtojų tarybos narių sutarčių sąlygas bei nepriklausomumo kriterijus, vadovaujantis teisės akto nustatytais reikalavimais ir gerąja bendrovių valdymo praktika, nustato visuotinis akcininkų susirinkimas.“

Bendrovės valdyba

ESO Valdyba - kolegialus Bendrovės valdymo organas. Valdybos kompetenciją, sprendimų priėmimo, narių rinkimo ir atšaukimo tvarką nustato įstatymai, kiti teisės aktai, Bendrovės įstatai ir valdybos darbo reglamentas.

Bendrovės valdyba priima sprendimus dėl:

- Bendrovės tapimo juridinių asmenų steigėja, dalyve;
- Bet kokio Bendrovės turimų akcijų (dalių, pajų) ar jų suteikiamų teisių perleidimo kitiems asmenims ar su-varžymo;
- Bendrovės filialų ar atstovybių steigimo bei jų veiklos nutraukimo;
- Obligacijų išleidimo;
- Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatyme nurodytų ir Bendrovei priklausančių objektų disponavimo;
- Tam tikrų sutarčių, kurių vertė didesnė kaip 3 mln. eurų, sudarymo;
- Priima kitus Bendrovės įstatuose numatytus sprendimus.

Tam tikrais atvejais, prieš priimdama sprendimus, valdyba turi gauti stebėtojų tarybos atsiliepimą, visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimą.

Atsižvelgdama į stebėtojų tarybos nuomonę, valdyba renka ir atšaukia generalinį direktorių, nustato jo atlyginimą, kitas darbo sutarties sąlygas, tvirtina pareiginius nuostatus, skatina jį ir skiria nuobaudas.

Bendrovės valdybos sudėtis ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo keista.

Numatoma šio pranešimo paskelbimo dieną veikiančios valdybos kadencijos pabaiga – 2022 m. gruodžio 27 d.

Bendrovės valdybos veikla per ataskaitinį laikotarpį

Bendrovės valdybos veikla 2019 metais apėmė šias pagrindines sritis:

- Reikšmingiausių Bendrovės planuojamų sudaryti sandorių vertinimą, pritarimą jų sudarymui ir esminių sandorių sąlygų tvirtinimą;
- Bendrovės kaip GPC ir VAC akcininkės sprendimus dėl balsavimo šių bendrovių visuotiniuose akcininkų susirinkimuose;
- Bendrovės strategijos, 10 metų investicinio plano vertinimo ir pritarimo šiems dokumentams;
- Bendrovės stojimo į European Distribution System Operators for Smart Grids (EDSO) asociaciją;
- Bendrovės veiklos organizavimo vertinimą ir su tuo susijusių sprendimų priėmimą;
- Bendrovės organizacinės struktūros, pareigybių sąrašo ir maksimalaus etatų skaičiaus nustatymą;
- Bendrovės veiklos planavimo dokumentų vertinimą ir tvirtinimą, atsižvelgiant į Bendrovės stebėtojų tarybos nuomonę;
- Bendrovės visuotinių akcininkų susirinkimų šaukimą;
- Bendrovės metinio pranešimo ir tarpinio pranešimo, sudaryto priimti sprendimui dėl dividendų už trumpesnę negu finansiniai metai laikotarpį skyrimo, tvirtinimą bei teikimą stebėtojų tarybai ir visuotiniam akcininkų susirinkimui;
- Bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir pelno (nuostolių) paskirstymo projekto, tarpinių finansinių ataskaitų rinkinio, sudaryto priimti sprendimui dėl dividendų už trumpesnę negu finansiniai metai laikotarpį skyrimo ir sprendimo dėl dividendų už trumpesnę negu finansiniai metai laikotarpį skyrimo projekto vertinimą ir atsiliepimų teikimą stebėtojų tarybai ir visuotiniam akcininkų susirinkimui.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 34 ESO valdybos posėdžiai, visuose dalyvavo visi tuo metu buvę išrinkti valdybos nariai.

Daugiau informacijos apie Bendrovės valdybos narius pateikiama lentelėje žemiau, jų išsilavinimo bei profesinės patirties aprašymą galima rasti Bendrovės interneto svetainės skiltyje „[Apie mus](#)→[Vadovybė](#)“.

18 lentelė. ESO valdybos sudėtis (2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis)

				
Mindaugas Keizeris Valdybos pirmininkas Generalinis direktorius	Augustas Dragūnas Valdybos narys	Renaldas Radvila Valdybos narys	Virgilijus Žukauskas Valdybos narys	Ovidijus Martinonis Valdybos narys
Generalinio direktoriaus pareigas eina nuo: 2018 m. spalio 8 d., valdybos pirmininko pareigas eina nuo 2018 m. gruodžio 27 d. Kadencijos pabaiga: 2022 m. gruodžio 27 d.	Pareigas eina nuo: 2018 m. gruodžio 27 d. Kadencijos pabaiga: 2022 m. gruodžio 27 d.	Pareigas eina nuo: 2018 m. gruodžio 27 d. Kadencijos pabaiga: 2022 m. gruodžio 27 d.	Pareigas eina nuo: 2018 m. gruodžio 27 d. Kadencijos pabaiga: 2022 m. gruodžio 27 d.	Pareigas eina nuo: 2018 m. gruodžio 27 d. Kadencijos pabaiga: 2022 m. gruodžio 27 d.
Išsilavinimas				
Vilniaus universitetas, Verslo administravimo ir vadybos bakalauro laipsnis; Vilniaus universitetas, Tarptautinio verslo magistro laipsnis; Baltic institute of corporate governance, Professional board member	Vilniaus universitetas, Verslo vadybos ir administravimo magistro laipsnis	ISM vadybos ir ekonomikos universitetas, Vadovų studijų magistro laipsnis Vilniaus universitetas, Ekonomikos bakalauro laipsnis	Kauno technologijos universitetas, Tarptautinės prekybos magistro laipsnis ir Elektros inžinerijos bakalauro laipsnis	Kauno technologijos universitetas, Telekomunikacijų ir elektronikos bakalauro ir magistro laipsnis
Pagrindinė darbovietė ir užimamos pareigos				
ESO generalinis direktorius	ESO Finansų ir administravimo tarnybos direktorius	ESO Paslaugų tarnybos direktorius	ESO Tinklų eksploatavimo tarnybos direktorius	ESO Tinklų vystymo tarnybos direktorius
Dalyvavimas kitų įmonių ir organizacijų veikloje				
UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ (iki 2019 m. rugsėjo 6 d. buvęs pavadinimas UAB „Technologijų ir inovacijų centras“), valdybos narys (nuo 2019-06-27) UAB Verslo aptarnavimo centras, valdybos narys (nuo 2019-06-17) ESO atstovas Europos skirstymo sistemos operatorių asociacijoje (E.DSO) Nacionalinės Lietuvos energetikos asociacijos tarybos narys Lietuvos energijos paramos fondas, valdybos pirmininkas	UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“, valdybos narys (iki 2019-06-27) UAB Verslo aptarnavimo centras, valdybos narys (iki 2019-06-17)			
Turima didesnė kaip 5 proc. kitų įmonių kapitalo ir balsų dalis				
–	–	–	–	–

Per 2019 m. sausio–gruodžio mėn. priskaičiuotos pinigų sumos, eurų (už veiklą valdyboje)*				
21.780	15.600	15.600	15.600	15.600

* Nuo 2014 m. gruodžio 1 d. apskaitos funkcija iš Bendrovės buvo iškelta į įmonę UAB Verslo aptarnavimo centras, todėl Bendrovėje neliko apskaitos funkciją atliekančių darbuotojų ir vyr. finansininko pareigybės. UAB Verslo aptarnavimo centras Bendrovei teikia visas apskaitos paslaugas nuo pirmųjų dokumentų suvedimo į apskaitos programas iki finansinių ataskaitų parengimo.

Bendrovės vadovai

Bendrovės vadovas – generalinis direktorius – vienasmenis Bendrovės valdymo organas. Generalinio direktoriaus kompetenciją, rinkimo ir atšaukimo tvarką nustato įstatymai, kiti teisės aktai ir Bendrovės įstatai. Generalinį direktorių renka ir atšaukia bei atleidžia iš pareigų Bendrovės valdyba. Generalinis direktorius organizuoja Bendrovės veiklą, jai vadovauja, veikia Bendrovės vardu ir vienvaldiškai sudaro sandorius, išskyrus Bendrovės įstatų ir teisės aktų numatytus atvejus.

19 lentelė. Informacija apie priskaičiuotas pinigų sumas ESO generaliniam direktoriui ir vyr. finansininkui*

	Darbo užmokestis 2019 m. sausio – gruodžio mėn., eurų	Kintamoji atlygio dalis už praėjusių metų rezultatus, išmokėta per 2019 m. sausio – gruodžio mėn., eurų	Iš viso 2019 m. sausio – gruodžio mėn. eurų
Generalinis direktorius Mindaugas Keizeris	74.298	25.189**	99.487

** Iš jų – 19.862 eurai atidėta Kintamoji atlyginimo dalis (KAD) už 2017 ir 2018 metus: einant „Lietuvos energijos“ (dabar - „Ignitis grupė“), UAB Strategijos ir plėtros direktoriaus pareigas nuo 2017 sausio 1 d. iki 2018 vasario 11 d.; laikinai einant LE (dabar - „Ignitis grupė“) generalinio direktoriaus pareigas nuo 2017 rugsėjo 23 d. iki 2018 vasario 11 d.; už LE (dabar - „Ignitis grupė“) Korporatyvinio valdymo direktoriaus pareigų ėjimą nuo 2018 vasario 12 d. iki 2018 spalio 7 d. KAD už ESO bendrovės generalinio direktoriaus pareigų ėjimą nuo 2018 spalio 8 d. iki 2018 gruodžio 31 d. sudaro 5.327 eurus.

ESO nėra perleidusi turto valdymo ar suteikusi garantijų organų nariams. Per 2019 m. sausio–gruodžio mėnesius Bendrovė neskyrė valdymo organų nariams paskolų, nesuteikė garantijų ir laidavimų, kuriais būtų užtikrintas jų prievolių vykdymas.

Informacija apie komitetus

UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupėje (iki 2019 m. rugsėjo 6 d. - „Lietuvos energija“ grupė, UAB) sudaromi stebėtojų tarybos komitetai, kurie pagal kompetenciją savo išvadas, nuomones bei siūlymus teikia UAB „Ignitis grupė“ stebėtojų tarybai. Komitetą turi sudaryti ne mažiau kaip trys nariai, iš kurių ne mažiau kaip vienas narys yra stebėtojų tarybos narys ir ne mažiau kaip vienas – nepriklausomas narys. Komitetų nariai renkami ketverių metų kadencijai. Komitetų veikla taikoma UAB „Ignitis grupė“ ir jos tiesiogiai bei netiesiogiai valdomoms dukterinėms įmonėms, tarp jų ir Bendrovei bei kitos teisinės formos juridiniams asmenims, kuriuose UAB „Ignitis grupė“ gali tiesiogiai ar netiesiogiai daryti lemiamą įtaką.

UAB „Ignitis grupė“ veikia šie stebėtojų tarybos komitetai:

- **Rizikos valdymo ir veiklos etikos priežiūros** komitetas yra atsakingas už išvadų ar pasiūlymų dėl valdymo ir kontrolės sistemos įmonių grupėje veikimo ir (ar) svarbiausių rizikos faktorių bei rizikos valdymo priemonių įgyvendinimo būklės teikimą stebėtojų tarybai; už veiklos etikos laikymosi, kyšininkavimo ir korupcijos rizikos sistemos priežiūrą ir rekomendacijų teikimą stebėtojų tarybai;
- **Audito komitetas** yra atsakingas už objektyvių ir nešališkų išvadų ar siūlymų dėl audito, sandorių su susijusiomis šalimis, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme, ir vidaus kontrolės sistemos įmonių grupėje veikimo teikimą stebėtojų tarybai;
- **Skyrimo ir atlygio komitetas** yra atsakingas už išvadų ar siūlymų dėl grupės įmonių valdymo ir priežiūros organų narių skyrimo, atšaukimo ar skatinimo klausimų teikimą stebėtojų tarybai, taip pat už valdybos ir jos narių veiklos vertinimą ir atitinkamos nuomonės teikimą. Komiteto funkcijos taip pat apima bendros atlygio politikos formavimą įmonių grupėje, atlygio dydžio ir sudėties nustatymą, skatinimo principus ir kt.

Esant poreikiui gali būti Ad hoc principu sudaromi ir kiti komitetai (pvz., specialiems klausimams spręsti, strateginiams projektams rengti, prižiūrėti ar koordinuoti ir pan.).

Ataskaitos paskelbimo dieną UAB „Ignitis grupė“ veikia Rizikos valdymo ir veiklos etikos priežiūros, Audito, Skyrimo ir atlygio komitetai.

Audito komitetas

Pagrindinės komiteto funkcijos:

- Stebėti UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės įmonių finansinių ataskaitų rengimo procesą, ypatingą dėmesį skiriant naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir nuoseklumui;
- Stebėti UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės įmonių vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemų, turinčių įtakos audituojamos bendrovės finansinei atskaitomybei, veiksmingumą;
- Stebėti auditorių ar audito įmonių nepriklausomumą ir objektyvumą, teikti rekomendacijas dėl pasirenkamos audito įmonės;
- Stebėti UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės įmonių audito atlikimo procesus, tikrinti audito veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia laiške vadovybei;

- Stebėti UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės įmonių vidaus audito funkcijos veiksmingumą, teikti Stebėtojų tarybai rekomendacijas dėl Bendrovės Vidaus audito tarnybos vadovo pasirinkimo, skyrimo, ir atleidimo, koordinuoti ir periodiškai vertinti Bendrovės Vidaus audito tarnybos darbą, aptarti patikrinimų rezultatus, kaip šalinami rasti trūkumai, įgyvendinami vidaus audito planai;
- Tvirtinti Bendrovės Vidaus audito tarnybos nuostatus, vidaus audito planą,
- Stebėti ar UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės įmonių veikla atitinka Lietuvos Respublikos įstatymus, kitus teisės aktus, įstatus ir veiklos strategiją;
- Teikti nuomonę Bendrovės įmonėms, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, dėl sandorių su susijusia šalimi, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 37² str. 5 d.;
- Vertinti ir analizuoti kitus klausimus, Stebėtojų tarybos sprendimu priskirtas Komiteto kompetencijai;
- Vykdyti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktuose bei vertybinių popierių biržos NASDAQ Vilnius listinguojamų bendrovių valdymo kodekse numatytas funkcijas, susijusias su Komiteto funkcijomis.

Nuo 2015 m. sausio 5 d. įmonių grupėje veikia centralizuota vidaus audito funkcija. Šis sprendimas padeda užtikrinti vidaus audito veiklos nepriklausomumą ir objektyvumą, vieningą metodiką ir atskaitomybę, taip pat – racionaliau paskirstyti turimus audito išteklius ir kompetencijas.

20 lentelė. Audito komiteto nariai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

Komiteto narys	Turimų Bendrovės akcijų skaičius (proc.)	Kadencijos laikotarpis	Darbovietė, pareigos
Irena Petruškevičienė Komiteto pirmininkė Nepriklausoma narė	–	2017 m. spalio– 2021 m. spalio	- Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Audito priežiūros komiteto narė. - Europos stabilumo mechanizmas (ESM), Auditorių tarybos narė. - „Lietuvos geležinkeliai“, AB, audito komiteto narė - „MAXIMA GRUPĖ“, UAB, audito komiteto pirmininkė
Danielius Merkinas Nepriklausomas narys	–	2017 m. spalio– 2021 m. spalio	- NNL Termo, UAB, direktorius, valdybos pirmininkas. - NNL LT, UAB direktorius, valdybos pirmininkas - Nordnet, UAB, komercijos vadovas, valdybos pirmininkas. - Mercado prekyba, UAB, direktorius. - Litcargo, UAB, valdybos pirmininkas - AB Lietuvos paštas, valdybos narys
Aušra Vičkačkienė Narė	–	2017 m. spalio– 2021 m. spalio	- Lietuvos Respublikos finansų ministerija Valstybės turto valdymo departamento direktorė
Ingrida Muckutė Narė	–	2018 m. gegužė– 2021 m. spalio	- Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Atskaitomybės, audito, turto vertinimo ir nemokumo politikos departamento direktorė
Šarūnas Radavičius Nepriklausomas narys	–	2018 m. gegužė– 2021 m. spalio	- Rodl & Partner, UAB, direktorius

Šiuo metu veikiančio Audito komiteto kadencija yra nuo 2017 m. spalio 13 d. iki 2021 m. spalio 13 d.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 16 Audito komiteto posėdžių.

Rizikos valdymo ir veiklos etikos priežiūros komitetas

Pagrindinės komiteto funkcijos:

- Stebėti, kaip identifikuojamos, vertinamos ir valdomos UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės tikslų pasiekimui aktualios rizikos;
- Vertinti vidaus kontrolės procedūrų ir rizikos valdymo priemonių adekvatumą identifiкуotoms rizikoms;
- Vertinti rizikų valdymo priemonių įgyvendinimo būklę;
- Stebėti rizikų valdymo proceso vykdymą;
- Analizuoti finansines galimybes rizikų valdymo priemonėms įdiegti;
- Vertinti rizikas ir UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės rizikų valdymo planą;
- Vertinti periodinio rizikų nustatymo ir vertinimo ciklą;
- Kontroluoti, ar sudaromi rizikų registrai, analizuoja jų duomenis, teikia pasiūlymus;
- Stebėti vidaus dokumentų, susijusių su rizikų valdymu, rengimą;

- Vertinti vidaus dokumentų, reglamentuojančių įmonių grupės kovą su kyšininkavimu ir korupcija, pakankamumą, adekvatumą bei periodiškai atlikti jų įgyvendinimo / laikymosi stebėseną;
- Periodiškai stebėti informaciją, susijusią su veiklos etikos užtikrinimo valdymo veiksmais, įvykiais ir neišspręstais incidentais (skaidrumo užtikrinimas, kyšininkavimo prevencija, korupcijos rizikos valdymas / prevencija ar kt.);
- Vykdyti kitas funkcijas, UAB „Ignitis grupė“ Stebėtojų tarybos sprendimu priskirtas Komiteto kompetencijai.

21 lentelė. Rizikos valdymo ir veiklos etikos priežiūros komiteto nariai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

Komiteto narys	Turimų Bendrovės akcijų skaičius (proc.)	Kadencijos laikotarpis	Darbovietė, pareigos
Andrius Pranckevičius Komiteto pirmininkas	–	2018 m. balandis– 2022 m. balandis	- AB „Linus Agro Group“, generalinio direktoriaus pavaduotojas ir valdybos narys; - PF „Kekava“, generalinis direktorius ir valdybos pirmininkas
Darius Daubaras Nepriklausomas narys	–	2018 m. balandis– 2022 m. balandis	- „Saudi Aramco“ Iždo departamento Strateginių sandorių konsultacijų grupės vadovas, Susijungimų ir įsigijimų bei strateginių projektų vadovas
Šarūnas Rameikis Narys	–	2018 m. balandis– 2022 m. balandis	- R.Mištauto ir T.Milickio advokatų kontora „Konsus“, advokatas

Šiuo metu veikiančio Rizikos valdymo priežiūros ir veiklos etikos komiteto kadencija yra nuo 2018 m. balandžio 24 d. iki 2022 m. balandžio 24 d.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 7 Rizikos valdymo ir veiklos etikos priežiūros komiteto posėdžiai.

Skyrimo ir atlygio komitetas

Pagrindinės komiteto funkcijos:

- Teikti pasiūlymus dėl UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės įmonių ilgalaikės atlyginimų politikos (fiksoto pagrindinio atlyginimo, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, pensijų draudimo, kitų garantijų ir atlygio formų, kompensacijų, išėtinųjų išmokų, kitų atlygio paketo dalių), taip pat su asmens veikla susijusių išlaidų kompensavimo principų;
- Prižiūrėti UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės įmonių atlyginimų politikos atitikimą tarptautinei praktikai ir gero valdymo praktikos rekomendacijoms ir teikti atitinkamus pasiūlymus dėl atlyginimų politikos tobulinimo;
- Vertinti UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės įmonių sutartis su valdymo ir priežiūros organų nariais sąlygas;
- Vertinti kandidatus į UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės įmonių valdymo ir priežiūros organų narius ir vyresniąją vadovybę, jų paieškos bei atrankos procedūras bei kvalifikacinių reikalavimų nustatymą, teikti pasiūlymus ir išvadas Stebėtojų tarybai;
- Vertinti UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės valdymo ir priežiūros organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą;
- Prižiūrėti ir vertinti UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės įmonių valdymo ir priežiūros organų veiklos tęstinumą užtikrinančių priemonių įgyvendinimą;
- Vykdyti kitas funkcijas, UAB „Ignitis grupė“ Stebėtojų tarybos priskirtas Komiteto kompetencijai.

22 lentelė. Skyrimo ir atlygio komiteto nariai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

Komiteto narys	Turimų Bendrovės akcijų skaičius (proc.)	Kadencijos laikotarpis	Darbovietė, pareigos
Daiva Lubinskaitė-Trainauskienė Komiteto pirmininkė Nepriklausoma narė	–	2017 m. rugsėjis– 2021 m. rugsėjis	UAB „Thermo Fisher Scientific Baltics“, personalo direktorė. Personalo valdymo profesionalų asociacija, valdybos narė
Aušra Vičkačkienė Narė	–	2017 m. rugsėjis– 2021 m. rugsėjis	Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Turto valdymo departamento direktorė
Daiva Kamarauskienė Narė	–	2019 m. kovas– 2021 m. rugsėjis	Finansų ministerijos Biudžeto departamento direktorė
Lėda Turai-Petrauskienė Nepriklausoma narė	–	2018 m. balandis– 2021 m. rugsėjis	UAB L-CON Global, lyderystės ugdymo partnerė, akcininkė

Šiuo metu veikiančio Skyrimo ir atlygio komiteto kadencija yra nuo 2017 m. rugsėjo 13 d. iki 2021 m. rugsėjo 13 d.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 14 Skyrimo ir atlygio komiteto posėdžių.

Bendrovės darbuotojai

Bendrovės personalo politika orientuota į darbuotojų nuolatinį tobulėjimą bei organizacijos kultūros formavimą, užtikrinančią didesnę vertę kūrimą klientams, partneriams ir visuomenei. Bendrovėje 2019 m. gruodžio 31 d. faktiškai dirbo 2.374*.

23 lentelė. ESO darbuotojų struktūra pagal kategorijas

Darbuotojų kategorija	Darbuotojų skaičius 2019-12-31
Įmonės vadovas	1
Aukščiausio lygmens vadovai	5
Vidurinio lygmens vadovai	197
Ekspertai, specialistai	1.563
Darbininkai	608
Visi darbuotojai	2.374*

* Tai, faktiškai dirbančių darbuotojų skaičius, į kurį neįtraukiami darbuotojai esantys nėštumo ir gimdymo ar vaiko priežiūros atostogose bei karinėje tarnyboje.

24 lentelė. ESO darbuotojų struktūra pagal išsilavinimą

Išsilavinimas	Darbuotojų skaičius 2019-12-31
Aukštasis	58,90 %
Aukštesnysis	14,45 %
Vidurinis ir profesinis	26,35 %
Kita	0,30 %

Atlygio standartas

ESO taikomas *Ignitis Grupės* atlygio standartas, kuris užtikrina: vidinį teisingumą, tai yra už tokį patį ar lygiavertį darbą mokamas vienodas darbo užmokestis; išorinį konkurencingumą, kai įmonių grupės darbuotojams mokamas šalis, kurioje dirba darbuotojai, darbo rinkos atžvilgiu konkurencingas atlygis; skaidrumą, nes siekiame, jog darbuotojai ir visuomenė žinotų, kad įmonių grupėje atlygis nustatomas remiantis objektyvių ir skaidrių kriterijų pagrindu, o atlygio politika skelbiama viešai; aiškumą ir lankstumą. Šis standartas leidžia efektyviai valdyti Bendrovės išlaidas ir užtikrina, kad ESO strateginiai tikslai bei verslo valdymo logika atsispindėtų darbo užmokesčio sistemoje.

Bendrovės darbuotojų atlygio paketą sudaro finansinis, nefinansinis ir emocinis atlygis. Finansinio atlygio sistema apima kiekvieną mėnesį mokamą darbuotojo darbo sutartyje nurodytą pastoviąją atlygio dalį, taip pat pasiekus nustatytus veiklos rezultatus - kintamąją atlygio dalį bei Kolektyvinėje sutartyje numatytas priemokas (už viršvalandinį, naktinį darbą ir pan.).

Nefinansinis atlygis yra netiesioginė darbuotojų atlygio forma, kurią Bendrovė pasitelkia savo darbuotojų pastangų, įsitraukimo bei lojalumo skatinimui, darbuotojų gerovės bei veiklos Bendrovėje praturtinimui. Tai įvairūs Bendrovės renginiai, pripažinimas ir įvertinimas apdovanojant ypač gerų veiklos rezultatų pasiekusius darbuotojus, sveikatingumo skatinimas, sveikatos draudimas ir darbuotojų ugdymas.

Emocinis atlygis yra sunkiai išmatuojamas, tačiau didelę reikšmę darbuotojų įsitraukimui į įmonės veiklą turintis veiksnys, kuris apima Bendrovės reputaciją, organizacinę kultūrą ir vertybes, suteikiamas karjeros galimybes, vykdomas įvairias vidines komunikacijos programas – darbuotojai turi galimybę dalintis savo idėjomis, užduoti rūpimus klausimus, susipažinti su kitų padalinių kasdienes veikla.

25 lentelė. ESO darbuotojų vidutinis darbo užmokestis

Darbuotojų kategorija	Vidutinis darbo užmokestis, eurų (Iki mokesčių) 2019 m. sausis–gruodis
Įmonės vadovas	8.701
Aukščiausio lygmens vadovai	6.597
Vidurinio lygmens vadovai	2.967
Ekspertai, specialistai	1.750
Darbininkai	1.508
Visi darbuotojai	1.804*

* Vidutinis darbo užmokestis susideda iš Pastoviosios atlyginimo dalies (darbo užmokestis, atostoginiai, trumpalaikės ligos išmokos, už darbą poilsio ir švenčių dienomis, esant ekstremalioms situacijoms už viršvalandinį darbą ir kt.) ir Kintamos atlygio dalies (proporcingai išskaičiuotos už 1 mėn.).

Kolektyvinė sutartis

ESO su socialiniais partneriais 2019 m. sausio 9 d. atnaujino ir pasirašė kolektyvinę sutartį, kuri užtikrina didesnę apsaugą ESO dirbantiems darbuotojams ir daugiau papildomų naudų, kurios nenumatytos Lietuvos Respublikos Darbo kodekse. Kolektyvinės sutarties tikslas – užtikrinti efektyvų Bendrovės darbą bei atstovauti visų Bendrovės darbuotojų teisėms ir

teisėtiems interesams. Sutartyje nustatytos darbo, darbo apmokėjimo, socialinės, ekonominės ir profesinės sąlygos bei garantijos, kurios nėra reglamentuojamos įstatymų, kitų norminių teisės aktų. Darbuotojams taikomos papildomos garantijos (išmokos nelaimingų atsitikimų, ligos, artimųjų mirties atvejais, parama gimus vaikui, papildomos mokamų atostogų dienos gimus vaikui, sudarius santuoką bei kitais atvejais).

Profesinės sąjungos

ESO daugelį metų vysto kokybišką socialinį dialogą su darbuotojų atstovais ir kuria modernią europinio lygio socialinę partnerystę. 2019 m. balandžio 15 d. pirmoji Lietuvoje pasirašė susitarimą su visomis 7-iomis įmonėje veikiančiomis profesinėmis sąjungomis, kuriame numatyta įtraukti profesinių sąjungų deleguotą darbuotojų atstovą į stebėtojų tarybą ir kartu siekti abiem pusėms svarbių tikslų. Nuo 2019 m. rugsėjo mėn. darbuotojų atstovas yra Bendrovės stebėtojų tarybos narys ir taip prisideda prie tvaraus Bendrovės vystymo ir augimo, užtikrindamas visų Bendrovės darbuotojų teisių ar teisinių interesų atstovavimą. Taip pat kas ketvirtį organizuojami susitikimai, kuriuose aptariami Bendrovėje vykdomi strateginiai projektai. Profsąjungų atstovai visada dalyvauja darbo grupėse, kai nagrinėjami su darbuotojais susiję (darbuotojų darbo sąlygų, darbo apmokėjimo ir socialiniai) klausimai.

Kompetencijų ugdymas

ESO daug dėmesio skiria darbuotojų kompetencijų ugdymui. Ugdymo planams sudaryti, remiamės *Ignitis Grupės* ugdymo strategija, kuri užtikrina savarankišką ir įdomų, suderintą su verslo poreikiais, lankstų, inovatyvų ir greitą tobulėjimą. Bendrovė kuria šiuolaikišką mokymosi kultūrą, tikslas – suteikti galimybę ugdytis kompetencijas visur, visada ir greitai:

- 2019 m. sausio mėn. darbuotojai pradėjo mokytis vidiniame Praktinių mokymų centre Panevėžyje;
- Organizuojami privalomieji mokymai, kurie užtikrina reikalingas kompetencijas elektros ir dujų skirstomųjų tinklų vystyme ir priežiūroje, darbų saugoje.
- Į kompetencijų ugdymo programas įtraukiami darbuotojai – vidiniai lektoriai, turintys specifinių žinių ir įgūdžių bei galintys jomis dalintis su kitais, taip pat investuoja į šių darbuotojų apmokymą. *Ignitis grupės* mastu veikia vidinė mokymų platforma – *GROW Akademija*;
- Kuriamos išskirtinės profesinio ugdymo programos, siekiant užtikrinti reikiamas kompetencijas ESO strateginiams tikslams įgyvendinti;
- ESO vadovams skiriama vienerių metų trukmės intensyvaus ugdymosi programa.

Rengiant mokymų programas glaudžiai bendradarbiaujama su mokymų tiekėjais bei vykdomos mokymų įvertinimo apklausos. ESO taip pat nuolat bendradarbiauja su gamintojais, įrangos tiekėjais, kurie dalinasi savo žiniomis su darbuotojais, pristatydami naujoves energetikos srityje.

Praktikos galimybės

ESO aktyviai bendradarbiauja su mokymo įstaigomis ir sudaro sąlygas universitetų bei kolegijų studentams pritaikyti teorines žinias bei įgyti praktinių įgūdžių. Per 2019 m. sausio – gruodžio mėnesius praktiką ESO atliko 39 studentai. Praktiką Bendrovėje atlieka ne tik studentai, kuriems yra organizuojama privaloma praktika, bet taip pat suteikiama galimybė motyvuotiems bei entuziastingiems studentams atlikti praktiką savanoriškai.

Reikšmingi susitarimai

Reikšmingų susitarimų, kurių šalis yra Bendrovė ir kurie įsigalioję, pasikeistų ar nutrūktų pasikeitus Bendrovės kontrolei, sudaryta nebuvo.

Bendrovės ir jos organų narių ar darbuotojų susitarimų, numatančių kompensaciją, jei jie atsistatydintų arba būtų atleisti be pagrįstos priežasties arba jei jų darbas baigtųsi dėl Bendrovės kontrolės pasikeitimo, sudaryta nebuvo.

Žalingi sandoriai

Per ataskaitinį laikotarpį Bendrovės vardu sudarytų žalingų sandorių (neatitinkančių Bendrovės tikslų, esamų įprastų rinkos sąlygų, pažeidžiančių akcininkų ar kitų asmenų grupių interesus ir pan.), turėjusių ar ateityje galinčių turėti neigiamos įtakos Bendrovės veiklai ir (arba) veiklos rezultatams, taip pat sandorių, sudarytų esant interesų konfliktui tarp Bendrovės vadovų, kontroliuojančių akcininkų ar kitų susijusių šalių pareigų Bendrovei ir jų privačių interesų ir (arba) kitų pareigų, sudaryta nebuvo.

ESMINIAI ĮVYKIAI BENDROVĖS VEIKLOJE

Per ataskaitinį laikotarpį

ESO, vykdydama savo prievolę pagal jai taikomus vertybinių popierių rinką reglamentuojančius teisės aktus, esminius įvykius bei kitą reglamentuojamą informaciją skelbia visos Europos Sąjungos mastu. Su Bendrovės skelbiama informacija galima susipažinti Bendrovės tinklalapyje (www.eso.lt „Investuotojams“) ir AB Nasdaq Vilnius tinklalapyje (<https://www.nasdaqbaltic.com>)

26 lentelė. ESO nuo 2019-01-01 iki 2019-12-31 skelbė šią esminių įvykių informaciją

Data	Esminis įvykis
2019-01-18	Dėl ESO strategijos iki 2030 m. patvirtinimo
2019-01-31	Dėl ESO neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo
2019-01-31	ESO preliminarūs 2018 m. 12 mėnesių rezultatai
2019-02-14	Dėl 2018 m. investicijų plano suderinimo
2019-02-22	Dėl Bendrovės neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų
2019-02-28	ESO 2018 m. preliminarūs rezultatai: istorinės investicijos ir veiklos išgryninimas
2019-02-28	Preliminarūs ESO 2019 m. 1 mėnesio rezultatai
2019-03-06	Dėl teismo priimto sprendimo
2019-03-27	Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ komercinių paslaugų atsisakymo
2019-03-29	Preliminarūs ESO 2019 m. 2 mėnesių rezultatai
2019-03-29	Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo, darbotvarkės ir darbotvarkėje numatytų klausimų sprendimų projektų
2019-04-02	Dėl sprendimo atsisakyti skundo administraciniame teisme dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos priimto nutarimo dėl 2019 m. elektros energijos skirstymo kainų viršutinių ribų
2019-04-12	Kvietimas į „Lietuvos energijos“ grupės 2018 metų finansinių rezultatų ir 2019 metų planų pristatymą internetiniame seminare
2019-04-15	Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkės papildymo ir darbotvarkėje numatytų klausimų sprendimų projektų.
2019-04-15	Atnaujinta: Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkės papildymo ir darbotvarkėje numatytų klausimų sprendimų projektų.
2019-04-30	Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų
2019-04-30	ESO 2019 m. pirmojo ketvirčio rezultatai: stabiliai augančios investicijos ir neslūgstantis naujų klientų srautas
2019-05-03	Dėl „Energijos skirstymo operatorius“, AB, 2018 metų metinės informacijos
2019-05-31	Preliminarūs ESO 2019 m. 4 mėnesių rezultatai
2019-06-28	Preliminarūs ESO 2019 m. 5 mėnesių rezultatai
2019-07-31	Atnaujintas „Energijos skirstymo operatorius“ 10 metų investicijų planas
2019-07-31	Preliminarūs ESO 2019 m. 6 mėnesių rezultatai
2019-08-02	Pritarta 2020–2023 m. numatytoms įgyvendinti ESO investicijoms
2019-08-06	Dėl ESO Stebėtojų tarybos narių nominavimo
2019-08-30	ESO 2019 m. neaudituoti 6 mėn. rezultatai: augantis naujų klientų skaičius ir gerėjantys prijungimo terminai
2019-08-30	Preliminarūs ESO 2019 m. 7 mėnesių rezultatai
2019-09-19	Dėl Išmaniųjų skaitiklių projekto investicijos suderinimo su Valstybine energetikos reguliavimo taryba
2019-09-19	Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ neplaninio Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patikrinimo
2019-09-23	Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo
2019-10-01	Preliminarūs ESO 2019 m. 8 mėnesių rezultatai
2019-10-03	Dėl 2019 m. gamtinių dujų sektoriaus investicijų plano suderinimo
2019-10-15	Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo priimtų sprendimų
2019-10-17	Dėl elektros skirstymo paslaugų kainų viršutinių ribų 2020 metams nustatymo
2019-10-21	Dėl UAB Verslo aptarnavimo centro ir UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ reorganizavimo inicijavimo
2019-10-30	ESO trijų ketvirčių rezultatai: tolesnis naujų klientų augimas ir finansinių rodiklių stabilumas
2019-10-31	Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ gamtinių dujų skirstymo paslaugos pajamų viršutinės ribos 2020 metams nustatymo
2019-11-11	Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo, darbotvarkės ir darbotvarkėje numatytų klausimų sprendimų projektų
2019-11-15	Valstybinės energetikos reguliavimo taryba paskelbė 2020 m. elektros energijos persiuntimo paslaugos kainas
2019-11-15	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba patvirtino gamtinių dujų skirstymo kainas 2020 metams
2019-11-19	Papildomas paaiškinimas dėl UAB „Ignitis grupės“ patronuojamų bendrovių delistingavimo ir svarstomo IPO
2019-11-29	Preliminarūs ESO 2019 m. 10 mėnesių rezultatai
2019-12-04	Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų
2019-12-04	Dėl ketinimo teikti oficialų siūlymą
2019-12-20	Dėl UAB „Verslo aptarnavimo centras“ ir UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ reorganizavimo užbaigimo

2019-12-31	Preliminarūs ESO 2019 m. 11 mėnesių rezultatai
2019-12-31	„Energijos skirstymo operatorius“ veiklos rezultatų skelbimo 2020 m. kalendorius
2019-12-31	Dėl teismo priimto sprendimo

Po ataskaitinio laikotarpio pabaigos

27 lentelė. Pranešimai apie esminius įvykius nuo 2020-01-01

Data	Esminis įvykis
2020-01-06	Dėl sprendimo skųsti teismo nutartį
2020-01-10	Dėl informacijos apie Lietuvos bankui pateiktą oficialaus siūlymo cirkuliarą dėl bendrovės akcijų
2020-01-14	Update: Dėl informacijos apie Lietuvos bankui pateiktą oficialaus siūlymo cirkuliarą dėl bendrovės akcijų
2020-01-14	Repeat: Update: Dėl informacijos apie Lietuvos bankui pateiktą oficialaus siūlymo cirkuliarą dėl bendrovės akcijų
2020-01-28	Dėl 2019 m. elektros energetikos sektoriaus investicijų plano suderinimo
2020-01-29	Dėl Vilniaus apygardos teismo 2020 m. sausio 28 d. sprendimo civilinėje byloje
2020-01-31	Preliminarūs ESO 2019 m. 12 mėnesių rezultatai
2020-01-31	Lietuvos banko Priežiūros tarnyba atlikusi planinį tyrimą pažeidimų nenustatė
2020-02-13	Teismas paliko galioti nutartį dėl laikinųjų apsaugos priemonių pritaikymo
2020-02-21	Correction: „Energijos skirstymo operatorius“ veiklos rezultatų skelbimo 2020 m. kalendorius
2020-02-28	ESO 2019 m. rezultatai: veiklos išgryninimas ir koncentravimasis į skirstomųjų tinklų infrastruktūros operatoriaus funkcijas
2020-02-28	Preliminarūs ESO 2020 m. 1 mėnesio rezultatai
2020-03-05	PATIKSLINIMAS: „Energijos skirstymo operatorius“ veiklos rezultatų skelbimo 2020 m. kalendorius

KITA SVARBI INFORMACIJA

Alternatyvūs veiklos rodikliai

Veiklos rodiklių paaiškinimus galima rasti: <http://www.eso.lt/lt/investuotojams/alternatyvus-veiklos-rodikliai.html>

PRIEDAI

Pagrindiniai vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemų, susijusių su finansinių ataskaitų sudarymu, požymiai

Informacija apie NASDAQ Vilnius listinguojamų bendrovių valdymo kodekso laikymąsi Bendrovės finansinės ataskaitos rengiamos pagal ES patvirtintus Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS).

Bendrovei apskaitos paslaugas teikiančios įmonės darbuotojai prižiūri, kad finansinės ataskaitos būtų tinkamai rengiamos, rūpinasi, kad duomenys būtų surinkti laiku ir teisingai. Bendrovės finansinių ataskaitų rengimas, vidaus kontrolės ir finansinės rizikos valdymo sistemos, teisės aktai, reglamentuojantys finansinių ataskaitų sudarymą, yra kontroliuojami ir valdomi.

Informacija apie auditą

2019 m. vasario 22 d. Bendrovės neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime buvo priimtas sprendimas audito įmone, kuri atliks 2019–2021 metų Bendrovės finansinių ataskaitų auditą, išrinkti UAB „Ernst & Young Baltic“ ir už 2019–2021 metų finansinių ataskaitų audito paslaugas mokėti ne daugiau kaip 246 350,00 eurų (be PVM).

Kiti sutartiniai susitarimai su auditoriais

Bendrovė nesudarė papildomų susitarimų su jos finansinių ataskaitų auditą atlikusia įmone.

BENDROVIŲ VALDYSENOS ATASKAITOS FORMA

ESO vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi ir AB Nasdaq Vilnius listingavimo taisyklių 24.5. punktu, atskleidžia, kaip ji laikosi Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso ir konkrečių jo nuostatų ar rekomendacijų. Jei šio kodekso ar kai kurių jo nuostatų ar rekomendacijų nesilaikoma, tai yra nurodoma, kurių konkrečių nuostatų ar rekomendacijų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių, taip pat pateikiama kita šioje formoje nurodyta paaiškinanti informacija.

PRIEDAS

Bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso laikymosi atskleidimo forma

AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau komentaruose – Bendrovė, ESO), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi ir AB NASDAQ Vilnius listingavimo taisyklių 24.5 punktu, atskleidžia, kaip ji laikosi AB NASDAQ Vilnius valdybos patvirtinto bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso ir konkrečių jo nuostatų. Jei šio kodekso ar kai kurių jo nuostatų nesilaikoma, yra nurodoma, kurių konkrečių nuostatų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių.

Bendrovės valdysenos ataskaitos santrauka

AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau komentaruose – Bendrovė, ESO), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi ir AB NASDAQ Vilnius listingavimo taisyklių 24.5 punktu, atskleidžia, kaip ji laikosi AB NASDAQ Vilnius valdybos patvirtinto bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso ir konkrečių jo nuostatų. Jei šio kodekso ar kai kurių jo nuostatų nesilaikoma, yra nurodoma, kurių konkrečių nuostatų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių.

Bendrovės valdysenos ataskaitos santrauka

Energetikos įmonių grupės korporatyvinio valdymo modelis įgyvendintas pagal 2013 m. birželio 7 d. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos patvirtintas korporatyvinio valdymo gaires (nuoroda: https://ignitisgrupe.lt/sites/default/files/inline-files/Korporatyvinio%20valdymo%20gaires%202017%2006%2001_0.pdf). Korporatyvinio valdymo veikla sutelkta „Ignitis grupės“ patronuojančioje įmonėje – UAB „Ignitis grupė“ (iki 2019 m. rugsėjo 6 d. „Lietuvos energija“, UAB), kuri „Ignitis grupės“ įmonėse koordinuoja finansų, teisės, planavimo ir stebėsenos, žmogiškųjų išteklių, rizikos valdymo, audito, technologijų, komunikacijos ir kitas bendrąsias sritis. „Ignitis grupės“ įmonių veikla šiose srityse remiasi tarpusavio susitarimu – bendradarbiavimu orientuojantis į bendro rezultato siekimą bei koordinuojama politikomis – bendromis nuostatomis ir normomis, kurios taikomos visoms „Ignitis grupės“ įmonėms. Korporatyvinio valdymo principų ir valdymo bei kontrolės sistemos aprašymą galite rasti paspaudę ant šios www.ignitisgrupe.lt/lt/valdymas. Informacija apie Bendrovės valdymo organus ir jų narius, Bendrovėje sudarytus komitetus ir kt. yra pateikta šio metinio pranešimo dalyje „Bendrovė ir Bendrovės valdymo organai“ bei lentelėje žemiau, kurioje atskleista informacija apie NASDAQ Vilnius biržinių bendrovių valdymo kodekso laikymąsi.

Bendrovių valdysenos ataskaita parengta vadovaujantis AB Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso nauja redakcija, kuri patvirtinta 2019 m. sausio 15 d. AB Nasdaq Vilnius valdybos posėdyje (protokolo Nr. 19-63), Lietuvos banko 2019 m. sausio 7 d. posėdyje (sprendimas Nr. 241-3).

Principai/ rekomendacijos	Taip / Ne / neaktualu	Komentaras
<p>1. principas: Visuotinis akcininkų susirinkimas, nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės</p> <p>Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų traktavimą. Bendrovės valdysenos sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.</p>		
<p>1.1. Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti su teisės aktuose numatyta informacija ir (ar) dokumentais bei dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus.</p>	Taip	<p>Visa informacija, kuri remiantis teisės aktais turi būti skelbiama viešai, yra skelbiama per Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržos informacinę sistemą ir/ar Bendrovės interneto tinklalapyje. Bendrovės šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas nustatomi siekiant sudaryti galimybę akcininkams dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus.</p>
<p>1.2. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.</p>	Taip	<p>Bendrovėje visą įstatinį kapitalą sudaro 0,29 euro nominalios vertės paprastosios vardinės akcijos, kurios visiems jų turėtojams suteikia vienodas turtines ir neturtines teises.</p>
<p>1.3. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.</p>	Taip	<p>Bendrovės įstatuose, kurie viešai skelbiami Bendrovės tinklalapyje internete, yra nurodomos akcijų suteikiamos teisės.</p>
<p>1.4. Dėl itin svarbių išskirtinių sandorių, tokių kaip viso ar beveik viso bendrovės turto perleidimas, kas iš esmės reikštų bendrovės perleidimą, turėtų būti gautas visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas.</p>	Ne	<p>Bendrovės įstatuose nenumatyta, kad nurodytiems sandoriams turi būti gautas visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas.</p>
<p>1.5. Visuotinio akcininkų susirinkimo organizavimo ir dalyvavimo jame procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui visuotiniame akcininkų susirinkime. Pranešime apie šaukiamą visuotinį akcininkų susirinkimą bendrovė turėtų nurodyti paskutinę dieną, kada vėliausiai galima pateikti siūlomus sprendimo projektus.</p>	Taip	<p>Bendrovės šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas nustatomi siekiant sudaryti galimybę dalyvauti visiems akcininkams, visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo ir vedimo procedūros įgyvendinamos Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka.</p> <p>Bendrovės akcininkams sudaroma galimybė susipažinti su susirinkimo darbotvarka ir medžiaga teisės aktų nustatyta tvarka.</p>
<p>1.6. Siekiant užtikrinti užsienyje gyvenančių akcininkų teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, rekomenduojama visuotiniame akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus iš anksto paskelbti viešai ne tik lietuvių kalba, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Rekomenduojama šią informaciją paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje. Viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.</p>	Taip	<p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, Bendrovė iš anksto skelbia viešai prieinamame Bendrovės interneto tinklalapyje informaciją apie visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimą, darbotvarkę, parengtus visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektus, lietuvių ir anglų kalba.</p> <p>Apie priimtus visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimus skelbiama Bendrovės interneto tinklalapyje lietuvių ir anglų kalba.</p> <p>Ši informacija, vadovaujantis Bendrovės įstatais ir kitais teisės aktais, taip pat skelbiama Nasdaq Vilnius biržoje.</p>
<p>1.7. Akcininkams, turintiems teisę balsuoti, turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.</p>	Taip	<p>Bendrovės akcininkai gali įgyvendinti savo teisę dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime tiek asmeniškai, tiek per atstovą, jeigu asmuo turi tinkamą įgaliojimą arba su juo sudaryta balsavimo teisės perdavimo sutartis teisės aktų nustatyta tvarka. Bendrovė sudaro sąlygas akcininkams balsuoti užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį, kaip tai numato Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas.</p>

1.8.	Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę dalyvauti ir balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti dalyvavimojo ir balsavimojo tapatybę.	Ne Akcininkams pageidaujant ir atsižvelgiant į objektyvias galimybes, Bendrovė sudarytų galimybę akcininkams balsuoti naudojantis telekomunikacijų galiniais įrenginiais.
1.9.	Pranešime apie šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektus rekomenduojama atskleisti naujas kolegialaus organo narių kandidatūras, siūlomą jiems atlygį, siūlomą išrinkti audito įmonę, jei šie klausimai yra įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Kai siūloma išrinkti naują kolegialaus organo narį, rekomenduojama informuoti apie jo išsilavinimą, darbo patirtį ir kitas užimamas (ar siūlomas užimti) kitas vadovaujamas pareigas.	Taip Informacija apie kandidatus į Bendrovės stebėtojų tarybos narius bei siūlomą atlygį nepriklausomiems stebėtojų tarybos nariams akcininkams pateikiama Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka visuotiniame akcininkų susirinkime, kurio darbotvarkėje numatyta svarstyti klausimą dėl stebėtojų tarybos narių rinkimo. Bendrovės įstatų 21 straipsnis numato, jog teikiant stebėtojų tarybos narių kandidatūras, jas teikiantis asmuo privalo pateikti visuotiniam akcininkų susirinkimui paaiškinimus raštu dėl kiekvieno siūlomo stebėtojų tarybos nario kvalifikacijos, patirties einant vadovaujančias pareigas, tinkamumo užimti stebėtojų tarybos nario pareigas. Informacija apie siūlomą išrinkti audito bendrovę taip pat skelbiama pranešime apie šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimus, jeigu toks klausimas įtrauktas į darbotvarkę.
1.10.	Bendrovės kolegialaus organo nariai, administracijos vadovai ⁸ ar kiti su bendrove susiję kompetentingi asmenys, galintys pateikti informaciją, susijusią su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę, turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime. Siūlomi kandidatai į kolegialaus organo narius taip pat turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime, jeigu naujų narių rinkimai įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę.	Taip/ Ne Bendrovės valdybos nariai, galintys pateikti informaciją, susijusią su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę, dalyvauja visuotiniame akcininkų susirinkime. Siūlomi kandidatai į stebėtojų tarybos narius iki šiol nedalyvavo visuotiniame akcininkų susirinkime, į kurių darbotvarkę įtrauktas naujų stebėtojų tarybos narių rinkimas, tačiau Bendrovė svarsto galimybę taikyti šią praktiką ateityje.
2.	principas: Stebėtojų taryba	
2.1	Stebėtojų tarybos funkcijos ir atsakomybė Bendrovės stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės ir jos akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bei nešališką bendrovės veiklos bei jos valdymo organų priežiūrą, taip pat nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams. Stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą.	
2.1.1.	Stebėtojų tarybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę.	Taip Stebėtojų tarybos nariai veikia gera valia Bendrovės atžvilgiu, vadovaujasi Bendrovės interesais ir atsižvelgdami į visuomenės gerovę. Rekomendacijoje nurodytos pareigos yra įtvirtintos sutartyje dėl stebėtojų tarybos nario veiklos bei sutartyje dėl nepriklausomo stebėtojų tarybos nario veiklos.
2.1.2.	Kai stebėtojų tarybos sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkų interesus, stebėtojų taryba su visais akcininkais turėtų elgtis nešališkai. Ji turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės strategiją, rizikos valdymą ir kontrolę, interesų konfliktų sprendimą.	Taip Bendrovės stebėtojų taryba laikosi nurodytų rekomendacijų. Stebėtojų tarybos nariai prieš priimdami sprendimus apsvaisto jų įtaką Bendrovės veiklai ir visiems Bendrovės akcininkams. Bendrovės įstatai ir Grupės mastu patirtintos politikos įpareigoja Bendrovės kolegialius organus ir kiekvieną jų narį veikti Bendrovės ir jos akcininkų naudai. Bendravimas su akcininkais ir įsipareigojimai jiems nustatomi vadovaujantis teisės aktų reikalavimais.
2.1.3.	Stebėtojų taryba turėtų būti nešališka priimdama sprendimus, turinčius reikšmę bendrovės veiklai ir strategijai. Stebėtojų tarybos narių darbu ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys.	Taip Bendrovės stebėtojų taryba, priimdama sprendimus, turinčius reikšmę Bendrovės veiklai ir strategijai, veikia nepriklausomai.

⁸ Šio Kodekso prasme administracijos vadovai yra tie bendrovės darbuotojai, kurie užima aukščiausios grandies vadovaujančias pareigas.

2.1.4. Stebėtojų tarybos nariai turėtų aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad stebėtojų tarybos sprendimas gali pakenkti bendrovei. Nepriklausomi ⁹ stebėtojų tarybos nariai turėtų: a) išlikti nepriklausomi atlikdami analizę, priimdami sprendimus; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kelti abejonių, kad stebėtojų tarybos nariai nėra nepriklausomi.	Taip	Stebėtojų tarybos nariai turi teisę išreikšti savo nuomonę visais posėdžio darbotvarkėje numatytais klausimais, kuri, vadovaujantis Bendrovės stebėtojų tarybos darbo reglamentu, turi būti tinkamai atspindėta posėdžio protokole. Rekomendacijoje nurodytos pareigos yra įtvirtintos sutartyje dėl stebėtojų tarybos nario veiklos bei sutartyje dėl nepriklausomo stebėtojų tarybos nario veiklos.
2.1.5. Stebėtojų taryba turėtų prižiūrėti, kad bendrovės mokesčių planavimo strategijos būtų sudaromos ir įgyvendinamos vadovaujantis teisės aktais, siekiant išvengti ydingos praktikos, nesusijusios su ilgalaikiais bendrovės ir jos akcininkų interesais, dėl ko gali atsirasti reputacijos, teisinė ar kita rizika.	Taip	Bendrovės stebėtojų taryba įgyvendindama savo kompetenciją prižiūrėti Bendrovės valdymo organų veiklą, atlieka ir rekomendacijoje nurodytas pareigas, teikia savo nuomonę mokesčių planavimo klausimais
2.1.6. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad stebėtojų taryba būtų aprūpinta pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus stebėtojų tarybos ir jos komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais.	Taip	Bendrovė užtikrina stebėtojų tarybos aprūpinimą jos veiklai reikalingais ištekliais (techniškai aptamauja stebėtojų tarybos posėdžius, suteikia visą reikiamą informaciją). Sutartyje dėl stebėtojų tarybos nario veiklos nustatyta, jog Bendrovė užtikrina tinkamas stebėtojų tarybos ir stebėtojų tarybos narių darbo stebėtojų taryboje sąlygas, suteikdama darbui būtinas technines ir organizacines priemones. Bendrovės įstatuose numatyta, jog stebėtojų taryba turi teisę prašyti valdybą ir Bendrovės vadovą pateikti su Bendrovės veikla susijusius dokumentus ir informaciją, o valdyba ir Bendrovės vadovas privalo užtikrinti, kad tokie dokumentai ir informacija per protingą laiką būtų pateikti stebėtojų tarybai. Nuostata dėl informacijos pateikimo nustatyta ir sutartyje dėl stebėtojų tarybos nario veiklos.
2.2. Stebėtojų tarybos sudarymas		
Stebėtojų tarybos sudarymo tvarka turėtų užtikrinti tinkamą interesų konfliktų sprendimą, efektyvią ir sąžiningą bendrovės valdyseną.		
2.2.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo išrinkti stebėtojų tarybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą stebėtojų tarybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad stebėtojų tarybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.	Taip	Pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą stebėtojų taryba renkama ir narių kvalifikacija vertinama visuotiniame akcininkų susirinkime. Pagrindinė Bendrovės veikla yra elektros ir gamtinių dujų skirstomųjų tinklų operatoriaus funkcijų vykdymas, o dauguma stebėtojų tarybos turi patirties energetikos srityje.
2.2.2. Stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems naujai kadencijai tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas.	Taip	Bendrovės stebėtojų taryba renkama 4 (ketveriems) metams. Bendrovės stebėtojų tarybos narių kadencijos trukmė yra didžiausia leidžiama pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą. Visuotiniame akcininkų susirinkime gali būti atšaukta tiek visa stebėtojų taryba, tiek pavieniai jos nariai, nepasibaigus jų kadencijai.
2.2.3. Stebėtojų tarybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Buvęs bendrovės vadovas ar valdybos narys tuoj pat neturėtų būti skiriamas į stebėtojų tarybos pirmininko pareigas. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.	Taip	Bendrovės stebėtojų tarybos pirmininkas ir Bendrovės vadovas nėra tas pats asmuo. Stebėtojų tarybos nariai ir pirmininkas nėra buvę Bendrovės valdybos nariais ar Bendrovės vadovu.

⁹ Šio Kodekso prasme stebėtojų tarybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 7 ir 8 dalyse yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

<p>2.2.4. Stebėtojų tarybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas stebėtojų tarybos narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač vadovaujančias pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti stebėtojų tarybos nario pareigas. Jeigu stebėtojų tarybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje stebėtojų tarybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.</p>	<p>Taip</p>	<p>Stebėtojų tarybos nariai dalyvauja kolegialaus organo posėdžiuose ir skiria pakankamai savo, kaip kolegialaus organo nario, laiko pareigoms vykdyti. 2019 metais įvyko 13 (trylika) Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžių, visuose jų dalyvavo visi išrinkti stebėtojų tarybos nariai.</p>
<p>2.2.5. Kai siūloma paskirti stebėtojų tarybos narį, turėtų būti skelbiama, kurie stebėtojų tarybos nariai laikomi nepriklausomais. Stebėtojų taryba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>	<p>Taip</p>	<p>Informacija apie kandidatus į Bendrovės stebėtojų tarybos narius (taip pat informacija apie kandidato atitiktį nepriklausomumo reikalavimams) visuotiniam akcininkų susirinkimui pateikiama Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka visuotiniame akcininkų susirinkime (žr. 1.9 rekomendacijos komentarą).</p>
<p>2.2.6. Stebėtojų tarybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą stebėtojų tarybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>Taip</p>	<p>Nepriklausomiems Bendrovės stebėtojų tarybos nariams mokamo atlygio už jų veiklą stebėtojų taryboje dydį tvirtina Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>
<p>2.2.7. Kiekvienais metais stebėtojų taryba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti stebėtojų tarybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno stebėtojų tarybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar stebėtojų taryba pasiekė nustatytą veiklos tikslų. Stebėtojų taryba turėtų bent kartą per metus paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.</p>	<p>Taip /Ne</p>	<p>Kiekvienais metais Bendrovės stebėtojų tarybos nariai atlieka neformalų savo veiklos įvertinimą, užpildydami anketas, kurios apima stebėtojų tarybos darbo organizavimo, mikroklimato stebėtojų taryboje įvertinimą.</p>
<p>3. principas: Valdyba</p>		
<p>3.1. Valdybos funkcijos ir atsakomybė</p>		
<p>Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos įgyvendinimą, taip pat tinkamą bendrovės valdyseną, atsižvelgiant į akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių interesus.</p>		
<p>3.1.1. Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos, kurią patvirtino stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, įgyvendinimą. Tais atvejais, kai stebėtojų taryba nesudaroma, valdyba taip pat yra atsakinga už bendrovės strategijos patvirtinimą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyba atlieka Bendrovės strategijos, kurią patvirtino Bendrovės stebėtojų taryba, įgyvendinimą.</p>
<p>3.1.2. Valdyba, kaip kolegialus bendrovės valdymo organas, atlieka jai įstatyme ir bendrovės įstatuose priskirtas funkcijas, o tais atvejais, kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, be kita ko, atlieka įstatyme nustatytas priežiūros funkcijas. Valdyba, vykdydama jai priskirtas funkcijas, turėtų atsižvelgti į bendrovės, akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių poreikius, atitinkamai siekiant tvaraus verslo kūrimo.</p>	<p>Taip</p>	<p>Kadangi Bendrovėje sudaroma stebėtojų taryba, valdyba atlieka Bendrovės kolegialaus valdymo organo funkcijas. Pareiga atsižvelgti į Bendrovės, akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių įtvirtinta su kiekvienu iš valdybos narių pasirašomoje sutartyje dėl veiklos valdyboje.</p>
<p>3.1.3. Valdyba turėtų užtikrinti, kad bus laikomasi įstatymų ir bendrovės vidaus politikos nuostatų, taikomų bendrovei ar bendrovių grupei, kuriai priklauso ši bendrovė. Ji taip pat turėtų nustatyti atitinkamas rizikos valdymo ir kontrolės priemones užtikrinant reguliarią ir tiesioginę vadovų atskaitomybę.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyba laikosi nurodytos rekomendacijos, tvirtina bei užtikrina vidaus politikų laikymąsi.</p>
<p>3.1.4. Valdyba taip pat turėtų užtikrinti, kad bendrovėje būtų įdiegtos priemonės, kurios įtrauktos į EBPO geros praktikos rekomendacijas¹⁰ dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi galiojančių įstatymų, taisyklių ir standartų.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyba laikosi nurodytos rekomendacijos.</p>
<p>3.1.5. Valdyba, skirdama bendrovės vadovą, turėtų atsižvelgti į tinkamą kandidato kvalifikacijos, patirties ir kompetencijos pusiausvyrą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdyba, skirdama generalinį direktorių, atsižvelgia į jo kvalifikacijos, patirties ir kompetencijos pusiausvyrą, taip pat į Bendrovės stebėtojų tarybos nuomonę dėl generalinio direktoriaus skyrimo.</p>
<p>3.2. Valdybos sudarymas</p>		

¹⁰ Nuoroda į EBPO geros praktikos rekomendacijas dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties: <https://www.oecd.org/daf/anti-bribery/44884389.pdf>

<p>3.2.1. Stebėtojų tarybos arba visuotinio akcininkų susirinkimo, jei stebėtojų taryba nesudaroma, išrinkti valdybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą valdybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad valdybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.</p>	<p>Bendrovės valdyboje yra užtikrinama jos narių kvalifikacijos pusiausvyra. Taip Pagrindinė Bendrovės veikla yra elektros ir gamtinių dujų skirstomųjų tinklų operatoriaus funkcijų vykdymas, o dauguma valdybos narių turi patirties energetikos srityje.</p>
<p>3.2.2. Kandidatų į valdybos narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleisti nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų stebėtojų tarybos posėdyje, kuriame bus renkama valdyba ar atskiri jos nariai. Jeigu stebėtojų taryba nesudaroma, šiame punkte nustatyta informacija turėtų būti pateikiama visuotiniam akcininkų susirinkimui. Valdyba kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.</p>	<p>Informacija apie kandidatus į Bendrovės valdybos narius, įskaitant jų gyvenimo aprašymą bei interesų deklaraciją, pateikiami Bendrovės stebėtojų tarybos posėdyje, kuriame renkama valdyba ar atskiri jos nariai. Informacija apie valdybos narių einamas pareigas ar dalyvavimą kitų įmonių veikloje nuolat renkama, kaupiama ir pateikiama Bendrovės metiniame pranešime bei Bendrovės interneto tinklalapyje.</p>
<p>3.2.3. Visi nauji valdybos nariai turėtų būti supažindinti su pareigomis, bendrovės struktūra bei veikla.</p>	<p>Valdybos nariai juos išrinkus supažindinami su Bendrovės veikla, organizacine bei valdymo struktūra, strategija, veiklos bei finansiniais planais.</p>
<p>3.2.4. Valdybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamais naujai kadencijai tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas.</p>	<p>Bendrovės valdyba renkama 4 (ketveriems) metams. Bendrovės valdybos narių kadencijos trukmė yra didžiausia leidžiama pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą. Stebėtojų taryba gali atšaukti tiek visą valdybą, tiek pavienius jos narius, nepasibaigus jų kadencijai.</p>
<p>3.2.5. Valdybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Kai stebėtojų taryba nėra sudaroma, buvęs bendrovės vadovas tuoj pat neturėtų būti skiriamas į valdybos pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.</p>	<p>Bendrovės valdybos pirmininko esamos arba buvusios pareigos nesudaro prielaidų galimam nešališkumo atsiradimui. Bendrovės valdybos pirmininkas yra valdybos narys ir generalinis direktorius, tačiau ir šiuo atveju užtikrinamas jo veiklos nešališkumas, kadangi Bendrovėje sudaromas priežiūros organas – stebėtojų taryba.</p>
<p>3.2.6. Valdybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Jeigu valdybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje valdybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojama bendrovės stebėtojų taryba, jeigu stebėtojų taryba bendrovėje nėra sudaroma – visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>Bendrovės valdybos nariai aktyviai dalyvauja valdybos posėdžiuose ir skiria pakankamai savo, kaip kolegialaus organo nario, laiko pareigoms vykdyti. 2019 metais įvyko 34 (trisdešimt keturi) Bendrovės valdybos posėdžiai. Visuose 2019 m. vykusiuose valdybos posėdžiuose dalyvavo visi išrinkti valdybos nariai.</p>
<p>3.2.7. Jeigu įstatyme nustatytais atvejais renkant valdybą, kai nesudaroma stebėtojų taryba, dalis jos narių bus nepriklausomi¹¹, turėtų būti skelbiama, kurie valdybos nariai laikomi nepriklausomais. Valdyba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka visus įstatyme nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>	<p>Neaktualu Bendrovėje sudaroma stebėtojų taryba.</p>
<p>3.2.8. Valdybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą valdybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>Kadangi Bendrovėje sudaroma stebėtojų taryba, kuriai priskiriama kompetencija rinkti ir atšaukti valdybos narius, valdybos nariams mokamo atlygio dydį taip pat nustato stebėtojų taryba.</p>

¹¹ Šio Kodekso prasme valdybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 33 straipsnio 7 dalyje yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

<p>3.2.9. Valdybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami ir į kitus interesus turėtojus. Priimdami sprendimus jie neturėtų siekti asmeninių interesų, jiems turėtų būti taikomi susitarimai dėl nekonkuravimo, taip pat jie neturėtų pažeidžiant bendrovės interesus pasinaudoti verslo informacija ir galimybėmis, kurios yra susijusios su bendrovės veikla.</p>	<p>Taip Valdybos nariai veikia gera valia Bendrovės atžvilgiu, vadovaujasi Bendrovės interesais ir atsižvelgdami į visuomenės gerovę.</p>
<p>3.2.10. Kiekvienais metais valdyba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Ji turėtų apimti valdybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupę vertinimą, taip pat kiekvieno valdybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar valdyba pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Valdyba turėtų bent kartą per metus nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų viešai paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.</p>	<p>Taip/ Ne Kiekvienais metais Bendrovės valdybos nariai atlieka neformalų savo veiklos įvertinimą, užpildydami anketas, kurios apima valdybos darbo organizavimo, mikroklimato valdyboje įvertinimą, taip pat aptaria valdybos veiklos gerinimo aspektus.</p>
<p>4. principas: Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos darbo tvarka Bendrovėje nustatyta stebėtojų tarybos, jeigu ji sudaroma, ir valdybos darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.</p>	
<p>4.1. Valdyba ir stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdama naudoti tiek bendrovei, tiek ir jos akcininkams. Gera bendrovių valdysena reikalauja atviros diskusijos tarp valdybos ir stebėtojų tarybos. Valdyba turėtų reguliariai, o esant reikalui – nedelsiant informuoti stebėtojų tarybą apie visus svarbius bendrovei klausimus, susijusius su planavimu, verslo plėtra, rizikų valdymu ir kontrole, įsipareigojimų laikymusi bendrovėje. Valdyba turėtų informuoti stebėtojų tarybą apie faktinius verslo plėtros nukrypimus nuo anksčiau suformulotų planų ir tikslų, nurodant to priežastis.</p>	<p>Taip Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos veiklą reglamentuojantys teisės aktai, įstatai ir darbo reglamentai nustato bendradarbiavimo tarp Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos principus bei tvarką ir užtikrina, kad valdymo ir priežiūros organai tinkamai veiktų siekdami kuo didesnės naudos Bendrovei ir jos akcininkams.</p>
<p>4.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, kokiu periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertaukiamas esminių bendrovės valdysenos klausimų sprendimas. Bendrovės kolegialių organų posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį.</p>	<p>Taip Pagal Bendrovės įstatus, Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos darbo reglamentus, Bendrovėje stebėtojų tarybos posėdžiai rengiami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį, o valdybos – ne rečiau kaip kartą per dvi kalendorines savaites. Esant poreikiui valdyba gali nustatyti kitą posėdžių periodiškumą.</p>
<p>4.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti diskusija, po kurios būtų priimami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga su posėdžio darbotvarka susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai ir jie sutinka su tokiu darbotvarkės pakeitimu ar papildymu arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.</p>	<p>Taip Vadovaujantis Bendrovės įstatais, Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos darbo reglamentais, apie šaukiamus posėdžius kolegialių organų nariai ir į posėdžius kviečiami asmenys informuojami iš anksto, taip pat jiems pateikiama visa reikalinga su posėdžio darbotvarkėje numatytais svarstyti klausimais susijusi medžiaga.</p>
<p>4.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti spręsdami kitus su bendrovės valdysena susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlygio nustatymu.</p>	<p>Taip Bendrovė laikosi šios rekomendacijos. Stebėtojų tarybos pirmininkas ir valdybos pirmininkas glaudžiai bendradarbiauja spręsdami su Bendrovės valdymu susijusius klausimus. Pagal Bendrovės įstatų 33.3 straipsnį, stebėtojų taryba sudaro galimybę dalyvauti jos posėdžiuose ir teikti paaiškinimus valdybos nariams, Bendrovės vadovui ir kitiems darbuotojams, sprendžiant su jų veikla susijusius klausimus.</p>

5. principas: Skyrimo, atlygio ir audito komitetai		
5.1. Komitetų paskirtis ir sudarymas		
Bendrovėje sudaryti komitetai turėtų didinti stebėtojų tarybos, o jei stebėtojų taryba nesudaroma, valdybos, kuri atlieka priežiūros funkcijas, darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai.		
Komitetai turėtų veikti nepriklausomai bei principingai ir teikti rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas.		
5.1.1. Atsižvelgiant į konkrečias su bendrove susijusias aplinkybes, pasirinktą bendrovės valdysenos struktūrą, bendrovės stebėtojų taryba, o tais atvejais, kai ji nesudaroma - valdyba, kuri atlieka priežiūros funkcijas, sudaro komitetus. Kolegialiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlygio ir audito komitetus ¹² .	Taip	Pagal Lietuvos Respublikos audito įstatymo nuostatas, viešojo intereso įmonė, kuri yra antrinė įmonė ir kurios finansinės ataskaitos yra konsoliduojamosios, gali nesilaikyti Lietuvos Respublikos audito įstatymo reikalavimų sudaryti Audito komitetą, jeigu jos patronuojančioji įmonė tokį sudaro. Kadangi patronuojančioje bendrovėje sudarytas Audito komitetas, atskiras Audito komitetas Bendrovėje nėra sudarytas. Patronuojančioje bendrovėje, taip pat yra sudaryti Skyrimo ir atlygio bei Rizikų valdymo ir veiklos etikos priežiūros komitetai, kurie sprendžia atitinkamus klausimus Bendrovėje.
5.1.2. Bendrovės gali nuspręsti suformuoti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų pateikti paaiškinimą, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus.	Taip	
5.1.3. Bendrovėse formuojamiems komitetams nustatytas funkcijas teisės aktų numatytais atvejais gali atlikti pats kolegialus organas. Tokiu atveju šio Kodekso nuostatos, susijusios su komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), kai tinka, turėtų būti taikomos visam kolegialiam organui.	Neaktualu	Žr. 5.1.1 rekomendacijos komentarą.
5.1.4. Kolegialaus organo sukurti komitetai paprastai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus, komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto nariai turėtų būti parenkami pirmiausia atsižvelgiant į jų kompetenciją, pirmenybę teikiant nepriklausomiems kolegialaus organo nariams. Valdybos pirmininkas neturėtų būti komitetų pirmininku.	Taip	Bendrovė rekomendaciją įgyvendina per patronuojančioje bendrovėje suformuotus stebėtojų tarybos komitetus. Žr. 5.1.1 rekomendacijos komentarą.
5.1.5. Kiekvieno suformuoto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdysenos struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime, nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus.	Taip	Bendrovė rekomendaciją įgyvendina per patronuojančioje bendrovėje suformuotus stebėtojų tarybos komitetus. Žr. 5.1.1 rekomendacijos komentarą.
5.1.6. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri bendrovės darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.	Taip	Bendrovė rekomendaciją įgyvendina per patronuojančioje bendrovėje suformuotus stebėtojų tarybos komitetus. Žr. 5.1.1 rekomendacijos komentarą.

¹² Teisės aktai gali numatyti pareigą sudaryti atitinkamą komitetą. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas nustato, kad viešojo intereso įmonės (įskaitant, bet neapsiribojant, akcinėse bendrovėse, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje), privalo sudaryti audito komitetą (teisės aktai numato išimčių, kada audito komiteto funkcijas gali atlikti priežiūros funkcijas atliekantis kolegialus organas).

5.2. Skyrimo komitetas.		Bendrovė rekomendaciją įgyvendina per patronuojančioje bendrovėje suformuotą stebėtojų tarybos Skyrimo ir atlygio komitetą. Žr. 5.1.1 rekomendacijos komentarą.
5.2.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:	Taip	
<p>1) parinkti kandidatus į laisvas priežiūros, valdymo organų narių ir administracijos vadovų vietas bei rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir gebėjimų, kurių reikia konkrečiai pozicijai, aprašą ir įvertinti įpareigojimai atlikti reikalingą laiką;</p> <p>2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį, narių įgūdžius, žinias ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių;</p> <p>3) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui.</p>		
5.2.2. Sprendžiant klausimus, susijusius su kolegialaus organo nariais, kurie su bendrove yra susiję darbo santykiais, ir administracijos vadovais, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.	Taip	Bendrovė rekomendaciją įgyvendina per patronuojančioje bendrovėje suformuotą stebėtojų tarybos Skyrimo ir atlygio komitetą. Žr. 5.1.1 rekomendacijos komentarą.
5.3. Atlygio komitetas.		Bendrovė rekomendaciją įgyvendina per patronuojančioje bendrovėje suformuotą stebėtojų tarybos Skyrimo ir atlygio komitetą. Žr. 5.1.1 rekomendacijos komentarą.
5.3.1. Pagrindinės atlygio komiteto funkcijos turėtų būti šios:	Taip	
<p>1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl atlygio politikos, taikomos priežiūros ir valdymo organų nariams ir administracijos vadovams. Tokia politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išeitines išmokas, taip pat sąlygas, kurios leistų bendrovei susigrąžinti sumas arba sustabdyti mokėjimus, nurodant aplinkybes, dėl kurių būtų tikslinga tai padaryti;</p> <p>2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualaus atlygio kolegialių organų nariams ir administracijos vadovams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlygio politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą;</p> <p>3) reguliariai peržiūrėti atlygio politiką bei jos įgyvendinimą.</p>		
5.4. Audito komitetas.		Pagal Lietuvos Respublikos audito įstatymo nuostatas viešojo intereso įmonė, kuri yra antrinė įmonė ir kurios finansinės ataskaitos yra konsoliduojamosios, gali nesilaikyti Lietuvos Respublikos audito įstatymo reikalavimų sudaryti Audito komitetą, jeigu jos patronuojančioji įmonė tokį sudaro. Kadangi patronuojančioje bendrovėje UAB „Ignitis grupė“, sudarytas Audito komitetas, atskiras Audito komitetas Bendrovėje nėra sudarytas.
5.4.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos yra apibrėžtos teisės aktuose, reglamentuojančiuose audito komiteto veiklą ¹³ .		
5.4.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracijos vadovai turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais.		
5.4.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) valdybos pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę pririnkus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant valdymo organų nariams.		Žr. 5.1.1 ir 5.4.1 rekomendacijų komentarą.

¹³ Audito komitetų veiklos klausimus reglamentuoja 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas, taip pat Lietuvos banko patvirtintos taisyklės, reglamentuojančios audito komitetų veiklą.

5.4.4. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės.	Žr. 5.1.1 ir 5.4.1 rekomendacijų komentarą. Bendrovė rekomendaciją įgyvendina per patrunuojančioje bendrovėje suformuotą audito komitetą.
5.4.5. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi pažeidimai, ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.	Žr. 5.1.1 ir 5.4.1 rekomendacijų komentarą. Bendrovė rekomendaciją įgyvendina per patrunuojančioje bendrovėje suformuotą audito komitetą.
5.4.6. Audito komitetas turėtų teikti stebėtojų tarybai, jei ji nesudaroma – valdybai, savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.	Žr. 5.1.1 ir 5.4.1 rekomendacijų komentarą. Bendrovė rekomendaciją įgyvendina per patrunuojančioje bendrovėje suformuotą audito komitetą.
6. principas: interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas Bendrovės valdysenos sistema turėtų skatinti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.	Bendrovė laikosi šių rekomendacijų. Pagal Bendrovės įstatų 22 straipsnį, kiekvienas kandidatas į stebėtojų tarybos narius privalo visuotiniam akcininkų susirinkimui pateikti kandidato interesų deklaraciją, joje nurodydamas visas aplinkybes, dėl kurių galėtų kilti kandidato ir Bendrovės interesų konfliktas. Atsiradus naujoms aplinkybėms, dėl kurių galėtų kilti stebėtojų tarybos nario ir Bendrovės interesų konfliktas, stebėtojų tarybos narys apie tokias naujas aplinkybes privalo nedelsdamas raštu informuoti Bendrovę ir stebėtojų tarybą. Pagal Bendrovės įstatų 39 straipsnį, kiekvienas kandidatas į valdybos narius privalo stebėtojų tarybai pateikti kandidato interesų deklaraciją, joje nurodydamas visas aplinkybes, dėl kurių galėtų kilti kandidato ir Bendrovės interesų konfliktas. Atsiradus naujoms aplinkybėms, dėl kurių galėtų kilti valdybos nario ir Bendrovės interesų konfliktas, valdybos narys apie tokias naujas aplinkybes privalo nedelsdamas raštu informuoti valdybą ir stebėtojų tarybą. Be to, Bendrovės įstatų 41 straipsnis numato, kad valdybos nariai negali dirbti kito darbo ar eiti kitų pareigų, kurios būtų nesuderinamos su jų veikla valdyboje, įskaitant vadovaujančių pareigų kituose juridiniuose asmenyse ėjimą (išskyrus pareigas ir darbą bendrovėje ir įmonių grupėje), darbą valstybės tarnyboje, statutinėje tarnyboje. Eiti kitas pareigas ar dirbti kitą darbą, išskyrus pareigas Bendrovėje ir kituose juridiniuose asmenyse, kurių dalyviu yra bendrovė, bei vykdyti pedagoginę, kūrybinę ar autorinę veiklą valdybos nariai gali tik gavę išankstinį stebėtojų tarybos sutikimą. Vadovaujantis įstatymais ir Bendrovės teisės aktais, reglamentuojančiais Bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių veiklą, Bendrovės organų nariai privalo vengti situacijos, kai jų asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti Bendrovės interesams ir neturi teisės balsuoti, kai posėdyje sprendžiamas su jo veikla atitinkamame Bendrovės organe susijęs ar jo atsakomybės klausimas.
6.1. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.	Taip

UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės Antikorupcinė politika reglamentuoja pagrindinius interesų konflikto situacijų, su kuriomis gali susidurti UAB „Ignitis grupė“, įmonių grupėje dirbantys asmenys, nustatymo principus ir esmines šių situacijų valdymo nuostatas.

7.	principas: Bendrovės atlygio politika Bendrovėje nustatyta atlygio politika, jos peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant kolegialių organų narių ir administracijos vadovų atlygį, taip pat užtikrinti bendrovės atlygio politikos viešumą, skaidrumą, taip pat ir ilgalaikę bendrovės strategiją.	Bendrovėje atlygio nustatymą ir mokėjimą reglamentuoja UAB „Ignitis grupė“ valdybos sprendimu patvirtinta UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės atlygio politika.
7.1.	Bendrovė turėtų patvirtinti ir paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje atlygio politiką, kuri turėtų būti reguliariai peržiūrima ir atitiktų ilgalaikę bendrovės strategiją.	Taip/Ne Bendra informacija apie Bendrovės atlyginimų politiką ir vidutiniai atskirų darbuotojų grupių atlyginimų dydžiai viešai skelbiami Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose. Bendrovė viešai skelbia Bendrovės valdymo organų nariams nustatytą darbo užmokestį ir kitas su valdymo organų narių funkcijomis susijusias išmokas. UAB „Ignitis grupė“ valdybos sprendimu patvirtinta UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės atlygio politika patalpinta Bendrovės interneto svetainėje.
7.2.	Atlygio politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išeitines išmokas, taip pat sąlygas, kurios numatytų atvejus, kada bendrovė gali susigrąžinti išmokėtas sumas arba sustabdyti mokėjimus.	Taip Bendrovėje atlygio nustatymą ir mokėjimą reglamentuoja UAB „Ignitis grupė“ valdybos sprendimu patvirtinta UAB „Ignitis grupė“ įmonių grupės atlygio politika. Šiuo dokumentu nustatomos atlygio sudedamosios dalys, jų maksimalūs dydžiai, skyrimo bei išmokėjimo principai, kurie yra bendri visoms UAB „Ignitis grupė“ grupės įmonėms. Pagal atlygio politikos nuostatas kintamoji atlygio dalis išmokama tik tuo atveju, jeigu tikslo pasiekimo reikšmė ne mažesnė nei 70 proc. Jei veiklos rezultatų vertinimo kriterijai netenkinami, t. y. tikslo pasiekimo reikšmė mažesnė nei 70 proc., kintamoji atlygio dalis neišmokama.
7.3.	Siekiant vengti galimų interesų konfliktų, atlygio politika turėtų numatyti, kad kolegialių organų, kurie vykdo priežiūros funkcijas, nariai neturėtų gauti atlygio, kuris priklausytų nuo bendrovės veiklos rezultatų.	Taip Atlygio politika skirta apibrėžti darbuotojų atlygio principus. Kolegialių organų atlygio principus numato Lietuvos Respublikos finansų ministerijos patvirtintos Valstybės valdomos energetikos įmonių grupės korporatyvinio valdymo gairės (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2017 m. birželio 1 d. įsakymo Nr. 1K-215 redakcija), kurios skelbiamos viešai. Kolegialių organų, kurie vykdo priežiūros funkcijas, narių atlygis nepriklauso nuo bendrovės veiklos rezultatų.
7.4.	Atlygio politika turėtų pateikti pakankamai išsamią informaciją apie išeitinių išmokų politiką. Išeitinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų fiksuoto atlygio dalis arba jos ekvivalento suma. Išeitinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.	Taip/Ne Bendrovė laikosi šios rekomendacijos vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso nuostatomis, neviršijant jame numatytų sumų. Atlygio politikoje nėra numatyta išeitinių mokėjimo tvarka, tačiau Bendrovė svarsto galimybę papildyti politiką atitinkamomis nuostatomis.

7.5.	<p>Jei bendrovėje taikoma skatinimo finansinėmis priemonėmis sistema, atlygio politikoje turėtų būti pateikta pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo. Tuo atveju, kai atlygis yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Po teisių suteikimo kolegialių organų nariai ir administracijos vadovai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu.</p>	Neaktualu	Bendrovėje nėra taikoma skatinimo finansinėmis priemonėmis sistema.
7.6.	<p>Bendrovė turėtų paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje informaciją apie atlygio politikos įgyvendinimą, kurioje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama kolegialių organų ir vadovų atlygio politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlygio politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Tokio pobūdžio informacijoje neturėtų būti komercinė vertė turinčios informacijos. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiems bendrovės atlygio politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.</p>	Taip/Ne	<p>Bendrovė laikosi Lietuvos Respublikos finansų ministerijos patvirtintų Valstybės valdomos energetikos įmonių grupės korporatyvinio valdymo gairių nuostatų, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 1341 „Dėl valstybės valdomų įmonių vadovų darbo užmokesčio“ (su vėlesniais pakeitimais) (toliau – Nutarimas) nustatytų principų ir neviršija juose nustatytų atlygio rėžių. Bendrovė teikia Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai informaciją apie Nutarimo įgyvendinimą. Per pastaruosius kelis metus esminių atlygio politikos pokyčių nebuvo.</p>
7.7.	<p>Rekomenduojama, kad atlygio politika arba bet kuris esminis atlygio politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Schemoms, pagal kurias kolegialaus organo nariams ir darbuotojams yra atlyginama akcijomis arba akcijų opcionais, turėtų pritari visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	Ne	<p>UAB „Ignitis“ įmonių grupės atlygio politiką tvirtina UAB „Ignitis“ valdyba. Vadovaujantis LR Akcinių bendrovių įstatymo 37³ str. Bendrovės Atlygio politiką planuojama patvirtinti artimiausiame eiliniame akcininkų susirinkime.</p>
8.	<p>principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdysenoje</p> <p>Bendrovės valdysenos sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose ar abipusiuose susitarimuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą, kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietas bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.</p>		
8.1.	<p>Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos interesų turėtojų teisės ir teisėti interesai.</p>	Taip	<p>Bendrovės valdymo sistema užtikrina, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.</p> <p>Santykiuose su visais interesų turėtojais Bendrovė siekia kuo didžiausio įmanomo skaidrumo, o savo veikloje – aukščiausių etikos reikalavimų bei principų laikymosi, nes skaidri, sąžininga ir atvira verslo veikla yra vienas svarbiausių neprikaištingos verslo reputacijos elementų.</p> <p>Bendrovė atsižvelgia į besikeičiančius klientų poreikius, nuolat tobulina veiklos procesus, įgalina darbuotojus, rūpinasi darbuotojų sauga ir sveikata, siekia palaikyti glaudžius santykius su investuotojais ir užtikrinti visiems prieinamą informaciją – ją nuolat atnaujina ir pateikia interneto svetainės dalyje „Investuotojams“.</p>

8.2.	Bendrovės valdysenos sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdysenoje įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdysenoje pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų ar jų atstovų dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojais ar jų atstovais bendrovės valdysenos ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdyseną bendrovės nemokumo atvejais ir kita.	Taip	Bendrovė laikosi šių rekomendacijų. Pavyzdžiui, su Bendrovės darbuotojų atstovais vykdomos konsultacijos, derybos, pasitarimai dėl Bendrovėje vykdomų veiklos optimizavimo procesų. Pagal su Bendrovės darbuotojų atstovais pasirašytą Bendrovės kolektyvinę sutartį, Bendrovė informuoja profesinių sąjungų atstovus apie Bendrovėje numatomas permainas, Bendrovės finansinę padėtį ir kt.
8.3.	Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdysenos procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.	Taip	Bendrovė laikosi šių rekomendacijų. Interesų turėtojams sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.
8.4.	Interesų turėtojams turėtų būti sudarytos sąlygos konfidencialiai pranešti apie neteisėtą ar neetišką praktiką priežiūros funkciją vykdančiam kolegialiam organui.	Taip	Bendrovėje veikia Pasitikėjimo linija (1852, +370 69761852), informuoti galima ir anonimiškai el. paštu pasitikejimolinija@eso.lt.
9.	principas: Informacijos atskleidimas Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdyseną, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.		
9.1.	Nepažeidžiant bendrovės konfidencialios informacijos ir komercinių paslapčių tvarkos, taip pat asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, bendrovės viešai atskleidžiama informacija turėtų apimti, įskaitant, bet neapsiribojant:		
	bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus;	Taip	Bendrovės veiklos ir finansiniai rezultatai viešai skelbiami kiekvieną mėnesį, taip pat Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose.
	bendrovės veiklos tikslus ir nefinansinę informaciją;	Taip	Bendrovės veiklos tikslai ir nefinansinė informacija skelbiami viešai Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės strategijoje, veiklos planuose.
	asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai, ir (ar) kartu su susijusiais asmenimis valdančius, taip pat įmonių grupės struktūrą bei jų tarpusavio ryšius, nurodant galutinį naudos gavėją;	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės interneto svetainėje.
	bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, kurie iš jų yra laikomi nepriklausomais, bendrovės vadovą, jų turimas akcijas ar balsus bendrovėje bei dalyvavimą kitų bendrovių valdysenoje, jų kompetenciją, atlygį;	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės interneto svetainėje.
	esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus;	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės interneto svetainėje.
	galimus numatyti esminius rizikos veiksnius, bendrovės rizikos valdymo ir priežiūros politiką;	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės interneto svetainėje.
	bendrovės sandorius su susijusiomis šalimis;	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės interneto svetainėje. Pranešimai apie esminius įvykius skelbiami per NASDAQ Vilniaus vertybinių popierių biržos naudojamą informacijos atskleidimo sistemą.
	pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais (pavyzdžiui, žmogiškųjų išteklių politika, darbuotojų dalyvavimas bendrovės valdysenoje, skatinimas bendrovės akcijomis ar akcijų opcionais, santykiai su kreditoriais, tiekėjais, vietos bendruomene ir kt.);	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės interneto svetainėje.
	bendrovės valdysenos struktūrą ir strategiją;	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės interneto svetainėje.
	socialinės atsakomybės politikos, kovos su korupcija iniciatyvas ir priemones, svarbius vykdomus ar planuojamus investicinius projektus.	Taip	Informacija viešai skelbiama Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose, Bendrovės interneto svetainėje.

Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąraše, atskleidimu. Šis Kodekso principas neatleidžia bendrovės nuo pareigos atskleisti informaciją, numatytą teisės aktuose.

9.2.	Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama bendrovei, kuri yra patronuojanti kitų bendrovių atžvilgiu, atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės konsoliduotus rezultatus.	Neaktualu	
9.3.	Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlygį ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama 7 principu.	Taip	Bendrovės metiniame pranešime atskleidžiama informacija apie priežiūros ir valdymo organų narius ir vadovą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 25 straipsnio 5 dalimi, Bendrovė viešai skelbia Bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariams nustatytą užmokestį už veiklą valdyboje ir kitas su valdymo organų narių funkcijomis susijusias išmokas.
9.4.	Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu.	Taip	Bendrovė informaciją per NASDAQ Vilniaus vertybinių popierių biržos naudojamą informacijos atskleidimo sistemą pateikia lietuvių ir anglų kalbomis vienu metu. Bendrovė laikosi rekomendacijos ir pranešimus apie esminius įvykius skelbia prieš arba po NASDAQ Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, išskyrus teisės aktuose numatytus atvejus. Informacijos, galinčios turėti įtakos jos išleistų vertybinių popierių kainai, Bendrovė neatskleidžia komentaruose, interviu ar kitais būdais tol, kol tokia informacija viešai paskelbiama per biržos informacijos sistemą. Taip pat, Bendrovė savo interneto tinklalapyje skelbia visą šioje rekomendacijoje nurodytą informaciją.
10.	principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.		
10.1.	Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės finansinės padėties ir finansinių veiklos rezultatų, bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metiniame pranešime pateikiamos finansinės informacijos patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.	Taip	Bendrovėje atliekamas Bendrovės metinės finansinės atskaitomybės auditas. Audito įmonė taip pat patikrina metinio pranešimo atitikimą audituotai finansinei atskaitomybei.
10.2.	Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma - bendrovės valdyba.	Ne	Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta tvarka atrinkus audito įmonę, ją visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlo Bendrovės valdyba.
10.3.	Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti viešai. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma – bendrovės valdyba, svarstydama, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.	Taip	Bendrovė laikosi šių rekomendacijų.